

14 de out. de 1496

Jmc

~~218~~

242

Inc. 242

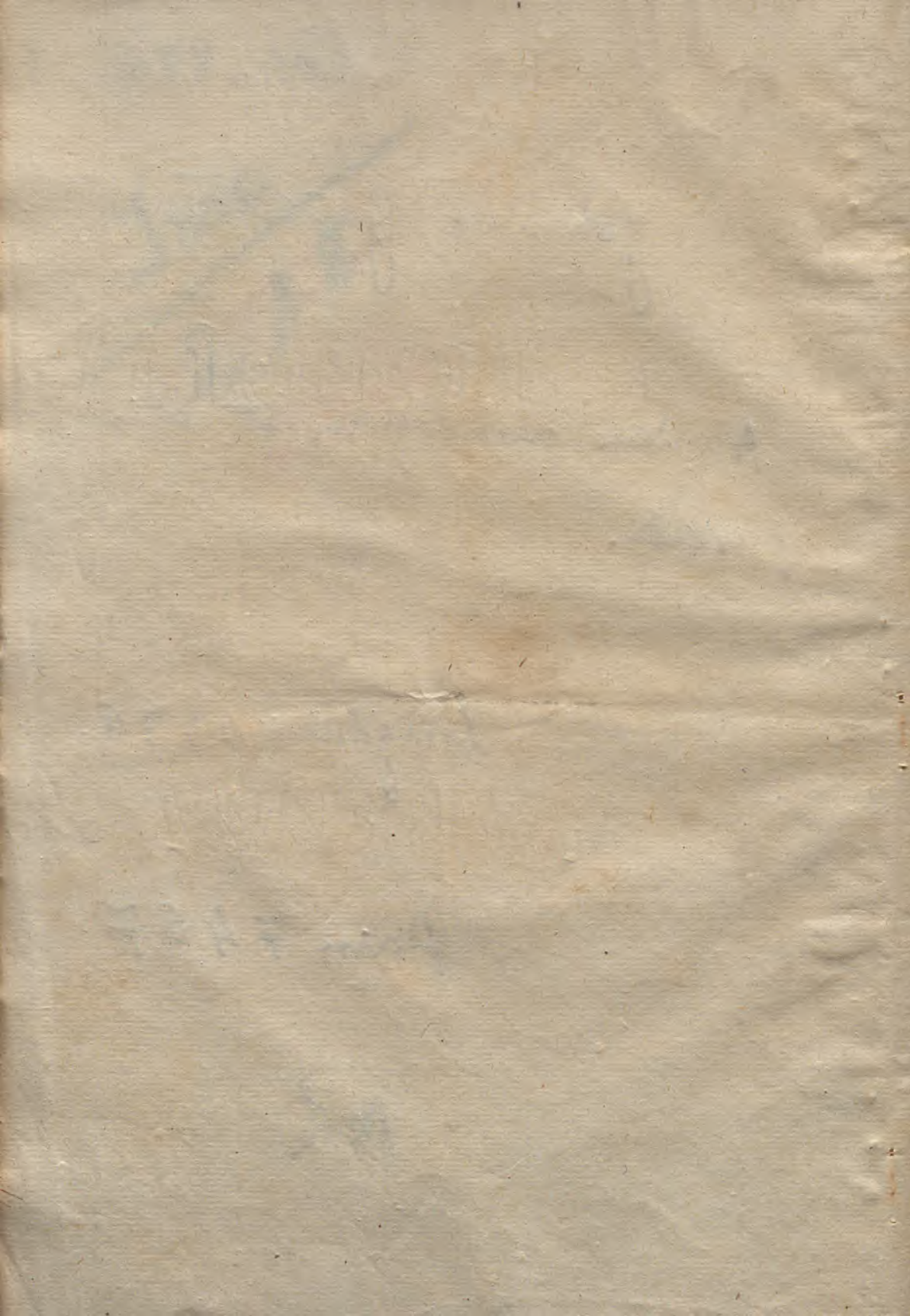
Johannes Garivetus

Amicus medicorum et alia
opuscula

Lugduni, 1496.

Hain 7467

R

Amicus medicorū magi
sancti Joannis Samuēt: cum opusculo quod Leli enarrant
propter principium eius inscribitur: et cum abbreviatio
ne Abiabe auenezze de luminantib⁹ et diebus crencis .

Bondifalvus Toledo artium & medicine p̄fessor: d̄fio Hieronymo Ferrera cohyspano suo:
egregio sane artium medicinæq; doctori & regio physico p̄stantissimo: atq; amico in pri-
mis honorando: salutem dicit,

Quum diu diutiusq; tua viroz p̄stantissime in me collata beneficia ip̄e mecum hisce dieb; volu-
tarè: heredã p̄fecto: qđ tua arte tuaq; prudẽtia amplissima quidẽ dignũ afferre posseim: cũ te
hac nostra te pestate p̄ter ceteros nõ modo nationis nostre hyspane: sed vel orbis toti: oĩm
bonarũ artium gloria pollere clarescat: vsque adeo vt vel pares habeas q̄paucaissimos. Quos
circa cũ plurius memori & nõ ingrato aĩo istic hererẽ: tandẽ nõ ingrati fore putabã: si hoc op̄
nõntũ in diuinis illis: theologie: astrologie: & medicine facultatib;: magist̄ Joãnis Ham-
uerti ordinis diui francisci sacre theologie p̄fessoris e cõuentu fratũ minorũ viennẽs. edituz:
cui amico medicorũ nõ ab re nomẽ indidit: impressum tersius tuo nomini dicare curarẽ: p̄fer-
tim cũ eiusmodi reb; te nõ mediocriter delectari sciam: nõ qđ quicq; ex hoc te addicere posse
arbitrater: verum qđ suã quisq; artẽ beniuolo semp oculo cõspectet. Sed ne quisq; imperitorũ
cui hec nostre debitionis testimonia legere cõtinger: forsassis addubitet cur amicũ medicorũ
p̄sens opus inscribat: nozũ hic q̄ plurima ad astrologie p̄ncipia capessenda p̄tineri. Nec
ignozet quantũ astrologia medicine cõferat cũ sit iudiciorũ ex directiuã: vt plenissime deduxit
consiliator: & est sententia ypocratis in libro suo de aere & aqua & regionib;: vbi si quidẽ recte
memini sic ait. Qui recta tenet & credũt: nozũt astronomiã non in minima partẽ esse medicine.
Quã rem vel clarũ expressit Galien; in eo quẽ de spermate cõscripsit libro sic dicẽs. Scire
debet medic; planetã & signũ in quo est cũ egrotare q̄s cepit: tẽp; ip̄m diem atq; horã similiẽ
Et subdit. Opus nostrũ est cognoscere oĩm physica operationẽ superiorũ corporũ & inferiorũ:
& generationẽ & operationẽ eorũ: & colligantã & operationẽ ip̄orũ p̄ numerũ planetarũ: q̄bus
p̄cognitis notet in quib; infirmitatib; quisq; laborat: & quib; p̄harmacijs deceat curari fin
corporis sui naturã. hec Galien; ypocratis auctoritate: ad que longe plura peritissimorũ viroz
ruin testimonia adducere posseim: si rem persuasũ difficilẽ tractarem. Quantũ vero p̄sens
opusculũ volent; & astrologie & medicine p̄ncipia capere cõducatur: neminẽ nisi nõ lecturuz
latere poterit: vt tamẽ quã sibi quisq; partẽ desiderabit: facile offendar: ad finẽ operis reper-
toriolũ capitulorũ adiectũ est. Eterũ viroz amicissime ne aures tuas forsassis obtundã: hec
missa facio. Eñũ illud sumit opore exoriatũ velim vt placato sup̄cilio exigũ hoc munusculũ
a me suscipere nõ asperneris: longe etenim plura debere fateor: neq; immemorem argueris
vbi maior referendi beneficij affuerit facultas. Verũ tamẽ ne p̄ter morẽ mun; ip̄e meũ vili
faciã: spero equidẽ fore vt p̄ istec tantilla amicitie nostre innumera oēs mortales ad q̄s p̄s-
sens opus afferet: noscent quanti te galliarũ p̄cipue Zugdunen. proceres faciũt: apud quos
in summo p̄cio amplissimaq; charitate semp habit; es. Qđ vt rectius fiat operã adhibui:
vt iam sepe memoratũ opusculũ a maḡfo Joãne Trech sel alemãno: apud om̄es impressorie
artio: quos quidem nozũ p̄rentissimo & diligentissimo tẽse & castigatẽ imprimat: qđ certo
scio ip̄m libentissimo animo facturũ: cũ exploratissimum habeã dignitatẽ nominis tui apud
ip̄m plurimũ posse: vt p̄re quã plurima dilectione nõ unmento p̄sequit. Hec sunt igit que in
nostrũ amoris perpetuũ pignus ad te vir excellentissime data voluz: que si accepta intellex-
eris: nihil iocundius vnq; cõtingerit. Vale medicinarũ medicorũq; columnen. Et sancta ciuitas
re Viennẽs. pridie calendas octobrias. Anno salutis nostre, 1496.

Amici medicorum Prologus

In hunc librum qui amicus medicorum inscri-
ptus ac editus est a magistro Johanne Saniucto
ordinis minorum in conuictu viennensi eiusdem au-
toris scriptum qua utilitate et diuisione ope-
ris sui declarat; feliciter incipit.

In nomine do-

mini amen. Incipit quidam
breuis tractatus ad dirigendum
physicos in practica medicina
ne quo ad influentiam celi tam

tempore epidemie quam alijs temporibus anni ut sci-
ant ipsi physici horas et tempora in quibus debet
dare medicinas; vel applicare corporibus hu-
manis; ut influentia iuuuet opera medicine. quod se-
pe datur medicine laxatiue sub influentia celi ad
oppositum remittit; ut quadoque per oppositum pro-
nantur medicine ad restringendum influentia
celi laxante et concurrente radice supraceli ad
oppositum radices et desiderij radices inferioris
Secundo compositus est presens tractatus ut
possint ipsi physici astrologi pronosticare per egro-
moritatem vel sanitatem possibilem per influentiam ce-
li dominantem qua noticia habita per viam presen-
tis operis cum dei auxilio poterint securius et
citius subuenire infirmis ad sanitatem obrinen-
dam et satis copiose et succincte per dei gratiam ad
oppositum ponit hic in presenti tractatu quod distun-
guntur in quattuor partes que vocantur differen-
tie. Et prima differentia in generali de nume-
ro celestium orbium et de motoribus eorum secundum doctrinam
nam philosophorum antiquorum; et secundum veritatem
theologorum opiniones frivolas philosophorum corrigentium.
Secunda differentia est de distinctione
zodiaci celi stellati et suarum partium et de eorum cor-
respondentia ad zodiacum nonne spheram que primum
mobile dicitur. Tertia differentia est de inque-
sitione a qua radice perveniat epidemia et morbus
in hominibus et plus uno tempore quam alio de modo
cognoscendi et pronosticandi cursu nature et in-
fluentia celi morte vel vita egro. Quarta
differentia est de modis conservandi sanitatem et
obviandi periculis egritudinum; et de ingenio
expellendi morbos de corporibus humanis quantum
erit possibile artificij seu ministro nature et de
modo medendi et conficiendi medicinas et forni-
ficandi eas per influentiam celi et precipue per in-
vocationem nominis dei supra totam influentiam
celi. Et quilibet istarum quattuor differentiarum
continet septem capitula in quibus capitulis

elucidantur principia suarum differentiarum.

Argumentum prime differentie et eius primum cap.

Prima igitur differentia est de numero cele-
stium orbium et de motoribus eorum secundum doctrinam
philosophorum antiquorum; et secundum veritatem theologorum opi-
niones frivolas philosophorum corrigentium.

Primum autem capitulum istius prime differentie est
de numero et ordine celorum in generali; ad que
numerum pervenerunt philosophi; et ultra et supra theo-
logi revelatione et doctrina dei.

Arca primum

itaque huius prime differentie
capitulum sciendum est quod philosophi
posuerunt ix. celos in gene-
rali et quattuor elementa. Inci-

piendo igitur a parte inferiori versus nos dixerunt
terram esse et dixerunt eam esse sphericam et
rotundam; cuius rotunditatem probaverunt rationibus
geometricis per aspectum ad celum et ad lineam equi-
noctialem celi et hoc maxime in partibus indie in
quadam civitate que vocatur arim que distat ab ori-
ente 90 gradibus a gradibus alexandri. et 90 gra-
dibus a gradibus herculis ab occidente. et 90 a
polo arctico et 90 a polo antarctico. ita quod civi-
tas illa ratione geometrica probatur esse in medio
terre distans equaliter a quattuor angulis equi-
bus celi; et habitatores illius loci veniendo ver-
sus septentrionem per diem perpendiculariter poli ar-
cticum elevari super horizontem eorum et quantum elevari eis
veniendo versus septentrionem; tantum antarcticum eis
deprimunt. Et si plana esset terra et non rotunda
equaliter viderent stellas ab habitantibus supra
terram in quacunque regione essent. hoc idem patet
per eclipses solis et lune que una hora sunt ori-
entalibus; alia vero hora sunt ipsis habitantibus
in occidentem; et aliquando est differentia trium
horarum equalium. ex quibus rationibus con-
cluditur rotunditas terre supra quam habitant ho-
mines beneficio dei et animalia ad servitium
hominum. Notandum de gradibus alexandri et
herculis supratactus: quod gades idem sunt quod ter-
mini quos terminos seu gades alexander tem-
poribus quibus debellavit orientem posuit in
fine terre habitabilis versus orientem iuxta ma-
re videlicet orientale sub linea ecliptica de consi-
lio pentos in arte astrologie; et fecit idem hic fie-
ri in litore illius maris turrim altam que est si-
gnum memorie perpetue et in signis distans
a medio terre. Pars forma hercules bellas

in hispania postq̄ deuicit reges illarū partū
videlicet finū hispanie ⁊ fuit dñs hispanie
fecit fieri de cōsilio penitōz in astris iuxta ma
re ⁊ hoc sub linea ecliptica turrin quandā al
tam quā appellauit gades a parte videlz occi
dentis: ita q̄ nō erat vltra locus terre habita
bilis ⁊ manet illa turris vsq̄ ad hodiernū diē
vocata ab incolis illius terre vulgariter le ca
stel pharaont vel turris herculis. **E**st sci
endum q̄ illic mare elongauit se ab illa turri
per dimidiā leuicā dimittendo turrin cum tur
ris fuerit pmo in litore ⁊ q̄rum in mare elonga
uit se ab illa turri de tanto trāsiuit versus par
tem orientis: ita q̄ gades alexandri penitus
sunt cooperte in mari: ista habent ex lectu
ra theoricæ planerarū. ita suo modo crescit ali
quādo mare seprētrionale dimittendo de tan
to parte meridionalē sibi oppositam. **P**ost
terram dixerunt esse aquā etiam p̄tendentē
figurā sphericā ⁊ rotundā: cui⁹ rotunditatem
p̄bauerū panformit per aspectus ad celum.
quotidiana nempe est nautarū experientia q̄
quāto plus alicui poloz vicinānt: tanto magi
ipe eisdē eleuat. ⁊ quanto magis elongātur:
tanto plus depūmit. **E**st tamē non perfecte
spherica sed figure semicircularis. miraculo
se nāq̄ in vna parte eleuatur propter vitam
animantū habedā vel tuēdā. **S**upra quā
posuerunt aerem ⁊ ignem etiā rotundarū fi
gurarū. que elementa quattuor rotunda sunt
p̄pter celorum rotunditatē ne vacuū qd̄ na
tura abhorret poneretur: ⁊ inest rotunditas
ipsis celis ⁊ omnibus elementis principaliter
ad representandū perfectionē ⁊ simplicitatē
creatoris. **E**st em̄ figura rotūda omnū figu
rarū p̄fectissima capacissima ⁊ simplicissima.
Cūsa materia de cōsideratione rotūditatis
terre ⁊ alioz elementoz videndū est de natu
ris quattuor elementoz. **T**erra in ordine infe
riori habz siccitatē dominantē ⁊ frigiditatem
cōcomitantē. **A**qua hz frigiditatē dominantē
⁊ humiditatē cōcomitantē. **A**er habz humidi
tatē dominantē ⁊ caliditatem concomitantē.
Fignis habz caliditatē dominantē ⁊ siccitatē
cōcomitantē. **E**x quo patz q̄ vnūquodq̄ q̄tu
or elementoz sibi p̄pinguo assimilat in vna q̄li
tate ⁊ in alia p̄trariat eidē. p̄mū ⁊ vltimū
terra ⁊ ignis p̄ vnū mediū copulant videlz p̄
siccitatē ⁊ p̄ duo p̄trariat scz p̄ frigiditatē et
caliditatē. **E**st aduertendū p̄ elucidatōe

istius tractat⁹ q̄ maior pars eius ⁊ p̄ncipalis
fundabit in his p̄prietatib⁹ quattuor elemē
toz reducēdo ⁊ cōparādo naturas ⁊ influētias
as. **1.** planetarū ad p̄prietates q̄tuor elemēto
rū ⁊ cōsequēt tractādo de naturis ⁊ p̄prietati
bus stellarū cōparādo ⁊ assūmādo earū p̄p
tates ⁊ influētias p̄prietatib⁹ ⁊ influētias. **1.** pla
netarū ⁊ p̄prietatib⁹ simplicib⁹ vel q̄nq̄ gemi
natis q̄tuor elemētoz. **C**de nūero celoz sci
endū est in ḡnali q̄ p̄bi posuerūt nouē celos
⁊ ordo talis ē. **P**riō incipiēdo a parte inferiori
n̄ vsus nos posuerūt celū lune distinctum ab
alijs celis ⁊ hoc qz viderūt motū lune veloci
rem: ⁊ subsequentē posuerūt celū mercurij p̄p
rōnes geometricas q̄s experti fuerūt cōposi
tores tabularū: deinde celū venens: subsequē
celū solis mediū in celos. **1.** planetarū tanq̄
palatiū principis existēt maioris virtutis sibi
collate a deo inter ceteros planetas. **I**n sole
nāq̄ posuit tabernaculū suū ⁊ ipse sol tanq̄
sp̄s p̄cedēs d̄ thalamo suo. **E**xtulauit vt gy
gas ad currendā viā suā ab oriēte in occidentē
ex declaratōe textuali Nicolai de lyra sup̄ ps̄.
Eli enarrāt gl̄iam dei ⁊ opa manū ei⁹ annū
ciat firmanētū: hoc est celū stellarū. **S**ubse
quenter ascendēdo ponūt celū martis habēnt
aliū motū tardiorē sole. subsequēnter ponūt celū
iouis habēnt motū tardiorē in arte ⁊ hoc in
12. annis cōplendo reuolutionē suā sub zodia
co. postq̄ ponūt celum saturni septimū ⁊ vlti
mi planetarū habēnt motū tardiorē ioue qz
altior ē ⁊ cōplet sub zodiaco cursū suū in. 30.
annis solarib⁹. postq̄ ascendēdo ponūt celū
stellarū qd̄ ē octaua spherā existēs magni or
nat⁹ ⁊ mirabilis influētie q̄s hz ab ip̄o artifi
ce q̄ eā creauit. ⁊ mouet in. 100. annis gradu
vno p̄tra motum p̄mi mobilis: ⁊ in isto funda
mēto ille magn⁹ p̄ba plato posuit annū suū
reuolutōnis rerū oim in triginta sex milib⁹ an
noz in q̄ tpe ⁊ nō in minori celū stellarū com
plet reuolutōnē suā. **S**upra istos octo celos
posuerūt p̄bi nouū celū p̄mū mobile qz vidēt
q̄ octauū celū mouebat duobus motib⁹ vno
motu ab oriēte in occidentē in die naturali ⁊ in
100. annis gradu vno: ecōuerso ab occidentē i
orientē. **P**erp̄dēt igit̄ discursu naturali ⁊ ra
tione q̄ idem corp⁹ nō posset inouenē p̄trans
motib⁹. iudicauerūt itaq̄ q̄ vn⁹ erat ei naturas
lis ⁊ alter mot⁹ ab aliq̄ alio agēte superior: sic
posuerūt nouū celū b̄ est p̄mū mobile qd̄ mo

uet orbes septē planetarū ⁊ celū stellatū mo-
 tu diurno ab oriente in occidentē: s; quilli orbes
 ⁊ celi aliqd acq̄runt p̄cessu t̄pis de motu con-
 trario ab occidentē in orientē iudicauerūt rōne
 naturali supra nonā spherā ⁊ septē orbes pla-
 netarū esse aliū motorē inobilen a quo fieret
 isti motus ⁊ istum motorē dixerunt primū mo-
 bile hoc ē nonū celū. Ad ista puenerūt p̄bi ra-
 tione naturali ⁊ mlti sc̄ti antiq̄ patres vt adā
 ⁊ p̄iogeni iusti descēdēdo p̄ gn̄atōez de q̄rū
 nūero fuit noe ⁊ abrahā. h̄ij nā q̄ mltā habue-
 runt de istis p̄ reuelationē diuinā ⁊ ista sunt q̄
 ad dicta p̄boz ⁊ q̄ ad rōne naturalē ⁊ si q̄ ha-
 buerūt antiq̄ p̄ reuelationē diuinā tanto fort̄
 ea sūt tradita p̄ doctrina. Supra istos theolo-
 gi ponūt decimū celū mediū int̄ nonū celus ⁊
 celū empireū: ⁊ istō celū mouet motu simpli-
 cissimo s̄m theologos: ⁊ aliq̄ dicit istud celū
 esse celū cristallinū a materia multū lucida: ⁊
 quodāmodo vocat̄ celū aqueū. Iuxta illd̄ ps̄
 B̄ndicite aque oēs q̄ sup̄ celos sūt dño: nō q̄
 sit ibi aq̄ nec materia cristalli s; q̄ daz materia
 subtilis ⁊ multū nobilis in cōparatōne vitri.
 iuxta istā cōsiderationē quāto aliqd̄ celū ē al-
 tius tanto aliq̄ p̄ditōe ē nobilit̄. Supra istud
 celū est celū empireū qd̄ ē vndecimū ⁊ est q̄e
 tum ⁊ nō mouet̄ aliq̄ via ⁊ ē capacissimū: qz
 cōtinet oēs alios celos infra se: ⁊ est loc̄ san-
 ctōz angelōz ⁊ sc̄tōz ⁊ sc̄tarū ⁊ oim saluādo-
 rū. ⁊ iste ē ordo celoz vndecim: videlz celestīū
 orbū ⁊ q̄ttuor regionū elemētariū. P̄mo c̄m
 est terra ⁊ alia elemēta tria ⁊ septē celi plane-
 tarū ⁊ celū stellatū ⁊ duo celi int̄ celū stellatū
 ⁊ celū empireū: ⁊ sic in nūero sūt q̄ttuor regio-
 nes elemētares ⁊ vndeci orbes celestia: ⁊ sic
 in nūero sunt q̄ndeci: ita q̄ a cētro mūdi vsq̄
 ad thronū veri salomonis q̄ndecim gradib̄
 ascēdit̄ ad habēdū futurā gl̄iaz. Supra istos
 orbes oēs posuerūt aliq̄ theologi celū beati-
 sine trinitat̄ verū hic nō fit mentio nisi de ce-
 lis materialib̄: nec dicit̄ oppositū nec p̄posi-
 tū: s; adducit̄ ad p̄positū qd̄āmodo quoddaz
 dictū p̄boz atheniē. quoz quodā tpe viginti
 q̄ttuor solēnes erāt req̄siti a p̄ncipe atheniē
 vt q̄libz diceret opinionē suā d̄ deo qd̄ eēt de?
 p̄ncipalioz ipoz: q̄siuit inducias septē dieruz
 post q̄s diceret qd̄ ei videret quos p̄nceps ei
 cōcessit ⁊ alijs p̄bis vigintimb̄ pari forma ⁊
 q̄libz alioz vigintitriū p̄boz posuit in sc̄ptis
 p̄pnā opinionē promptus post septē dies ad

deklarandū eam p̄stādo q̄ p̄ncipalis p̄boz
 p̄mo diceret opinionē suā p̄pnā. trāfactis se-
 ptē dieb̄ cōuenērūt oēs ad p̄ncipē ⁊ alijs sus-
 runt parati p̄tē primū q̄ p̄ opinionē suā de-
 clarāda adhuc penijt inducias q̄ndeci dieruz
 q̄bus dilapsis cōparuit corā p̄ncipe iterū pe-
 tens vni mēsis spaciū q̄ dilapso t̄ps inducia-
 rū duplicari penijt: ⁊ sic duplicādo p̄cessit sp̄
 inducias petēdo vsq̄ ad spaciū sex mēsiuz ⁊
 tandē attediāt tam p̄nceps q̄ alijs p̄bi cōpus-
 lerūt ipm̄ v̄bis ad dicēdū opinionē suā: ⁊ tūc
 dixit istā p̄positionē. Deus ē sphaera intelli-
 gibilis cui⁹ centrū vbiq̄ ē circūferētia v̄o nūsq̄
 Aliq̄ alioz p̄boz dixerūt sūmū bonū: sūmū ve-
 rū: p̄mā causam a q̄ depēdēt oia: ⁊ multas ali-
 as p̄fectōes mirabiles de deo: s; q̄s est mortā-
 lis q̄ possit de deo p̄pe loq̄ nec de celo in q̄ ha-
 bitat qz habitat in oib̄ celis ⁊ in oib̄ elemē-
 t̄ ⁊ vbiq̄ est p̄ p̄sentia essentiā ⁊ potētia i infer-
 no ⁊ in cūctis elemētis ⁊ in celis materialib̄
 ⁊ extra celū p̄ spaciū infinitū ⁊ intellect⁹ hu-
 man⁹ neq̄q̄ app̄hēdere p̄t: nec angel⁹ valet
 sufficient̄ intelligere qz esse suū ē infinitū eē
 ⁊ essentia ei⁹ idē sūt in eodē. nostrū intelli-
 gere in corpe h̄ūano valde ē obnubilatū: etiam
 aie separate a corpe intellecto est finita ⁊ cu-
 iuscūq̄z angeli: ita q̄ intellect⁹ creat⁹ nō p̄t
 attingere ad tantā intellectōne: ⁊ sufficit nob̄
 iudicio meo hic laudare opinionē illius p̄bi
 de? est sphaera intelligibilis p̄ quādā similitu-
 dinē qz sphaera d̄ p̄fecta rotunda cui⁹ sphaere
 centrū est vbiq̄ circūferētia vero nūsq̄.

Argumentū secūdi cap. prime differētie
 Secūdū capitulū est de nūero ⁊ ordine or-
 bū p̄ncipalium planetarū ⁊ epicloz ⁊ cunctoz
 celoz nob̄ influentiū s̄m doctrinā astrologoz

Arca secunduz

c hui⁹ d̄rie caplin sciēdū ē q̄ nūer⁹
 ⁊ ordo orbū p̄ncipalium s̄m doctri-
 nā astrologoz talis ē. Incipiēdo v̄sus nos ē
 totale celū lune p̄tiguat̄ orbi ignis a p̄te infer-
 rior in suo cōcauo p̄tines infra se ⁊ sub se q̄r-
 tuor elemēta infra concavū sui orbis ⁊ a p̄te
 sup̄iori in suo cōuezo p̄tiguat̄ orbi mercuri⁹
 in eodē celo totali lune sūt q̄ttuor orbes par-
 ticulares habētes distinctos mot⁹ quoz mo-
 tuū vni nō assimilaf̄ alteri: ⁊ de istis orbibus
 p̄m⁹ vocat̄ orbis totalis lune p̄tines infra se
 alios tres orbes: vt puta equamē deferentē
 a ij

et epicicli. pmi igitur orbis lune est orbis qui dicitur totalis, secundus dicitur equans, tertius deferens, quartus epicicli portans corpus lune.

Mercurius plures habet orbis quam alij plane te et motus varios ideo esset expedies ad intellectionem huius declarationis depingere in isto capitulo orbis mercurij sicut docet in theorica planetarum: sicut hic non ponit ponent in fine libri presens. Et in summa mercurij habet sex orbis distinctos et motus varios correspondentes istis orbibus. et primo habet celum totale vel alij et quatuor orbis secundo epiciclo et epicicli sui in quibus fert corpus planete et mouet. Tercidum speculationis huius materie remittit theorice planetarum: et in summa celum mercurij habet sex orbis et celum lune quatuor: et sic in summa sunt decem.

Etenus habet quatuor orbis: celum totale et orbem equantem: orbem deferentem et epicicli: et sic veniens habet quatuor orbis adiunctis inferioribus in numero isti tres celi habent quatuordecim orbis

Sol princeps planetarum creatur in medio septem planetarum tanquam cor in medio corporis humani ordinatur in suis orbibus siue epiciclo, habet primo celum suum totale, secundo suum orbem equantem, tertio orbem deferentem: et sic in summa habet tres orbis particulares numerat his orbibus cum quatuordecim precedentibus erunt decem et septem orbis particulares.

Mars iuppiter et saturnus quilibet istorum habet celum suum totale et orbem equantem et deferentem et suum epicicli et sic quodlibet istorum celorum habet quatuor orbis quasi particulares qui simul unum faciunt duodecim: et unum simul cum precedentibus faciunt vigintinove quod sunt orbis particulares septem planetarum. **S**equitur subsequenter de celo stellato quod est octauum celum quod dicitur firma mensura: quod stelle sunt firmate et fixe in eodem celo totum illud celum est unicum et vnicum orbis licet habeat duplicem motum, unum ab oriente qui secundum astrologos vocatur violenter quo motum fert quolibet die ab oriente in occidentem et ab occidentem in orientem complens revolutionem totalem licet in centum annis moueatur motu naturali ab occidentem in orientem gradu uno et ille motus diurnus celi stellati quo mouetur ex impulsu et tactu primi mobilis dicitur violentus: quod quod motus celi stellati alio modo posset dici naturalis quod obedit suo superiori. et primo mobili et precipue ille motus ab orientem in occi-

dentem celi stellati diurnus posset dici naturalis quod obedit imperio dei qui ordinauit istum motum diurnum fieri per alium motum superioris videlicet per motum primi mobilis. connumerato itaque orbem octauo predicto erunt orbis triginta: licet enim dupliciter ipsum firmamentum habeat motus ut ex supradictis claruit quibus etiam multiforibus imaginibus ornatum sit celestibus muneribus: est tamen vnicum orbis totalis quod si connumeret primo mobile quod raptu quodam secum trahit triginta orbis predictos in viginti quatuor horis et erunt in vnicum uerso orbis triginta: ad quorum noticiam astrologi et philosophi uenerunt. **C**irca quod est sciendum quod oes isti celi et orbis influunt nobis in istis inferioribus per motum et radii: per motum calorem per radii uirtute. Et est notandum quod licet celi non habeant radios apparentes ut sol vel ut corpus alterius planete vel stelle lucide: tamen habent radios virtuales cum sint corpora clara et dyaphana qui radii mittunt ad aerem et influunt secundum magis et minus: ut diceret de aliquo lapide precioso qui ex tactu haberet virtute supra curam oculorum vel super aliquem alium morbum vel aliquam peccatam laudabilem: lapis ille esset apreciatus et diligendus per utilitatem in presentem materia dicitur de corporibus habentibus virtute qua mediante operantur in nobis virtute eis data a deo: dicitur rationabiliter quod honorabiliter est creatorum qui celos creant quod dederit eis virtute et influentiam quod nulla haberent influentiam seu virtute: et in hoc magis ostenditur sapientia et potentia creatoris creando et manutendo res alicuius virtutis quod si essent inanes et superflue et nullius virtutis vel comparationis: oia creata cognita debent reduci per sapientes in laudem creatoris: et iste debet esse finis proprius acquisitionis omnium artium et doctrinarum licitaram reducere videlicet in laudem creatoris: et ista fuit imaginatio Auicene de cognitione orbium celestium quod per hanc cognitionem eleuatur anima ad cognitionem et dilectionem dei et ad vitam rectam.

Argumentum tertij cap. prime differentie.

Tertium cap. prime differentie est de numero et ordine intelligentiarum orbis celestes regenerantium et mouentium secundum dicta et scripta et opinioniones philosophorum antiquorum.

Circa tertium cap.

principium videndum est de numero et modo intelligendi philosophorum et de modo loquendi philosophorum de intelligentijs mouentibus orbis

Differentie prime

celestes qđ caplin magis ponit hic improba
do qđ approbado: qđ fm rei veritate & doctrinaz
theologoz in multis hic errauerūt a veritate
& posuerūt numerū intelligētiarū separatarū
fm nūerū orbū & posuerūt eas eternas & ne
cessario mouere celū & peryiam p quā mouet
ordine cōi: & fuit ista opi. Auicē. inter ceteros
tractāns plūri⁹ materiā intelligētiarū. cōside
rauit nāq; ipe pma causaz qđ est supra oēs in
telligētiā & a qua oēs intelligētie depēdent
simplicissima esse & nō posse vt sic pducere p
se rōe ei⁹ pme opatōis nisi vnicā intelligētiā. p
illud principū Idē mōtū idē nō ē natū face
re nisi idē. & qđ pma causa ē simplicissima pōt
pducere vnicā intelligētiā in rōe pme opatōis
qđ imediāte depēdet ab ea: & istā intelligētiā
vocaerūt pbi intelligētiā pmi mobilis. Et
qđ ē imediāta illa intelligētiā ipi pme cause
mouet magno impetu & fortitudine corp⁹ sui
mobilis seu celi & oia corpa celestia inferiora.
Intelligētiā vō pmi mobilis qđ ē pma intel
ligētiā depēdēs a pma causa maioris vututis
est qđ quecumq; intelligētiā sequēs: & qđ ē cau
sata a pma causa & est annexa suo celo ad mo
tū ei⁹ cōtinuādū pducit p actū sui intellect⁹ &
sue intelligētie & p receptionē fortitudinis
quā hz a pma causa pducit intelligētiā secū
dam imediāte sub se qđ intelligētiā celi stel
lari. Et ista pma intelligētiā cū secūda intelli
gētiā pducit corp⁹ celi stellari: & secūda intelli
gētiā mouet illud celū motu suo ordinario & p
istā viam tractauerūt pbi istū nūerū intelli
gentiarū separatarū qđ plurima absurda & vitari
theologice repugnantia afferentes pcedēdo
ab istis supiorib⁹ intelligentijs vsq; ad intelli
gētiā inferiorē videlz lune quā vocauerunt
daticē fornarū in istis inferiorib⁹: & ascripse
runt istis intelligentijs prātem magnā & sciēt
iam & vututes alias & superiorib⁹ intelligentijs
maiores vututes & vniuersales. Et qđ superiores
intelligētie sunt cause inferiorū intelligētiarū
& quibus intelligētiā ē causa sui celi vel sui orbis
particularis. iuxta qđ videt sentire auctor de
caulis. ppositōe octaua sic inquit. Dis intel
ligētiā scit qđ ē supra se & qđ ē sub se: verū
scit qđ est sub se qđ ē causa ei⁹: & scit qđ est su
pra se qđ acqrit bonitate ab eo. Ista ppositio
simplr ē falsa qđ nulla intelligētiā depēdēs
est causa alterius intelligentie nec bonitatis
eius: sed deus qui est ipa pma causa qui crea

Capitulū III

uit omnia. iuxta textū sacre scripture. In pncipi
pio creauit de⁹ celū & terrā. Et fm magistrū
sententiā quattuor creauit deus in pncipio
creatōis omniū rerū: celū. empirē: angelos
materiā primā: & temp⁹: & mox repleuit deus
illud magnū celum empirē angelis & nō fm
nūerū orbū cōtra pbs tenentes illā opimo
nem. de quib⁹ sanctis angelis loquitur Dani
el in textu bible. Milia milū ministrabāt ei
Et hoc est deo: & decies centena milia assiste
bant ei. qđ in his duob⁹ nūeris nō sit nume
rus sanctorū angeloz. Et est sciēdū quia hoc
qđ nullis theologoz scribentū de sanctis an
gelis dicit numerū ipsoz nec numer⁹ in sacra
scriptura reperit. Tant⁹ enī numer⁹ est qđ sup
terrā ignorat: ideo fatue opinati sunt illi qđ vo
luerūt tractare numerū intelligētiarū seu an
geloz fm numerum orbū celestium. Pos
suerūt siquidē pbi intelligentiam lune regere
q̄tuor elemēta: & posuerūt quālibet intelli
gētiā esse & p̄sidere in toto suo celo & in amb
itu sui celi & in omnibus contētis infra vsq; ad
centrum terre & animas hoim mediāte vebe
menti unaginatione coniungi intelligētie lus
ne p vehementē & fortē unaginatione: & inde
est qđ aliqui hoies acq̄runt magna que deside
rant si intelligētiā lune influat: que omnia sunt
absurda: qđ sepe per unaginationē humores
in corpore humano alterant. Tandē sequunt⁹
aliqua incommoda vel que vident⁹ esse stupē
da: & hoc aliquādo accidit in animalib⁹ de vir
tute unaginatua. sicut habet in quodā passu
bible de Jacob qui ponebat duas virgulas
duoz colorū sup fonte: & inde oues bibendō il
lozum colorū retinebant similitudinē in virtute
brutali unaginatua: & quādo vemebāt ad
gñationē cū arētib⁹ remanebat illa similitu
do duoz colorū in ipis ouib⁹ p quā unaginat
ōne fetus generati erant duoz colorum. hec
ponit Nicolaus de lyra super illo passu Gen.
Ponit etiam vltra qđ quedā matrona nobilis
in paribus hyspānie habebat fortē unaginat
ionē tempore generatōis super quādā cho
rea ethyopum depicta in camera & presertim
sup quodā magnol ethyope in ista chorea de
pictor: que matrona tempore partus peperit
puerum similem ethyopi magno depico in
chorea: nato itaq; puero singulisq; credenti
bus ipsaz matrona cū aliq; sciauo: & sarracenie
p̄cubuisse cū nat⁹ nulli parentū assimilaretur

decreuet iusticie administratores de p̄sensu etiā habito parentū ⁊ mariti ip̄as post releuatiōē par̄ q̄ cōiter in vni⁹ mēsis spacio cōpletur esse cōburendam: ante t̄m hui⁹ iusticie administratiōē seu executiōē vocati fuerūt q̄dam sapiētes ex quoz nūero vni⁹ petijr vt loz cū cōcubir⁹ videret quo viso perpēdit ḡnatio nem illā factā fuisse foxtitudie virtutū imagi nariē. dixit q̄ illū magnū ethiopeni nati esse parē adduces bible textū in loco allegato q̄ deductōe audita liberata fuit marrona a combustione. Et q̄bus claret multa in istis inferozib⁹ cōtingere p̄pa rerū natura nō puenientia ab influētia ip̄i intelligētie lune. ex quo p̄z in ista materia itelligētiarū separatarū p̄bos antiquos q̄busdā veris mltā falsa immiscuif se. patz etiā ex hoc q̄ eoz opiniones non sunt multū recitāde nisi breuit: ac etiā nec tractande nec sunt tenēde sed improbande in p̄sentī materia. Nec mirū si errauerūt loq̄ndo de substantijs separatis: qz sepe hoies eleuati ⁊ imbuti in magna sciētia deficiūt in iudicio p̄ricula n multarū rerū naturalū arti eoz subiacētū ⁊ intellect⁹ nisi eleuet p̄ sacra scripturā vel p̄ spālē inspirationē sepe deuiat a veritate. qd̄ cōsiderans Aristo. ij. metha. regratiat antiq̄s p̄bis de doctriuis scriptis ⁊ eoz laboribus qz eoz labores sunt nobis occasio acq̄rēdi veritate. Ita regratiādū ē istis in pte circa h̄ q̄ laborauerūt ad inq̄rēndū veritatē ⁊ posuerunt substantias separatas ⁊ intelligētiās ⁊ aīas racionales ⁊ oīa ista p̄petue manere intelligētiās siquidē p̄petuas a parte ante ⁊ a parte post: nō t̄m tantū errauerūt a veritate q̄tū multū mūdāmi dicentes se sapiētes esse ⁊ stulti facti sunt dicētes aīas nostras rōnales nō manere post mortē nec esse intelligētiās separatas nec p̄mā causam. Juxta illd̄ ps. Dixit insipiens in corde suo nō est deus.

Argumentū quarti cap. differētie p̄me.

Quartū capitulū hui⁹ p̄me differētie est de numero ⁊ ordine harū intelligētiarū ⁊ modo mouēdi celos imperio dei benedicti ⁊ qd̄ debet censeri vel improbandi in hac materia generalit̄ ⁊ cū timore scribēdo fin veritatē ⁊ doctriam theologozum.

¶ Circa quartū ca

pitulū hui⁹ p̄me differētie: hoc ē circa veritatē de numero ⁊ ordine

harū intelligētiarū intelligēdum ē q̄ numer⁹ ⁊ ordo nō sunt nobis noti nisi p̄ quasdā reuelationes ⁊ scripta aliquoz doctoz pot⁹ vtentiū rōne argumētatiua theologica q̄ reuelatiōe diuina: sequentiū in hac materia in pte dicta bti Dionysij in de āgelica hierarchia dicēti q̄ duplex pot̄ i p̄nti ee via ⁊ potētia mouēdi celos. Prima imperio dei benedicti seclusa q̄ cūqz applicatiōe cuiuscūqz angeli. Alia via magi famosa: q̄ de⁹ qui ē immobilis manens dans cūcta moueri: dat certis angelis ⁊ de ordine determinato nouē ordinū angeloz: vide licet de ordine virtutū imperiū mouēdi celos ⁊ ordine quo mouēt vel alio ordine sicut sue volūtati placet: vel q̄ celis stet sine motu qd̄ nō viderūt p̄bi antiq̄ nec potuerūt videre per eoz rōnē naturalē. Dixerūt nepe q̄ si mor⁹ celi cessaret tot⁹ ordo inferior ⁊ oīs actio hic infer⁹ destrueret: ponēdo tantā cōnexiōē necessariā inf motū celi ⁊ ista inferiora q̄tuor elemētōz ⁊ alioz elemētatoz arguēdo q̄ si motus celi cessaret oīa inferiora cessarēt ⁊ destruerent: cui⁹ t̄m oppositū fuit tpe Josue: vt h̄ in biblia Josue. io. ca. Habita quadā magna victoza p̄ iosue ⁊ filios israel in q̄ victoza misit dñs lapides gradines ⁊ magues lapides de celo aereo. i. de aere q̄ lapides q̄ plurimos interfecerūt de inimicis legis de: quos iosue cū tota gēte sua tūc interfecit. Tūc locut⁹ est iosue dño in die q̄ tradidit amozrē in cōspectu filioz israel. dixitqz corā eis sol cōtra gabaon ne mouearis ⁊ luna cōtra vallē ahylon. Steteruntqz sol ⁊ luna donec placsceret se gens de inimicis suis. Itē ibidē. Nōne scriptū est hoc in libro iustoz. Stetit itaqz sol i medio celi ⁊ nō festinauit. occūbere spacio vni⁹ diei. nō fuit ante ⁊ post tā lōga dies obediēte dño vōci hoīs ⁊ pugnatē p̄ israel. Et q̄ p̄z q̄ tota machina inferior elemētōz potest regulari absqz motu celi: nec minus deo volēte fierēt ḡnatiōnes ⁊ p̄ductiōnes rerū toto celo q̄scēte q̄ cū motu celi. dato q̄ Anstoz. dicat. ij. phisicoz. Sol ⁊ h̄o generāt hoīem. ita intellige de alijs aīalib⁹. sol ⁊ afim⁹ generant afimū: hoc ē de facto sic ē ordinatū a deo: qz sol tāq̄ superior causa equoeca cōcurrit ad influētiā rerū inferiorū p̄ virtutē sibi datā a deo: ⁊ si deus aliter ordinaret aliter fieret ⁊ eque naturalit̄ tūc sicut nūc. Non est ergo alligata ordinatio inferiori celo nec intelligētijs seu angelis s̄ deo immediate

Et sic fecit stare totū celū tpe Josue ⁊ oīa ce-
lestia corpora cessare a motu bellantiū homi-
nū in terra ⁊ faciētibz alias opationes cō-
uentētes: sic deus pōt īperare celo: vt mouea-
tur ab occidentē in orientē sicut nūc moueā
ab oriēte in occidentē ⁊ ita velociter sicut mo-
uetur nūc: ita moueā tunc: imo veloci⁹ si ei
placeret. Et tot⁹ iste motus celi sicut nūc: ita
tunc obediēdo impio creatoris sicut a pte rei
fuit tpe ezechie regis iude qui fuit in quadaz
infirmirate de qua sū cursuz nature debebat
mori. In qua infirmitate venit ad euz ppba
dñi esayas ex pte dñi dixitq; regi hec dixit do-
min⁹ deus: pcepte ⁊ ordina domui tue. mo-
neris em̄ ⁊ nō viues. qui rex cōnerit faciē su-
am ad parietē ⁊ orauit dñm ⁊ fleuit. quib⁹ ora-
tione ⁊ fleuit factis. dicit dñs Esayas reuertere
et dic ezechie dicit ppli mei. hec dicit dñs de⁹
dauid patris tui. Audiui orationē tuaz ⁊ vidi
lachrymas tuas ⁊ ecce sanauit te: die tercio af-
cendes templuz domini: ⁊ addam dieb⁹ tuis
15. ānos ⁊ de manu regū assyrioz liberabo te ⁊
ciuitatē hanc. s. hierusalē. dixerat autē ezechias
ad esayam qd̄ erit signū qd̄ dñs me sanabit
⁊ qd̄ ascensurus die tertia sum templum dñi.
ita ait Esayas. Hoc est signū a dño qd̄ factur⁹
sit dñs sermōnē quē locut⁹ sū tibi vt ascēdat
vmbra. 10. lineis: aut vt reuertat totidē gradi-
bus. ⁊ dicit Ezechias. facile est vmbra cresce-
re. 10. lineis nec volo vt hoc fiat: sed vt reuer-
tat⁹ retro: sū. 10. gradib⁹. Inuocauit itaq; Esa-
yas propheta dñm ⁊ reduxit vmbra per. 10. li-
neas quibus iā descēderat ī horologio achaz
cūdo retro: sū. 10. gradibus. Et hec materia
de reuersione solis per. 10. lineas habet Esay-
as. 38. caplo. Quā materiā tractat beatus
Dyonisi⁹ ⁊ multi alij theologi indagātes qui
illoz duoz diez artificialiū fuerit maior in tē-
pore Josue dñi sol stetit immobilis ⁊ oīa cor-
pora celestia spacio vni⁹ diei artificialis. erat
quoq; tunc in mense iunij qñ dies artificialis
versus hierusalem habet. 14. horas ⁊ spacio
vni⁹ diei artificialis: quieuit sol ita qd̄ dies arti-
ficialis illa fuit. 28. horarū dies vno artifi-
cialis tēpore Ezechie regis in qua sol fuit re-
uersus. 10. gradibus erat. 12. horarū ⁊ tūc erat
equinoctium autūnale: ⁊ sol fuit reuersus p
10. lineas ab occidentē in orientem imperio
creatoris ⁊ post de oriēte reuersus fuit ad oc-
cidētem per viam per quā venerat: ita qd̄ dies

illa artificialis fuit augmentata de. 20. ho-
ris retro cedendo: de. 10. horis ⁊ reuēdo p
viam per quaz retrocesserat de. 10. alijs horis
Ita qd̄ dies illa artificialis habuit. 32. horas
⁊ ita fuit maior q̄ illa que fuit tēpore Josue
nec obstat text⁹ biblicē qd̄ dicit de tpe Josue qd̄
nec taz magna dies ante nec post sicut illa fu-
it. Respōdet nāq; beatus Dyonisi⁹ in quadā
epistola ad polycarpū qd̄ liber Josue fuit scri-
ptus circa finē vite Josue: ⁊ qd̄ ly post in obie-
ctione facta ad oppositū refertur ad ipsū scri-
pturē libi Josue: ⁊ nō refertur ad tpa simpli-
citer futura: ⁊ inter mortē Josue ⁊ regis Eze-
chie fluxerūt octingenti anni saluo pluri alijs
bus annis. Ita qd̄ dies artificialis de reuersione
solis fuit maior q̄ de tēpore stationis tēpo-
re Josue. Ita de textu biblicē ⁊ alia que sūt
auctentica sunt adducta ad ppositum cōtra
opinionēs ⁊ scripta aliquoz antiquoz p hoz
qui nō habebāt illuminationē sufficientē de
pbia et de potentia ipsius prime cause: qz ista
sic simpliciter ponēdo sicut ipsi ponebant de
rogabāt potentie prime cause ⁊ ventati vere
pbie attribuēdo intelligentiā celoz virtutez
quam nō habebāt: ponēdo etiam eas neces-
sarias dicēdo eas esse in eoz toto celo ⁊ vsq;
ad centrū terre. Quā materiā pertractans
Alexander de alis. 2. smianū. querens vtrum
angel⁹ possit esse vbicq; simul ⁊ semel: ⁊ vtrū
mouēdo celum sit in toto celo. Respōdet. an-
gelus ex ministerio pōt mouere celū nō tñ est
vbicq; hoc est in toto celo sed in aliqua parte
celi: ⁊ potius videtur de parte oriēti. qd̄ de ali-
qua alia ⁊ cōiungitur celo vt motor moto nō
vt pficiens suo pfectibili vel forma cor: pou vt
digne dicere exēplanter. rex regens totū re-
gnum nō est in toto regno sed in aliqua parte re-
gni. sic angel⁹ mouēs celum mouet nō ex ipe-
rio voluntatis sue: sed voluntatis diuine ⁊ per
aliam applicationē mouet qd̄ per suam volun-
tatē solam ⁊ angeli mouēdo celos ipeno dei
equē sūt semp beati ⁊ in gloria ⁊ illi angeli
qui mittūt ad nos ppter illuminationem ⁊
informationem nobis necessarias aut ppter
executiones sicut fuit de angelo exequete so-
domam ⁊ gomoraz: ⁊ de illo qui percussit ex-
ercitum cenacherb regis assyriozum semp er
sunt in gloria. Ita qd̄ omnes spiritus sūt ad
ministratores voluntatis diuine: ⁊ ita est tenē-
dum in ista materiā de motu celoz: in de⁹ mo

uet celos per sanctos angelos et posset dare motus celis sine angelis: et sicut placet deo celum mouere nūc ab oriente in occidentes. ita ab occidente in orientem et sphaera celestis contra sphaeram voluitur: et totū hoc ipso et obedientia creatoris et inter cetera creata speculatione magna et admiratio ipsius cōditōis res lucet in celis materialib⁹ velut in quodam libro digito dei scripto teste David eximio propheta dicente *Celi enarrat gloriā dei et opera manuū eius annūciat firmamentum.*

Argumentū q̄nti capli dñie prime.

Quintū capitulū prime dñie est de ornatu mirabili ipsi⁹ celi stellati: et hoc in generali.

Arca quintum

Capitulū huius prime dñie *Aduer tendū* est q̄ deus ornatu celi stellarum ornatu mirabili vltra ornatū p̄mi mobilis et vltra ornatū orbū. 1. planetarū. Nā p̄mi mobile est sine stellis et planetis: et est simplicissimū et vniforme in corpore licet mirabiliter actiuū. Sphēre autē. 1. orbū. 1. planetarū: sic stellis ornatē sunt: ita q̄ quodlibet celus totale est ornatū vnica stella seu vnico planeta. celū vero stellarum est ornatū tot et tātis stellis q̄ nūq̄ fuit astrologus qui sciret numerū totalem stellarū iuxta dictū cuiusdā sapientis. *Qui stellas numeras quarū tu noia solus: et loquitur de deo. et subdit ordines celi et pluuie guttas et dies seculi et arenā maris quis dinumerauit ipse solus. i. deus. oia meriti et dimiserare pōt qui omnia ambit sua sapientia.* Tertū est iuxta dictū Aristotelē q̄ q̄ plurime stelle sunt in celo stellato que nō sūt nobis visibiles nec numerabiles p̄pter paruitatem q̄ritatis earū vt dicitur in *Arstotele de galaxia. i. de circulo lacteo que pars celi est cōter lucidior in nocte serena q̄ aliqua alia pars celi p̄pter multitudinē stellarū paruarū que influit in aere et in terra et mittit radios suos ad nos. de talib⁹ stellis nō est nobis scientia p̄pter defectum potētie visive hoīs q̄ nunq̄ potuit intuen eas. Sed de stellis visis pōt esse scientia et fides. Scientia quidē scientificis cognoscentibus aliquas proprietates salte principaliores. fides potest esse de talib⁹ hominibus nescientibus proprietates habentibus vero vocabula et p̄positiōes auditas. vbi gratia in geometria. Ista p̄posito famo*

sa triangulus est habens tres angulos equales duobus rectis. triangul⁹ est figura plana vna superficie cōtēta habens tres angulos qui equalēt duobus rectis. Ista p̄posito expertus in geometria nō est fides sed scientia. multis vero p̄bis legentibus librū posteriorū Aristotelē et alios libros in quib⁹ tales p̄positiōes geometrice habētur qui nesciūt eas p̄pter quid et p̄pter causam cognoscere et quid sit angulus rectus q̄ videlicet linea p̄pendicularis cadit dyametraliter super lineam rectam causat duos angulos rectos qui equiualent tribus alijs angulis acutis: talibus inq̄ hoīb⁹ ignorantib⁹ geometrias in ista parte est illa p̄positio fides que tamen penit nō est fides sed scientia: ita dicit ad p̄positum de cognitione stellarū. Illi em qui habent cognitionē habent scientiā: alijs vero habēt vrb̄ habitū est fides: habita vero scientia cessat fides eis: et est eis scientia: habētibus videlicet noticiā de p̄rietatibus stellarū illis est scientia de stellis.

Concedo ad p̄positum de ornatu celi stellarū: sunt q̄ plurime stelle habentes p̄rietates cōsumiles. 1. planetis et ē doctrina p̄bolumi in quadruplo de stellis aliq̄bus zodiaci et de quibusdā earū p̄rietatibus: vt verbi gratia vires stellarū in vertice arietis existentiū cōmixtis vrb⁹ saturni et martis: assimilatur itaq̄ vires saturni et martis cōmixte sunt tēperate in caliditate et frigiditate et aucte in siccitate: et talis est natura illarū stellarū: hoc est q̄ venerit leg ad illas stellas hoc euenit et q̄ eueniret si iūgeret saturno et marti cōiūctis: et ita intellige de alijs cōbinationibus stellarū generaliter. **C**arū vero stellarū que in ore sunt arietis vires viribus mercuriū similes esse perhibentur que modicū saturni viribus assimilatur: opus vero earū que in ei⁹ pede posteriori sunt ab operib⁹ martis nō differunt et q̄ in ei⁹ cauda sūt vires venens sumunt. **C**Stellarū igitur arietis natura p̄pter eque noctū tonitrua et corrosiones adducit. Huius autē signi principia pluuias et vrb̄os efficiunt eiusq̄ medietas t̄pate cōplexionis est. extrēma vero eiusdē cōbunt et mortalitates generat: ac ipsorū que sunt septentrionalia calefaciunt et destruunt que aut sunt meridiana congelant et infrigidant.

CStellarū vero thaurū q̄ in ei⁹ existit hūero

a veneris complexionē nō distāt: et saturni cōplexioni assimilant modicū: at boragea. plia des vero cōplexio martis et lune complexionis esse pbatur: ac stelle in veruce rami rubee aldebaran a marti cōplexione nō elongant. alie autē q̄ ibi sunt cōplexioni saturni coequantur et mercurialē cōplexionis similitudinem gerūt aliquantisper. In ei⁹ autē cornū cacuminib⁹ posite idē qd̄ mars operatur. ¶ Phaun autē signū vltiter vtrāq; cōplexionē significat calidā et frigidā cū tēperamento: sed tū pelius est ad caloris significatiōē. principia sicutū p̄tuz. maxime autē q̄ circa pleiades sūt terre motus v̄etos et nebulas faciūt. ei⁹ medietas humectat et infrigidat. qd̄ autē circa aldebaran in ei⁹ extremo ponit est igneus: coruscationes et fulgura gignit. Ipsi autē v̄o partū que septentrionales sunt t̄pate cōplexio exsūt: et que sūt meridionales instabilitatē et motus inordinatos faciunt.

¶ Stelle geminorū ille q̄ i suis sunt pedib⁹ a mercuriali q̄litate nō recedūt quous modicū q̄litate veneris associant. lucidiores v̄o stelle in eoz corpore posite. saturnine sūt: q̄ autē in eoz capillis impsse sunt. quarū p̄na mercurio in opib⁹ assilatur et vocat aulac. altera v̄o cōplexionē marti imitat et d̄r abracale. ¶ Signū autē geminorū vltiter facit t̄p̄es quoz p̄ncipia maxime sūt humectatio et destructio: media v̄o t̄pata: extrema cōmixte cōplexionis. et instabilis esse d̄r: earū p̄tes septentrionales v̄etos et tremorē adducūt: et meridiane ignee sūt et p̄buūt.

¶ Stelle cancri due q̄ in pedib⁹ obtinēt locū mercuriane et modicū martiane sunt: earū v̄o que sūt in ei⁹ acubene saturno et mercurio nō repugnat. acubene sūt que oblonga in cancri p̄tutione. Illarū autē q̄ in ei⁹ p̄ctore locatur q̄ meles vocatur: et q̄ duo asini vocantur a martis et solis v̄ib⁹ nō recedūt et manifestū est q̄ hec cōplexio abscindit et destruit. ¶ Signū cancri ḡn̄aliter facit serenitatē et calores cui⁹ p̄mordia q̄ circa p̄sepe locatur calidū et turbidū aerem reddūt. necnō terrenorū et obscuritatē afferre pbatur: q̄ autē sūt in ei⁹ medio t̄pata sūt et q̄ in ei⁹ extremo v̄etos adducūt ei⁹ septentrionalia et meridionalia ignea sūt et p̄buūt.

¶ Stelle v̄o leonis due q̄ in ei⁹ capite site sūt saturno et marti modicū assilant. Tū vero q̄ in ei⁹ collo sūt opa saturninis opib⁹ p̄ficant et licet modicū mercurialib⁹ opib⁹ assilant. luci

da stella in corde leonis posita quā vocat reginā vt iupit et mars opat. stella in ei⁹ dorso posita claraq; stella in ei⁹ cauda locata veneris et saturni v̄ib⁹ coequatur: et modicū mercuriū i opibus imitat. due v̄o in ei⁹ corpore site a v̄ib⁹ veneris et mercurij nō discedunt. ¶ Signū leonis calore et aere turbidū ḡn̄aliter designat: ei⁹ p̄tes p̄cedēs. acē calidū et turbidū ac mortales aīnūciat. ei⁹ medietas t̄pate cōplexio exsūt: et q̄ ponitur extrema h̄necit et destruit: et q̄ sūt in septentrione ignea sūt et p̄burētia: q̄ v̄o meridiana p̄te celi sibi vendicat humectat.

¶ Stellarū autē v̄ginis illarū q̄ in ei⁹ v̄tice et earū q̄ in ei⁹ oculo: necnō in ei⁹ ala meridiana extreme figuratur opa a mercurialib⁹ effectib⁹ nō remouētur et marti opib⁹ aliquantisper assimilant. Alie stelle q̄ in ei⁹ ala septentrionali: necnō q̄ in ei⁹ dorso formantur ab opib⁹ mercurialib⁹ nō discrepāt quous marti gerat similitudinem. ¶ Signū v̄ginis ḡn̄aliter variat et mutat cui⁹ p̄tes p̄cedēs et medie t̄pate sunt cōplexio. Qd̄ autē in ei⁹ extremo locat est aq̄ticū: et qd̄ i septentrione p̄stituit v̄etos adducit: et qd̄ i meridiana parte ponit humectat et tonitrua demonstrat.

¶ Stelle q̄ sūt in altū libere illa q̄ est lucida in septentrionali p̄te vt saturni et mercurij opat: stella q̄ dicit acimech a veneris v̄ib⁹ nō recedit: et mercurio aliquantisper assilant. in ei⁹ autez pedis similitate posite: ex p̄te a q̄ p̄trahunt fimbrias mercurialib⁹ et martis v̄ib⁹ coequantur et que in ei⁹ extremo duarū acubene scorpio nis apparēt i suis opib⁹ saturnū et mercuriū imitant: et que earū medietatē obtinēt saturni v̄ib⁹ assilant et modicū marti sequūt cōplexio.

¶ Signū autē libere generaliter humectat et tonitrua demonstrat: cui⁹ partes p̄ime maiorem calorem faciūt et destruit. medie tēperate sunt vltime aquatice cui⁹ partes septentrionales ventos adducūt: meridiane temperatam cōplexionem reseruant.

¶ Stelle scorpiōis illarū vires luculēte que i eius fronte sibi locum vendicat a marti v̄ib⁹ nō recedunt. triū etiā q̄ in ei⁹ ore sūt media que lucidissima est et parum habet rubeidinis vocaturq; cor scorpio nis amaris v̄ib⁹ nō separatur licet modicū vires iouis assumat: que sunt in ip̄sius caude nodis veneris et saturni v̄ib⁹ assimilantur et que in ei⁹ aculeo constitute marti et mercurij vires

imitantur que in alathā sunt locatē martis et lune gerūt similitudinē. **C** Signū scorpiōis generaliter facit tonitrua et est signū igneum cuius ptes precedētes ventū magnū adducūt et que in eius medio tēperate sunt cōplexio- nis. extrema ei⁹ terremor⁹ ostēdunt septētrio- nalia cōburunt et meridionalia humectāt.

C Stelle sagitarij illa que sagitte cacumē hz martis et lune virib⁹ coequat. earū vero q̄ ip- suis are⁹ formā exprimūt. ille que in loco pra- ctus man⁹ figurātur vt iupiter et mars opantur. que aut in alathā vult⁹ ei⁹ sunt solis et martis opib⁹ cōcordant. illarū vero q̄ sunt in loco sagitte virib⁹ iouis coequātur et modicū mercurio cōcordāt. In ei⁹ crumb⁹ insite iouis et saturni virib⁹ assimilant. Quattuor autē q̄ sunt in ei⁹ cauda virib⁹ veneris et saturni assi- milātur. **C** Signū sagitarij generaliter facit ventos et ei⁹ principia humectāt partes me- die tpatē. vltima ignea sunt ipsi⁹ septētrio- nalia ventos adducunt. meridiana fortiter hu- mectant et variant.

C Stelle capricorni que ei⁹ adherēt cornib⁹ a veneris cōplexione nō discedūt et mercuria lia parū sequūtur opa. earū aut que in ei⁹ ore vidētur saturninis opib⁹ coequātur et modicū veneris et mercurialib⁹. et q̄ in eius cauda formātur a iouis saturniqz virib⁹ nō discrepāt.

C Signū capricorni generaliter humectat cur- ius principia cōburūt et destruit. media tēpa- ra sunt extrema pluuias ostēdūt. ei⁹ septētrio- nalia et meridionalia fortiter hūectāt destruēdo.

C Stelle aquarij que in ei⁹ sūt haunitio cū his que in manu sinistra figurātur vt saturn⁹ et mercur⁹ operātur. que in corp⁹ ei⁹ a mercurialib⁹ operib⁹ nō dissonāt. et reliqz saturninis et modicū iouis assimilant. **C** Signū aquarij generaliter infrigidat et est aquaticū. cui⁹ principia sunt valde humida. ei⁹ media tēpata sunt. extrema faciūt vētos. Illi⁹ septētrio- nalia cōburūt. meridiana nimū ventū faciunt.

C Stelle piscium q̄ in vertice meridiani pisci mercurij et saturni sunt. in ei⁹ aut ore iouis et mercurij sunt. supra ei⁹ caudā et supra filum meridionale cōstrute saturni opa et mercurij modicū sunt. earū q̄ sunt in ipso corp⁹ piscis septētrionalis videlz spina. iouis opa et aliquā tisp⁹ veneris sequūtur. In filo vero septētrio- nali sipe. vt saturn⁹ et iupiter operātur. stella quid lucida supra ei⁹ ligaturā cōstruta man⁹

gerit similitudinē et mercurij modicū sequitur.

C Signū pisciū gñalt infrigidat et vētos ge- nerat cui⁹ ptes prime tpatē sunt. medie fortit⁹ humectant. vltime cōburunt. meridiane aq̄ti- ce. ei⁹ ptes septētrionales ventos efficiūt. Ex- pert⁹ in noticia stellarū et planetarū certi iudi- cabit q̄ ille q̄ nō hz nisi noticiā plāetarū et quā- dā pprietatē ipsorū. Ita q̄ si sit defect⁹ i iudi- cio et in descensu p̄actio ipsi⁹ speculatiue nō est defectus ex pte artis sed ex pte artificis.

C Signat⁹ vero celi stellati generaliter in tres ptes distinguit in zodiacū qui ē zona torrida s̄m aristotele sub qua zona incedūt. 7. plane- te. ex quib⁹ fertur ab aristotele vitā viuētuz in istis inferiorib⁹ regulari. et hoc hnt ab illo qui eos creauit. alta vero ps celi stellati est in pte meridiana multū remota a nobis et ido illa ps nō est nobis tā potētis influētie sicut ps septētrionalis. tercia vero ps et ornar⁹ celi stellati dicit⁹ septētrionalis. in qua est pol⁹ ar- ticus supra quez polum ex vna pte voluit ce- lum stellatū. et ista ps est potētis ps celi post zodiacum ad influendū nobis. et ista sufficiat in generali de octaua sphaera. qz in sequētib⁹ erit plixior sermo de eadem sphaera.

Argumentū septi capli prime dñie.

C Sexti capli prime dñie: ē de nona sphae- ra seu de primo mobili: et de ei⁹ virtute miras- bili collata ab infinita potētia dei que cuncto- rū est creatrix. Ad abbreviandū aut materiam sexti capli: hic ponet in paucis cōclusionib⁹.

Arca sextus au

C tem prime dñie capitulū est norā dū q̄ nona sphaera seu primū mo- bile ambit et inuoluit oēs alias sphaeras infe- riores et celum stellatum et secum trahit mo- tu diurno in spacio .24. horarum ab oriente per meridiem ad occidentem omnia ista cor- pora reuoluēdo ad orientem iteruz: et ista pra- ctica est magna et mirabilis et ē collata a crea- tore. et iuxta hoc considerandum est circa p̄n- cipale q̄ iuxta zodiacū octaua sphaere in quo- sunt stelle et animalia. 12. signozum depicta stellis recipiunt influentiam a zodiaco primi mobilis et omnes calculationes Alphonſi re- gis castelle illustris quibus moderno tem- pore vtuntur astrologi latini sunt ad nonam sphaeram: scilicet ad principium arietis none sphaere et figura celi que fit per astrologos:

fit ad equinoctiū none sphere & q̄ plurima re-
ducitur ad nonā spherā originaliter q̄rū ad
fundamentū cārum naturalū. **C** Et est b no-
tandū q̄ motus & calculationes planetarū
facilit̄ p̄r̄ reduci de nona spherā. s. de zodia
eo none sphere ad zodiacū octaue sphere p̄
numenū q̄ d̄r̄ motus octaue sphere qui dicit̄
mor⁹ capitis arietis mobilis: vel si calculatio-
nes planetarū sint ad octauā spheram debet
addi mor⁹ & distātia capitis arietis mobilis
ad habendū mor⁹ & vera loca planetarū in zo-
diaco none sphere: & iste modus vocatur in ta-
bulis Alphonsi regis castelle mor⁹ accessus
& recessus capitis arietis octaue sphere: & per
hāc practicā equationis dicte tabule p̄r̄ ves-
tificari latitudines stellarū fixarū & tanto me-
lius repenētur loca vera stellarū omni tpe et
cū instrumentis vero requisitis fiat inq̄sitiō &
verificatio. **C** Et notare debes circa declara-
tionē presentis capituli q̄ vera loca planetarū
p̄quirātur a centro terre cōparando ad zo-
diacū none sphere. Ita q̄ si ocul⁹ hoīs eēt in
centro terre & mitteret radū visūū p̄ centru
corpus planete vel lancea p̄cedere a cētro
terre per cētrū corpus planete & trāsiret ad
nonā spherā ubi terminaret finis lāceae vel vi-
sūōis in nona spherā vel in octaua spherā: ibi
dicit̄ esse verus locus planete: & ab illa pte ce-
li recipit influentiam: & p̄ hanc viā inquirūtur
verū motus & vera loca planetarū in nona vel
octaua spherā: & breuiter fit transit⁹ istarum
materiaū generalū. q̄z ent̄ expedies dilige-
tius perq̄rere causas epidimie & infirmitatū
qua de causa iste tractatus est inceptus.

Argumentū septimi cap. prime dñe.

C Septimū cap. prime dñe est de situ & ordi-
ne septē planetarū & de quibusdā influentijs
eorum in generali.

Arca septimus

C hui⁹ prime dñe capitulū: qd̄ est de
situ & ordine planetarū sciendum
est q̄ p̄mo a pte inferiori est luna in orbe suo
recipiens influentiā ab alijs superiorib⁹ pla-
netis & stellis mittēs nobis tanq̄ nūcia celo-
rū. Deinde mercur⁹ in scdo celo sup̄ eā: post
q̄z venus supra quā sol in medio planetarū
existens sicut rex in regno. deinde mars in q̄r-
to celo. subseq̄nter iupit̄ in 6. celo. in 7. vero
& ultimo est saturnus. & oēs isti. 7. planete cō-

tinētur infra stellatam spherā. **C** De pprieta-
tib⁹ & influentijs in generali: sciendū est q̄ Sa-
turn⁹ est male influētie frigid⁹ & sicc⁹: masculi-
n⁹ diuin⁹ significator senū & rerū grauiū vt
terre lapid⁹ plombi & rerū fendarū & pfundis
tatū cōsiliij & cogitatiois: & valde valet ad sciē-
tias & doctrinas in celo bene dispos̄it⁹ & maxi-
me si mercuri⁹ ipsū aspiciat̄ vel sit in aliqua
domoꝝ saturni iuxta verbū p̄tho. 38. & regit
tacurnitatem silentij & cultus agroꝝ.

C Iupiter generaliter fortunat⁹ masculinus
& diuin⁹ & est significator sube & opatur calos
rem tpatum cū humiditate tptata influit in ae-
re generaliter & sanguine hoīm & animalium
et de etate significat iuuentutem.

C Mars masculin⁹ diuin⁹ in die: nocturnus
in nocte verius tñ diuin⁹ q̄ nocturn⁹. masculi-
n⁹ cuz fuerit oriētal̄is feminus cū fuerit oc-
cidētal̄is calidus & siccus & habet calozes ex
cessiui: s; influenza eius est colerica & influit
super cibaria mali saporis & supra ferrū sicut
iupiter sup̄ stannū. Influit q̄z mars sup̄ pdi-
tozes & prodiciones & significat fraudulentis
as et superbiam.

C Sol est masculin⁹ & diuin⁹ & operat̄ calos
rem & temperatū cōiter & siccitate & est signi-
ficatō vite, influit in auro & in lapidib⁹ p̄cios
& in terra influit in mineris auri. vnde aurū
nascitur ex ppriate ei data a deo: & genera-
liter sol est significatōz regum p̄ncipum &
nobilit̄ vna cū dño. 10. domus celi: & est lunē
& candela celi & mundi & factor tempoz. & p̄
eum sūt alij. 6. planete oriētales & occidēta-
les: & per eū sūt apparētes & occulti: & p̄ ip-
sū mouētur oēs res que mouētur ista sphe-
rā actiuoz & passiuoz. & per eū nascūt̄ oēs
res nascētes & maturāt̄ oēs fructus: p̄ eū vi-
uificāt̄ur signa q̄z est in eis & influūt terre cas-
loꝝ virture & fortitudine. & planete sūt retro-
gradi per certū aspectū ad eū dēpta luna que
nō patit̄ retrogradationē sed tarditatē. & ḡna
liter oīs planeta h̄ns aspectū ad eū fortificat̄
in sua influētia. & luna recipit lunē suū & for-
titudine ab ip̄o sole. & q̄ro pl⁹ soli appropiq̄t̄
tāto pl⁹ ab eo illuāf̄ nisi tpe eclips̄ lucē. & alijs
tpe ib⁹ sp̄ illuāf̄ lūa vlt̄ mediū corpus sui qz sol
maior est luna. 8. vicib⁹ & 7. vicibus ip̄e sol
maior est tota terra: vt deducit̄ a p̄tho. 1. rōne
geomet̄ica in suo almagesto. 1. dō mai⁹ corp⁹
de multo illuminās minus corp⁹ illuminat

illud ultra medietatem. et sic est de sole ad lunam.

Ven⁹ femina nocturna e fortunata frigida et humida habes influentia frigida in primo gradu humida in scdoz est significatrix mulieru et ludoz et ornamentoz et significat amorem et dilectionem et patientiam.

Mercuri⁹ mixtus cu bonis bonus cu malis malus mascul⁹ duru⁹ significator pueroz et scribaru et libroz et ex infirmitatib⁹ significat infirmitates spirituales anime vt maniaz insaniam et sumiles.

Zuna fortunata est in sua influentia: et est femina nocturna opatur frigus et humiditate et insuit generaliter supra aquas. Et vt horum septem planetaru proprietates et influentie quibus huic mundo sensibilis plunt sciatur in generalibus. Considerandū qd fm quattuor combinaciones generales possibiles ipsaru qualitatu prima ru quattuor erunt planete ipsaru qlitatu prima ru gnaturu pariter et cōseruatur: cu quicqd sit sub sphaera actiuoz et passiuoz: passiuo se habeat ad actiuā virtutem itell⁹ et celis ueridicā que natura dicit a pbis. est igit⁹ possibilis combinatio calidi cu humido: calidi cu secco: frigidi cum humido: frigidi cum secco. nō est autē possibilis combinatio calidi cu frigido nec hūido cu secco repugnare natura pueratis. Contraria nāq; in eode se sunul esse nō pmittūt. imo pot⁹ mutuo se expellūt et haz pbiationū due biptite sunt scz frigidi cum hūido et calidi cu secco. pōt eim frigidū combinari cu hūido simplici et cu humido cōplexionali. primam harū combinatiōnū regit luna. secundam uenus itellige p hūidū simplex: hūidū elementale qd est in aq⁹ et aere. p hūidū uero cōplexionale: itellige hūidū refractū p alias qlitates primas secu iūctas qd in mixto repitur qle est hūidū nri corpis. et sic suo modo itellige de secco simplici et de secco cōplexionali. pōt etiaz calidū pbiari cu secco simplici et cu secco pplexionali pma pbiatōez regit mars scdoz sol. pbiatio aut⁹ frigidi cu secco nō pōt sic biptiri eo qd abe ille qlitates sunt mortifere. et sic relinquuntur illa sola q est frigidi cu secco cōplexionali q lz de pfe nō subfuiat. vite subfuit tñ eide p accidēs. eo qd sicca virtute tantū tenet et frigidū bene coadunat. et ille qlitates ipz calidū et hūidū in quibus uita pssit bene obrēpant et hanc cōplexionē regit saturn⁹. Parsouunt

calidū cū hūido nō pōt esse biptitū eo qd calidū simplex ab hūido simplici nō cōseruaret qnino pot⁹ vaporabiliter resolueref. Nec hūidū simplex est calor uisifici pabuluz. imo pot⁹ ipsi⁹ extinctiū. qd pōt remanet solum possibilis pbinatio calidi cū hūido pplexionali. et hanc regit iupiter. et qd hē combinatiōnes qlitatu pueritate pncipāt. pua aut⁹ nō sūt nata combinari aut vniri nisi in uirtute alicur⁹ agentis uirtute pmissuā et mixtibile seu applicabile habēns. Ideo pter iā dictos planetas ponit alter hāc hñs uirtute et natura et talē mercuri⁹ et sic derelinquit dūtaxat. 7. ee planetas huic mundo sensibilis pssistere et uirtute regitiuā ip suis prime hñtes qlitates qd primas scdoz su predicta rite causantes.

Argumentū scde dñe et ei⁹ primi capli. Scda differentia ē de distinctiōe zodiaci celi stellati et suaru partiu et de ei⁹ corū dētia ad zodiacū none sphaere q primū mobile dicitur. Primi cap. scde dñe est de distinctiōe. 12. partiu zodiaci celi stellati que. 12. signa dicit⁹ et de eozndem influentijs et ppuetatibus in speciali.

Arcu primus

igit caplin scde dñe notādū qd zodiacus celi stellati diuisus est in. 12. ptes q. 12. signa dicitur. et est pmi signū aries. scdoz taur⁹. et sic de singulis. et dñ zodiac⁹ a zoe grece qd est uita latine qz sub ipso incedūt. 7. planete quibus vna cū zodiaco insuit uirt⁹ et uirtutē nri supra terra. et est notandū qd ista 12. signa pncipāt naturā quattuor elementoz influ: ue et virtualiter. nō tñ formaliter: vt uerbi gratia signa ariet⁹ et leonis et sagittarij sūt signa calida et sicca. Signa tauri. ygmis et capricorni sunt signa frigida et sicca p influentia et sunt signa terrea hoc est hñt influentia super ppuetatē terre. alia tria signa sūt aerea vt gemini libra et aquar⁹. et sunt calida et humida in suis influentijs. alia uero tria signa zodiaci sūt aquatica et insuit in aqua vt cancer scorpio et pisces et sunt frigide et humide influente. Et ide est qd signa q ueniūt in vna triplicitate dicitur hñt cōcordiaz. et iter planetas regēs illā cōcordiam puta triplicitatis igne tres planete dicitur hñt dominū. s. sol iupit⁹ et saturn⁹. sol rōe calous rpati et iste in die ma

gis h3 dñiūm. iupit̄ de nocte rōne cōueniētie caloris tpati 7 hūiditatis. saturni p̄cipat cū ambob⁹ tam de die q̄ de nocte 7 est terti⁹ ibi dē. s. in triplicitate ignea. Scda triplicitas ē terrea tres h3 plāetas dñantes venerē de die lunā de nocte martē cōem. Triplicitas aerea tres h3 planetas rectores ipsi⁹ saturnū de die mercuriū de nocte iouē participē. Quarta triplicitas q̄ dicat̄ aquea tres h3 silt rectores venerē de die martē de nocte lunam p̄cipem.

Cōstitūq; siḡ zodiaci diuinitatē et nocturnitatē B ē aliq̄ siḡ istūit̄ pl⁹ de die q̄ de nocte 7 masculinitatē 7 femininitatē: vt verbi gr̄a icipiedo a signo ariet̄ aries est signū diurnū masculinū taur⁹ nocturnū 7 femininū. signū geminorū diurnū 7 masculinū 7 sic p̄ ordinē. 12. signorū alternatim p̄cedēdo. ita q̄ pisces qd̄ ē signū duodecimū ē nocturnū 7 femininū. est quoq; aries signū mobile. taur⁹ fixū. geminū cōe. 7 sic p̄cedēdū ē in alijs signis s̄ tribus istas de notatōes eis s̄m ordinē nūc exp̄ssuz attribue do. Et est signū oriētale aries. taur⁹ meridiōale. geminū occidētale. cancer septētrionale. 7 sic suo modo p̄cedendū est in cerens suo ordine. Et dicūt signa mobilia qz influētie eoz tā p̄ tpe q̄ pro alijs effectib⁹ facilius mutatur. 7 opposito modo de fixis: s̄ cōia sunt qz duas figuras in celo figurātū 7 rōne p̄uine figure p̄cipant in stabilitate cū signo p̄cedēti et rōne scde p̄cipant cum mobilitate. signi sequētis. Et signa ignea sunt oriētalia. terrea. meridionalia. aerea. occidentalā. 7 aquatica septētrionalia. **C**ōstitūit itaq; de zodiacū in. 12. partes 7 astrologi istam viā considera uerūt nec reperiēt alter nūer⁹ maxime in inferioub⁹ reb⁹ in tāta p̄fectiōe sicut est iste nūer⁹ duodenari⁹ in q̄ nūero sunt p̄tes aliquote facietes suū totū ex multitudine: vt vbi gr̄a. bis sex faciūt suū totū. s. duodenariū numerū. ter q̄ter. 12. Septies duo silt faciūt. 12. 7 vbi cūq; est p̄ aliquota nūerālis istus nūmen duodenarij p̄t̄ resultare ex illo nūero p̄ multiplicatiōne nūer⁹ iste duodenari⁹. 7 inde fundatur aspect⁹ in zodiaco vt oppōnis q̄ sunt. 6. signa media p̄ zodiaci rōne multiplicatiōis de tribus. 7 r̄ur⁹ aspect⁹ rōne multiplicatiōis de tribus in quattuor. et rōne multiplicatiōis econuerso facto p̄uenit aspect⁹ q̄drat⁹: s̄ septilia aspect⁹ rōne multiplicatiōis de. 6. in bis. quos nō sunt p̄ aliquota isti nūer⁹ duodenarij: qz

aliquonēs sup̄ta nō p̄t reddere suū totū ad q̄te. 7 sic de vno: qz nō est nūer⁹: s̄ dātā p̄ncipiū numeri. ita qz nō cadat aspect⁹ celi iter arietē 7 taurū. s̄ bene inter arietē 7 geminos 7 sic de alijs aspectib⁹. **C**ōstitūiturq; zodiac⁹ in. 2. medietates vna est a p̄ncipio ariet̄ vsq; ad finē virginiū 7 vocat̄ septētrionalis eo qz est declinās ab equoxtiali versus poli arcticū q̄ est septētrionalis. 7 est medietas calida qz sol nobis sub ipsis pl⁹ vicinaq;. nā tota nra p̄s terre habitabil̄ est sub illa p̄e. Et sicut zodiacus diuisus ē in. 12. p̄tes q̄ signa dicūt̄. Ita quodlibet signū diuidit̄ in. 30. p̄tes q̄ gradus appellant̄. 7 sic p̄ multiplicatiōne. 12. p. 30. resultant. 360. grad⁹ in longitudine 7 vnūq; siḡ gra. diuidit̄ in. 60. q̄ minuta vocāt̄. 7 iterū minurū in. 60. que. 2. vocant̄. 7 sic suo modo de tertijs 7 quartis 7 alijs fractiōib⁹ est suo modo censendū. **C**ōstitūit sex a p̄ncipio cācti vsq; in finē sagitarij dicunt̄ directa. qz directe ascendūt supra terrā qñ oriūt̄ 7 qz moza ortus ipsorū supra terram longa est. ideo cum ipsis plusq; medietas circuli eq̄noctialis oriē anteq; penit̄ oriāt̄. 7 dicat̄ hęc medietas directa et p̄fecta et alia medietas dicta ē opposita rōne obliqua seu torta 7 imperfecta. Diuisio etiā zodiaci p̄nes q̄dras p̄mā quā cōstitūt̄ trā p̄ma signa. s. ariet̄. taur⁹. geminū dicat̄ oriētalis calida 7 hūida sanguinea. et qz attribuit̄ p̄ma etas hoīs. s. infantia seu adolescētia tps q̄ veris. Scda p̄stituit̄ ex trib⁹ signis sequētib⁹ 7 est calida 7 sicca colerica eide attribuit̄ etas. 2. s. iuuetus 7 tps estatis. Et sic tertia quā p̄stituit̄ trā sequētia signa est frigida 7 sicca melancolica et qz attribuit̄ autūnus cū tertia etate p̄fecti hoīs stantis in p̄ncipio declinij qd̄ est senū. 7 vltima cōstituta ex vltis trib⁹ signis ē frigida 7 hūida fleumans et qz attribuit̄ hycms cū vltima etate. s. senecture. Silt̄ est de. 24. hoīs diei naturalis quarū. 12. ieq̄uales sunt in die totū de nocte p̄ma est masculina. 7 sic cōsequēter vsq; ad finem. 24. hozarū diei 7 noctis. sic quoq; p̄ma quarta diei que incipit ab ortu solis continens sex p̄mas horas vsq; ad meridiem inclusiue vocatur oriētalis sanguinea calida 7 hūida. et qz attribuit̄ ver et p̄ma etas. 7 sic deinceps eo modo: quei supra de quadris zodiaci dictum est. sic etiam p̄ma quadra celi ab ascendente in medium celi est quadra

orientalis et sic deinceps eo modo quo dictum est de quadris predictis: et ascendens sanguinea masculina eius attribuitur ver. Secūda quae est a medio celi usque ad lineam occidentem est meridionalis femina descendens. Tercia a linea occidentem ad lineam medie noctis que vocatur angulus terre occidentalis est masculina ascendens. Ultima dicitur septentrionalis femina recedens. Item media pars celi quae est supra terram vocata hemisphaera dextra nominatur et est masculina. et illa quae est sub terra vocata hemisphaera est sinistra et femina. partes quidem celi non dicuntur partes in partibus mundi neque masculinae neque feminae sic essentialiter sicut. 12. signa et. 24. horae dicitur: sed accidentaliter quae. 4. celi masculina ex motu celi transformatur in feminam feminamque in masculinam. etiam masculini planetae accidentaliter transformantur in feminam et feminamque in masculinam. in quibus sex sunt in feminam quoniam videlicet sunt in quadra celi femina aut in signo feminino: et sic suo modo eorum. proportionabiliter quoniam planeta masculinus est in quadra celi masculina in signo masculino. et planeta femininus in quadra feminina et in signo feminino virtutem sui sexus habet duplicatam et sic fortificatur. et sic signum masculinum quoniam est in quadra celi feminina seu in loco feminino tunc debilitatur et fit femininum: et sic de feminino in. 4. masculina et loco masculino. Item sciendum est quod medium celi patiens a linea meridiana ad orientem in linea medie noctis dicitur ascendens aliam a meridie patiens a media nocte per occidentem remeando ad lineam meridionalem dicitur descendens.

Argumentum secūda ca. secūda dicitur.

Secūda ca. e de numero et ordine stellarum et imaginum visibilium stellarum celi tam in parte septentrionali quam meridionali iuxta dicta sapientis propheta. 8. in egestate et illustris Alphonsi rex castelle.

Arca doctrinae

numeri et ordinis stellarum et imaginum visibilium celi stellarumque imaginum: stelle longo tempore sunt considerate ab astrologis manentibus in multis regionibus terre habitabilibus et maxime in civitate anni noivata et patria medie et per compositores tabularum cuius modi fuerunt Nephros Bernes ycominus propheta Albaregi Albumasar Algorismi. Inter istos a quo ampliore scientiam habent de noticia astrologorum et de influentiis contingit

dependens est propheta. qui in partibus egypti et in rodo insula suas observantur calculationes et motus stellarum et planetarum ad illas regiones composuit et dictavit. et circa hoc consideravit octavo sui almagesti. i. maioris libri perfecti ponens numerum stellarum quae faciunt ad propositum astrologorum et aliorum instrumentorum practice artis astrologiae. et in numero totali stelle maioris appareret maioris influentie sunt. 1022. quas describit propheta. per magnitudines tam in parte meridiana quam in parte orbis. 12. signorum etiam in parte septentrionali. exempli gratia de parte meridiana in magnitudine prima sunt stelle. 7. in secunda magnitudine sunt stelle. 18. in tertia magnitudine. 63. in. 4. 64. in. 5. 154. in. 6. 9. et nebuloza una. et in numero isto stelle partem meridiane sunt. 316. de quibus est eadem doctrina de stellis maioribus zodiaci per magnitudines et stelle in orbe signorum tam ille que faciunt formas animalium zodiaci stellati celi quam ille stelle que non sunt in forma sed sunt circa formas et ymagines animalium zodiaci et participant influentiam orbis zodiaci et connumerant cum stellis zodiaci et sunt in numero. 346. stelle autem maioris partis septentrionalis tam ille que faciunt formas ymaginum quam ille que sunt extra formas sunt in numero. 360. et sic in numero totali stelle maioris appareret de quibus est nobis tradita aliquid doctrina sunt. 1022. Multe sunt alie stelle visibiles que non includuntur istum numerum. Et in isto capitulo est notandum quod in toto stellato celo sunt. 48. ymagines ad instar animalium de quibus ymaginibus. 15. sunt in parte meridiana. 12. in via solis et planetarum. 21. a parte aquilonari seu septentrionis de quibus ymaginibus et stellis maioribus Alphonsus illustris rex castelle tempore suo verificavit latitudines stellarum a via solis ecliptica: seu a via equinoctiali cum instrumentis magnis. ut verbi gratia stella quae vocatur aldebaran seu oculi sinister tauri et latitudo est in signo tauri. 27. gradus. et. 47. minutis. eius latitudo a via ecliptica fuit tempore Alphonsi 5. gradus. et. 10. minutis versus meridiem qua verificatione videtur per maiorem parte in demo tempore astrologi in suis astrolabibus et quadrantibus. et sic de alijs stellis fixis quae non habent aliam verificationem stellarum veriorum. et bene esset expedire in demo tempore stellas magnas per instrumenta debita et propria verificare quae de. 100. in. 100. annis de

berent verificari quia sphaera stellata mouet
gradu vno versus oriente in centū annis so-
laribus: qz nō habet plena verificatio talū
defectus est in kalendarijs cōsiderādo tēpor-
ra magna que fluxerunt a iulio cesare: defectus
alter ē in speculatiua astronomie et p̄ p̄sequens
in practica iudiciaria de toto tēpore p̄ centūz
annos a verificatione alphonſi regis castelle
et satis puto istā verificationē sphaere stellate
esse semp̄ ppriā apud sarracenos et indos et
alios qui vtrūq; multū astrologia et sūt q̄ plus
rimū periti in eadē: et maxime aliqui p̄ncipes
eorum cū seruitorib; scientificis in arte astroz
et si tale opus et studiū esset in p̄ncipes chri-
stianoz qm̄ a deo decorant̄ pace prudentia et
sanitate et bona voluntate laudabile esset et vri-
le eis et multis alijs et meli; staret in talib; po-
tentib; q: habet vnde possunt facere sumpt;
et paupes clerici q̄ nō habet reddū? talia ma-
gna non possunt facere dato q̄ habeat scire et
velle qz nō habent posse et p̄ncipes decorati
pace et alijs requisitis deberent in talib; occu-
pationi que vita et via elegantior et fructuo-
sior incōparabiliter cuiuscūq; speculatiōne sci-
entie est. ¶ Veniedo ad declarationē imagi-
num et stellarū magnarū p̄tis meridiane. In
q̄ p̄te. Prima est cere q̄ d̄r bellua marina cui;
imaginis stelle sunt viginti due. Secūda ima-
go est ouonis qui d̄r audax et habz stellās tri-
ginta octo. Tertia dicit̄ imago fluuij magni et
p̄tinet stellās triginta quatuor. Quarta imago
est leporis et p̄tinet stellās i figura duodecim
Quinta dicit̄ imago canis et p̄tinet stellās in
forma aialis octodeci. Sexta imago ē algo-
meysa imago venatoris et p̄tinet stellās vnde-
cim in capistro seu ligatura canis extra formā
sunt stelle due. Septima d̄r imago nauis mag-
ne et continet stellās nūero q̄draginta quēq;
Octaua imago ē ydre serpētis et ē serpens ser-
pentū et cōtinet stellās viginti quēq; circa for-
mam serpētis: et extra formā serpētis sūt stel-
le due. Nona d̄r imago vocis et cōtinet stellās
septē. Decima d̄r imago coru et p̄tinet stellās
septē. Undecima imago d̄r cētauri cui; pars
anterior ē ad formā hois et pars posterior ad
formā eq̄ et p̄tinet stellās triginta septē. Duo-
decima d̄r imago lupi et cōtinet stellās nonē
decim. Decimatertia dicit̄ imago lani quasi
claritas ignis et p̄tinet septē stellās. Decima

quarta vocat̄ imago corone et cōtinet stellās
tredecim. Decima quinta vocat̄ imago piscis
et continet stellās vndecim. circa imaginem
piscis sunt stelle sex q̄ nō sunt in forma piscis
et sic in nūero totali magnarū stellarū partis
meridionalis sunt quōdecim unagines et stelle
magne tā in forma aialū q̄ extra formā. 316.
et iste est ornat; cōis nobis notus partis meri-
dionalis. ¶ Vno de ornatu celi stellati in par-
te meridiana vidēdū est p̄sequenti de ornatu
orbis duodecim signoz et eius imaginib; et de
numero magnarū stellarū circa quā materiā
notandū est q̄ ista pars celi duodecim signoz
est fortioris influentie alijs duob; partib; ces-
li qz eius influentia fornicat̄ per incessum ses-
ptem planetarū sub isto circulo zodiaci q̄ sūt
duodecim signa celi: et licz in zodiaco sūt una-
gines aliq̄e duplices vt gemini sagittarius
virgo et pisces tamē hic in ista nūmeratione nō
numerant̄ nisi in vno signo et p̄vno signo licz
imago sit duplex. Et est sciendū q̄ signū arie-
tis seu imago celi arietis habz tredecim stel-
las in forma aialis: et quinq; stellās extra for-
mā arietis et circa arietē participates naturā
eius. Signum tauri habet triginta duas stel-
las in forma aialis et vndeci stellās circa for-
mā tauri. Signum geminorū habet octodeci
stellās cōponetes formā duoz fratru et septē
stellās circa formā. Signum cancri habz vnde-
cim stellās in forma aialis et quatuor stellās
circa formā suā. Signum leonis habz in for-
ma viginti quēq; stellās et octo stellās circa for-
mam suā. Signum virginis habz vigintitres
stellās in forma signi et sex stellās extra for-
mam suā. Signum libe habet octo stellās in
forma sua et nouem stellās circa formā suam.
Signum scorpiōnis habz 21. stellās in forma
sua et tres extra formā. Signū sagittarij habz
31. stellās. Signū capricorni habz. 28. stellās
Signum aquarij habz. 42. stellās in forma et
tres stellās extra formā et circa signū piscium
habet triginta quatuor stellās in forma amboz
piscū et in cathena et quatuor extra formā: et in-
mer; totalis magnarū stellarum est. 346. stel-
le que sūt stelle maiores orbis signoz. Et nos-
ta q̄ in orbe signoz sunt alie stelle parue nu-
mero. 600. que stelle nō ingrediunt̄ istum nu-
merum superiorē qui est numerus. 346. stel-
larum. ¶ Circa vero unagines et stellās ma-
gnas partis septentrionalis notandū est q̄

imagines sunt. 21. et stelle sunt. 360. que ingre-
diuntur istum numerum. Prima imago dicitur
vrsa minor et continet septem stellas. Secunda
imago dicitur vrsa maior et continet viginti
septem stellas. Tertia vrsam maiorem et immo-
rem est vna magna stella que non est in forma.
Quarta dicitur imago draconis magni et con-
tinet trigintaduas stellas. Quinta vrsam maiorem
et draconem sunt octo stelle extra formam dis-
ctarum imaginum. Quarta imago vocatur in-
stamatus et continet undecim stellas, extra for-
mam sunt due stelle magne. Quinta imago
vocatur vociferans et continet vigintiduas
stellas. Sexta imago vocatur audiens et con-
tinet duas stellas. Septima imago vocatur
corona septemtrionis et continet octo stellas.
Octava imago vocatur saltator et continet vi-
ginti octo stellas, extra formam est stella vna.
Nona imago dicitur vultus cadens et conti-
net decem stellas. Decima imago vocatur gal-
lina et continet septedecim stellas circa ima-
ginem galline et extra formam sunt stelle due.
Undecima dicitur imago hominis habentis
palmam dexteram et continet tredecim stel-
las. Duodecima imago dicitur deserens caput
algor et est imago hominis carnificis deserens
in manu sua per capillos caput hominis deca-
pitati continens vigintiseptem stellas sequentes
caput algoz et sunt tres stelle extra formam. De-
cimatercia imago vocatur coraliu et continet
quattuordecim stellas. Decimaquarta vocatur
serpens seu homo serpentari et conti-
net viginti quatuor stellas extra formam sunt stel-
le quinque que non sunt de numero imaginis. Decimas-
quinta vocatur imago serpentis et continet octode-
cim stellas. Decimasexta vocatur imago bas-
lahane et continet quinque stellas. Decimasep-
tima imago vocatur aquila volans et est imago ma-
gni honoris et magne influentie in virtute et con-
tinet septem stellas, extra formam aquile sunt stel-
le sex participantes naturam stellarum aquile et
conueniunt in conditione et proprietate influentie
cum ioue. Decimoctava vocatur delphin et con-
tinet stellas decem. Decimanona vocatur imago
equi prioris et continet stellas quatuor. Viges-
ima vocatur imago equi secundi seu equi maior-
is et continet stellas viginti. Vigesimaprimum
imago vocatur mulier cocathenaria que non vidit
virum seu maritum et continet stellas vigintitres
circa illam partem sunt quatuor stelle que vocantur stelle

le trianguli que stelle tres sunt in tribus angulis
et vna stella in medio trium angulorum et partici-
pant iste quatuor stelle naturam saturni. **C**irca
his igitur clarescere potest quod stelle habentes ma-
gnitudinem secundum numerum totalem sunt. 1022. et de
numero stellarum non est taugulca. i. cometa cum sit
de natura elementari licet regulis tam in mo-
tu quam in significacione a corpore celesti unde cau-
satur. Dicitur namque albumasar quod aduentus ignium
et stelle comete maxime est in dominio martis
cum fuerit in coniunctio cum ioue et habet cometa
per materiam ignem et aerem ignem ab influentia mar-
tis: aerem ab influentia iouis. **I**stius capitulum
valet vrentibus instrumentis astrologorum ad has
bedum horas et mensuram temporis per stellas maiores
que notantur in astrolabio vel in quadrante coplerio.
Argumentum tertii cap. secunde differentie
Circa tertium cap. est de gradibus lucidis et tene-
brosis et de aliis conditionibus graduum zodiaci
per modum tabule ordinantis.

Circa declaracione

lucis istius tertii capituli notan-
dum est secundum doctrinam theologo-
rum quod celum non est equalis virtutis:
nunc sicut in principio creatiois rerum teste magistro
sententiarum in 4. dist. 8. ca. si. ubi ponit ex-
presse quod lux solis et lune et aliorum siderum plus
sa fuit et minorata per partem primi hominis. Luce-
bant enim ante partem primi hominis septem vicibus plus
quam modo luceat: et sic claritas lune erat ut nunc
est claritas solis. et veniente domino ad iudicium res-
ciperabatur claritas solis et lune et siderum eo
modo quo fuit in principio creatiois rerum. **S**ecundum
per sacra scriptura et in textu moysi de com-
minat populum rebellum se daturum celum ferreum hoc
est influentia non propicias viuicibus super terram
et circa istam positionem imaginandi est de gradibus
celi tam celi stellati quam none spherice que numero
totali sunt. 360. sub quibus gradibus incedunt plas-
tere. **E**tenim non est imaginandi quod in principio crea-
tionis fuissent illi gradus tenebrosi vacui pure
ales et gradus qui dicuntur azemena qui sunt gra-
dus debilitatiois corporum et putatiois membrorum
aut organorum operum: ut cecitas surditas claus-
dicatio aut quis alia membrorum mutilatio que
quod dicitur homo vixit secum habebit. **L**um igitur luna
fuerit sub his gradibus aut principalis significa-
tor: hoc est planeta habens influentiam principalem
rem super corpus nati inquit sepe licet continget.

debilitationē membroy aut priuationē vt dictum ē: verū si planeta qui habet principale influentiam sit in domo ppria ⁊ orientali a sole ⁊ in aliquo angulo celi dato q̄ sit sub gradu azenena eꝝ impedimentū nō est tñ nec ppe achi esset planeta masculinus occidētalis cadens ab angulis sub gradu azenena. Est ergo imaginatio p̄sentis capituli q̄ oēs isti gradus debilis influentie seu maligne influentie fuerunt percussi post p̄ctm̄ p̄am hominis ⁊ sic deus vult eos manere in celo ad exercitiū ⁊ ad p̄mitōne nature. qui voluerit acquiescere huic opinioni s. u. vie acquiescat qz nō video impedimentū ex parte veritatis qui nō voluerit non cōstringat quia non est veritas nobis

neccessaria ad credendū: ⁊ in isto capitulo sūt ordinande parue tabule gradūū in quibꝫ tan gentur gradus masculini ⁊ feminini: gradus lucidi ⁊ tenebrosi: gradus vacui ⁊ puteales ⁊ gradus azenena ⁊ gradus augmentantes fortunā: ⁊ aliquādo potest esse q̄ idem est gradꝫ augmentans fortunam ⁊ gradus azenena augmentans fortunā in bonis temporalibus ⁊ inueniens ad debilitationē corpous ratione gradus qui dicit azenena: vt exēpli gra. u. geminoy vnde quādoqꝫ accidit vt idem homo sit surdus vel claudus ⁊ tamen opulentus in diuinis. ista patent in ordine tabularum paruarum inferius descriptarum,

Tabula graduum masculinoy ⁊ femininoy.

♈ Aries	mas	8	fe	1	mas	6	fe	7	mas	8		
♉ Taurus	fe	5	mas	6	fe	6	mas	4	fe	3	mas	6
♊ Gemini	fe	5	mas	11	fe	6	mas	4	fe	4		
♈ Cancer	mas	2	fe	6	mas	2	fe	2	mas	11	fe	7
♌ Leo	mas	5	fe	3	mas	7	fe	8	mas	7		
♍ Virgo	fe	8	mas	4	fe	8	mas	10				
♎ Libra	mas	5	fe	10	mas	5	fe	7	mas	3		
♏ Scorpius	mas	4	fe	10	mas	3	fe	8	mas	5		
♐ Sagittariꝫ	mas	2	fe	3	mas	7	fe	12	mas	6		
♑ Capricornꝫ	mas	11	fe	8	mas	11						
♒ Aquarius	mas	5	fe	10	mas	6	fe	4	mas	2	fe	3
♓ Pisces	mas	10	fe	10	mas	3	fe	5	mas	2		

Tabula gradūū tenebrosoy: lucidoy: fumosoy: ⁊ vacuoy.

♈ Aries	te	3	lu	5	te	8	lu	4	va	4	lu	5	va	1
♉ Taurus	te	3	lu	4	va	5	lu	3	va	5	lu	8	te	7
♊ Gemini	lu	4	te	3	lu	5	va	4	lu	6	te	5	va	3
♈ Cancer	lu	12	te	2	va	4	fu	2	lu	8	va	2		
♌ Leo	te	10	fu	10	va	5	lu	5						
♍ Virgo	te	5	lu	3	va	2	lu	6	fu	6	va	5	te	3
♎ Libra	lu	5	te	5	lu	8	te	3	lu	6	va	3		
♏ Scorpius	te	3	lu	5	va	6	lu	6	fu	2	va	5	te	3
♐ Sagittariꝫ	lu	9	te	3	lu	7	fu	4	lu	7				
♑ Capricornꝫ	te	7	lu	3	fu	5	lu	4	te	3	va	3	te	5
♒ Aquarius	fu	4	lu	5	te	4	lu	8	va	4	lu	5		
♓ Pisces	te	6	lu	6	te	6	lu	4	va	3	lu	3	te	2

	Tabula gradū puteoz					Azemena.				7 augmentantū fortunam.					
♈ Aries	6	11	19	23	29		19								
♉ Taurus	5	13	18	24	25	26	3	15	27	30		6	7	8	10
♊ Gemini	2	12	17	26	30		11	1							
♋ Cancer	12	17	23	26	30		1	3	14	15		7	9	vsq; 15	
♌ Leo	6	13	15	22	23	28	2	5	7	10		19	27	28	
♍ Virgo	8	13	16	21	25		3	13	20	30					
♎ Libra	1	7	20	23	30		3	5	21	24					
♏ Scorpi	9	10	17	22	27		7	12	18	20		19	29		
♐ Sagittar	7	12	15	24	27	30	13	20				1	7	18	19
♑ Capcor	2	7	17	24	28		13	14	20	24		26	27	28	29
♒ Aquar	12	17	24	29			7	16	17	20		28	26		
♓ Pisces	4	9	24	27	28		13	20							

♈ Masculini gradus dicunt qz fortiores sūt femininis 7 vir nar⁹ sub eis robustioris fortitudinis ē q̄ nar⁹ sub femininis 7 planeta masculin⁹ existēs sub eis fortioris est influētie q̄ sub feminis. 7 inde est q̄ aliquādo mulieres sunt fortes 7 assimilant viris in colore 7 sunt potētes ad labores. aliqui viri ecōtra sūt debiles 7 assimilant mulierib⁹. De gradib⁹ masculinis 7 femininis aliqui considerauerūt aliter q̄ allibitius dicentes p̄mū gradū p̄mū si gni scz arietis positū in loco impari esse masculinū 7 secundū positū in loco pari esse femininū: 7 sic deinceps vsq; ad finē pisciū ita q̄ v⁹ tū⁹ pisciū sic esset feminin⁹: sed figura superius descripta datur fin allibitū cuius via in hac materia est cōmuniō. ♈ Zucidi grad⁹ de se influunt ad pulchritudinē rerū 7 ad serenitatē temporis: gradus tenebrosi econtra. ♈ Vacui gradus dicunt illius influētie qz opera que inchoant sub eis cōmuni sūt vacua 7 frustrata sine intento si planeta dominās sit sub eis maxime cadens ab angulis. ♈ Puteales gradus dicuntur per istam imaginatiōnem quia quādo planeta est sub eis est q̄si in puteo. i. debilis influētie quoad virtutem caloris 7 quo ad alia opera vilitatis 7 tamē cōmūmter quando planete superiores incedūt sub gradibus putealibus frigus augmentatur in aere. De gradibus augmentatibus fortunam hoc est censendū planeta existens sub eis habet influētiā augmentatiōnis fortunae nato vel inchoanti opus: si tamē sit capax 7 non sit aliunde impeditus. De gradibus azemena dicitur est supra. Sunt et gradus sumosi 7 sunt qui significāt verba vana 7 ver

ba superbie 7 magne arrogantie.

Argumentū quarti cap. secūde differētie.

Quartū est capitulū de duplici motu celū 7 de quadruplici motu septē planetarū.

Elū itaq; stel

latum mouetur ab oriente in occidentem 7 econtra intra vigin⁹ tiquattuor horas 7 iste motus dicitur esse violent⁹ vel raptus a philosophis aptitudine 7 motu ipsius p̄mū mobilis quod eodem tempore trahit secum celum stellatū 7 orbēs septem planetarū 7 hoc in peno creationis: 7 quia p̄ter istum motum habet aliū motū videlicet ab occidēte in orientem 7 hoc in centum annis vno gradu qui motus a philosophis dicitur naturalis: celi vero septem planetarū cum ipsis planetis mouentur in die naturali ab oriente in occidentem gūans do de occidente in orientem in spacio eodem vigin⁹ tiquattuor horarū: 7 iste p̄mū motus est nobis multū apparens. Secundus mot⁹ celozum septem planetarū est ab occidente in orientē: 7 iste dicitur motus eozum naturalis 7 in istis temporibus complent suas reuoluciones totales. vt verbi gratia. Saturnus qui est altior ceteris complent suam reuolucionem naturalē de puncto zodiaci ad eundem punctum reuertendo in triginta annis: ita q̄ si sit nunc in principio arietis post triginta annos adequare nihil addito neq; remoto perueniet ad eandem partem zodiaci. Et iupiter in duodecim annis ab occidente in orientem circūdo totū zodiacum. Mars complent suam reuolucionem in duob⁹ annis cū dimidio

Sol vero qui inter ceteros planetas mouetur magis regulariter complet suam reuolutionē totalem zodiaci in vno anno qui annus redictus ad dies et horas est. 365. dierū et sex horarum et ista mēsurā temporis dicitur annus solaris: et de istis sex horis in quattuor annis causetur annus bisextilis. Venus vero et mercurius qui sunt inferiores sole mēsurantur motu solis in medijs motibus eorum et aut venteris et aut solis sunt semper in eodem loco et mouentur de puncto ad punctum in vno anno solaris: luna vero in suis medijs motibus mouetur de puncto ad punctum zodiaci in viginti septē diebus et octo horis cum aliquibus minutis horarū. necdum luna que in coniunctiōe precedente solis fuit cum sole venit ad solem quia sol pertransit in illo tempore quasi vniū signū zodiaci et expedit ante quā luna veniat ad solem iterū pro coniunctiōe quā peragret illud spacium zodiaci quod sol pertransiuit a tempore coniunctiōis ita quod luna et coniuñctione ad coniunctiōem plus habet de motu quā sit totus zodiacus. Et est notādū quod luna et planete alique quando mouentur versus septentrionē et aliquādo versus meridiē. et duplex est causa quod oportet quod planete insequantur in motu suo motum zodiaci: et zodiacus habet declinationē et consideratur eius declinatio a linea equinoctionali que est in capite arietis et libe: et eius declinatio versus septentrionē est viginti graduum cum dimidio grosso modo mensurando et totidē graduū videlicet viginti graduum cum dimidio est declinatio zodiaci versus meridiem: et est maxime solis declinatio quando est in fine sagittarū veniendo ad principium capricorni. et ita planete dicuntur ascendere vel descendere versus septentrionē et meridiē. Verbi gratia. Sol a principio arietis seu ab eius capite vsq; ad caput cancri est sinister ascendens. et a capite cancri vsq; ad caput libe est sinister descendens: et in tota alia parte ascendendo et descendendo est planeta septentrionalis et dicitur esse fortior. et a liba vsq; ad caput capricorni dicitur sol esse dexter: et descendens a capricorno ad arietem dexter ascendens et in tota ista medietate est meridionalis et debilioz. simili quoque modo sicut dictum est de sole ita intelligendū est de luna quod scilicet ipsa habet motus ad septentrionē et meridiem sicut habet ad orientē et occidentē. vnde habet

quattuor motus ad septentrionē et meridiem: hoc in quolibet mense lunari. nam luna a capite sui draconis ad nonagesimū gradū est sinistra ascendens et a nonagesimo gradu post vsq; ad caudā draconis est sinistra descendens a cauda autē draconis ad nonagesimū gradū est dextra descendens. et a nonagesimo gradu post scilicet ad caput draconis est dextra ascendens. Et nota hic de luna quod quādo ipsa est sinistra ascendens tunc est fortioris virtutis quā quando est sinistra descendens. et in parte sinistra que est septentrionalis est fortior quā sit in parte meridionali: et semper ascendendo est fortior quā descendendo: et ita intelligat de alijs planetis. Et nota quod quādo luna est in principio cancri existens sinistra ascendens versus nonagesimū gradū a capite sui draconis est nobis propinquior in istis regionibus quā possit esse et alio quando cōtingit quod est in cancro distans a capite sui draconis per nonaginta gradus. Sic est etiā notandus quod isti ascensus et descensus computantur pro vno motu secūdo et redeundo videlicet versus septentrionē vel meridiē. Et his patet quod luna mouetur ab oriente in occidentem motu firmamenti et eōuerso motu proprio et naturali et a linea ecliptica mouetur versus septentrionē veniendo iterū ad lineam eclipticā: hoc est ad principium arietis et libe et a linea ecliptica tendit ad meridiē ascendendo postea iterū descendendo non cessando ab istis motibus imperio creatoris. Nota circa hoc quod sicut declaratū est de latitudine et motu lune versus septentrionē et meridiē: ita considerauerūt astrologi et super hoc fecerūt tabulas proprias de latitudinibus quorū planetarū ad partē septentrionalem et ad partē meridionalem quā videlicet mouetur saturnus versus septentrionalem et quātū iupiter mars venus et mercurius. Unde latitudo saturni versus septentrionem maior que esse possit est trium graduum et duorum minutoz: et latitudo eius maior versus meridiē est trium graduum et quinq; minutoz. latitudo iouis maior versus septentrionē est duorum graduum et octo minutoz. totidē versus meridiem. latitudo martis versus septentrionē est quatuor graduum et 21. minutoz versus meridiē est septē graduum et triginta minutoz. sol autē non habet latitudinē nisi iam dictam superius quod est declinatio eius ab equinoctionali. latitudo venis maior versus septentrionē est septem

Differentie secūde Capituli v

graduū 7. 22. minutoꝝ versus meridiē est duo-
rum graduū 7. 20. minutoꝝ. latitudo mercurij
maior versus septentrionē est quattuor gradu-
um 7. quinqꝫ minutoꝝ versus meridiē est duoz
graduū 7. triginta minutoꝝ. Et nota hic qꝫ
pꝛo plus aliqꝫ planeta eleuat versus septen-
trionē in latitudine sua tanto est fortior: 7. pla-
neta qui habet latitudinē suā in septentrione
ille est fortior illo qui habet eā in meridie. ver-
bi gratia in coniunctiōe magna saturni 7. iouis
que fuit anno dñi fluente. 1425. completis tri-
ginta diebꝫ augusti. nouēdecim horis cū quinqꝫ
minutis hore saturnus fuit eleuatus supra io-
uem in parte septentrionis de aliquibꝫ gradibꝫ
7. fuit illa coniunctio mutata de triplicitate in
triplicitatē videlꝫ de triplicitate aerea ad aqꝫ-
ticam: 7. fuit facta pꝛiūcio i decio tertio gradu
scorpionis cōpleꝫ duodecī gradibꝫ scorpionis
7. triginta vno minutꝫ. fuit qꝫ facta in secūda do-
mo celi. mars fuit in ascēdēte in decimosexto
gradu libe quindecim gradibus. cōpletis 7.
quadraginta minutis completis 7. septimus
gradus libe fuit ascēdēs celi super ciuitatē
viennē. inuicē igitur pꝛpꝫ eleuationē saturni
sup iouē qꝫ potestas ecclesiastica in multis
partibus oppumef a tēporali potestate maxi-
me in substātijs ecclesiasticis 7. effectus illius
cōiunctionis non videtꝫ per integrū euacuari
ante quinquaginta annos quia fuit mutatio de
triplicitate ad triplicitatē 7. longo tēpore fra-
des 7. bella debent habere locum pꝛpter mar-
tem in ascēdente. 7. sunt hęc dicta de illa ma-
gna coniunctione introducta solū ad introdu-
ctionē intelligentie motus planetarū versus
septentrionē 7. meridiē 7. latitudinis 7. eleuati-
onis planete super planetam in eadem parte
latitudinis.

Argumentū quinti cap. secūde dñie.

Quintū caplin de quinqꝫ dignitatibꝫ 7. pꝛpꝫ
essentialibꝫ septē planetarū 7. de eoz virtuti-
bus 7. fortitudinibꝫ.

Sciendum circa

declarationē pꝛsentis capituli 7. pꝫ
intellectōne ordinis celoz figurā
domoz planetarū debere depi: gi in loco isto
circa pꝛsens capitulū vel in fine tractatus sed
cōpetētius hic. Et est vltrenus sciēdū qꝫ quinqꝫ
sunt dignitates essentialē septē planetarū. qꝫ
vocatꝫ essentialē fortitudines 7. quilibꝫ eoz

habet eas in locis sibi cōueniētibꝫ: 7. pꝛetꝫ
illas habent alias duas dignitates etiā essen-
tiales minꝫ pꝛincipales. pꝫma fortitudo pꝛici-
palis de quinqꝫ vocatꝫ domꝫ. secūda exaltatio.
tertia triplicitas. quarta terminꝫ. quinta facie-
es: ita qꝫ planeta in sua domo habz quinqꝫ forti-
tudes qꝫ dicuntꝫ quinqꝫ virtutꝫ testimonija: 7.
in sua exaltatiōe seu regno habet quattuor testi-
monia virtutū: in sua vero triplicitate habet
tria virtutū testimonija: in suo aut termino ha-
bet duo testimonija virtutū: 7. in sua facie has-
bet vnū testimonijū virtutis. Pꝫma dignitatū
essentialiū minꝫ pꝛincipaliū ipoz planetarum
vocatꝫ dñatio hore. Secūda vō dñatio noue-
ne. i. none partis vniꝫ signi qua maxime vtun-
tur astrologi indir: de istis duabꝫ dignitatibꝫ
due tabule poni possunt ad pꝛpositū. vnde ta-
bulā nouenarū 7. terminoz ponitꝫ circa finem
capituli pꝛsentis. Dominatio aut hore siue ta-
bula pōt assignari pꝫ iūcturas digitorꝫ manus
diuidēdo diem artificialē in duodecim horas in-
equales similis 7. noctē. vñ in pꝫma hora res-
gnat planeta a quo denominatur illa dies vt in
die solis seu dñico sol: 7. ante meridiē regnant
sex planete: 7. post meridiē sex alij. 7. pꝫcedēdū
est sū ordine planetarū i hoc vsu pꝛētū. Sol
ve. mer. luna saturnꝫ iupiter 7. mars. 7. quādo
uumerus vinqꝫ quattuor horarū lest completꝫ
per iuncturas reuertēdū est ad iuncturā pꝫmā
que denotat pꝫmā horam diei immediate sequē-
tis: 7. incipiūt calculatiōes horarū istarū in or-
tu solis: 7. circa hoc pōt assignari breuis ta-
bula scripta in qua inchoatur a die sabbati: qꝫ sa-
turnus est altior planetarū. Et nota qꝫ in die
sabbati ante meridiē saturnꝫ iupiter mars sol venꝫ
habēt dominijū vsqꝫ ad pꝫcipijū noctis: 7. a pꝫ-
cipio noctis vsqꝫ ad mediā noctē alij sex plane-
te pꝫ ordine 7. a media nocte vsqꝫ ad ortū solis
diei sequētis alij sex planete per ordinem se-
quentes. 7. xxv. planeta sequens est pꝫnci-
piū diei sequētis 7. dñs hore vt pꝫz in tabu-
la que immediate sequitur.

circul⁹ est sub⁹ solē habet p⁹ domo⁹ taurū & li
bram p⁹rimiores circa domū martis & respici
unt domū solis & lune simili aspectu q̄ dī saq̄
amicabilis talit⁹ q̄ libra respicit simili aspectu
leonē q̄ parti ei filis ē nā cōueniūt in caliditas
re seu calore, simili aspectu respicit taur⁹ can
crum q̄ filis ei est in vna q̄litate scz frigiditate
Ven⁹ aut⁹ min⁹ est fortunata q̄ iupiter eo q̄
ipī⁹ venens dom⁹ pares sunt vna sola q̄litate
domib⁹ solis & lune, dom⁹ vō iouis sunt ei si
miles bira q̄litate & ipas aspiciūt mag⁹ amica
bili aspectu q̄ faciat dom⁹ venens. Sequitur
mercur⁹ domiciās in geminis & v⁹gine q̄ sūt
ppinquoza signa circa domū solis & lune: sūt
vero signa cōmunia duoz cursū ideo pueni
unt mercurio q̄ cū fortunatū benuol⁹ est & for
tunat⁹ & cū pueris puerfus & infortunatus &
ex seipō tam parue q̄litas est q̄ modo sic⁹ mo
do humid⁹ sū illi⁹ naturā cui sociat⁹: & ē debi
lioz q̄ ven⁹ benuola. Et licz dom⁹ iouis sint
signa cōia duplici cursu sicut dom⁹ mercurij:
nihilomin⁹ qz sūt filies domib⁹ solis & lune du
plici q̄litate & ipas cernūt aspectu amicabili
or: ideo se nō possunt variare neqz mutare de
fortuna in fortunā neqz iupit⁹ sed q̄libz alioz
trū planetarū scz saturn⁹, mars⁹ & ven⁹ p sua
domo habēt vni signū mobile & cōuertibile
alterū vō fixū modo tali q̄ saturn⁹ in pte celi
media q̄ est ex luna cepit p domo aq̄nū signū
fixū & in pte celi q̄ est a sole cepit p domo cas
picornum qd est signū mobile & pueribile &
mars⁹ in pte celi q̄ est a sole cepit p domo scoz
pionē fixū & anetē mobile ex parte celi q̄ ex
luna est. ven⁹ quidē in parte celi q̄ est ex luna
cepit taurū fixū & in parte celi que est ex sole
cepit librā signū mobile: & qz sol & luna maios
rem euidentā habēt in rebus hui⁹ mūdi q̄ ce
teri planete ideo dominant⁹ in duab⁹ celi medietatib⁹.
Ideo qz q̄libz alioz q̄nqz planetarū
vnā suarū domoz habz in medietate celi que
est a sole in q̄ parte sol picipat in dominiō cū
planeta domināte in illa domo: in altera vero
medietate q̄ a luna ē & in q̄ parte luna partici
pat in dominiō cum planeta domināte in tali
domo participant.

De secūda dignitate essentiali.

¶ Consequē est videre de exaltatōe cui q̄ttu
or alie dignitates accedūt: & est inf⁹ sapientes
diuersitas de ipa exaltatōe. nā plures antiq̄
rum dixerūt solū aliq̄s grad⁹ esse planetarū

exaltatōis sicut decimūnonū gradū arietis
dixerūt exaltationē solis, tertiu gradū tauri lu
ne, tertium geminoz capis draconis, tertiu sa
gittarij caude draconis, decimūquintū gradū
cancer iouis. Vigesimal octauū gradū capcor
in marij, Vigesimal p̄mū libze saturni, Vigesi
mū septimū piscū veneris. Quidēcū v⁹gis
mercurij, humilitatē aut⁹ & casū dixerūt plane
tas h̄re in locis oppositis. P̄tholome⁹ aut⁹ to
tum arietē posuit solis exaltationē: & sic de sin
gulis alijs signis respectu alioz planetarū &
hanc viā cōiter obseruam⁹ tpe moderno: dan
do q̄ttuor dignitates essentialis planetarū. Ra
tione exaltatōis q̄ ad vniūquēqz gradū signi in
quo exaltant⁹ cōcedēdo cū antiquis q̄ fortioz
exaltatio fit in gradib⁹ supradict⁹ q̄ in ceteris
null⁹ aut⁹ planetarū exaltat⁹ in leone scorpionē
ne & aquario.

De tertia dignitate essentiali.

¶ Dignitas tertia essentialis dicit⁹ triplicitas
cui tres succedūt fortitudines seu virtutū tes
timonia & de triplicitatib⁹ sufficient⁹ in ca.
hui⁹ secūde differentie est facta declaratio.

De quarta dignitate essentiali.

¶ Quarta dicit⁹ termin⁹ cui due accedūt vir
tutes seu fortitudinis testimonia, & est termin
us illi⁹ nature cui⁹ nature ē suus planeta, &
est notādū q̄ dūtarat q̄nqz planete terminos
dicunt⁹ h̄re. nā sol & luna filies essentialis for
titudines dicunt⁹ h̄re in duab⁹ celi medietati
bus: sol i maiori q̄ est a p̄ncipio leonis sue dor
mus vsqz in finē capricorni: & dī maxima mes
diatas pp̄t ascēssiones signoz q̄ incipiūt a do
minio solis q̄ sūt maiores & ē medietas solis
qz sol in ipa habz p̄ncipatū simile illi que plas
nere habēt in suis terminis: & alia medietas
q̄ est a p̄ncipio aquarij vsqz in finē canceri est
medietas minima & ē medietas lune: & ipsa
talē hz p̄ncipatū q̄lē sol hz in sua. Ergo sol &
luna in dictis duab⁹ medietatib⁹ duo vtutuz
essentialū habēt testimonia sicut planete i su
is terminis. has duas virtutes sol & luna has
bent in duab⁹ celi medietatib⁹ dictis: eo qz sol
& luna sūt lumina mūdi p̄ncipalioza ceteris
planetis ipi mūdo p̄sistentia. De terminis vō
alioz q̄nqz planetarū sū sentētiā p̄rimozē
sentētiē p̄tho⁹, in quadriparto subseq̄uenter
in modū figure snia illico subiūgetur.

De quinta dignitate essentiali.

¶ Ultima vero essentialis dignitas dicit⁹ sa

cies cui vni virtutis succedit testimoniu cui figure figura testimonioꝝ est annexēda: et est p̄siderandū q̄ planētis ep̄stētibus in oppositis locis harū essentialiū dignitatū directe rotidem essentialē debilitates succedūt: quotidem eis deberēt dignitates si essent in loq̄ harū essentialiū dignitatū.

De nouenis.
Istis igitur planetarum domib⁹ et eorum exaltationib⁹ et implicitanib⁹ ex p̄dictis patefactis d̄nationes nouenarū per modū tabule nunc sunt annexēde. Unde intellect⁹ tabule terminozum est q̄ prim⁹ sex grad⁹ aneꝝ sunt termini iouis: et sex sequētes sunt termini venis et sic deinceps: sed intellect⁹ tabule facierū est q̄ .10. gra. arietis sunt facies martis: et alij decem sequētes sunt facies iouis. In intellectus tabule nouenarum infra patebit.

Nota q̄ quodlibet signū habz nouē nouenas ex quib⁹ mars habet nouenā primā arietis: venus sc̄dam: et sic deinceps. Pro intellectu tñ tabule nouenarū est notandū q̄ sapiētes indi

diuiserūt quodlibet signū in nouē partes q̄s vo cauerūt nouenas eo q̄ quelz cōtinet nonā partem vni⁹ signi. s. tres grad⁹. et enā partē vni⁹ videlz. 20. minu. Prima itaqz nouena arietis dat marti et mars ipsi dominat. Secūda dat veneri et sic deinceps: v t patz in figura subsecuti nouenarū. Et habet dñs nouene sicut sicut et dñs hore: vnam fortitudinem essentialē lem min⁹ principale: dñs tñ hore preferē in fortitudine dño nouene. Et sic si aliquis horoz dñoz duoz sit in ascēn. vel in aliquo angulo vel in domo rei quesite duplicat ei fortitudo siue ad bonū siue ad malū. Exēplū gratia si aliq̄s illoꝝ esset in domo mortis q̄one facta de morte valid⁹ esset iudiciū mortis: et fortitudo dñi hore pōt esse sicut fortitudo dñi ascēdē. verbi gratia si questio esset hora iouis et iupit̄ esset in virgine in opposito dom⁹ siue scz pisci um: et virgo esset ascendēs tribueret ioui dño hore quali virtus domus iouis scz. s. testimoioꝝ q̄ dominus hore esset in ascendē.

Tabula nouenarum

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aries	♂	♀	♀	♂	♂	♀	♀	♂	♂
Taurus	♀	♂	♂	♂	♀	♂	♂	♂	♂
Gemini	♀	♂	♂	♀	♀	♂	♂	♂	♂
Cancer	♂	♂	♀	♀	♂	♂	♂	♂	♂
Leo	♂	♀	♀	♂	♂	♂	♂	♂	♂
Virgo	♀	♀	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♀
Libra	♀	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♀	♀
Scorpius	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♂
Sagittarius	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♂
Capricornus	♂	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♂	♂
Aquarius	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♂	♀	♀
Pisces	♂	♂	♀	♀	♂	♂	♀	♀	♂

Tabula terminozum fm̄ Piholomeū: et egyptios.

Aries	♂	6	♀	6	♀	8	♂	5	♂
Taurus	♀	8	♀	6	♂	8	♂	5	♂
Gemini	♀	6	♂	6	♀	5	♂	7	♂
Cancer	♂	7	♀	6	♀	6	♂	7	♂
Leo	♂	6	♀	5	♂	7	♀	6	♂
Virgo	♀	7	♀	10	♂	4	♂	7	♂
Libra	♂	6	♀	8	♂	7	♀	7	♂
Scorpius	♂	7	♀	4	♀	8	♂	5	♂
Sagittarius	♂	12	♀	5	♀	4	♂	5	♂
Capricornus	♀	7	♂	7	♀	8	♂	4	♂
Aquarius	♀	7	♀	6	♂	7	♂	5	♂
Pisces	♀	12	♂	4	♀	3	♂	9	♂

Tabula terminoz fm Alladicum.

Aries	♂	6	♀	6	♂	8	♂	5	♂	5
Taurus	♀	8	♂	3	♀	6	♂	8	♂	5
Gemini	♀	6	♂	6	♂	6	♂	5	♂	7
Cancer	♂	7	♂	4	♀	6	♀	6	♂	7
Leo	♂	6	♂	6	♀	5	♂	7	♀	6
Virgo	♀	7	♂	2	♀	10	♂	4	♂	7
Libra	♂	6	♂	2	♀	8	♂	7	♀	7
Scorpius	♂	7	♂	6	♀	4	♀	8	♂	5
Sagittarius	♂	12	♂	4	♀	5	♀	4	♂	5
Capricornus	♀	7	♂	4	♂	7	♀	8	♂	4
Aquarius	♀	7	♂	5	♀	6	♂	7	♂	5
Pisces	♀	12	♂	2	♂	4	♀	5	♂	9

Tabula facierum.

Aries	♂	10	♂	10	♀	10
Taurus	♀	10	♂	10	♂	10
Gemini	♂	10	♂	10	♂	10
Cancer	♀	10	♀	10	♂	10
Leo	♂	10	♂	10	♂	10
Virgo	♂	10	♀	10	♀	10
Libra	♂	10	♂	10	♂	10
Scorpius	♂	10	♂	10	♀	10
Sagittarius	♀	10	♂	10	♂	10
Capricornus	♂	10	♂	10	♂	10
Aquarius	♀	10	♀	10	♂	10
Pisces	♂	10	♂	0	♂	10

Argumentū septi capli scēdētie.

¶ Sextū caplin ē de quibusdā virtutib⁹ ac cēdētalibus septē planetarū per quas influētie eozum fortificantur.

Tres accidē

tales stellarū suę planetarū habētur multis modis. primus est qđ stella seu planeta sit in angulo vel in succedēti

aut qđ aspiciat ascendens. secūdus est quando planeta est in quadam sua dignitate vřputa sui gaudij: vt verbi gratia mercurius gaudet in ascendēte. luna in tertia domo ab ascēdēte. Venus in quinta. Mars in sexta. Sol in nona. Iupiter in yndecima. Saturnus in

duodecima. Pręter istum moduz gaudij planetarum est alter moduz: vt verbi gratia sol gaudet in triplicitate ignea. similiter mars qđ conuenit complexioni sue. Luna dicitur gaudere seu gratulari in triplicitate aquea. Iupiter et venus in triplicitate area. Saturnus in triplicitate terrea. Alter modus gaudendi est quando planeta est in dignitate amici sui vel amice. verbi gratia. ponat qđ iupiter sit in tauro qui est domus venenis gaudet: quia est in domo amice sue: et sic deinceps. Est et alter modus gaudij planetarum: qui dicitur essentialis: est vt planeta sit in altera domozum suaruz vt saturnus gaudet in aquario. Iupiter in sagittario. Mars in scorpiōne. Venus in thauo. Mercurius in yrgine. Mercurius

etiam gaudet cum fuerit orientalis in signo geminorum. Etiam gaudet cum fuerit occidē talis in signo virginis. Rursus gaudet cum fuerit sub radijs solis non tamen combustus. **C**ande combustio vocatur quando planeta est i radijs solis ad sextū gradū ante vel retro solem: sed dicitur esse sub radijs post sex gradus vsq; in quindecimū vel ante vel post et post sex gradus euadit combustiones. Preter istos modos gaudendi. est alter mod⁹ gaudendi vt planete diurni gaudent quādo sunt orientales a sole ⁊ nocturni eōtra quādo sūt occidentales. similiter planete masculini diurni gaudēt in parte celi masculina: feminini in feminina. Mercurius est cōuertibilis cū omnibus. est enim masculinus cū masculinis et cum femininis feminin⁹. Planete masculini sunt saturnus: iupiter: mars: et sol. feminini luna ⁊ venus. Mercurius cōuertibilis. Tertius modus fortuniorum accidētaliū est quādo planeta directus vel veloci⁹ est in suo cursu. Quartus modus est quādo planeta liber est a toto respectu aut cōiunctione infortunata. Quintus quādo planeta est in loco concernēte ascendens et nō est in descēsu scilicet in oppositu sive exaltationis: ⁊ etiam q̄ nō applicetur planete stanti in suo descēsu. Sext⁹ modus est quando planeta est receptus. **C**ande notandū q̄ duplex est receptio: scz maior et minor. maior est quādo vnus planeta iungitur alteri per corpus aut per aspectum aut per applicationem et vnus eorū est in domino alterius vel in exaltatione que sunt maiores dignitates essentielles. tunc ille cui⁹ est dominus vel exaltatio recipit alium quasi in suo hospitio. et hec receptio est perfecta ⁊ optima. et vbiq; est talis receptio necessarius est vt fiat res vel significatio sequentiū ad bonū: et si aliūde deberet esse malum diminuitur malum sicut accidit in figura celi facta sup principio egritudinis cuiusdam notabilis in eorum ciuitatis viennē. in qua domin⁹ domini mortis erat vna cum domino ascendens in ascendēte: videlicet post ipsum ad tertium gradū ita q̄ ascendens erat dominus domini ascendens. quare euasit ab egritudine. alis enim quia dominus domini octauē fuit in ascendēti. et quia ipse iunctus erat domino ascendēti. signus fuisse mortis. Receptio minor est que fit dum vnus eorum qui se aspi-

ciunt est in aliqua de minoribus dignitatibus essentialib⁹ q̄ sunt triplicitas finis ⁊ facies. Septimus modus est quādo planete masculini scz saturnus: iupiter: et mars sunt orientales scz dum de mane surgunt supra terraz ante solem: nam tunc fortiores sunt. et planete feminini scilicet venus mercuri⁹ et luna quādo sunt occidentales scz quando occidūt post solem. Octauus modus est quando planete masculini sunt supra terrā de die in signo masculino: et in quadra celi masculina: ⁊ de nocte sub terra in signo feminino: ⁊ planete feminini de die sunt subius terram ⁊ in signo feminino et de nocte super terram. Nonus est quādo planeta est et manet in signo fixo. Decimus est quādo est cum sole in eodem: gradū infra. 16. minuta. imo per omnem aspectū planetarum ad solem cuius planeta fortificatur si aspiciat solem. nō tamen bonificatur per omnem aspectū ad solem: quia per quartum aspectum et oppositum ad solem ipsoꝝ influentia deterioratur: et quādo planete sic fortificati sunt cumulant bonū. et quādo planete fortificati sunt in dignitatibus bonorum planetarum minuitur malicia ipsoꝝ. verbi gratia mars et saturnus si sunt in primis duodecim gradibus piscū qui sūt termini iouis diminiuntur malitia ipsoꝝ: et sic intelligitur de alijs dignitatibus planetarum bonorum puta de domo: exaltatione et sic de alijs. **C**onsiderandum circa presentis capituli declarationē de quibusdam accidētibus planetarum: quorum vnus est cōiunctio et est quādo duo planete sunt in eodem gradu eiusdem signi: aspectus sunt quattuor: scz oppositus q̄ est publice vel perfecte inimicie. Quartus occulte et palliate inimicie. Tertius perfecte amicie. Sextus medie amicie. Aspectus qui fuerint retro fortiores sunt illis qui fuerint ante in eodem genere: et durant aspectus tantum q̄tum radij. **D**is planeta vsq; in finē orbis sui luminis extendit radios suos. **C**ande orbis solis habet quindecim gradus ante et quindecim gradus retro. **O**rbis lune habz duodecim gradus ante ⁊ duodecim gradus retro. **O**rbis saturni habet nouē ante: et tot retro. **O**rbis iouis nouem ante et tot retro: sicut saturnus. **O**rbis martis octo ante: ⁊ totidem retro. **O**rbis veneris sex ante ⁊ totidem retro. **M**ercurij autē orbis habet 5. ante ⁊ totidem

retro. Et qñ planeta radios alteri ingreditur tunc dicit illi appropinquare seu ipsum accedere. Unde notandū est qđ planeta inferior appropinquat suo superiori et eidē coniūgitur et applicatur et nō ecōtra: adeo saturnus nulli cōiūgitur: sed oēs alij ipsi. ¶ Et intelligendū est qđ fortitudo planetarū quatuor modis principalibus fit: ex quoz mutua habitudine ipsa fortitudo auget vel imminuit: videlicet cōiunctione separatione aspectu et accessu. ¶ Separatio est inferiori planete a superiore aspectu vel cōiunctione pgressus seu recessus. Accessus est ecōtra. Applicatio est pprie infra per cōiunctionē vel aspectuz: et postqđ recedit ab illo gra. separatur a planeta superiore. Et plāeta fortior est sub luce qđ qñ est combustus.

Argumentū septimi capli scde dñe.

¶ Septimū capitulū ē de detrimento influētia rū. 6. planetarū in generali: et de luna in spāli. Ianus qđm ad vtrāqđ influentiam: et circa h ponitur tabule ad ppositum facientes.

Planete infortu

Planetā modis multis. Primo, 5. planete preter solē et lunam. patiunt retrogradationē: et veniēdo ad retrogradationē efficiuntur debiles et veniēdo ad stationē primā vsqđ ad mediū retrogradationis sunt peior influentia qđ a medio retrogradationis vsqđ ad stationē secūdam. Item planete boni infortunantur p cōiunctionē vel oppositionē maloz: videlicet saturni et martis. Item in quarto aspectu eorūdem infortunant. Item infortunantur boni planete in terminis maloz et in fine signoz qui semper sunt termini maloz. Sūt in domib⁹ maloz et in dignitatib⁹ maloz qđbuscūqđ. Item infortunant boni planete inter duos malos et dicuntur obsessi: hoc ē qñ boni planeta separatur a malo et iungitur alteri malo. Item qñ mali sūt eleuati sup bonos in ecētrico vel epicyclo vel in septentrione. et multo deterius est si illi mali nō recipiāt bonos. Item infortunantur planete in cōbustione solis et in opposito solis et in quadrato solis et in capite sui draconis et cauda: et in capite et cauda draconis lune. Luna specialiter infortunat in capite sui draconis vel in cauda añ vel post. in 12. gra. Sol infra. 4. gra. ipsius capitis et caude draconis lune. Ven⁹ et mercurius infra tres gra. alij planete in eodē gra. Item plane

ta impedit cum fuerit cadens ab angulo vel in via cōbusta que est a. 13. gra. libe vsqđ ad. 9. scorpiomis inclusive. Item planeta impeditur qñ est tardus in suo cursu: verbī gratia de luna. luna mouet medio motu in die naturali p. 13. gradus: et decē minuta cū quibus scdis: si luna nō moueat nisi. 13. gra. vel. 12. in die naturali tūc dicit tarda in suo motu et debilitat eius influētia. ita dicitur de omnib⁹ planetis si medi⁹ motus eoz in die naturali sit maior vero motu. ¶ Item planete masculini debilitantur in signis feminis et in quadris feminis: et ecōtra planete femini debilitantur in signis masculinis: et in quadris masculinis. ¶ Item planete diurni debilitantur si i die sint sub terra et in nocte supra terrā. et nocturni ecōverso. ¶ Item oīs planeta debilitat in oppositione sue domi vel alianū suarū dignitatū. Item planete infortunantur descendē. ad meridiē. Item oīs planeta infortunatur quādo cōiūgitur retrogrado vel cōbusto vel qui est in casu suo vel in cadenti ab angulo. Item vt sint tres superiores occidentales a sole et tres inferiores orientales impediuntur. Item vt sint in gradibus malis vel nō conuenientibus: vt planeta masculus in gradu femino: et ecōtra et isti debilitationū modi seu infortuniorum: possent poni ordinarie: qđ prim⁹ est fortior in infortunio omnib⁹ alijs sequētib⁹: et sic de singulis. Item nota qđ planeta retrogradus in domo fortune vel in terminis fortune vel in alia dignitate est min⁹ malus et minus leu⁹: qđ in domo mali seu in alta dignitate mali et ista sufficiant de impedimentis planetarū in generali. ¶ Quia vero luna media est inter ista mundū inferiorē et planetas superiores atqđ stellas: ideo magis nobis apparēt effect⁹ ei⁹: et ideo de impedimentis lune quoad influentia supra res istas inferiores spāliter est loquēdus. vnde. 10. sunt cōes modi infortunij lune qđ ariqui sapientes enūerauerūt. primus est ne sit cōbusta añ solē p. 12. g. et post ipsi sūt: 1. leui⁹ ē p⁹ ips. Scds ē ne sit in g. descen. sue. Tert⁹ ne sit in oppōe sol. Quart⁹ ne sit iuncta mal⁹ at in latitudine quarti aspect⁹ eoz vel oppōms. Quint⁹ est ne sit cū capite vel cauda vel infra 12. gra. qui est termin⁹ eclips. Sext⁹ ne sit i vt terminis g. signi qđ sūt termini maloz. Septim⁹ ne sit cadēs ab angulo aut in via cōbusta qđ est libe finis et iūtiū scorpiomis: et hoc ē deter⁹ qđ sit

ex impedimētis lune: maxime si fuerit in ce-
 ptio de cōiugio vel de medicinis. Octauo ne
 sit in .12. signo a domo sua. in geminis cū ma-
 lo: vel fuerit in oppositione domi? sue vel non
 aspiciens eam. Nonus ne sit luna cursu tardi-
 or: hoc est quā vocauerūt sapiētes similitu-
 dinē cursus saturni quousq; cursus eius sit i
 die maior trigesimo gradu: et si esset min? vnū
 minutū: hoc est si fuerit cursus ei? in die min?
 medio cursu eius. esset cursu tardior vt scribi-
 tur in libro cursuū. Decim? est quem dixerūt
 messelhalac et sapientes tēporis nostri hoc est
 cū fuerit luna vacua cursu. Et pter istos de-
 cem modos sunt alij modi in quib? luna dicit
 esse infortunata: precipue et principaliter ut
 omnes alios modos qñ patitur eclipsis. Iste
 modus est peior omnib? alijs: et est mod? iste
 pum? ante decem modos tactos ab antiquis
 Item secūdo impedit luna qñ est in parte ce-
 li que nō aspiciat domū suam scz cancri. Ter-
 tio infortunatur luna qñ est in tali parte celi:
 que pars nō aspiciat locum sue conuccionis
 in qua fuit renouata a sua antiquitate cū sole
 Quarto quādo luna est obfessa iter duos ma-
 los videlicet inter saturnū et martem: et rece-
 dit ab vno et conuigitur alteri malo. Quinto
 quādo luna est in domo mala celi vel in malo
 signo: qz sicut signum turbat domum ita do-
 mus turbat signū et signum planetam. Sexto
 luna in ascēdente mala est et in octaua domo
 et in sexta: et in duodecima et in gradib? su-
 molis tenebrosos vacuis et azemena. Septi-
 mo qñ luna est in capricorno: qz est tunc in op-
 posito domus sue et in domo munici sui scz sa-
 turni. Octauo qñ luna est in suo cremētō cuz
 mare: vel in decremētō cum saturno: et hoc in
 egritudinibus. et causa est quia cremētum lu-
 ne uiuat ad calorem et mare similitur: ideo si sit
 infirmitas calida istis duobus influētibus si-
 mul calore infirmitas est periculosa. Ita dicitur
 de saturno in decremētō lune: qz luna tūc
 est influētie frigide. et similiter saturnus est
 frigide influētie: et nō est ibi temperamētū
 in influētia superior: ideo eger semp est in
 periculo mouēdi. Nono si luna separet a do-
 mo domi? octauē qui est dñs domus mortis
 et iugatur domo ascendētis qui est dñs vi-
 te: transfert naturam et lumen dñi domus mor-
 tis ad dñm ascendētē. i. transfert naturā mor-
 tis ad dñm vite et illud est vnū signum mortis

et potest modus ille ampliorari si luna sepa-
 ret ab aliquo malo et iugatur domo vite tras-
 ferendo lumen planete mali ad domū vite:
 et deteri? est de sepatione vne a domino octa-
 ue nisi esset mutua receptio inter eos: qz rece-
 ptio alleuiat malū. Et circa hoc lati? decla-
 rando ponenda est duplex tabula de .28. mā-
 sionibus lune. Pro declaratione harū tabula-
 rum. 28. mansionum lune breuiter est notan-
 dū qz quādo luna est in mala māstione: in ma-
 la facie planetarū effectus inchoatus sub eis
 de male pspabatur. Item notandū est p pias-
 etica medicine qz si medicus velit inducere in
 corpore humano humiditatem debet atre-
 re qz luna sit in māstione humida: si patiens ha-
 beat tēpus expectandi influētiā celi compe-
 tētē. Item in practica cōponendi medis-
 cinas: medicine que faciūt ad humiditātē de-
 bent componi tali cōstellatione dominante in
 celo. Item notandū est qz per eandē viam
 qui vult inducere siccitatem in corpore huma-
 no: vel componere medicinas que faciunt ad
 siccitatem debet eligere qz luna sit in mansio-
 ne sicca. Preterea notandū est circa p̄sens-
 tes tabulas qz corpora sana debent regi et re-
 gulari atq; medicine cōficiēde. p obseruatōe
 talium corporum debent fieri luna existente
 in māstionibus tenentib? mediū. a. nō habentib?
 bus influētiā siccitatis vel humiditatis. et est
 notandū qz de istis. 28. mansionibus. 4. sunt
 q̄ plurimū male influētie generaliter ad om-
 nia: et maxime in factis medicine scz. 3. mansio
 16. et. 26. mansiones.

Et sequūtur tabule.

Differentie secūde

Capitulū. vii

Tabula. 28. mansionū. lune ad octauā spheram.

	g	m	2 ^a			g	m	2 ^a	Noia	Qualitates.		
1	21	0	0	aries	ad	12	31	26	aries	Almach	Temperata.	
2	21	12	31	aries	ad	23	42	31	aries	Albocham	Sicca.	
3	21	23	42	aries	ad	8	34	17	tauri	Alchoamazonne	Humida	
4	21	8	34	tauri	ad	21	23	43	tauri	Aldebaran	Temperata.	
5	21	21	23	tauri	ad	4	17	9	geioꝝ	Albachaya alimti	Sicca	
6	21	4	17	geioꝝ	ad	17	8	34	geioꝝ	Alhānāvl'alchayr	Temperata.	
7	21	17	8	34	geioꝝ	ad	0	0	0	canceri	Alidumach	Humida.
8	21	0	0	canceri	ad	12	31	26	cācrī	Alnaza	Temperata.	
9	21	12	31	26	canceri	ad	23	42	31	cācrī	Archaam	Sicca
10	21	23	42	31	canceri	ad	8	34	17	leoīs	Algeby	Humida.
11	21	8	34	17	leoīs	ad	21	23	43	leoīs	Arđaf	Temperata.
12	21	21	23	43	leoīs	ad	4	17	9	vgīs	Alzarfa	Humida
13	21	4	17	9	virgis	ad	17	8	34	vgīs	Alune	Temperata.
14	21	17	8	34	virgis	ad	0	0	0	libre	Alchurch. vel acleymecq	Temperata.
15	21	0	0	0	libre	ad	12	31	26	libre	Algrafa	Humida.
16	21	12	31	26	libre	ad	23	42	31	libre	Alzubene	Sicca.
17	21	23	42	31	libre	ad	8	34	17	scorp.	Alchpel	Humida.
18	21	8	34	17	scorp.	ad	21	23	43	scorp.	Alchpas	Pluuial.
19	21	21	23	43	scorp.	ad	4	17	9	sagit.	Alhycula vl' acāla	Humid.
20	21	4	17	9	sagit.	ad	17	8	34	sagit.	Alymamyl' aruare	Humida.
21	21	17	8	34	sagit.	ad	0	0	0	cap.	Albeda	Temperata.
22	21	0	0	0	cap.	ad	12	31	26	cap.	Alodeboluch vl' Aldeidena	Humida.
23	21	12	31	26	cap.	ad	23	42	31	cap.	Alobzach.	Temperata.
24	21	23	42	31	cap.	ad	8	34	17	aqnī	Alchadesoad.	Temperata.
25	21	8	34	17	aqnī	ad	21	23	43	aqnī	Aladalabia	Sicca.
26	21	21	23	43	aqnī	ad	4	17	9	piscū	Alfragal inocaden	Sicca.
27	21	4	17	9	piscū	ad	17	8	34	piscū	Alfalgaimoad	Sicca.
28	21	17	8	34	piscū	ad	0	0	0	aries	Alchue	Temperata.

Tabula. 28. mansionū lune ad nonā spheram.

	ḡ	m	ḡ	m	Noia	Qualitates.	
1	21	10 20	arietis	ad 23 11	arietis	Lomua arietis	Medium.
2	21	23 11	arietis	ad 6 3	tauri.	Venter arietis.	Sicca
3	21	6 3	tauri	ad 18 14	tauri	Caput tauri	Humida
4	21	18 14	tauri	ad 1 46	geioꝝ	Oculus tauri	Medium.
5	21	1 46	geioꝝ	ad 14 37	geioꝝ	Caput canis	Sicca.
6	21	14 37	geioꝝ	ad 29 29	geioꝝ	Sydus parū.	Medium.
7	21	27 29	geioꝝ	ad 10 20	canceri	Brachium leonis	Humida.
8	21	10 20	canceri	ad 23 11	canceri	Nebulosa	Medium
9	21	23 11	canceri	ad 6 3	leonis	Oculus leonis	Sicca.
10	21	6 3	leonis	ad 18 14	leonis	ffrons	Humida.
11	21	18 14	leonis	ad 1 46	vginis	Capillus	Medium.
12	21	1 46	virgi.	ad 14 37	vginis	Lauda leonis	Humida.
13	21	14 37	virgi.	ad 27 29	virgi.	Lams	Medium.
14	21	27 29	vginis	ad 10 20	libre	Spica volans	Medium
15	21	10 20	libre.	ad 23 11	libre	Loopertum volās	Humida.
16	21	23 11	libre	ad 6 3	scorpi.	Lomua scorpij	Sicca.
17	21	6 3	scorpi.	ad 18 14	scorpi.	Lomua scorpij	Humida.
18	21	18 14	scorpi.	ad 1 46	sagitt.	Lor scorpij	Pluuiialis.
19	21	1 46	sagitt.	ad 14 37	sagitt.	Lauda scorpij	Pluuiialis.
20	21	14 37	sagitt.	ad 27 29	sagitt.	Turbis	Humida.
21	21	27 29	sagitt.	ad 10 20	capcor.	Desertum	Medium.
22	21	10 20	capcor.	ad 23 11	capcor.	Pastor	Humida
23	21	23 11	capcor.	ad 6 3	aqrij	Glutiens	Medium
24	21	6 3	aqrij	ad 18 14	aqrij	Sydus fortune	Medium
25	21	18 14	aqrij	ad 1 46	piscu	Papilio	Sicca
26	21	1 46	piscu	ad 14 37	piscu	Haunens pimus	Sicca.
27	21	14 37	piscu	ad 27 29	piscu	Haunens scds	Sicca.
28	21	27 29	piscu	ad 10 20	arietis	Pisces	Medium.

Argumentū tertie dñe ⁊ eius pimi capli.
Tertia differētia ē de inquisitione a qua ra-
 dica puenat epidimia ⁊ mors in hominibus
 ⁊ plus vno tēpore q̄ alio: ⁊ de modis cognos-
 scendi ⁊ pronosticandi cursu nature ⁊ influē-
 tia celi mortem vel vitam egro.

Primū autem huius tertie differētie capi-
 tulum est de distinctione ⁊ cognitione radicū
 epidimialū. Et radij quo ad propositū pōt
 assignari quadruplex: duplex superior ⁊ duplex
 inferior. Prima radij superior est voluntas di-
 uina iuste puniens hoies. Secda radij super-
 ior est corpus celeste influens letaliter. Terc-
 tia radij que est prima inferior est fetor infici-
 ens organū per aerem corruptū circūdando

nos totaliter. Quarta radij que est secda in-
 feror est indebitus modus viuendi per exces-
 sum cibi ⁊ potus ⁊ aliarū superfluarū occupa-
 tionū carnalium ⁊ nimie tristitie ⁊ sollicitudinis
 et de istis quattuor radicib⁹ aliquid scribetur
 ad ppositum deo dante. **Capitū pimi.**

Trca materi

Cum pimi capituli hui⁹ ter-
 tie differētie est videndum
 de radicibus epidimialib⁹
 et sicut dictū q̄ radij potest
 esse quadruplex duplex inferior ⁊ duplex su-
 perior vt dictū est superius in positione funda-
 tionis istius tertie differētie: sed anteq̄ pceda

tur ad eius spālem inquisitionē. videndū de quadā pnofticatione in generali & instinctu naturali que reperit hic infer⁹ in multis viuētib⁹. ad clarius elucidandū materiā iquisitio nis causari epidumaliū p qua noticia habēda inchoatus est p̄sens tractat⁹ iste. Et circa multiplices vias quibus a largo donatore tribuit futurorum euētuum noticia. & que ele gās dispositio nature receptionis sōmōiū ab influētia celi causata hora & p̄cto natiuitat⁹ ho minū aliquorū qui q̄diu uiuerent supra terrā eorū sōma vera erunt: vtputa si saturn⁹ sit in noua domo celi fortunat⁹ in suis dignitatib⁹ nō retrograd⁹ neq; combust⁹ nec in casu suo & maxime fortificabit dispositio nati: si mercu rius aspiciat eū beniuolo aspectu & receptus sit a saturno: & si respiciēs dispositionem influētie sit suis tēpōibus sciētificus et prudēs et dīs suarū cupiditatum apparebit talis q̄si p̄pheta inter hoies. Rursus in somnijs seclūsa celi influētia impūnūtur a deo vel ab an gelo mandato dei in sola vt anime & in parte intellectua species rerū ostendētium q̄plurima futura & tūgēta in visione noctis vt dicit text⁹ sacre scripture de Daniele & de multis alijs p̄phis: & hec via secūda per quā quibusdā conceditur futurorū noticia est longe securior & excellētiō: prima. Si reducam⁹ ad inuolūtas vias naturales & licitas pnofticādi futura que olim fuerūt cōcesse aliquib⁹ eleuatis hominib⁹ in vigilia siue sōnijs naturali instinctu: forte quibusdā videbit mirandum. Verū tamē si illud brutis datū est. vt ouis lupū quē nūq̄ al⁹ vidit cognoscat inimicū: q̄toplus homo intellectualis brutale aiāl debzistit tu nature excellere & inimica atq; nocua p̄cognos cere fugere & vitare. Quod si obijciat ratione ex peritē que rerū est magistra q̄plurima animalia excedūt gradualiter in potentijs sensitiuis potentiā sensitiuā regulati hoies: vt aq̄la limpidius & clarius videt omni homine: & canis in olfactu excedit hoiem: & sic de multis alijs aiālibus tam in auditu q̄ in alijs sensib⁹ excedunt hominis operatiōem via tam dicta: mirū nō esse debet de sensib⁹ si aliqua aiālia gradualiter excedūt in his hoiem: sed mirum esse debet si in sola vt anime aiāl brutū excedat hoiem: vt instinctu nature & in pnofticando futura periculosa sibi imminēta. Et in ma ri q̄plurimū pisces presentūnt tempestatē su-

turā & de primo nōdū apparentem in aere: & fugiūt ad inferiores partes maris se tūendo in stagnis & aquis dulcib⁹. Pisces dicti lucij presentūnt tempestatē anteq̄ veniat & fugiūt ad partem inferiōrē aque in roborando se in vno cuneo capitib⁹ submissis infer⁹ versus partem terre & caudis eleuatis super⁹ exponendo totum corp⁹ p custodia capitis sagacitate nature eis cocessa a creatore: oia manus tenētē & cōseruante: & si tanta industria reperatur in nō habētib⁹ aiām rationale: q̄to maior debet reperiri in homine rationali & de facto reperit: & adhuc fuit reperia fin magis & minus in viris eleuatis & segregatis a mūdanis cupiditatib⁹ que cupiditates q̄plurimū impediūt naturā a p̄cognitione & iudicio futurorū. Et est notandū q̄ p materiā habētinus noticia de re dubiā. p formam vero certā sforma ergo in cōsideratiōe rerū est attendēda vt pnofticatio et p̄scia possit haberi discurre singulas artes & practicas scientiarū p cōsiderationē intellectuāle & in omni practica reperiēs solennit⁹ & subtile ingenū pueniendi ad cognitionē. Vide artem medicorū quā suas obseruat pnofticationes de corpore humano iudicando de rebus nō visis & latētibus in interioribus partibus corporū iudicant p signa exteriōra: p vrinam: p pulsum: p sudorem: & per faciem & p q̄plurimas vias ac experientias & nō equaliter: q̄ alter altero videt clarius & descendit ad iudicium particularē limpidi⁹ & secur⁹ & citi⁹ fin scientiā & subtilitate practice operantis. vide & cōsidera artes liberales & artus in sua practica qui habent industriā pueniendi p mediā ad cōclusiones intētas: & si vnus artista ostendit & demonstrat ac declarat limpidi⁹ q̄ alter cōclusiones per mediā demonstratiua: q̄ alter clarius intelligit altero: nec dici meret artista qui semp libis inuētis vntur & doctrina aliorū nihil de suo addendo ad inu⁹ formā loquendi verborū. Inuenire artes mechanicas & sidera per acutum intellect⁹ subtilitates & ingenia q̄ de die in diē reperūtur p operarios ad alleuandū labores & opera: & ppendēs nulluz esse subtile in sua arte siue noua inuētiōe. Quid loquar de laborantib⁹ toto conamine sup facto sciendi secreta nature paucis dat⁹ act⁹ ratiā sciendi: & aliqui acq̄runt q̄plurima clare & est eis vt lumen solis & siue magno labore ex-

quadā subtilitate nature. iuxta sententiā p̄tho-
lomei in centiloquio verbo. iij. Ille qui facit
op̄ ex natura inueniet i sua naturitate planetā
forte ex natura illi⁹ op̄isita in p̄noscendo fu-
tura modo naturali siue scientifico acquisito.
eoꝝ autē qui futura p̄noscant alij ex sola vi
aie quodā instinctu nature & rōe pp̄ia talis
p̄ticulans inuidiū talis pōt esse capax p̄-
sciētie epidimie de p̄mo future seu alterius
pestis vel incōmodi & p̄dicere pōt talia futu-
ra & q̄ plurima remedia. & de talib⁹ multa exē
pla habem⁹ in scriptis antiquoꝝ: cur⁹ rei expe-
riētia fuit sequēs magistra veritatis. alij p̄-
noscant futura occulta & futura signis. alij
sola interrogandē. alij alijs medijs inſtis. hec
autē oia operat⁹ sup̄eminenter & immediatius
vñ⁹ atq; idē spiritus quacūq; causa secūda
diuidēs singulis put vult. alijs dat noticiā fu-
turoꝝ per sciētiā mor⁹ planetarū & stellarū
& per aspect⁹ & coniunctiōes inter corpora ce-
lestia. alijs dat p̄cognoscere futura p̄ arcus
los & colores qui apparent multis & quibus-
dam tēporibus in aere circa corp⁹ solis & lu-
ne & alioꝝ syderū & per cometas & radios & fi-
guras in aere quādoq; apparētes & p̄ multi-
plicationē pluuiarū tēpore hyemali & signis
multis alijs ex quibus sequitur doctrina.

Curs⁹ int⁹ hoies ē p̄cognitio epidimie pe-
stis vel mortalitatis p̄ inſtas species auiū in ae-
re habitantius: vt coruus fin dicta poetarū &
locutionē populariū presentit futurā mortali-
tate in suo cantu seu garritu plus solito gar-
riendo sup̄ terras & villas in quib⁹ aer est iam
infectus vel de p̄mo inficiēdus. aues passe-
res fugiunt naturaliter aerē corruptū ex qua
fuga homies sapientes p̄uidēt sibi de reme-
dijs iuxta posse. vultures quodā instinctu na-
ture presentit bella futura hoim de trāsma-
rimis partib⁹ trāsferēdo ad istas p̄tes vel ecō-
tra: & q̄ plurime alie aues & alia aialia p̄sentis
unt incōmoda futura hoim: & in hoc & in mul-
tis alijs subseruiūt hoim suo modo q̄ oia sūt
facta pp̄t hoim & ad hoim habēt ordinem
& hō ad deū laudandū a quo est p̄cognitio fu-
turoꝝ & oē bonū. & si dat hoī p̄cognitionem
epidimie anteq̄ veniat scire p̄ causas natura-
les & pp̄t qd̄ vt pōt p̄uidere prudēs astrolo-
gus ex sua arte mai⁹ donū habz q̄ medic⁹ q̄
cognoscit qz est & quū est epidimia & nō p̄co-
gnoscat antea vt pōt cognoscere exper⁹ astro-

logus: & in quib⁹ villis & regionib⁹ p̄ncipalit⁹
cadēt epidimia per figuras celi & planetas si-
gnificatores gentiū atq; locoꝝ & pariarū: &
ista de p̄cognitōe in ḡnali circa noticiā futuro-
rum euentū p̄tingēt ex influētia celi dep̄e-
dentū p̄ quadā p̄suasione seu fundamēto
declaratōis capituli epidimie breuitatis caus-
sa sufficiant de presenti.

De prima radice superiore.

Ad clarus intelligendum p̄cognitiones
q̄ plurimoz effectū in natura futuroꝝ sciens
dum est q̄ p̄ma radix superior ē diuina volun-
tas iuste puniens hoies de q̄ radice loquit⁹ sa-
era scriptura in multis locis & maxime in textu
inoyli & ad p̄positū Deut. 28. ca. cur⁹ text⁹ ta-
lis est. Si audieris vocem dñi dei tui & facias
atq; custodias oia mandata ei⁹ q̄ p̄cipio tibi
hodie faciet te dñs de⁹ tu⁹ excellētiore cūctis
gētib⁹ q̄ versant⁹ in terra. Venietq; sup̄ te vni-
uerse b̄ndictiōes iste & apphendet te: si tū p̄-
cepta ei⁹ audieris. B̄ndictus tu in ciuitate: &
b̄ndict⁹ in agro. Dat igit⁹ b̄ndictiōes de⁹ q̄ plu-
rimas pp̄lo obseruātū mādata ei⁹ vt p̄z in te-
xtu inoyli: & ip̄e dñs p̄ inoyfen famulū suū
dat maledictiōes pp̄lo rebelli: vt p̄z in eodē
ca. ad p̄positū: cur⁹ text⁹ biblie ibidē tal⁹ ē. **N**
si audire nolueris vocē dñi dei tui vt custodi-
as & nō facias oia mandata ei⁹ & ceremonias
q̄ ego p̄cipio tibi: veniet sup̄ te maledictiōes
iste & apphendet te. Maledict⁹ eris in ciuita-
te. maledict⁹ in agro. maledictū hōreū tuū
& maledictē reliquie tue: maledict⁹ fruct⁹ ven-
tis tui: & fruct⁹ terre tue: armēta bouū tuoz
& greges ouū tuarū. Maledict⁹ eris ingredi-
ens & maledict⁹ egrediēs. Et subdit. Adiu-
gat tibi dñs pestilentiā donec cōsumat te de
terra ad quā egredieris possidendā. Percuti-
at te domin⁹ egestate febre & frigore ardore &
estu & corrupto aere & rubigine & p̄sequat do-
nec pereas. sit celū qd̄ supra te ē enē & terra
quā calcas ferrea. Et subdit. Percutiat te do-
min⁹ vlcere egypti & parte corporis p̄ quā ster-
cora egerunt scabie quoq; & purigine: ita vt
curari nequeas. Percutiat te dñs amentia &
cecitare ac furore mētis: & palpes in meridie
sicut palpare solet cecus in tenebris: & nō di-
rigas vias tuas: oim tpe calūnias sustineas &
opp̄manis violentia: nec habeas qui liberet
te. **T**ēporem accipies & alius dormiet cum ea
domū edifices & non habites in ea. plantes

vineā & nō vindemias eam. Et subdit. Percu-
t. et te dñs vlcere pessimo in genib⁹ & in suris
sanariq; nō possis a planta pedis vsq; ad ver-
ticein tuū. Et subdit. Insup & vniuersos lan-
guozes & plagas q̄ nō sunt scripte in volumi-
ne legis hui⁹ inducet dñs sup te donec te cō-
terat & remanebitis pauci numero qui prius
eratis sicut astra celi pze multitudine qm̄ nō
audisti vocē dñi dei tui. Et sicut ante letatus
est dñs deus sup vos benevobis faciēs: vosq;
multiplicans: sic letabit disperdēs vos atq;
subuertēs vt auferamini de terra ad quā in-
grediemini possidendam. De plurimas alias
maledictiones dñs populo rebelli pceptis
eius pmittit quēadmodū exprimit in eodez
textu bible. Sed hic extracte sūt he que ma-
gis pposito vident subseruire. alias autē ma-
ledictiones infirmitatū talis textus moysi vbi
deus cōminat plagā lepre nolētibus audire
sacerdotes. Quis ē qui egritudinibus a deo
illatis possit resistere easq; curare nisi humili
deuorōe deū oīm creatore suppliciter exorās
illic cū sopitū est oē medicine refugiu. vnde
cū maria soror moysi murmurasset cōtra moy-
sen fratrē suū more multoz indignat⁹ dñs fe-
cit vocari moysen & aaron fratrē suū qui quo-
dāmodo erat particeps in murmuratōe & ma-
riam & fuit eis locutus in ostio tabernaculi et
puniuit mariā faciēdo eam leprosa & subito
apparuit candor vultus eius vt nix ex plaga
lepre & videns aaron sororē eoz supplicauit
moysi quatinus peteret a deo & supplicaret p
sanatione marie qd̄ & fecit moyses & stetit ma-
ria septē dieb⁹ separata leprosa & extra castra
octaua die fuit reducta ad sanitatē p orati-
onē & intercessionē moysi. vt habet Nūer. 12. c.
in talib⁹ plagis & pestilentijs missis a deo nō
est ad remediandū nisi humilis & deuota oīo

De secunda radice superiore.

Uiso de prima radice superiori a qua omnia
dependēt videndū est de radice superiori secū-
da videlicet de corpore celi vnde celestia corpo-
ra sepe influunt letalitē & potestātē illā quā ha-
bent planete & corpora superiora influendo hic
inferius siue ad bonū siue ad malū totum ha-
bent a deo: & inter corpora cetera celestia sunt
duo planete qui dicuntur malivolē: vt puta sa-
turnus & mars qui sepe inducūt ex eozum in-
fluentijs pestilentias: prim⁹ ex frigore. secun-
dus ex calore. ex frigore saturn⁹ reuma: lepra

que dicitur elephantia & omnia que ex frigore
superfluo contingūt. mars inducit febres pes-
simentiales spiritū sanguinis apam sub dyas
fragmate & pleuresim que ē egritudo aposte-
mosa generata in pleura panniculo denso ex
materia subtili colenca. Prudens phisicus
astrologus inter cetera debet considerare in-
troitum solis in arietē ad tempus quo ven-
toterit habere & equare domos & planetas.
Et ista influētia est prestantior omnibus influ-
entijs anni demptis cōiunctionibus superior-
ibus planetarū & si esset aliqua magna ecli-
psis: tū iste introitus solis in arietē vincit oēa
introitus solis in celestis imagines totius an-
ni. debet igitur cōsiderare quo modo se habz
dñs sexte domus qui est dñs infirmitatū an-
ni. videlicet sit impeditus: & si sit impedit⁹ erunt
infirmitates plurime iuxta naturā suā & siue
domus scilicet sexte. & iste infirmitates erunt
sū combinationes nature sue & siue domus.
verbi gratia. detur qd̄ saturnus esset dominus
sextę domus & aliquod signū terreum faceret
sextam domū egritudines eiusdē anni vt plu-
rime essent frigide & sicce. Ultra hoc confide-
randū est qd̄ si dominus sextę domus habeat
aspectum euz dño domus mortis vel domus
dom⁹ mortis ad eum terminabuntur vt pluri-
mus tales egritudines scilz frigide & sicce ad
mortē. Et sicut dicitur est de introitu solis in
arietē ita dicendum est de coniunctionib⁹ so-
lis & lune totius anni qd̄ videlicet ipsas pru-
dens phisicus & astrologus eodē modo pro-
uideat & sū naturā planete existētis in sexta
domo si quis sit vel sū aspectum ad istos du-
os ille effectus poterit aliquatiter alterari: h-
cet non omnino apocopari. Debes etiā cōside-
rare si iste introitus solis in arietē vel aliqua
de coniunctionibus luminariū sit in octava
domo tunc deterius est. Et nota qd̄ si eclipsis
solis & lune sit in aliquo anguloz natiuitatis
alicuius vel in aliquo anguloz reuolutionis
natiuitatis tūc natus pati habebit sū egrigē-
tiam anguli: vt si fiat eclipsis i medio celi pas-
tietur in honore & fama: si in ascendente in cor-
pore & sic de alijs. Peius tamen si fiat in ascē-
dente & inter istas eclipses peius cecidit ecli-
psis solis. Et nota qd̄ effect⁹ eclipsis lune ena-
cuatur per decursum mensium & ad longius
durat vno anno. Eclipses autem solis euacu-
antur per decursum annorum: & proliquis du-

raht effectus eius duodecim annis. videatur hoc verbum. 24. centiloquij Ptholomei. Si peratur cur certo anno mortalitas venit sup vnum locū & non super aliū vicinū ei. Respondeatur q̄ ideo quia vnusquisq; locus habet signum propriū & planetā propriū: & est illud signū alicuius loci quod erat ascendens tempore edificationis illius loci: & ille planeta est illius loci qui planeta tñc temporis fuerit fortior in figura celi vel qui fuit dominus ascendentiū: quia si illud signum constituat signū octauū vel si planeta loci sit in illa figura domus octauæ domus vel ipse sit in octaua domo tunc erit super illo loco mortalitas illarū illud signum & ille planeta sunt signum vel planeta fin infortunij ipsorum. Unde signum Hiemenū. ciuitatis est libra & planeta eius est saturnus: sicut leo est signum ciuitatis romæ & sol dominus eius. Genus est planeta ciuitatis Zugdunenū. Si peratur quo modo scietur hoc videlicet q̄ tale signum & talis planeta sunt talis vel talis loci. Dicendū q̄ si non sciatur intuitu foundationis eius vtputa positionis primi lapidis nō scietur nisi a posteriori per effectus q̄ si astrologus videat q̄ sub tali signo vel influenza talis planetæ fere semper aliquod euidentis illi loco contingat: quod est de natura talis signi vel talis plane te signum est euidentis propositi. Ceteri enim astrologi capiunt iudiciū anni per introitum solis in arctem ad punctum introitus solis in primū minutū arctis. si in figura celi que tunc erit sunt planete mali in domo octaua q̄ est domus mortis dicitur eodem anno pestis iuxta conditionē illorum planetarum. & si luna in eodem introitu sit prope coniunctiones solis sicut potest accidere & aliquādo accidit infra duos vel tres aut quattuor gradus tota gens patietur ruina & infirmitatē de natura lune influxam & non expectabūt duo mēses sed satis cito post introitum & coniunctionem lune vel aliud infortunium lune: & fin q̄ corpora humana sunt magis tenera & capacia citius & fortius patientur & infra mensem ab introitu solis in arctē & ab infortunio magno lune. Et sic de alijs lune infortunijs fin magis & minus huiusmodi effectus apparebunt.

Cursus considerande sunt magne coniunctiones aliorum duorum planetarum: sicut perbi

gratia coniunctio iouis & saturni fuit anno fluente dñi. 1425. vltima die augusti vt preme moratus est: & fuit in decimotertio gradu scor pionis & fuit mutata coniunctio de triplicitate aerea ad aquaticā & fuit in signo aquatico iudicāde quā pluuie multe quas p̄sequit̄ corporum humanorū humectatio excessiua que est causa putrefactionū humorum quā consequitur febris & ratione excessus nimij consequitur perniciosa febris species que est pestilentialis: & maxime quia in eadem coniunctione saturnus fuit eleuatus in septentrionē super iouem qui saturnus est male influentia & fin q̄ coniunctiones luminariū veniunt in mensibus suis habendo symbolizoriam cum saturno habente auctoritatē in eadem coniunctiōe fin hoc prouenit maior vel minor influentia mali de natura ipsius saturni: & ista que dicuntur hic sunt quedā generalia non descendendo ad specialia vt expedit quādoq; i infirmitatibus & in iudicio infirmitatum & medicinarum.

De tertia radice que est prima inferior.

CPrima radix inferior est fetor inficiens organum per aerem corruptum vel circumdando localiter. Necessē nāq; est ad vite continuationem aspirare & respirare propter vehementem vitalis spiritus in corde existentē calorem qua aspiratione: corrupto existente aere attrahuntur vapores putridi mixti aeri ad ipsos inficientes spiritus vitales cordis & eisdem mixti transmittuntur singulis membris totum corpus inficendo infectiōe febrili cum febris sit prima passio cordis & consequenter aliorū membrorum: & hec infectio aeris circumdantis nos non procedens a corpore humano corrupto aut infecto non est adeo vehemens sicut si pcedat ab aliquo corpore humano infecto & hoc ratioe symbolice nature: & hec etiam est causa quare potius ab hominibus infectis inficimur q̄ a bestijs infectis.

De quarta radice q̄ est secunda inferior.

CSecunda radix inferior est abusus rerum non naturalium scilicet cibi & potus: somni & vigiliæ: motus & quietis: inanitionis & repletionis accidentium anime: pariter & coitus. excessus nempe in cibo & potu fere omnium nūc temporis communitē occurrentiū egritudinis est causa. Quicquid namq; cibi aut potus diuinito caloris naturalis dñio non subijcitur

penitus in egritudinis materias cōuertitur. Somni etiā multitudo corp⁹ nūmia hūiditate replet vigilia aut nūmia excessiue deficcatur: sic motus cōparādus ē vigilię et quies somno. q̄bus suo modo comparat inanita et repletio. inanita nāq̄ nūmia plurimū calefacit eo q̄ calor p̄ ipam ipi hūmido hūani corporis nūmū dominat et exccat ex eo q̄ hūmidū rōe exccel sui caloris multū cōsumit nec p̄ appositionē noui hūmidi restaurat pure. repleto nūmia nūmū infrigidat et hūmectat. infrigidat nāq̄ qz calozē nostri corporis penit⁹ obtundit et suffocatur: et hūmectat: qz rōne paucitaz calozis hūmiditates corporis nō cōsumunt. acadētia q̄ sicut cuiusmodi sūt gaudiū timor spes et despe ratio vltima alteratiōe humana corpora alterant et indisponit. Aut em̄ arnaldus de villa noua in suis areolis simpliciaz medicinarum his verbis. Que medicina ē plus cōfortans q̄ gaudiū: et q̄ plus calefaciens q̄ ira: que pl⁹ infrigidās q̄ tristitia: q̄ plus nutrites q̄ bona spes: et q̄ plus interficiēs q̄ despacio. Deinde cor⁹ pl⁹ cunctis reb⁹ imutat corp⁹ sup̄ calefaciēdo in p̄ncipio: finalit⁹ nūmū infrigidādo: et cū hoc excessiue corp⁹ exccat. infrigidat nāq̄ p̄ spiritū resolutionē et exccat p̄ hūmido naturalis depditiōe. his om̄ib⁹ obuiare possūmus in cōmodis per administratiōe rerū naturalū cōtrariū dispositionū dispositionib⁹ p̄dictis. vt aer corrupto remediandū est cum aere rectificato cū aromatib⁹ et p̄p̄e ad fedita tem inclinatib⁹. sicut em̄ caliditas et hūmiditas sunt p̄ncipia corruptiōis: sic frigidū et sic cum sūt p̄ncipia cōseruatiōis ab eadē. sit itaq̄ hec rectificatio cū cāphora et aspersio eaque rosate misce aceto optimi vini et similitū. ignis etiā precipue lignozū rozimarini et iuniperi et in eoz absentia lignozū pini aut saltē lignozū quercū inire hūic obuiat indispositiōi: et sic de cetens sim eoz p̄traria contemplare.

Argumentum secūdi cap. tertie differentie.

Secundū capitulū ostendit quomodo reuolutio natiuitatis si constaret perito astrologo potest multa mala impedire nato que sūt possibilis ei euenire vel de facto eueniet q̄ mala nō sūt necessana s̄ cōingēta cursu nature

Arca presens

capitulū est consideranda p̄posi
tio p̄tholo. q̄nto sui centiloquij

cum sententia cōmenti. vnde p̄positio talis est. Astrologus optimus multū malū p̄p̄hibere pōt qd̄ fin̄ stellas venturū est cum eius naturā p̄sciuerit: sic em̄ p̄munit eū cui malum futurū est vt possit illud pati. ex hac p̄p̄ositione trahitur illud vulgare. Sapiens de minimā astris. Nam vt declaratur ab haly in cōmento volente sententia liter q̄ illud malū celestis influentię non est equale suscipiendū quia si aliquis sit dispositus a natura ex influentiā corpōrū celestū ad patiendū egritudinem calidam et siccam sapiens poterit p̄uenire illi corpōri administrando illi corpōri frigidā et hūmida que disponēt tale corp⁹ ita q̄ aut illud malū penitus anullet aut saltem influentiā illā tolerabilius moderabitur. Et circa istam materiā declarādus est quid sit reuolutio natiuitatis et quomodo ab astrologo intelligatur. Unde in natiuitate cuiuslibz animi corpōris dū nascitur noetur certus et p̄p̄rius gradus celi sub quo gradu: sol tunc nā cedit vel peragratur et tunc eadē hora et parte hore consideratur minutū tēpōris diei naturalis dicte natiuitatē q̄ hora et minuto egreditur infans de ventre matris illud instans et mensura tēpōris dicitur esse hora sue natiuitatis et p̄p̄rie consideratur locus solis in celo vt verbi gratia. Si puer nascitur sole existente sub q̄rto gradu leonis et certo minuto eiusdem gradus ille locus solis dicit⁹ semp̄ q̄ diu uiuet esse gradus natiuitatis dicte. et quin sol sequenti anno venit ad eundē quartū gradū leonis et eiusdem minuti signi leonis dicit⁹ tūc esse reuolutio dicte natiuitatis: et sic quolibet anno vite cōpletur ip̄sius nati vna reuolutio solis que dicitur reuolutio natiuitatis sue: et tūc ad illā horā et numerū hore in qua sol reuertitur ad illū locū potest considerari ascens dens celi quolibet anno sicut factū fuit p̄ natiuitate: et consideranda sūt loca planetarū et alia requisita ad figurā celi et p̄ ante hoc potest videri et debet qz consilia non sunt de p̄teritis sed de futuris. Nā melius est p̄uenire q̄ p̄ueniri. Lunis rei exēplū habet in libro Huidonis bonati de partibus italie p̄p̄e de forliuo qui suo tēpore magnus fuit astrologus et tantus q̄ post ip̄m non fertur fuisse tantus circa mare de quo sit memoria. Ponit em̄ in quodā libro suo qui notabilis est liber inter astrologos q̄ tēpore cuiusdā imperatoris

ris romanoꝝ qui vocabat̃ henricus a quo idē
guido habebat om̃i anno stipendia morando
in ciuitate bononiē. ⁊ nō in alemania vbi est
cura impatoris qui impator habebat multos
astrologos tam p̃phicos q̃ alios i domo p̃pa
qui laborabant p̃ impatorē dādo consilia ⁊
pueniendo periculis futuris intantū q̃ quoz
dam anno laborauerūt pro calculatione reuo
lutionis natiuitatis eiusdē impatoris ⁊ fecer
unt vniformiter illi de domo impatoris figu
ram celi consimilē sicut vnus fecit ita alter: ⁊
viderūt martē in eadē figura reuolutionis in
angulo terre que est dom⁹ quarta celi subtrus
terrā ⁊ perpēderūt martē tūc fore male influ
entie: ⁊ hoc videbant per aliquos menses an
te horam reuolutionis natiuitatis ⁊ iudicauē
runt in descēsu practico impatorē eodē anno
pati debere febres calidas de natura martis
⁊ in ista opinione cōueniunt om̃es astrologi
de domo impatoris: Guido vero bonati exis
tens ibidē habebat figurā natiuitatis impe
ratoris ⁊ laborabat pro impatorē ad iudici
um reuolutōnis natiuitatis ⁊ fecit figurā per
ante reuolutōnem natiuitatis impatoris: ⁊
repperit martē venturū ad quartā domū celi
⁊ tunc eū esse maliuole influentie: ⁊ descendē
do ad iudiciū practicum non iudicauit febres
calidas ex natura martis impatorū infligen
das sed venenūz ministrandū impatorū ad
eum interficiendū: licet ante impator misē
rat eidē guidoni iudiciū cum celi figura astro
logorum in cura sua existentū. consuluit igit̃
tur Guido per scriptū impatorū si qui hūres
aut̃ mutua colloquia secreta ⁊ hincinde res
p̃ti mutuo cōuenientes in cura sua dep̃hē
derentur aut si qui coquinā non deputati acce
derēt q̃ vni certissimo ⁊ fidelissimo sue curie
id exequendū cōmitteret: cui⁹ negocij execu
tio ⁊ sollicitudo ab impatorē cōmissa est in a
gistro hospitij: qui sollicit⁹ existens in expedi
tione commissi opis repperit duos milites cu
rie impatoris eē illarū cōditōnū tacitarū. sepe
enī in secreto mutua habebāt vltra solitū col
loquia: ⁊ cū eoz nō interesset coquinā intrare
sepi⁹ petierunt introitū in eandē. vnde ipsos
magister hospitij cepit ⁊ carcerib⁹ mancipa
uit. vnde horū militū vno iohāne francisci no
minato nequaquā crimē patrandis nep̃hande
fateri volēte plures tñ supplicio corporis tor
to p̃ industriā inueniunt iusticie exēcutores

quatin⁹ litterā confessionalē nomine dicti ioh
hannis francisci facerēt quā ⁊ fecerūt ⁊ socio
eius monstrauerūt: qua visa ille secūsus mi
les rettulit hec ṽba. Proditor ille p̃m⁹ fuit cō
senties in hoc patrociniōis seu patratiōis
nep̃has: me semp̃ illi maledicto operi renitēs
te: quib⁹ verbis auditis exēcutores iusticie p̃
positū habuerūt ⁊ ipsos velut Guido ex astro
rum sciētia precognouit intentionē pononā
di impatorē reppererūt. quare ipsi secreta pu
trationis sententiā inierunt: ⁊ hoc ne impatoris
curia aliqualis infame notā videretur incur
rere. aliter etēnī grauiore iusticie sententiā in
currissent. Et quia titulus loquit̃ de reuoluti
one natiuitatis cui⁹ natiuitatis horar⁹ grad⁹
celi ignoratur: ideo ponenda est hic practica
s̃m̃ sententiā p̃pholo. in quadruplo sup̃ hora
nō certa estimatā s̃m̃ verisimilē p̃iecturā esse
horā tēporis natiuitatis cui⁹ practice duplex
est fundamentū. p̃mū est q̃ sup̃ hora incerta
equentur dom⁹ celi modo p̃cisiōni quo fieri
possibile est ⁊ planetā positus in suis locis m̃q̃
rendus est planeta qui fortior extitit i figura
facta sup̃ locū cōiunctōis aut oppositōis lu
minarū p̃cedētis dictā natiuitatē quo for
tior planeta inuēto debem⁹ cōsiderare locuz
illi⁹ planete in figura natiuitatē estimare quoz
gra. ⁊ quoz minu. ipse p̃trāsunt signū in quo
est eiusdē natiuitatē t̃p̃tūc habeat b̃ p̃ fūda
mēto q̃ planeta q̃ fuerit fortior hora cōiunctōis
vel oppositōis ponatur in tali gradu illi⁹ si
gni in quo fuit natiuitas estimata in quoz
fuit reperi⁹ in aliquo signo. verbi gratia. s̃ fuit
coniunctio luminarū p̃cedens aliquā nati
uitatē in quarto gradu capricorni mars ibidē
in loco cōiunctōis est ibi fortior ⁊ per p̃sequē
dñs. videndū est vltra q̃rū mars perambula
uit in signo suo in quo reperi⁹ hora natiuitatē
⁊ detur exempli gratia q̃ mars pambulauit
6. gra. 52. minu. leonis. est ergo mars hora na
tiuitatis in fine. 7. gra. leonis. habebis hoc p̃
p̃mo fundamento q̃ planeta qui est fortior ce
teris in loco cōiunctōis hora cōiunctōis per
ambulant seu inuenitur hora natiuitatis in
7. gra. signi in quo est dicta hora natiuitatis
non hora cōiunctōis vel p̃uentionis sed na
tiuitatis ⁊ hoc est p̃mū fundamentū. Secū
dum fundamentū hui⁹ in q̃ sitōis veni gra. ascē
deū. alicui⁹ natiuitatē ⁊ de facto practicatuz ē
tale: cōsiderari debet figura celi facta estimā

tionē p̄p̄quiori modo quo fieri potuit ad inq̄
rendū ascendeñ. natiuitatis ⁊ videri in q̄ pre
celi est ille planeta qui fuit fortior in loco con
iunctōis ⁊ hora coniunctōis ⁊ cui duoz angu
lorum sc̄z ascendeñ. ⁊ medij celi sit ip̄e plane
ta p̄p̄quior. Et exempli gratia sit ip̄e mars
inuentus fin figurā estimatiuā p̄p̄quior an
gulo. 10. dom⁹. ergo. 1. gra. signi estimat̄ p̄p̄
cipiū. 10. dom⁹. ⁊ si ip̄e planeta esset inuētus
in hora natiuitatis p̄p̄quior angulo ascen
deñ. formarē tota figura celi sic q̄ septimus
gradus signi estimatiui esset ascendeñ. ita q̄
de. 30. gra. alicui⁹ signi qui om̄es sunt dubita
ti in p̄ncipio operatiōis aut p̄pter defectū ho
rologiōz aut indiligentiā illorūz qui debebāt
aduerrere ad punctū hore natiuitatis reperi
tur per istā viam vnus ⁊ p̄p̄rius ⁊ indubitat⁹
per fortitudinē loci coniunctōis vel oppositiō
nis ⁊ per p̄p̄quitate eiusdē planete duoz
angulorū hora natiuitatis. Et ad plen⁹ decla
randū ponit̄ aliud exemplū. fuit presentata
de facto quedā natiuitas que natiuitas fuit
anno fluente dñi. 1381. cōpletis. 26. diebus fe
buarij. 21. hora die mercurij q̄ fuit. 27. februā.
hora iouis ⁊ facta fuit figura cōiunctōis so
lis ⁊ lune immediate p̄cedentis hanc natiui
tatem que coniunctio fuit in piscibus. 15. gra.
16. minu. ⁊ ibidē venus extitit fortior habens
do triplicitatē ⁊ exaltatiōē in loco cōiunctio
nis ⁊ hora natiuitatis predicte estimate ven⁹
fuit in. 2. gradu. 12. minu. aquarij sc̄z in. 3. gra.
aquarij prope angulum medij celi: fuit ergo
sic processum via artis sequendo viam natu
re q̄ tertius gradus aquarij fuit reperi⁹ in
10. dom⁹ ⁊ 22. minu. eiusdē. 3. gra. q̄ ven⁹
hora natiuitatis fuit inuēta prope angulum
medij celi: immo in cuspide anguli ⁊ si figura
celi p̄tineret plenam veritatē. 12. minu. 3. gra.
aquarij esset p̄ncipiū. 10. dom⁹: sed composi
tores tabularū nō potuerūt ad tantas deueni
re fractiōes: ideo sufficit posteriorib⁹ artibus
quia de. 10. minu. non est vis magna in opere
Et est hic notandum q̄ al am practicā ponit
P̄tholo. in suo centiloquio verbo. Si locus lu
ne in ipsa natiuitate est gra. ascendeñ. de cus
culo hora casus spermatis ⁊ locus lune hora
casus spermatis est gra. ascendeñ. hora nati
uitatis. Et est notandū q̄ circa hoc triplex ē
mora puerozū tempous in ventribus matris
videlicet maior: media moza: ⁊ minor.

Mora maior est. 287. dierum. Media moza
est. 273. dierū. Minor vero moza est. 258. die
rum cum aliquib⁹ horis ⁊ minuz horarū a ca
su spermatis vsq̄ ad horā natiuitatis qd̄ rein
pus dicit̄ bremus fieri circa octo menses quo
ad natiuitates hoim. ⁊ hec doctrina P̄tholo.
tradita hic in centiloquio securior est q̄ alia
doctrina de quadripertito eiusdem p̄tholo. in
querendo animodar natiuitatū p̄ multiplicati
onē dignitatū essentialiū planete fortioris in
loco cōiunctōis vel oppositiōis lune immediate
p̄cedētis ⁊ hec via operandi est facili⁹ habē
tib⁹ vera planetarū loca ad magnū tps ⁊ ex
pedit astrologo ⁊ vltra b̄ seu vltra natiuitate
speciei hūane ē via ḡn̄alis in cūctis specieb⁹
aialiūz siue ad tres menses siue ad mai⁹ siue
ad min⁹. ista ē regula generalis sic certa q̄ nō
fallit nisi esset abortiuū q̄ semp̄ ille loc⁹ de cir
culo none s̄phere sub quo ē luna hora casus
spermatis est gradus celi ascendeñ. in cōtractu
oriē. hora eiusdē natiuitatis cuiuscunq̄ ani
malis qua hora egredit̄ a vtero matris: ⁊ sic
reuerendo doctrinalit̄ ad natiuitates hoim p̄
horā natiuitatis pōt sciri hora generatiōis et
mora fet⁹ in vtero matris ⁊ multa alia accidē
tia circa p̄sentē materiā. Et circa hanc mate
riā est vlteri⁹ sciendū q̄ scita natiuitate alicu
ius ⁊ habito gra. ascendeñ. ⁊ alijs domibus
ad clima tuū vel tuū meridianū multa poter
is iudicare in reuolutōib⁹ annoz de accideñ.
contingē. nato vt puta si veniret eclipsis so
lis vel lune in gra. ascendeñ. nati vel p̄pe ad
duos vel tres gra. ante erit in periculo natus
ne infra dimidiū annū vel citi⁹ aliqd̄ horendū
eueniat ei in corpore: ⁊ forti⁹ si sit eclipsis
solis in angulo ascendeñ. sc̄z in cuspide ad tot
gra. sicut dictū est: ⁊ si sit post nō erit adeo p̄ni
ciosum accēs est tamē in periculo. dicit̄ etiā
de marte idem ⁊ de saturno sed nō tantū si in
reuolutōibus annoz veniant ad gra. ascen
deñ. vel p̄pe sicut dictū ē in ap̄tine si fuerit in
fortunati retrogradi vlt̄ cōbusti. etiā mlt̄a al. a
possunt deduci ad istāz materiā de ascendeñ.
nati ⁊ de reuolutōib⁹ annoz vt si applicuerit
finis ascendeñ. natiuitatū alicui⁹ ad domos ma
las iminer. sup̄ dedecora ⁊ malā famā ⁊ plus
si in domo illa mala fuerit planeta mal⁹. ⁊ he
ad p̄positū sūt dom⁹ male de angulis. 4. ⁊ 7.
de post angulos. 6. 8. ⁊ 12. ⁊ bone sunt ascen.
5. 10. ⁊ 11. ⁊ cetera sūt neutrales q̄ si in his bo.

nis domib' fuerit bon' planeta augebit bonā
famā & honore sed si in bonis domib' fuerit
mal' planeta & in malis domibus bonus erit
res mixta.

Argumentū tertij cap. tertie dñe.

Certū caplin huius tertie dñe qz reuolu-
tio natiuitat' & hora natiuitat' cōiter ignorat':
ideo ostēdit qualit' pnoſticator super cura infir-
mor' per questionē aut p aggressus infirmita-
tis considerando & inquirendo tunc influen-
tiam celi.

Via vt dictus ē

Q reuolutio natiuitat' cōiter ignorat'
tur & quādoq; dies mensis annus
& hora: & si annus sciat nō pp̄ hoc aliqñ mē-
sis vel dies & per cōsequēdas hora ignorat' ideo
astrologi antiq' veniētes ad curā infirmor' has
buenūt aliter pnoſticare & puidere remedio iu-
sta posse & hoc p duplicē viā. Et p̄ma via est
aggressio infirmitat' cōsiderando horā & pun-
ctum hore in q̄ infirmitas inuasit egrū & q̄ po-
test h̄c certitudinalit' pncipiū aggress' infir-
mitat' mltā pōt p̄dicere de ipa infirmitate & d̄
remedijs opozūnis & videre si infirmitas sit
curabilis an nō: & aliqñ est deceptio ex parte
egri: qz ip̄e dicit pncipiū sue egritudinis in ali-
qua hora vt puta in hora post mediā noctē et
pncipiū aggressus infirmitat' fuit ad duas vel
tres horas ante: qz eger p̄siderat horā in q̄ in-
cepit vinci a morbo & p̄ p̄ fuit aggressus scz
qn̄ fuit facta p̄ma moro infirmitat' & hoc no-
tetur diligent'. Et sup̄ tali pncipio debz fieri fi-
gura celi q̄ figura & dispositio celi ostēdit mor-
tem vel vitā egri: & b̄ intelligit de q̄cunq; spe-
cie egritudinis videre: & si infirmitas sit lon-
ga vel breuis & si nō b̄n habeat pncipiū ag-
gress' infirmitat' totū iudicū deficiet & vide-
bitur astrolog' deficere & nō est defect' ei' sed
egri male recitatis pncipiū egritudinis. si vō
b̄n h̄eat pncipiū aggress' infirmitat' & p̄qui-
ratur ad eandē horā dispositio celi ista via est
securior p̄cedēdi ad iudiciū q̄ a via q̄ fit p̄ q̄
stione. Secunda igit' via talis eē dinoscit ve-
mer ad astrologū nūc' p̄ firmo & p̄ponet q̄
stione de cura infirmi: tūc astrolog' cōsidera-
bit diligent' horā p̄sentatis nūc' & q̄stions
& applicatiōis nūc' ad eū scz astrologū & p̄q̄-
ret astrolog' ad eandē horā & punctū hore p̄
horologū bene ordinatū vel per instrumen-

ta astrologica si sol luceat: aut de nocte p̄ ele-
uationē stellarū visibiliū astrologo notari ho-
ram & punctū hore & videat ordinationē celi
duodeci domor' & planetarū quēlibz planetā
locando in loco proprio. Et hic nota de que-
stione qz questio fundat' in istis pncipijs influ-
entia celi mouet querentem & disponit in illa
hora citi' q̄ in alia ad querendū. disponit q̄
astrologū cui querit ad ipam questionē capie-
dam: & sic vi quādā influētiali celi voluntates
querentis & ei' cui q̄rit quodāmodo vniuntur
Si diceres q̄stio cadit sub arbitrio querentis
ergo nō cadit sub influētia celi. ad qd̄ dicitur
fin dictū leopaldi q̄ est *R^ca tractat' .8. de q̄-
stionib'.* & est hūana p̄ditio interum amoz in-
stinctu celestium cozpoz iuitari naturā & ordi-
nem nō desistit: & ob hoc q̄le est in circulo tale
est in aīo: qz vult' hui' seculi subiecti sunt vul-
tibus celestib' iuxta verbū .9. p̄tholo. in suo
centiloquio: & ideo q̄stionū respōsio rata est. &
debz q̄stio pp̄rie illa que debz fieri de reb' ar-
dus esse radicalis. i. spacio. 24. horarū in mē-
te querētis radicalis: & addit quidā cuz confi-
dentia querentis de veritate respōsionis ab
astrologo obtinenda sed fortasse non tantū in
questionib' egritudinū egebimus certitudinis
huius rei veritate approbat guido bonati vi-
delz qz questio sit radicalis sic dicens. *Mod'?*
querendi est inuocato nomie dei & questione
habita per diem & noctē in mente accedat in-
tentione veraci ad astrologum: & postea ipse
addit ea que sequuntur que notentur suis lo-
cis. *Expertus sum* plures & inueni verum
quando hora interrogationis finem alicuius
signi inueni in linea orientali scz qz ascendēs
fuit inter finem vnius signi & pncipiūz alte-
rius signi dicebam qz querens non querebat
ex intentione aut qz querebat causa tempran-
di. *Alio modo potest astrologus errare:* vt si
dominus ascendētis & domini' hore non fue-
runt idem vel non fuerint eiusdem triplicita-
tis vel non sint eiusdem complexionis cum
ascendente. si enim ita inueniens non erit que-
stio radicalis. *Hec expertus sum* multotiens
quoniā res erit fin qualitatem sollicitudinis
interrogantis & fin qz ipse venerit ad te sub
necessitate quasi tristis aut cogitans aut sicut
sperans qz tu possis & scias respōdere ei veri-
tate ad q̄stionē suā illū em̄ potes asp̄icere se
cure, & dicit idē pauloante si equales fuerint
c iij

fortune et infortune tunc astrologus non debet recipere aliquam questionem et dicere idem sicut messias lacus astrologus non debet aspicere sibi ipsi ne forte decipiatur in re sua quoniam vix fiet quin ipse habebit remorsum de ascendente. Unde oportet quod interroget alium astrologum aut det questionem suam alteri vel scripto vel sine scripto pro tali videlicet qui sit sollicitus de re sua et quod ille porrigat eam sibi iterum suo motu quam voluerit vel ponat in mente sua dicens quam do occurrerit mihi tale signum sit pro ascendente questionis quam facere intendo pro me. Et nota circa hoc quod aliquando potest esse de seclus qui accidit ex parte querentis si veniat tentatiue vel derisorie: et circa hoc confidera si luna sit in fine signorum et maxime signorum communium aut duplicium corporum quod idem est seu mobilium. Cauereat astrologus quia communiter qui venit ad eum et ei applicatur ad querendum communiter venit ad decipiendum et reprimendum et iste defectus est ex parte malicie querentis. Alter defectus potest esse ex parte influentie celi et illud tradit Ptholomeus in ceniloquio verbo decimo quarto sic in quiens. Vnus erit error astrologi si septima domus celi et eius dominus fuerit impeditus et subditur in commento cum sit ascendens et eius dominus significatores interrogantis septima et eius dominus erunt significatores rei que sit: cum igitur infortunati fuerint significat maliciam quam consequitur astrologus in re illa pro qua interrogatur: et prima pars est ut fiat error illi in re quæ sita. astrologi vero iniquas do infortunati fuerint septima et eius dominus interrogantem differerent et loqui de illa timore erroris. Alius defectus est ex parte astrologi unperiti in scientia astrologorum qui est defectus maior et communior: cum multi nempe ignorantes principia astrologie se astrologos faciunt et hi si quid indicent a casu indicant et eisdem plerumque error contingit et nimirum cum vnicuique inerudito et in sua scientia inperito idipsum frequenter contingere videatur. Preter istas tres vias potest astrologus decipi si sit nimis affectatus ad aliquam partem non proseguendo veritatem: ut tangit Ptholomeus in ceniloquio verbo duodecimo sic dicens. Amor et odium remouent hominem a rectitudine. magnanimus perpendit magna sed pusillanimus magnificat parua: et est equalitas inter

utrumque: cuius verbi commensuratio est tale. duas esse infirmitates anime a philosophis deprehensum est a bona rei discussione illam prohibentes. Parcunt enim pro amore rebus multis que scrutari debent et scrutantur cum odio quod nunquam perficitur propter malam significationem. ob hoc autem phisicis et astrologis a grecorum rebus donatiua dabantur: ut eorum rata essent iudicia et non timerent aliquos et remoueretur eorum sollicitudines et ne dignitas honorum vel diuitie eos a via auerterent rectitudinum et magnanimus non discit magna sed perit propter suas animositate. pusillanimus vero animus imbecille signat: et ille versat circa minima: ita ut longa eius commensuratio eum a maioribus impediatur: animus vero commendatur in omni scientia que mediocris est inter has utrasque naturas: et ad hec multum valet discretio horum planetarum: nam si querens applicet astrologo in hora planete maluoli ut puta saturni aut martis suspitio potius est ad malum quam ad bonum et maxime si planeta maluolus sit alium impeditus et retrogradus aut combustus aut in casu suo vel cadens ab angulis: et hoc intelligendum est etiam de applicatione cuiuscumque ex parte alicuius egrotantis siue vrinam deferentis aut de ipso egro querere volentis non etiam visa vrinam suspitio est ad malum egroti licet non sit testimonium.

Argumentum quarti cap. tertie differentie. Capitulum quartum est de declaratione domorum celi que ostendunt influentiam super egrum et medico et medicis ac natura infirmitatis.

Circa materias

et inquisitionem domorum celi que pertinent ad egrum et ad medicum et ad alia que sunt de factis medicorum ac de natura infirmitatis. Sciendum sequendo Arnaldum de villanova qui videtur loqui in ista materia magis proprie et clare et copiosius quam antiqui astrologi. Ipse enim notat quattuor domos celi ad propositum: videlicet primam que dicitur ascendens: et angulum medij celi que dicitur. 10. et sextam et quartam domum celi que dicitur angulus terre. Et circa istas quattuor domos ipse considerat ea que accidunt infirmis et eis accidere possunt. Nam prima domus que est ascendens et eius dominus assignatur egro.

domus. i. celi assignatur medico. sexta dom⁹ assignat infirmitati. quarta in medicinis et apothecarijs et quibuscūq; seruitoribus infirmoꝝ: excipiendo medicus qui pro se habz. i. o. domū. Et sensus est iste. si prima dom⁹ que ascendēs habuerit bonos planetas sub se et bene fortunatos q̄ nō sint retrogradi nec cōbusti aut quomodo libet aliter ifortunati eger erit boni regiminis et obtemperabit. i. obedi et medico et amicis et suis seruitoribus et iu uabit se ad curā q̄tū poterit. si uero in ascē. deñ. sit malus uel ifortunatus patiens si b̄p si nocebit et erit mali regiminis et inobediēs suis rectoribus. Si uero in decima domo que significat medicus sit mal⁹ uel ifortunatus planeta medicina nō pficiet egro: et cū b̄da: to q̄ bene faciet medicus in criminabit a vulgo de opere et dictamine suo circa dictū infirmū dicendo q̄ eius culpa eger nō potuit subleuari dato q̄ nō sit culpa medici: yputa s̄m firmitas est ad mortem ut est sepe: et pōt cognosci per aggressum infirmitatis bene habitum aut per questionē veracem ut exēpli gr̄a tangēdo vñū incōueniens. si dñs ascē. figure celi cōiungatur dño mortis sine receptione et multe sunt alie vie de quib⁹ dicitur suo loco. ¶ Sexta dom⁹ celi et dñs eius ostendunt infirmitatem et causam infirmitatis: ut exēpli gratia si sexta dom⁹ sit de signo terreo ostēdit causam infirmitatis ex frigiditate: et sit muha et morib⁹ multicus: si de signo aereo significat egritudinē esse ex caliditate et humiditate et p̄sequens ex sanguine et ex morbis sanguinis si sit de signo aqueo significat causas infirmitatis esse ex frigiditate et humiditate et per p̄ns ex fleugmate et ex morbis fleumaticis. si uero sit de signo igneo significat causam infirmitatis esse de caliditate et siccitate et per p̄ns ex colera et ex morbis colericis: et si malus planeta uel ifortunatus sit in ea significat egritudinē ad malū determinari debere uel saltem maliciā illius morbi designat. ¶ Quarta autē domus et dñs eius significat medicinā. si igitur ipsa impedita fuerit p̄ presentia mali planete in ea aut impedita significat q̄ aut medicina talis est ex rebus nimis antiquis aut nō valentib⁹ p̄posita: aut q̄ uel ab apothecario cōburetur aut aliter in debite preparētur: aut q̄ ab ipsis ministrantib⁹ ipsi egro in debite ministrantur. Et de dñis p̄-

dictarū domoꝝ intelligendū q̄ si mali aut impediti fuerint suspicionē mali dant fin exigētiā ipsarū dictarū domoꝝ. ¶ Cōsiderandū tñ circa dicta q̄ uidetur prima facie esse controuersia inter p̄ho^m. et amaldū de villanoꝝ uade domo significatē sup medico: vñ sentētia amaldi de villanoꝝ nūc recitata est. sed sentētia p̄ho^l. in centrilquio uerbo. ¶ 1. est q̄ si. 1. domus et domin⁹ eius sint impediti significat errorem et turbationem in medici circa curam infirmū. sic enīz inquit. Luz fuerit. 1. et ei⁹ dominus impediti remouet medicum ab egro et uult cōmentū q̄ cum dom⁹. 1. et eius dominus sunt impediti significat errorem et turbationem medici erga curam egri. Sententia autē amaldi uidetur rationabilior et magis declarata: et intellige omnia dicta hec de hora q̄ stionis uel de hora inuasionis egritudinis de hora aut inuasionis p̄ncipalium sunt intelligenda. ¶ Concordari aut possunt hi doctores hoc modo: q̄ p̄ho⁹. uult q̄. 1. et eius dñs iudicant profectū que medicus faciet infirmo q̄ si fuerit impedita et dñs eius medicus turbabit nec uidebit ut cōsueuit in opere: sed si sit bonus planeta in. 1. uel dñs eius cum bono aspectu ad dñm ascendē. pficiet medicus egro: sed decima et eius dñs ostendūt iudiciū medici et declarant diligentiam scientiam uel ignorātiā et famam medici quā acquirat erga vulg⁹ et fortunā adiutorij a cursu celesti casu uel fortuna seu arte si ars ad. eius regimē cōcurrat: q̄ si sint ifortunati medicus inculpabitur et criminabit iuste uel iniuste si sit oppositū laudabitur ipse. ¶ Ex duobus modis supradictis sumēdi ascendēs et cōstituendi domos celestes pro iudicio egritudinum posunt addi duo modi imp⁹ p̄ncipales. Prim⁹ est cōsiderare horā applicationis nūcij ex parte egri requiretis medicum ad curam uel p̄stantis ei uiam. Secundus est cōsiderare horam applicationis medici ad egrū: et hic est notandū q̄ si dñs sexte domus sit retrograd⁹ uel combustus uel in domo mortis coniunctus mari uel saturno et sine receptione seꝝ cū nō recipitur dñs sexte a dño domus mortis est signum mali. Et hic nota q̄ est differentia inter signum mali et signū mortis quia signū mali nō sp̄ arguit mortem: sed tñ q̄ncq; vñū signū mali potest significare mortē qñ est multū potens et nō sunt testimonia sanitatis ad oppo-

firum mali de cōmuni cursu duo vel tria signa
mali fin eoz fortitudinē possunt arguere mor
tem velut late declarabitur in caplo sequēti.
C Item sciendū q̄ si septa dom⁹ sit de signo
fiplo significat longitudinez egritudinis. si de
mobili significat abbenationem. si cōe sit si
gnificat differētiā: pro quo considerandum
est q̄ si .10. gra. precedentis signi de duob⁹ si
gnis cōstituentibus domū sunt de domo aliq̄
tunc tota dom⁹ est ab illo signo denoianda.
si vero tres aut quattuor essent principiū do
mus tunc dom⁹ nō esset denoianda ab illo si
gno primo: sed a sequēti: verbi gratia def q̄
.10. gra. vel adhuc. 9. gra. tauri essent principi
um septe domus tota domus principaliter de
noiaretur a tauro: sic de alijs domibus. si ve
ro nō essent nisi tres aut q̄tuor gra. septe do
mus nō denoiaretur a tauro: imo a sequēte si
gno scz a gemmis. Item itelligendū est q̄ si
saturnus sit dñs septe dom⁹ infirmitas debet
esse plior: q̄ si mercuri⁹ vel venus vel luna
haberent dominū septe dom⁹ qz mobiliores
sunt q̄ saturn⁹. Ita q̄ tarditas mot⁹ planete
seu velocitas que duplex est consideranda in
hac materia. prima est qua videlicet vi⁹ pla
neta tardior est altero in suo motu vt saturn⁹
tardior est alijs: secula superi⁹ est declarata
quāda videlicet planeta minus mouet in die
naturali suo medio motu. Et qz nō sufficit ad
complementū hui⁹ tractatus tangere solum
domos accidentales celi que faciūt ad decla
rationē infirmitatū: sed etiā expedit aliquid
scribere generaliter de duodecim domib⁹ celi
et de significationib⁹ earū: nō paucis pcurra.
C Prima domus cuius initū oritur i circulo
hemispherij orientalis vocatur a calie. i. ascē
dens et hec significat corpora et vitam et ini
tia operationū de interrogationib⁹ scz oratio
ne locutione et rumoribus et quicqd cogitat
in animo suo interrogans et significat initium
vite in natiuitate: qz dñs triplicitatis ascēde
tis. pin⁹ sigt vitam et naturas nati seu inter
rogatis et eius delectationes seu voluptates
et quid diligit et quid odio habeat et quid bo
ni seu mali esse inueniet initio vite sue: et dñs
triplicitatis scds significat vitam et corpus et
virtutem seu fortitudinē et medietatem vite:
et dñs triplicitatis tertius significat id qd sui
locij significauerunt et significat finem vite.
Item prima domus significat querētem vel

pro quo est questio et generaliter agentem et
significat prima domus initū corporis et vite.
C Secūda domus est domus sube et victus
et ministroz et fines annoz vite significat idē
finem iuuetutis. de dñis triplicitatis domus
sube: de primo. s. secūdo et tertio vide quis eo
rum sit fortior i esse et hūc facit merito aucto
rem sube et significatozem acq̄sinonis et: qz
si fuerit in medio celi inueniet hanc a rege vl
a pncipe vl ab hoie imagine auctaī: et si fuerit
i domo fidei erit meli⁹. similiter dñs triplicita
tis prim⁹ dat subam i initio vite secūd⁹ in me
dio. et tertius in fine eius. **C** Item secūda do
mus est census et mercationū sube et victus
vt predictum est.

C Tertia domus est domus fratru⁹ soroz pro
pinquoz et dilectoꝝ fidei et religionis manda
toꝝ legatoꝝ mutationū itinerū minorū signifi
cat esse vite ante mortem. dñs triplicitatis do
mus fratru⁹ primo significat fratres maiores:
secūdos medios: tertii minores. eritqz eoz
dignitas et eoz esse fin loca eoz. **C** Item ter
tia dom⁹ est aulij eplarum et nūcioꝝ: et ē fra
trum et sorozum vt dictum est.

C Quarta dom⁹ est patrū et hereditatum fi
nis rerū et thesauroꝝ et omnū absconditoꝝ
et occultoꝝ et significat de esse vite hoim finē
dñs triplicitatis dom⁹ patrū primus signifi
cat patres. scds significat ciuitates et terras.
terti⁹ fines rerū et carceres. **C** Item quarta
dom⁹ significat finem questionis et locum: et
domus patrū matrū et hereditatū vt tactū ē.

C Quinta dom⁹ filioꝝ et delectationū ac do
nationū: et significat quid sit futurū post mor
tem ex laude vel vitu peratione. dñs triplici
tatis domus filioꝝ. prim⁹ filios significat et vi
tam. scds delectationē. tertii legatos. **C** Itē
quinta dom⁹ est gaudij et legatoꝝ vestimētoꝝ
rum cibozum et donationum.

C Sexta domus est dom⁹ infirmitatum et ser
uozū significat finē vite et quid futurū sit an
te senectutem. dñs triplicitatis domus infir
mitatū. prim⁹ significat infirmitatē et qualitu
dines seu lāguozes ab infirmitatib⁹ et malis.
scds significat vernaculos et seruos. tertii qd
inueniet ex eis et eozum vilitatem et opera: et
est significatiu⁹ bestiarū et pecozum omnūqz
quadrupedum ac fortitudinis eozū multitu
dinis et paucitatis eoz moribus eozum in ma
nu eius vel aggressionis et illoꝝ ab eo carces

res quoq; ac detentiones. **C**Item sexta domus est periculi laboris et tristitie infirmitatum et sanitatum.

CSeptima domus est domus mulierū nuptiarū cōtentionū participationū et significat mediū finis vite erga senectutem. dñs triplicitatis domus nuptiarū. primus significat mulieres secundus cōtentiones. tertius comestiones et participationes. **C**Item septima domus est parietis vt si castrū esset obsessum. prima domus significat inuadentem. quarta locum seu castrū et septima illos q; sūt obsessi in castro. **C**Item significat furem fugientem et exulem.

COctaua domus est mortis et significat timore et morem atq; almanerch. i. subas et hereditates mortuorum quas deberēt heredes habere post mortem eorum et significat annorum finem vite post senectutē. dñs triplicitatis domus mortis. primus significat mortem. secundus preceptū vel res antiquas. tertius almanerch. i. que hereditanda sunt a mortuis sicut superius diximus. **C**Item octaua domus significat bella bellicosos clientes; auxiliatores; caliditates; questum.

CNonā domus est domus peregrinationis et itinerū maiorū fidei et religionis sapientie p̄bie librorū epliarū legatorū narrationū et sōmōrū et significat dimidiū vite. dñs triplicitatis domus p̄grinatōis. primus significat p̄grinatōnem et omne qd accidit ei. et secundus significat fidē et religionem et validudinē hārū atq; modus tertius est significatio sapientie sōmōrū stellarū auguriū ac vitatū eorum sēz existentis in eis ac mendacij. **C**Item nona domus significat ecclesias p̄bendas eplās legatos pecunias studia sōma sciam et electōes fiedas.

CDecima domus est domus regia et operū sublimationis ac exaltationis regni et memorie et vocis. Imperij et magisteriorū ac matruū: et significat dimidiū annorum vite. dñs triplicitatis domus regie. primus significat opus et exaltationes. i. sedē sublimationē et mansiōnē altissimi. a. secundus vocem imperij et audaciā in eadē. tertius stabilitatē eius et durabilitatem. **C**Item decima domus significat artes hominum et eorum magisteria ardua negotia: subam furum sublatam et insidias habitationes nobilium et alta loca.

CUndecima domus est domus fiducie fortune laudis amicorū ministroꝝ et auxiliatorū

et significat finem annorū medietatis vite et post medietatē vite. dñs triplicitatis domus fiducie. primus significat fiducia. secundus amicos. tertius utilitatem seu profectus eorum. **C**Item undecima domus est domus fortune amici et amice subam regis significat redditus et tributa regis et principis: qz est scda domus a domo regia et significat virū regi succedētēz milites vel pedites post aliquā potestātē secundā et omne in quo fiducia habetur ad rez separatam.

CDuodecima domus est domus inimicorū laborū tristitie inuidie caliditatis susurratiōnū ingemōꝝ falsoꝝ et bestiarū et significat vite finem et qd contingat matribus in conceptione sua ex bono vel malo. dñs triplicitatis domus inimicorū. primus significat inimicos. secundus laborē. tertius bestias et pecora. **C**Item duodecima domus significat iurgia mendacia portationes periuria meretrices et p̄sonas abiectas acclusores tapilloꝝ et est hec in generali significatio duodecim domorū celi que variatur omni instanti.

Argumentū q̄nti capli tertie dñe.

CCapitulū quintū versat̄ in declaratiōe planetarū influentiū super varios morbos et de cognitione an morbi sint curabiles an non.

Equit̄ declara:

Item triplanetarū et gradū celi influentiū super varios morbos. et nota hic qd hic nihil rāgīt de morbi illa a deo: de q̄bus sacra scriptura sāt loq̄tur. s̄ de morbis p̄nemētibus cursu nature et influenza celi super istis ifirmitatibus naturalibus est notandū qd alię que infirmitates hūam corpis non semp durant et dolore inferūt sicut ylica colica podagra cyzagra gutta et silia: aut semp durant et dolore nō inferunt sicut cecitas surditas gibbositas membrorū mutilatio et silia: aut semper durant et dolorem inferūt sicut cōtinua febris acuta et p̄siles morbi. ifirmitates que leuiter p̄nt curari et in breui tpe mensurant̄ influentia lune vt febres acuta: sed que diutius durant vt quartana mensurantur motu solis licet minera proueniat a saturno: cura tamē et tempus cure mensuratur ab influenza solis. **A**lterū considerandū est qd vnusquisq; planetarū s̄ḡt p̄prias ifirmitates s̄m p̄prias p̄petatē et influentiā q̄ ifirmitates s̄m s̄ḡt et gra. azeinēa

lucidos vel tenebrosos āglos succedē. vel ca-
dē. augmentant durāt crescunt vel decrescūt
¶ Anō saturni egritudines sunt p̄sis catar-
rus febus et h̄ica splenetica ydropisis ven-
tris solutio et grauiores morbi vt lepra maxi-
me elephanta podagra cancer et similia: et q̄
magis proueniunt ex frigiditate.

¶ Iupiter significat squantiaz piplo. pleu-
resim apopl̄iam spasimū cep̄haleam litargias
cardiacas et generaliter omnes infirmitates
que proueniūt ex abundantia sanguinis vel
corruptionis eius vt sunt cynochus synocha
et similes egritudines.

¶ Mars significat infirmitates ep̄as febres
tertias cōtinuas epidimiam emigrancā heri-
sipilam q̄ est apud colericū aborsus putredi-
nem et omne q̄ ex calore nimio calore et do-
lorem infert colerā maxime rubeam et ifirmi-
tates proueniētes ex ea.

¶ Sol habet influentiā supra fluxū reum̄
descendē. ad oculos: et super oris lesionem et
super morbos siccos et calidos qui nō proue-
niunt ab influentiā maris.

¶ Venus habet influentiā super morbos fri-
gidos et hūidos vt sūt apostēa fistule humo-
res supfluitates maxime circa genitalia et mu-
lierum pudenda.

¶ Mercurius habet mentis perturbationē
maniaz muliam epilentiam. precipitationem
tussis et sputi abundantiam.

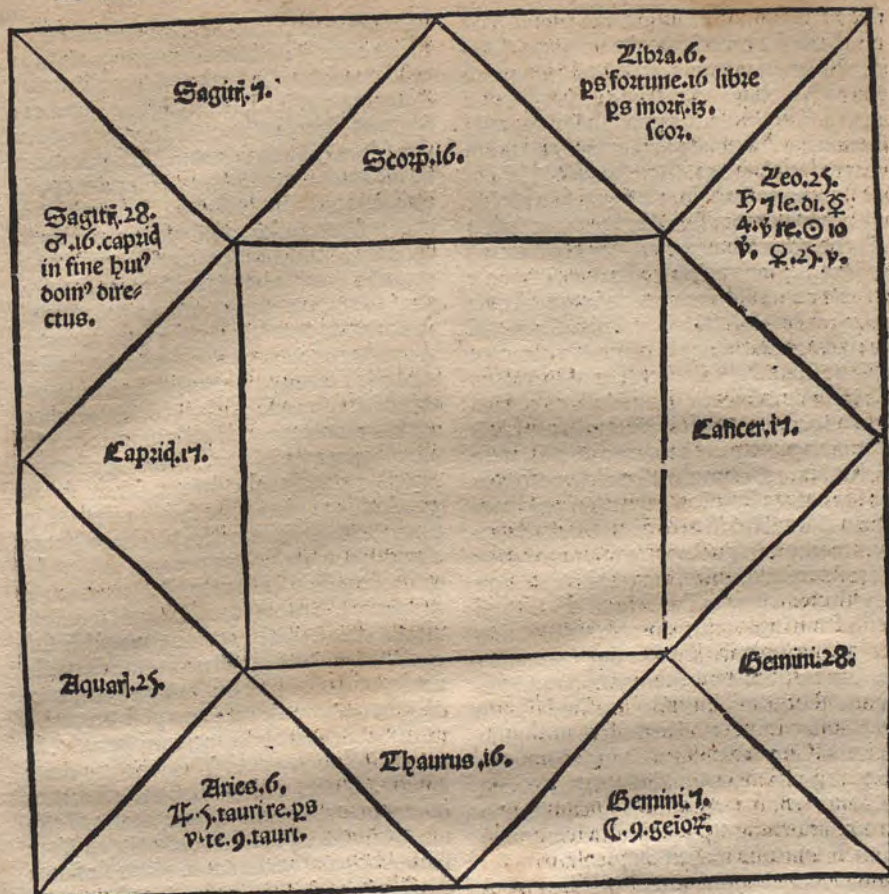
¶ Luna habet paralysim: vultus obliquitatē
membrorum cōmotionem et que ex opilatio-
ne neruorum proueniunt.

¶ Et nota quādo dñs ascensē. vel luna vel
pars fortune fuerint in gra. 32. vel tenebro-
sis vel putealibus significat infirmitates ras-
dicatas. In gra. lucid. recentes: et peius signi-
ficant in his signis arietis cācri scorpionis ca-
pucorn et pisciū et quādoq; in his signis si-
gnificant lepraz apostēa pustulas scabiē im-
petiginem et serpigine h̄m formas domorum
et gradū in quib; reperti fuerūt dñs ascensē.
luna et pars fortune. P̄ter ista cōsiderāda
ē luna in singul' signis: et si sit lūa in ariete cū
in arte aut sole ent infirmitas in capite et dole-
bit ei pulsus capitis et febrē calidam. patiet
et anxietatē et vix loq̄tur: in pectore nimū do-
lorem patiet et in pulmone et habebit vehe-
mentissimū pulsū expedit vt flebotomef v̄a
cordis et vtatur cibarijs frigidis q; periculū

est de frenesi: et h̄m cōiunctionem lune ad ma-
los vel h̄m aspectū ad malos periculū est de
more infra septem dies. est em̄ luna cum bo-
na bona et fortunata. cum malis vero mala
et infortunata maxime cū marte in cimento
lune et cū saturno. in decremento lune intellige
q̄ dictum est.

¶ Viso generaliter de planetis et gra. celi ins-
fluentib; sup varios morbos: videndū est in
alia pte capli an morbi sint curabiles vel nō.
et circa istam materiā primo requirit pruden-
tia iudicāns: vt verbigratia lepra dicit ifirmi-
tas incurabilis: q; cum difficultate curaf: et ra-
ro q; nō ois species lepre est curabilis p̄ arte
sed alique sp̄s tñ: et sic de multis infirmita-
tibus suo modo loquēdo: et iudicio cō: medic-
cor; quo; interest prima determinatio presen-
tis locutionis: sed veniēdo ad sp̄alia et ad iu-
dicta astrologor; multa super; dicta in isto ca-
pitulo sunt cōsideranda: et ad ppositū qñ p̄e-
sentat astrologo iudiciū an aliqua ifirmitas
sit curabilis vel non.

¶ Circa hoc est notandū q; astrolog; p̄t ha-
bere per duplicē viam principū sue inquisi-
tionis aut per aggressum verū ifirmitat; aut
per questionē. vnde idē est iudiciū astrologi
per questionē et p̄ aggressum infirmitat; v̄ ve-
ri; per aggressum si vere haberi possit et vt pa-
teat aliquantulū clare dabo tibi tale exemplū
anno f̄ucti. dñi iesu. 1418. die. 24. augusti cō-
pletis tribus horis post meridiē diei mercurij
cū. 12. gra. celi in fundamēto tpor; hora satu-
ni clerico quidā vocatus iohes morterij ques-
siuit pro quodam famulo fratris sui infirmo
q̄ de fine infirmitatis sue mors vel cura. cui-
us celi figura incidit talis super viennē. q;
stionis hora. Nota tamen antea q; duodecim
gra. celi correspondēt in mensura t̄pis. 48.
minu. hore dando eleuationi cuiusbet gradui
celi quattuor minu. hore et econuerso. et nos-
ta etiā q; quindēcim gra. celi capiūt p̄ vna
hora in recipiēdo ascendens ita q; hora dis-
uiditur in quindēcim partes et de illa hora flu-
perunt duodecim partes hore scz duodecim
gradus et non restabant nisi tres ad comple-
dum horam. Ita q; fuissent quattuor hore et
hore quales post meridiem. asper; hanc fi-
gurā celi que sunt hora questionis et dedi ascē-
dens et dominū eius et lunam infirmo et vi-
di martem dominū exaltationis ascendētis

ad vñū gradū ppe ascēdēs et cum hoc aspi
cientē partē fortune a quarto aspectu eā in
fortunantē. Primū fuit sufficiens iudiciū mor
tis scz vicinatio martis iam prima ad gradū
ascēdētis et cū hoc mars erat sub gra. aze⁹. qd
est coadiutorū quoddā ad malū et aspect' q'r
rus ad partē fortune erat iuuās ad malū: qz i
fortunata rōe martis. Iudicauī ex vicinatōe
mala martis tanq̄ a sufficienti causa licet alie
due bene cooperate fuerint eum moriturum
infra diē naturalē: et causa est: qz primo ex pre
tempor' cōis erat tps epidūmale: et ista ē cau
so minor: sed principalis astrologica: qz mars
erat in signo mobili et ascēdēs erat signū mo
bile: et nō distabat mars ab ascēdente nisi p

vñū gradū. et corūpebat ascēdēs et gra. a
scēdētis rōne sue vicināz: et ascēdēs signifi
cat vitā et principiū rerū in omnibus rebus
et qz signū erat immobile de significatione tēpo
ris nō dedi nisi diez naturalē qz si fuisset signū
stabile dedisset septimanā vel mēsem qz signū
ficatio signoz mobilū veloz est et fixozum tar
da cōiū vō mediocris iuxta mātiaz req̄sita et
rerū significationes. ex istis dictis iudicauī
eum moriturū infra diē naturalē nisi essent
adiutoria influētie celestis ad oppositū mor
tis que nō vidi in figura. Iursum cōsiderauī
lunam et locū lune et dominum līe. vnde rep
pen lunam in gra. nono geminorū ex parte si
tus stellarū infortunatā qz luna infortunatur

in geminis cōmuni ifortunio: qz gemini facit
duodecimū a cancro qui est dom⁹ lune. *¶* Ete-
rū cōsideraui mercuriū qui est dñs lune eo q
luna est in geminis. s. in domo mercurij z vidi
mercuriū ifortunatusz ppter suā retrograda-
tionem inter stationē primā et mediū sue re-
trogradationis: z qz assignatur ascēdēti z lu-
ne significatores corporis hūani dñs ascēdē-
tis et dñs lune qui significatores sunt ipsius
aic et infirmitatum que possunt accidere ipsi
vtputa alienatio mētis z rōis inania mulia z
frenes: z quia vidi mercuriū ifortunatū quia
retrogradum inter stationem primā z mediū
sue retrogradationis vbi est peior z qz mercu-
rius de sua influētia habet istas infirmitates
qñ est male influente z in malo loco quia in
octaua domo: z influētia ipsius mercurij sic i-
fortunati principalit^r et mētis ab alio latere
qui ifortunabat gradū z ascēdēti. z ascēdēs
de sua natura significat caput hois iudicauit
istum infirmū fieri freneticū ratione male nar-
ture martis z hoc in breui tempore vt tactus
est: z sic iudicauit ipsum mozturū freneticum
et infra diem naturalē vt tactum est. *¶* Eterū
cōsideraui mercuriū qui per motū suū re-
trogradum separabat a sole appropinquan-
do saturno transferendo lumen z naturā dñi
domus moztis ad saturnū dñm ascēdēti. que
est domus vite z per talem trālationē lūmis
licet trālatio sit debilis iudicauit eū moztu-
rū. dicit qz est debilis trālatio duplici de cau-
sa. primo qz sit per retrogradationem. secūdo
qz trālatio fortis z ppria sit infra sex gra. qñ
planeta lenior separāt ab aliquo planeta su-
periori z nō elongatur ab eo vltra sex gra. et
applicat alteri superiori z infra sex gra: z ista
trālatio lūmis est ppria z principalis cuz
vero planeta lenis sepetur a superiore z est in-
fra radios suos: z radij eoz cōmiscēt adinui-
cem dicit lūmis trālatio cōtis licet nō sit ad
sex gra. siue per cōiunctionem corporalē siue
per aspectū: z hīc in figura est trālatio lūis
per cōiunctionē corporalē que est fortior suo
modo qz per aspectū. *¶* Preter dicta super⁹ vi-
dendū est ad partes que faciunt ad ppositū
videlicet ad partem fortune que omnū parti-
um fortissima ē: inueni ptem fortune in hac si-
gura in .16. gra. libze aspiciētem martē quar-
to aspectu p gradus pñles. s. 16. capricorni: et
16. libze: et iuxta sententiā ptho⁹, in centiloqo

verbo. qz. detestabilis in significacione egro-
tantis est vt sit significator: interrogatōnis in
grediens sub radios vel vt sit pars fortune i
fortunata z vult cōmentū cū pars fortune in
fortunata fuerit destruet vitā nec amittet acti-
ones suas. qñ ipm egrorantē festinare faciet
ad moztē. alie due partes qz sūt prima pars
vite. scōa ps moztis nō multū faciunt hīc nec
in alijs figuris ad ppositū vite vel moztis sicut
pars fortune. *¶* Eterū cōsideraui domūz
octauā z planetas ibidē existētes: z qz sol re-
per⁹ fuit in domo octaua qōnis hora vnā cū
saturno dño dom⁹ ascēdēti z cum venere z
mercurio retrogrado inter stationē primā et
mediū sue retrogradationis iudicauit malum
infirmi ampliandū z festinādū. *¶* Iusto iudicio
moztis z utinam eodē ipsi nuncio: qz ppe
astrologum erat infirm⁹. nūcius denūciauit
amicis z magistro ipsi⁹ infirm⁹. s. fratri suo vt
puideret de ordinatione spūali z tēporali ip-
sius infirm⁹ qd factum est: z post duas horas
a receptione sacramentoz recepit infirm⁹. fre-
nesum sicqz securū fuit in crastnū iouis mane
circa octo horas post mediā noctē laborabat
infirm⁹ cum frenesi interficere magistrū suū
et aliquos alios: sed dño nolēte fuerūt prefer-
uati dono spāli: z post multa yopa frenetici et
alioz de domo: eadē die iouis post decem ho-
ras a mediā noctē hora mercurij frenetic⁹ fu-
it derelict⁹ aliquantulū solus fenestris clausis
et porta camere z subito frenetic⁹ cū fortitu-
dine remouit postem anteriore latrine cū essz
iuuenis fortis z potens et capite submisso in-
ferius se proiecit in latrinam vitam sic finen-
do. *¶* Istud exemplum positū hīc est claro mo-
do declarando fundamentavt p illud iudiciū
multa alia iudicia possunt fieri de moztē. vl⁹ de
vita infirmoz habitis principijs aliqūliter.

¶ Ista secunda parte huius capituli in qua
tractatū est de cognitione moztis vel vite exē-
planter videndū est in tertia parte de tribus
partib⁹ quib⁹ vūtur astrologi spāliter in hac
materia infirmitatum. et primo de parte for-
tune que nō solum manere egritudinū cōue-
nit: sed z funul manereb⁹ iudicialib⁹ z astro-
logicis z ad videndū quomodo dñs perquiri z
reperi in aliqua parte: z variatur pars fortu-
ne omni instanti. *¶* Iuxta qd est sciendū qz pars
fortune que est principalior omni partūz astro-
logoz pquiritur in celo isto modo. primo cō

sideratur distantia que est inter solem et lunam et hoc tam de die quam de nocte secundum sententiam philosophi. verbi gratia in exemplo posito sol fuit inuētus in decimo gradu virginis et luna in nono gradu geminorum considera distantiam que est inter solem et lunam per numerum graduum et signorum et reperies. 20. gradus virginis post locum solis et reperies postea signum libere scorpionis sagittarum capricorni aquarii piscium arietis et tauri: et hoc secundum successionem signorum zodiaci quia sic debet fieri computatio. interdum completa est distantia que est inter solem et lunam: quod luna tunc erat in nono gradu geminorum qui sunt addendi in distantiam solis et lune: et ita habes octo signa integra enumerata inter solem et lunam et. 20. gradus virginis et. 20. gradus geminorum: et isti distantie ad operandum citius et certius adde gradus signi ascendenti qui fuerunt. 17. ita quod 17. gradus capricorni ascendebat: et sic habes octo signa per prius et. 20. gradus virginis et. 9. gradus geminorum versus ad lunam: et. 17. gradus capricorni ascendit et reperies in numero istorum graduum 46. gradus de quibus gradibus recipies. 30. gradus et facies unum signum et istud addes alijs octo signis superius dictis. et sic habebis novem signa et remanent tibi. 16. gradus de illis 46. Habes ergo pro fundamento primo quod inter solem et lunam appositus gradus signi ascendenti scilicet capricorni qui sunt. 17. sunt. 9. signa et. 16. gradus. hoc facto procedatur per istam viam incipitur computatio a signo ascendenti. scilicet a principio signi ascendenti ex quo 17. gradus capricorni fuerunt appositus et ubi terminabitur numerus signorum et graduum ibi erit pars fortune. Numerata a capricorno post venit aquarius postea pisces et postea aries: et sic de singulis per successionem signorum. Ita quod virgo est nonum signum post capricornum restat ibi sexdecim gradus ipsius signi libere ubi terminatur numerus inter solem et lunam et computando ab ascendente eodem distantiam ubi terminatur numerus: ubi est pars fortune in celo. fuit igitur pars fortune in sexdecimo gradu libere. Sed si velis idem per aliam viam facere dimitte gradus signi ascendenti qui fuerunt sexdecim gradus capricorni: et recipe sequentes gradus capricorni qui sunt. 13. et non addes istos. 17. in calculatione tua: sed consu-

dera distantiam inter solem et lunam et per successionem signorum et ubi terminatur numerus graduum incipiendo computare a gradu signi ascendenti et non a principio signi: et idem reperies quod prius scilicet. 16. gradus libere. quod potest probare in exemplis diurnis ut in isto exemplo: quod consimile habet proportionem sol ad ascendens quam habet luna ad partem fortune: et latitudo partis fortune potest reperiri ante et retro pars fortune de nocte recipitur a luna in solem secundum opinionem plurimum astrologorum et quod si de communi cursu ipsi insequuntur istam viam de nocte: et tunc si a luna in solem percipitur si in illis proportio est inter lunam et partem fortune: declaratio est quod tanta precise omni tempore diurno computando tam gradus quam minutae est distantia inter solem et partem fortune: declaratio est quod tanta precise omni tempore diurno computando tam gradus quam minutae est distantia inter solem et partem fortune: declaratio est quod tanta precise inter lunam et partem fortune: declaratio est quod tanta precise inter lunam et ascendens et solem et partem fortune: declaratio est quod tanta precise omni tempore diurno computando tam gradus quam minutae est distantia inter solem et ascendens quanta est inter lunam et partem fortune: sed de nocte tanta est distantia precise inter lunam et ascendens quanta est inter solem et partem fortune. Sententia philosophi. in ista parte: quia ista duo luminaria unum in se super fortunam et semper a fortiori eorum inchoandum est unde dicunt sequenti philosopho. ascendens celi omni tempore mundi suo modo solis habet similitudinem quod sicut a sole calor per quem fit motus in istis inferioribus ortum habet: ita et ab ascendente accidentalia opera ortum habet. est igitur sol naturale principium et origo virtutis vitalis sicut luna est principium virtutis naturalis et saturnus virtutis retentive: et sic de alijs planetis dicitur infra teste philosopho. in suo centesimo loquio verbo. 86. sic etiam ascendens est vite domus in modum solis. est etiam sol principium omnium planetarum existens omnium planetarum dominus et ipse fortificat omnes planetas ut supra tactum est et purificat omnes planetas et stellas existentes sub suis radijs: ita quod dum euadunt radios solis sunt purificati planetae et stelle suo modo quo aurum igne examinatum et ferrum a fornace ferri extractum existit purificatum: sic etiam domus ascendenti est omnium domorum principalissima et fortioris virtutis. sicut igitur sol est naturale principium: ita luna est finis per humiditatem et incrementum rerum augmentabilium unum a sole ad lunam pars fortune sumit et obtinet ascensum loci solis et pars fortune loci lune: et ad finem rei indicat ipse locus lune et pars fortune: et ista est ratio philosophi. alij dicunt

vtputa albumazar et plurimi alij q̄ ista duo lu
minaria vnū est lummare diei reliquū est luia
re noctis et lummare nocti scz lima maior for
titudinis est de nocte q̄ sit ipse sol. Ideo fin
ipso inchoandū est de nocte a luna in solem
in pquirendo partē fortune in celo. Unde mi
hi uenisti uideret ppter tantā multitudinem
sequentū istam opinionē secūdam a luna in
sole q̄ nō posuerit ista sine fundamēto scien
tie naturalis pbie et astrologie: et in hac mate
ria sic pcederet saluo meliori iudicio: si de no
cte pquiret pars fortune et luna eēt in can
cro vel in tauro vel i aliqua alia dignitate sua
essentia et esset fortis vtputa in angulo me
dij celi et sol nō esset in loco cōuenienti sibi vt
puta in signo aquarij vel libe inchoare pqui
sitionē partis fortune a luna in solem: et sic de
alijs partib⁹ vbi duo planete conueniunt ad
vnū effectū a fortiori tunc inchoandū est. exē
plū sol et saturnus ambo sunt significatores
partū et vterq̄ istoz planetarū est diurn⁹ sed
sol est fortior in influētia diurna saturno. ideo
accipit pars partū a sole in saturnū et sic de
alijs significatoibus partium.

¶ Et nota q̄ si sol et luna sint in eodē minu
to vt hora cōiunctionis tunc erit pars fortu
ne in minuto ascēdētis et in oppositione erit
in minuto occidētis in principio septime dom⁹.

¶ Pars mortis accipit a luna in gra. et min.
dom⁹ octaue et addit q̄ perambulauit saturn
nus in signo in quo est et p̄icitur ab initio si
gm saturni. Et nota q̄ si minutū haberi non
possit sufficit gradus dicēte albumazar d̄ria
q̄nta tractatus sui primi cōmenti introducto
rij nō contingit error in iudicijs ex pre impres
sions ad vnū gradū q̄re a fortiori p̄z ppositū

¶ Pars vite accipit in die a Joue in saturn
nū et de nocte ecōtra et p̄icitur ab ascēdente.

¶ Videndū nunc in parte vltima capli hui⁹
de signis mortis et testimonijs sufficiētib⁹ ad
mortē et de signis que dicūtur signa mali nō
tū mortis et de signis et testimonijs vite q̄ ve
nūt in figura celi per questionē vel p̄ aggres
sum infirmitatis aut per reuolutionē annozū
natiuitatis et vt in plurib⁹ p̄mo ponūtur testi
monia mortis que se tenet ex parte almuten
ascendētis. scdo ex parte almuten dom⁹ mor
tis. tertio ex parte domini dom⁹ infirmitatis
quarto ex parte lune et domini lune.

¶ Notandū igit̄ generaliter primo q̄ nunq̄

tenet fieri mortē iudiciū nisi vn⁹ significatoz
scz d̄ns ascēdētis vel luna fuerit corrup⁹ vel
vn⁹ alterū debilitet etiā q̄ fortune sint cadēt
puius ab angulis. Scdo q̄ ois malus peior ē
in angulis q̄ in cadenti: et q̄to tardior in mor
tu. vel ipeditus tanto peior. Tertio notandū
q̄ in oibus signis malis dicendū q̄ receptio
minuit malū et maxime receptio fortis.

¶ Primo igit̄ signū mortis sit tale qm̄ domi
nus ascēdētis iugit̄ silit̄ et luna d̄no rei q̄si
te erit res que querit. exemplū si d̄ns ascēdē
tis et lūa iūcti fuerit d̄no dom⁹ mortē mortē pa
tiēs ab illa infirmitate nisi r̄cipiat eū d̄ns dom⁹
mortis qui est d̄ns rei de qua est questio: et sciz
as q̄ si d̄ns dom⁹ mortis iugit̄ d̄no ascēdētis
iudicabis eū esse moriturū nisi sit fortis rece
ptio inter eos. Et nota bene hoc documentū
sequēs q̄ d̄terius est q̄ d̄ns ascēdētis iugit̄
malo vel d̄no dom⁹ mortis: q̄ q̄ mal⁹ vel d̄ns
mortis iungatur ascēdenti.

¶ Secundū signū si d̄ns ascēdētis vlt̄ signifi
catoz principalis celi dederit vinn aut cōiun
gatur planete qui est in domo quarta moriet̄
infirū qm̄ hec est domus foue. Unde nota
q̄ dare vinn sit aut per cōiunctionem planeta
rū adiuicē aut per aspectū eoz aut per cōi
iunctionem radiorum ipsorum.

¶ Tertū signū si d̄ns ascēdētis et luna sint
in quarta aut octaue domo vel cōbusti a sole
aut cadēt. vlt̄ cōiuncti cum d̄no octaue dom⁹
ipsi dant certū testimoniū mortis: et si vn⁹ ip
sorum tantū. I. d̄ns ascēdētis vel luna se ha
buent vt dictū est. Notandus est in q̄b⁹ respe
ctibus ipsi sunt ex planetis beniuolis aut in
fortunat⁹: et iudicare fin bonos aut malos tes
tes quos habet. naz si d̄ns ascēdētis sit retro
gradus vlt̄ cadens aut fuerit in octaue domo
et ex retrogradatione separet̄ a domino octa
ue dom⁹ hoc affirmat mortē nō dubitare nisi
ex ei⁹ retrogradatione fuerit a sole cōbustus.
nā si denūciat mortem p̄ximā hoc facit luna
qm̄ applicat̄ planete stanti subtus terrā et ma
xime in quarta domo: et tenet veritatē illud ni
si fuerit in parte ascēdētis. subtus terram: s̄ cō
trariū est si applicetur planete super terrā exi
stenti. Et nota q̄ stelle existēt. supra terrā vi
tam significant et ille de subtus terram mor
tem ampliant.

¶ Quartū signū est si d̄ns ascēdētis vel lu
na vel d̄ns sexte sint cōbusti vel retrogradi et

dñs ascendeñ. sit in domo mortis cōiunctus mari vel saturno oportet infirmū mori ab illa infirmitate.

Quintū signū si dñs ascendeñ & septe sint male influēte & reperiānt in octaua domo ce li argumentū potēs ē mortis. Unde nota differētiā int potēs & sufficiēs: qz signū sufficiens est signū cōpletū mortis. signū autem potens est signum non adeo completum.

Sextū signū. si dñs ascendeñ. vel luna sint impediti signū est mortis vel longe infirmitatis. Et norandū est qd oia signa mortis vel mali veritatē habēt nisi vincant signa vite vel boni. Notādū qd si idē planeta equales habeat dignitates essentielles in ascendeñ. & in 8. si gñificatio ē mortis maxime si ille planeta sit aliunde impeditus: eodē modo possunt dicere de dño septe & octaue qd tūc ē significatio mortis aut saltem longe infirmitatis.

Secundo consideranda sunt signa mortis sumpta ex parte dñi domus mortis: quoz pūmū sit tale. si dñs domus mortis fuerit in quarta domo infortunat⁹ morietur infirmus.

Secūdū signū quādo malus ē dñs octaue & bon⁹ planeta separatur ab eo qui est dñs infirmitatis & ille dñs infirmitatis reperitur in ascendeñ. maxime in pma med. signū est mortis qz trāssert naturā dñi mortis ad dñm vite & for⁹ est qñ dñs octaue ē retrograd⁹ vel aliter impedit⁹ & tūc infirm⁹ nocet sibi ipsi & est mali regimini & deterius est qñ dñs septe ē malus in ascendeñ.

Tertū signū qñ dñs rei quesite vel lune recessit ab infortunio & vadit ad aliud infortunū per malū aspectū vel p applicationē corporale significat malū effectū fiendū & maxime in infirmitatibus est signū mortis.

Quartū signū. mal⁹ in octaua vel dñs octaue mal⁹ significat mortē si recipiat dñm ascendeñ. vel lunā qui nō sunt aliunde infortunati significat euasione post timorē mortis ppter receptionē & maxime si receptio sit fortis.

Quintū signū videas ad vim planetarum si ipsi fuerint supra terrā sicut planete diurni & e contra ē de nocturnis & associa significatoz dñm triplicat⁹ pme & dñm horoz: & si plures infortunati fuerint i domo. 6. vel. 12. vel. 8. aut dñi dom⁹ eoz moriet⁹ egeratidē malus eoz aspect⁹ cū significatio est malus per se.

Tertio consideranda sunt signa sumpta ex

parte lune quoz pūmū sit qñ luna est cū Marte in quarta domo sine aspectu planete beniuoli hoc inquit signū mortis.

Secundū si luna fuerit in angulo terre cū Marte & planete beniuoli sint cadēñ. hoc inquit signū mortis.

Tertū si luna sit orientalis ad. 12. gra. ppe solē signū est mortis & qro ppinquior soli & in cōbustione tanto peior.

Quartū si luna fuerit infra. 3. gra. scorpionis pmos corrupta ex saturno fert mortem.

Quintū. si gradus q sunt int lunā & pūmū gradū mortis sint substracti a principio signi ascendeñ. accipiedo p quolibz signo. 30. gra. si sint: & adueniat q in termino i quo hic numerus finiet⁹ & terminabit⁹ sint planete maluoli vel q receptor dispositōis fuerit maluolus b inquit signū mortis. Et nota hic pmo si malus uolus solē vel lunā corrupat sine hoc q non sit restis fortune hoc inquit signum mortis.

Nota secūdo q si luna fuerit cū saturno in decremento in principio infirmitat⁹ ostēdit logā infirmitatē vel mortē sed in cremēto ostēdit sanationē. & e contra de Marte cum luna: qz erementū lune est calidū et decrementū frigidū vt supra tactū est. Et generaliter sapiētes cauent ne sit luna in principio mensis cū Marte in fine eius non nocet.

His predictis signis adiungi possunt hec signa de intentione haly habemagel. vult em sic si hi tres significatores scz sol luna vel aliter muten ascendeñ. aut fortior eoz: & maxie si sol vel luna fuerint dñi tēpons & habuerint aspectum cū dño dom⁹ mortis non pōt liberari. si vero fuerint liberi ab infortunis & nō habuerint aspectū ppe cum dño dom⁹ mortis: & si duo sint liberi nō habēdo respectū cū dño domus mortis euadet. & si vn⁹ sit salu⁹ ab infortunis & alij duo nō aspererint dñz domū mortis euadet. si infortuna duoz nō fuerit p cōiunctionē aut per infortunā potentē & maxie si illa infortuna fuerit dñs quarte octaue vel duodecime: qz si duo habuerint aliquā talem infortunam erit mirabile si euaserit. & si fuerit aliter in ascendeñ. & luna: & maxime supra fuerit dña tēporis. i. questio ē epistēñ. mortua vel etiā sol si fuerit domini⁹ tēpis omēs hi significatores aut fortior eoz: habuerint aspectū cū domino dom⁹ mortis nō potest liberari a morte. & qualibet vice dum aliquis illoz signū

ficatoꝝ applicuerit infortune fortificat infirmitas quousq; separet ab eo. ⁊ si lunā in principio infirmitatis aspexerit infortuna vel iuncta fuerit cū ea morte in eadem infirmitate significat ⁊ si aspectus ille vel cōiunctio fuerit de fortuna significat illi salutē. Et ista refert haly in sequenti ca. de intētiōe dozorhei. Unde aduertēdū qd si dñs ascēden. ⁊ dñs domus mortis se aspiciant aliquo aspectu siue amicitie siue inimicitie: fortius tamē si inimicitie. peius autē si cōiungant per corpus signū est mortis nisi fuerit receptio inter eos: qd si idē planeta mal⁹ vt puta mars sit dñs ascēden. ⁊ 8. sicut accideret si aries esset ascēden. qz tunc scorpius esset domus. 8. ⁊ questio fieret hora martis ⁊ qd mars sit aut in ascēden. aut in 8. domo. ⁊ peius in 8. est signū mortis. vñ quādo dñs querētis ⁊ rei quesite conueniunt tūc est signū potēs cōsecutiōis effectus. Aliud de eadē materia datur documentū. detur qd scorpius ascēdit. 6. dom⁹ a scorpione ē aries si tūc mars sit in ascēden. vel in sexta domo ⁊ esset hora martis ⁊ esset questio de sanatione vel infirmitate aut peioratiōe argumentū potens est peioratiōis infirmitatis: qz ascēden. ⁊ sexta pueniūt sub dñio martis. ⁊ ista trahitur ex 37. verbo cētiloquij. Unde notandū si luna fuerit impedita in principio infirmitatis vel questiomis hora per aspectū maloz vel p cōiunctionem frequentissime erit crisis ad malū: nisi planeta ille maliuolus cui luna applicat habuerit dominiū supra natiuitatē infirmū quia mali iuuat suos interficiēdo alios. Notādūz etiā qd si luna vel dñs sexte vel dñs ascēden. fuerint combusti vel retrogradi aut dñs ascēden. fuerit in domo mortis comunis crus marti vel saturus de vita nō sperabitur aut luna impedita cōiuncta dño domus mortis vel dñe domus mortis ⁊ cū impedita in 8 vel in 12 seu 4 ⁊ ppe caudā. Et hic nota hoc signū mortis qd si in gra. ascēden. vel ppe ad 2. gra. fuerit malus argumentū est mortis infirmū ⁊ nūerus graduū illius distātie ab ascēdente si sint signa mobilia denotant dies ⁊ de fixo pl⁹ tēporis denūciant: ⁊ si de cōmuni cōmunitur. hec pro presenti sufficiant mortis signa: ⁊ si plura volueris aliqua. preter ista licet pura in iohāne hyspalensi iuuenes sic ista. Dicit iohānes hyspalensis in isagogi in sexta domo vbi dicit. si qd qrit p infirmo an sit libe

radus vel non aspice si dñm ascēden. inuenis in bono loco ⁊ si est in angulo ⁊ nō combustus a sole. i. sub ei⁹ luce ⁊ meli⁹ si dat vñ planete fortune: ⁊ melius si sit in angulo ipse planeta fortuna: ⁊ melius si dñs ascēden. recipitur ab ipso planeta cito liberabit. similiter de luna vel de dño ascēden. si autē dñs ascēden. dat vñ dño dom⁹ octaue: estq; dñs octaue domus planeta fortuna a quo dñs ascēden. recipitur ad mortē egrotabit sed euadet si non est receptus deficiet. si dñs octaue domus est planeta infortuna: ⁊ dat ei vñ dñs ascēden. sit vel nō sit receptus deficiet: ⁊ peius si sit dñs octaue domus in quouis angulo: si dñs ascēden. sit infortunatus a domino domus septe vel duodecime ⁊ ipse vel luna aspiciat planetā ifortunā quouis aspectu ⁊ peius si fuerit in signis fixis ipse vel luna peius ⁊ in hoc est saturnus: vel si est planeta infortunatus ex itinere tardo vel retrogrado egrotabit diuissime si planeta sit ifortuna qui impedit dñm ascēden. ⁊ ipse veloci vel cito exibat signū in quo est: ⁊ melius si est in signo mobili vel aspiciat ipz aliq; planeta fortuna: quouis aspectu cito euadet a morbo: aspice etiaz quot gradus sunt inter supplementū aspect⁹ planete fortune ⁊ infortune ⁊ cuilibz gradui diem tribue. similiter si luna habet aspectum adhuc incōpletū quouis planete da cuilibz gradui diē si dñs ascēden. est in domo. 6. ingressus intraturus statim. i. ex ea liberabit: sic si dñs. 6. domus est in ascēden. in ingressu ei⁹ euadet: planeta fortuna in angulo significat bonum infortuna malū: si ergo dñz corporis significat permutationem in aliū morbū si dñs ascēden. habet incōpletā cōiunctionē vel aspectū incōpletū cū dño dom⁹ 6 vel 8 vel 12 ⁊ etiam quādo aspiciat infortuna ⁊ dñs ascēden. est infortunatus ex eis quādo cōiungabit aspect⁹ vel cō. ca hora deficiet infirm⁹ semp si dñs ascēden. est sub luce solis ⁊ peius est si est in angulo cū peringer ad cōbustionē deficiet. si saturnus vel iupiter est dñs ⁊ trāserint combustionē solis cū sint oriētales liberabit si occidētales ecōtra: ⁊ mars si est iunctus infra. 10. gra. ⁊ est oriētales liberabit si est occidētales ⁊ est in 18 gra. moriet si plus liberabit: cū luna a loco solis 12 gra. distiterit cū est occidētales liberabitur si oriētales morietur.

¶ Nunc consequēter procedēdū est ad signa.

malis de quoz numero sit hoc primo sumptum a domino ascende. aut domo ascende. respice igitur ascendens. quod est egronum si sit ibidem malus vel dominus eius malus significat malum et infirmum erit mali regiminis et sibi ipse nocebit et procurabit malum suum. Secundum si dominus ascende. vel dominus 6 sit retrogradus vel combustus vel in domo mortis coniunctus marti vel saturno in ariete per malum aspectum signum est mali. Tertium si dominus ascende. fuerit in domo. 5. vel. u. transibit angustie magne super egrum nisi fortunata fuerit receptus ipse dominus ascende. Quartum quando dominus ascende. vel luna vel pars fortune fuerit in gradibus. 3. 4. 5. 6. vel tenebrosus vel pureali significat infirmitates radicatae in gradibus lucido recentes: et peius significat in his signis arietis cancri scorpionis capricorni piscis: quandoque in his signis lepra aperta pustulas scabiem impetiginem et serpiginem in forma domorum et graduum in quibus reperti fuerunt dominus ascende. luna et pars fortune. Nota quod a domino domus octavae fere nullum signum sumit duntaxat mali sed potius penes eum sumuntur mortis signa. Primum itaque signum mali sumptum a luna sit illud. si luna aspiciat malos ex quarto vel opposito malum significat. Secundum signum quando luna est impedita vel dominus domus mortis vel in octava vel in duodecima vel in domo quarta malum significat. Tertium si luna fuerit in loco malo et in signo fixo prolongabitur morbus si autem in mobili signo cito sanabitur: si in communi sanabitur termino medio: et egreditur de morbo in morbus alium si in aspectu lune cum planens et aspice locum lune si dederit vim domino sexte significabit morbum. Quartum quando luna coniungitur saturno in signo arietis et aries sit ascende. vel faciat domum sextam vel octavam antiqui in principio egritudinum vel questionum iudicaverit morbum sed non est dicendum iudicium mortis: et ratio est quia saturnus in ariete non habet illam auctoritatem quam habet in libra vel in suis domibus: ideo refrenatur ibi malicia saturni: non pronosticare non debemus infirmo mortem sed potius recidivationem seu recidivam egritudinem tamen evadet quando luna iungitur saturno in tauro et taurus facit ascende. aut sextam domum aut octavam tunc temporis luna trahit malas influentias saturni et facit bonas quia luna est in exaltatione sua et saturnus tunc non habet primum dominium supra lunam. quando vero luna coniungitur saturno

in geminis tunc saturnus operatur omnes pravae influentias praeter proditionem: quia luna est debilis non potest resistere saturno quia est in signo duodecimo a domo sua: quando vero luna coniungitur saturno in cancro dominus est in domo sua et ideo saturnus non habet potentiam male operandi: idcirco saturnus praebet lumen omnes bonas suas operationes et convertit naturam suam ad ipsam lunam et tunc efficitur mobilis in influenza. si haec coniunctio fiat in leone saturnus non habet potentiam operandi bonum quia est in domo firma et in domo solis et inimici sui si in virgine indifferens est tam ad malum quam ad bonum. si in libra tunc saturnus convertit naturam lune ad se si in scorpiione mala opera exercet saturnus et luna non potest refrenare ipsum. si in sagittario refrenatur malicia saturni. si in capricorno et avario saturnus potest est ad malum operandum et luna debilis. si in piscibus mediocriter se habet: et si ista velis ampliare intelliges de coniunctioe aliorum planetarum cum saturno: considera amicitiam vel inimicitiam fortitudinem vel debilitatem ipsius saturni et aliorum planetarum qui eis coniunguntur et sic procede ad iudicium. Considera etiam horam quando infirmus cadit in lecto vtrum luna tunc exeat a combustione tunc enim crescit egritudo quousque veniat ad oppositionis gradum sex plenilunium tunc si fuerit cum malo planeta a malo signo: tunc de morte est tunc dicitur: sic etiam hoc est signum malum: vtrum dicitur est a domino domus octavae fere nullum signum sumit duntaxat mali: sed potius morbum. Ergitur vtrum quadriperitum in signis mali quoad modum in alijs sic renexamus ordinem loco eius sunt sumenda signa mali a domino domus sexte que est egritudinis domus quorum primum sit istud. si dominus sexte sit in malo loco vtrum i. 6. vel in 12. vel 3. malum significat. Secundum si dominus 6 sit ipeditus a domino ascende. per malum aspectum et est in gradibus. 3. 4. 5. 6. et in angulis incurabilis est infirmitas et spem nocua et dolorosa in succedentibus durat non spem nocua et dolorosa et reuertitur in qualitate signi in cadentibus non spem durat non spem dolorosa sed per tunc iua sit infirmitas cito recessura: sed in qualitate signi et planete per tunc magis vel minus ipeditus praesideratur iudicium infirmitatis penes convenientiam et dispositionem domus sexte. Tertium. si in sexta domo sit malus partem transibit de egritudine in egritudine: si autem bonum partem cito curabitur. Quartum recitatum est intra signa

Differentie tertie Capitulum v

mortis permiscue. his signis mali addendū est pmo qd si planeta qui significat impedimētum sit in gra. azeme. significat incurabilitatē & sic notanda est graduuz natura sub quibus sunt planete faciētes ad iudiciū. si vero alter istorū duoz sit impedit⁹ ascēden. & luna & alter fortunat⁹ infirmitas nō erit tanta. Secundo & de trāslatōe luminis si separaf planeta a domino vel a domina dom⁹ mortis & transferat lumē mortis p cōiunctionē vel aspectuz ad dominū ascēdē. hec trāslatio malū significat. Tertio & est amphoufinus astrologozū scz de centiloquio detestabilis in significatiōe egroti est vt sit significator interrogatōis ingrediēs radios vel pars fortune infortunata. Quarto de eisdē amphoufinis timor magnus est sup infirmo cū interrogatōis hora ambo luminana fuerint sub terra. Quinto si pars fortune cadat ppe caudā ad quartū gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel ad malos vel habeat aspectū maluz luna ad malos. & numera gra. inter partē fortune & caudā vel inter lunam & partē fortune vel inter illū qui erit ppinguior parti fortune infortunata. Et si ascēden. 6. & 8. sint mobilia dic gradus qui sunt in partē fortune infortunatā dies vel minus qd erit effectus mali Si ascēden. 6. & 8. sint firma dic tps effectus mali plusq̄ dies. & si luna sit dña. 6. vel. 8. erit effect⁹ hora lune: & sic de alijs horis alicuius dominoz harum domoz.

Deinceps videnda sunt signa boni que ferre omnia sumunt ex parte almuren ascēden. quoz p̄mū sit si dñs ascēden. fuerit in vno anguloz & fuerit bon⁹ planeta sine malo aspectu & nō sub radijs solis neq; retrogradus & fuerit in situ celi fortunato: signū est vite.

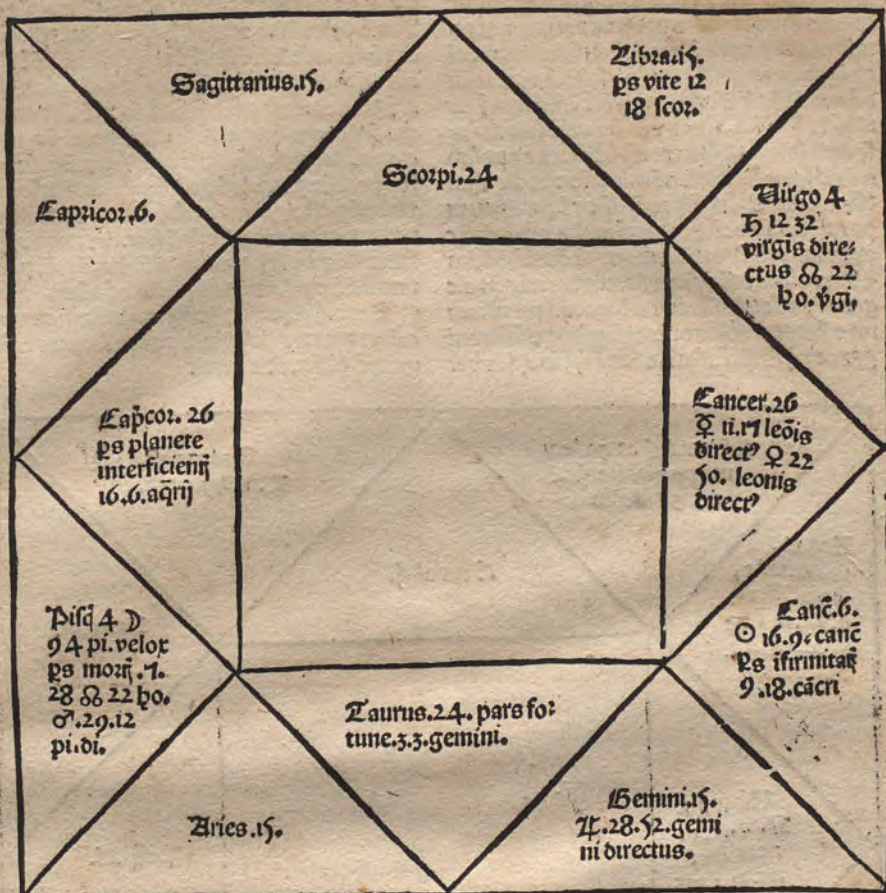
Secundū si dñs ascēden. sit fortunat⁹ qñ luna puenit ad eū corporalit̄ tūc incipiet apparere cr̄s ad bonū maxie si p̄ia applicatio lune sit ad dñs ascēden. corporalit̄ anteq̄ applicetur corporalit̄ alicui alteri planetaruz quia dñs ascēden. significat aiaz & vitā. luna corp⁹ & ei⁹ salutē ostēdit & ideo si luna nō fuerit infortunata: bonum.

Tertū si dñs ascēden. fuerit veloz & aliud ingrediat signū vel alia domū velociter deficiet infirmitas nō sit tamē in domo. 8. vel. 12.

Quartū & nota bene qd si dñs ascēden. recipiat dñs dom⁹ mortis iunctū sibi directū vel

postq̄ incipit esse dñs dom⁹ mortis dirigi significat bonū ppter receptionē licet talis aliunde aspectio seu cōiunctio sine receptione significat mortē eū alijs circūstantijs: & quando transierit aspectuz seu cōiunctionē dñi domus mortis & dñi ascēden. apparebit effect⁹ sanitatis licz precesserit timor mortis in egro & iudiciū eiusdē in medico.

Quintū signū luna aspiciēs venerē ven⁹ solē sol iouē. maxime si iupiter sit in ascēden. vel in nona: iupiter erit almuren hoc ē habēs dominū in figura hoc significat bonū & forte hñt naturā vite nisi sint dñi dom⁹ mortis. His bonis signis annectenda sūt hec quoz sit p̄mū. si luna applicet mercurio vel veneri per aspectū vel iunctionē & vn⁹ illoz applicetur soli vel mari dato qd cōiunctio vel aspectus illoz nō sint boni & mars applicet ioui qui iupiter sit foris tam ex parte situs celi q̄ ex parte dignitatū essentialiū iupit̄ habet colligere lumē illoz tanq̄ superior & terminare omnia illa lumina inferoz ad bonā cr̄sim: ad bonum terminū. Secundū si almuren vite .i. almuren ascēden. fuerit in q̄tra domo fortunatus sanabit eger qd si fuerit illic bon⁹ & mali fin fortiores indica sed si postea se strauerit in lectū moriet. Tertū si significator fuerit in 10. crescēs lumē & nūero abbreviabit morb⁹. Quartū & est amphoufin⁹ astrologozū scz de centiloquio p̄tholo. saturn⁹ orientalis mars occidentalis egros minus impedit iupit̄ in separatione venus in meridie bonū augēt cum ip̄ si fuerint dñi ascēden. in firmi vel q̄stionis. Et qz materia infirmitatū nō sufficient̄ declaratur p exemplū vnus questionis aut duarū questionū: ideo hic alia duo exēpla annectentur pro maiori declaratione. Anno fluente dñi iesu. 1420. die sabbati q̄ fuit secundus dies mensis iunij cōpletis octo horis post meridiē qdaz sacerdos p̄posuit questionē sup ppria infirmitate grauelle & statu sue sanitatis & vite cur⁹ questoms hora talis incidit celi figura sup viennē. ciuitatē & fuit questio presentata hora mercurij.

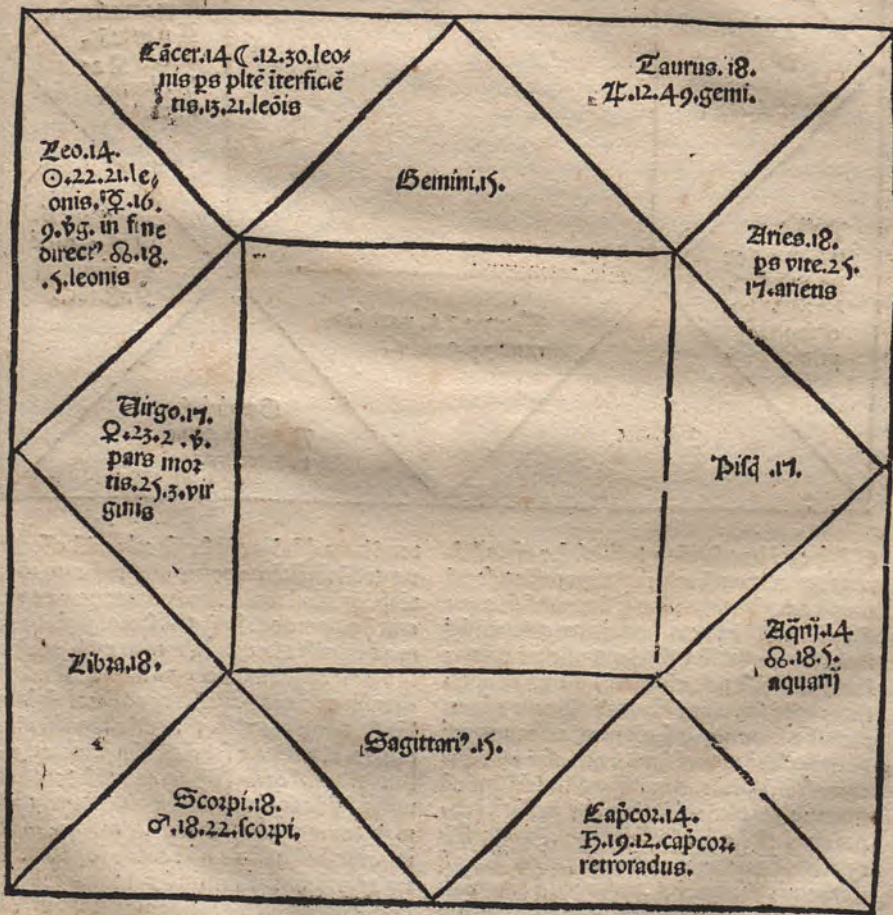

Asperi i hac q̄stioe ⁊ dedi ascē. ⁊ dñz ei⁹ q̄
rēti septimā domū celi ⁊ ei⁹ dñz medico. sextā
domū celi ifirmitati: fuit ḡ saturn⁹ siḡficatoz
q̄renij ⁊ iue⁹ ē i domo moxij circa p̄cipiū siḡ
ficās malū effectū ⁊ feci lunā p̄cipē q̄rēti ⁊
iueni eā i. 10. ḡ. pisc̄ aspiciētē saturnū ex oppo
sito ⁊ dātē sibi vum ⁊ lūa i tali aspectu nō reci
piebat a saturno: qz si eēt receptio minueret
de malo. Itē notavi lunā ⁊ dñz ascē. nō asp̄
cere ascē. q̄ faciūt ad malū p̄nohcādū Itē cō
sideravi p̄tē p̄tē inficiētis i. 17. ḡ. aqrij i do
mo vite i ascē. ⁊ i p̄tate saturni ⁊ eē saturnū i
terfectore p̄cipalē ⁊ lunā adiutricē. Itē p̄si
deravi p̄tē fortune i. 4. domo celi q̄ dom⁹ siḡ
ficat finē ⁊ foueā ⁊ fuit ps i. 4. ḡ. gemioz aspi
ciēs lunā. 4. aspectu ⁊ abo lūana esse sube

terrā hora q̄stiois oia faciūt ad malū effectus
veniēdū ipi q̄rēti: ⁊ ex his oib⁹ iudicavi mox
tē ipi q̄rēti ad tardi⁹ ifra anū: nec ps vite que
erat i. 9. domo celi i. 18. gra. scorpi. potat iua
re ad oppo^m tātoz testimonioz mali. p̄sidera
ui vltē⁹ ex pte medici venientij ad adiutorij
q̄renij loco ⁊ tpe paucā facē vtilitatē q̄rēti qz
lūa q̄ ē dñā p̄ p̄cipio 7^e dom⁹ est ipedita ifor
tunoyt iā patuit. ⁊ sol q̄ est dñs p̄ maiori, p̄tē
hui⁹ 7^e dom⁹ cadit i 6ª domo celi i domo ifir
mitatij siḡficās q̄rēti malū ⁊ duo planete q̄ ff
in 7ª domo celi veni⁹ ⁊ mercuri⁹ modicū p̄nt iu
uare medicū qz q̄rēs nō ē capax i ope depēdē
tis adiutorij. p̄sideravi sextā domū celi q̄ est
ex pte cāci ⁊ leonis. dñā p̄tē p̄tis dom⁹ ē lu
na ⁊ p̄ hoc ondit ifirmitatē q̄ ē in q̄rēte que
d ij

tionis hora esse frigida et humidaz excessiue
 qz luna e infortunata vt supra patuit: et qz ps
 infirmitatis cadit i hac domo. 6. in. 10. gra. ca
 cri i gra. azeme. et sub radijs solis q oia faciunt
 ad mala influentia celi ptra qretē. Et nota pter
 ia dicta solē i. 6. domo celi separi a saturno az
 spectu sectili et aspiciere ascēden. ex opposito
 et e qdā modus trāstatōis lumis dñi mozi ad
 dñz vite pcludēdo i hac qstioe et figura celi in
 pueniētia luna cū pre mozi ambo aspiciūt ex
 opposito celi saturnū infectore qreni qstiois
 et luna nūcia celi veloz i suo motu recipit dele
 gationē effect' influētie celi quoad partē mozi
 tis et saturni infectoris: et sup hoc psiderani
 gra. celi q sūt in ascē. et lunā q sūt. 45. et ver

ti eos ad mēsurā tpiis: et qz ascē. est mobile et
 luna e veloz i suo motu psiderani gra. distātie
 celi q sūt in ascē. et lunā vtere i dies et nō i ali
 am mēsurā tpiis et in cōplemēto illi' tpiis post
 45. dies euenire effectū sicqz securū fuit venit
 ipe qres ad infirmitatē fortiore decubās in le
 cto post dies. 35. a qstione p eū facta sup statu
 suo pcedēs de malo i pei' spacio. 10. dierū et p
 vnā diē post 45. dies a qstioe facta fuit in fre
 neli et die iouis i crastinū q fuit. 4. dies a q
 stione facta et. 15. dies augusti hora pria post
 meridiē hora saturni migravit ad dñm.
 Sequit vltimū exēplū formatū p figuram
 celi vt decet: et illo exēplo posito finietur cap.
 quintū differentie tertie

Anno fluere dñi iesu. 1451. 7 die septima in cōpleta mēsis augusti q̄ fuit dies mar̄i cōpleta septē hōis a media nocte hora solis quidam magister in artibus 7 doctor in medicina vocat⁹ henricus amici natus de brupella in brabantia petiuit p̄ dño decano viennēsi. actū infirmo questionē qd̄ de infirmitate ei⁹ sanitas vel mors: cuius questionis hora talis incidit sup̄ viennēsi. celi figura: 7 ordo planetarū. aspecti in hac figura seu questione 7 ordine celest⁹: 7 dedit ascēn. 7 lunā infirmo 7 vidit lunam euntē ad cōiunctionē solis infra radios solis: hoc fuit vñū testimonium mortis. cōsideraui partē planete interficiētis in a. 4. gra. leonis in lunā 7 solē 7 infra radios solis in principio domus. 12. esse signū mali aggrauantis infirmū. Cōsideraui tertio partē mortis in. 26. gra. virginis in ascēdēn. in domo vite malū testimonium. consideraui quarto partē vite presentis figure in. 26. gra. arietis in domo mortis: ita qd̄ est quedā mala cōbinatio: vita seu pars vite in domo mortis 7 pars mortis in domo vite: 7 vniiformiter in cōsummi nūero graduum signoz arietis 7 virginis in. 26. virgusq; eorum qui gradus sūt termini maloz saturni 7 mar̄i cōsideraui vltēr⁹ ad ppo^m maloz signoz seu significacionē partē fortune in. 7. gra. vrgis. 6 gra. cōplen. 7. 9. minu. in domo. 12. que omnia dicta sunt testimonio mali: ex quibus signis 7 testimonijs malis iudicaui mortē egrī futuram in breui ex eadē infirmitate. Ceterū aspectū mercuriū dñm ascēdēn. prope ascēdēn. ad vñū gradū in domo. 12. in fine sue directionis venientē ad pncipiū retrogradatiōis 7 corū pentē ascēn. 7 ex hoc iudicaui egrū venire ad frenesim ad tardius infra diem naturalē licet esset q̄ plurimū prudēs: 7 ita euenit de frenesi 7 citius ante diem naturalē 7 mors post duos dies 7 infra duos dies.

Argumentū sexti cap. tertie bñe.

Sextū cap. de inuētiōe alimuten ascēdē. q̄ dñs p̄cipalis dicit 7 altariū domoz celi 7 totus celi 7 de statu planete corrupētis vitā.

Sciendū ē qd̄ vite

termin⁹ alimuten i figura i lingua arabū q̄ magm̄ fuit astrologi i lingua latina interpretat⁹ vincēs. 7 ē sensus talis planeta ē alimuten ascēn. hoc ē idē planeta ē fortior i ascēn. oib⁹ alijs planet. P̄no igit⁹ vñ

dendū est qd̄ signū q̄s gra. sit in ascēn. 7 tunc videre oportet q̄s planeta sit fortior in virtutibus essentialib⁹: q̄ ille ē dñs ascē. verbi grā. ponat⁹ qd̄ aliq̄s gra. faciet secūde arietē que ē facies solis sit i ascē. 7 qd̄ q̄stio sit diurna vidēdū est q̄s planeta sit ibi fortior aries ē domus mar̄i ideo habz q̄nq; virtutes: sol qz exaltat⁹ in arietē habz virtutes q̄tuor: 7 p̄p̄ triplicitatez diurnā tres 7 p̄p̄ faciē vñā q̄ sunt i sūma virtutes octo: sic habem⁹ qd̄ sol ē ibi fortior: idō iudicā dñs ascēn. si q̄stio esset nocturna 7 aries esset in ascēn. a. 20. gra. vsq; ad. 25. qui sūt termini mar̄i: tunc mars hēret p̄p̄ domū virtutes q̄nq; 7 p̄p̄ terminū virtutes duas que essent i sūma virtutes septē. sol vō p̄p̄ exaltationē hz virtutes q̄tuor: 7 nō plures: qz nullaz triplicitatē habz i eo qz q̄stio ē nocturna 7 nullam i terminis neq; i faciēb⁹: restat igit⁹ vt mars sit fortior ibidē ideo erit dñs ascēn. ponat⁹ etiā qd̄ q̄stio sit nocturna 7 qd̄ secūda facies arietis ascēdat q̄ est facies solis: tūc mars p̄pter domū habz q̄nq; virtutes: sol p̄p̄ exaltationē hz virtutes q̄tuor: 7 p̄p̄ faciē vñā que sunt in sūma virtutes q̄nq; 7 sic ambo sunt eq̄les in supradictis virtutib⁹: ideo vidēdū est q̄s istoz duozum sit dñs ascēn. p̄mo nāq; vidēdū est si alius istoz sit in ascēn. qz si sit 7 licet solū h̄ret virtutes tres 7 alter virtutes sex existēs in alia domo: ille q̄ erit in ascēn. cū trib⁹ virtutib⁹ erit dñs ascēn. si vō aliq̄s planeta eēt in p̄rio gra. ascēn. 7 haberet solū duas virtutes esset dñs ascēn. nō obstatē qd̄ ali⁹ existens in alia domo haberet oēs virtutes q̄s habere posset. 7 hoc nota bñ. nā planeta q̄to p̄p̄inquit⁹ ē gradū ascēn. tanto ē fortior: 7 q̄to remotior tāto debilior. si igit⁹ null⁹ istoz planetarū esset in ascēdēn. quos dicim⁹ esse eq̄les in virtutib⁹: s̄ esset in alijs domib⁹: tūc vidēdū est q̄s sit in fortiori domo vt i angulis vel i succedēn. 7 habentibus aspectū ad ascē. 7 ille qui in fortiori domo 7 in meliori aspectu erit dñs ascēn. si vero ambo essent in vna domo tūc vidēdū est quis eoz sit fortior virtutis in signo 7 domo illa 7 ille q̄ erit fortioris virtutis in domo illa erit dñs ascēdēn. si autē ambo in domo illa essent equalis virtutis: vidēdū est tūc si aliq̄s eozuz eēt significator rei q̄stite in q̄stione vt si q̄stio esset de bello mars q̄ significat bellū eēt significator rei q̄stite: 7 idō dñs ascē. Et nota qd̄ si p̄tā sit dñs hōre addit fortitudinē magna. si forte

nullus istorum esset significator rei quesite tunc videndum est quis eorum habet aspectum ad meliorem planetam et fortioris aspectum et ille erit dominus ascendere. et si ambo haberent unum aspectum ad unum planetam vel equaliter videndum est tunc quis eorum sit magis amicus illius planete ad quem habet aspectum et ille erit dominus ascendere. quando autem isti planete sunt ita equales in potentia tunc videndum est quis eorum sit in meliori vel deteriori gratia. ut in augmentante et lucido qui augent fortunam aut in putente tenebrosos azime. qui minuunt fortunam aut in gratia masculinis si est de die aut in femininis si est de nocte. Nota etiam quod quibus dignitates domorum preferende sunt alijs quattuor essentialibus ut puta triplicitati et termino nisi planeta repertus esset in triplicitate vel termino tunc enim preferendus est ita etiam dicitur de domibus si aliquis planeta sit dominus rei quesite et reperitur in domo rei quod sit cum dignitatibus essentialibus numero et aliter reperiat in domo sua essentiali non tamen in ascendere. preferendus est ille qui est dominus rei quesite. De domino aliarum domorum debet dici sicut de domino ascendere. saluo quod ille planeta qui est significator rei quesite quam illa domus significat se haberet in illo signo quod est in principio illius domus virtutes. 3. et alter planeta haberet. 6. tunc dico quod ille planeta qui est significator rei quesite esset dominus illius domus. Laudandum est a retrogradatione planetarum et ab alijs infortunijs. et nota quod quando planeta est in medio sue retrogradationis tunc est debilitor et peior quam in aliquo loco epicycli et quando incipit dirigi tunc acquirit virtutem et gaudere dicitur et eius bonitas augmentatur usque ad medium sue directionis. et sicut dictum est de intentione almuten super ascendere. sic suo modo dicendum est de intentione almuten aliarum domorum totius celi. Preter iam tactas supra virtutes essentielles planetarum sunt quedam virtutes et fortitudines accidentales ipsorum accidentem esse ratione domorum. unde ascendere. 12. virtutes habet. 10. domus. 11. virtutes habet. 11. 10. virtutes habet. 7. domus. 9. virtutes habet. 4. octo habet virtutes. 5. domus. 7. virtutes habet. 9. domus habet. 6. virtutes. 3. habet quatuor. 7. habet quattuor. 8. domus habet tres virtutes. 12. habet. 2. virtutes. 6. domus est in fine virtutum et habet unam virtutem seu unum testimonium. domus etiam celi preter fortitudines et debilitates iam dictas habet bonitates et ma-

licias et sunt similiter fortunatae pluribus occasionibus. prima causa est natura sui ipsius. secunda propter situm quem habet in celo. tertia causa propter conjunctionem vel aspectum quem habet una domus ad alteram. quarta causa propter aspectum quem habet ad primas et propter hoc nona domus et tertia que aspiciunt primam licet sint cadentes sunt fortiores quam secunda et octava in fortuna et in omni bono. quinta causa finis quod signa inveniuntur in domibus. sexta causa finis quod planetas reperuntur in domibus quia planete fortificant domos sicut e contra domus fortificant planetas. septima causa finis significaciones quas significant. Et nota hic quod finis libere et signum scorpionis sunt de se infortunium signorum et domorum ubi et quando habent situm in figura et in ordine celi. Nota etiam hic ut elici potest ex nunc dictis quod domus celi ascendere. est super omnes alias mire tam in fortitudine quam in bonitate privilegiata. unde sol mercurius et iupiter in ascendere. fortificantur et fortunantur. luna mars et saturnus in ascendere. infortunantur et infortunantur ascendere. venus vero mediocriter se habet quia est planeta occidens: et cadit fortitudo ipsius ascendere. similiter et aliarum domorum principaliter super cuspidem anguli. i. super primo gradu. unde planeta cum fuerit in primo gradu anguli habet totam fortitudinem et ponitur fortitudo ipsius in numero 8 cum autem distat ad angulum 5 gradibus perdit fortitudinem unam et si ad. 10. perdit duas fortitudines: et si ad. 15. perdit tres: et si ad. 20. perdit quattuor: et si ad. 25. perdit quinque: et sic non remanet ei nisi tres fortitudines quia est in fine virtutum illius domus et tunc incipit sentire fortitudinem immediate sequentis domus: et hoc est quod alibi dicitur quod 5. gratia. virtuti alicui domus valde sapiunt naturam domus immediate sequentis. Et advertendum est quod preter fortitudines supra dictas quas habet planete ratione domorum adhuc planetarum fortitudo essentialis intendit et augmentatur ratione domorum planetarum in hunc modum. sol tamen de die quam de nocte equaliter fortificatur ratione leonis domus eius et sic de luna respectu canceri: quia sol et luna non habent nisi unum simplex signum pro sua domo videlicet sol leonem et luna cancerem ut supra patuit: alteri vero planete duo habent signa. unum videlicet diurnum et aliud nocturnum. hinc est quod saturnus de die principaliter respicit aquanum qui est signum diurnum; de nocte capricornium qui

est signū nocturnū. ⁊ hoc intelligitur si satur
nus sit de die in aquario vel respiciat aquariū
⁊ de nocte in capricorno vel respiciat capcor
nū: ⁊ sic suo modo dicendū est de alijs planēt
respectu suarū domoz. vnde dom⁹ diurna ior
nis est sagittar⁹ ⁊ nocturna piscis. martis di
urna est aries ⁊ nocturna scorpi⁹. veneris diur
na est libra ⁊ nocturna taurus. mercurij diur
na est gemini ⁊ nocturna virgo.

¶ Hic modo inueniendi almuten ascendē.
et aliarū domoz ⁊ totius celi omni hora ⁊ om
ni instan. in prima parte hui⁹ capituli. Vidē
dū est nunc circa secundam partem istius capi

tuli de statu planete interficiētis ⁊ corrupen
tis vitam. Et circa hoc vt clarius pateat po
natur exemplū ex alio factum ⁊ practicum:
cui⁹ forma talis est. Interrogato de statu cu
iusdā p viam questonis qualis esset cōditio
sanitas seu egritudo ⁊ predominas qualitas
qualisq; corporis dispositio fm influentiam
datam a deo ⁊ causis scōis ⁊ q̄tum intellect⁹
respondentis astrologi illuminatur a deo se
quēdo sciētā acquisitā regratiādo deo a quo
omnia bona pcedūt cui⁹ qōnis hora talis in
cidit celi figura vel in hora qua tūc fuit ques
tio celi fuit talis existē ⁊ figura et erat.

Cūsa figura celi ad punctū questionis prima fronte videbat personā eē sanā p qua fiebat q̄stio ppter solem in decima domo ⁊ partem fortune in ascendere. Circa cur̄ q̄onīs de clarationem ⁊ figure. primo perquirendus est dñs ascēdēns p multiplicationē dignitatum essentialiū: ⁊ debet cōsiderari quis planetarū ab eo separaf vel a quo ipse dñs ascēns. separaf q̄ fin status planete a quo separaf ipse dñs ascēns. vel ecōtra sicut dicitur est. erit egritudo vel sanitas pro quo est q̄stio. **L**oc⁹ corrupēs cū planeta corrupente naturā morbi ⁊ fundamentus egritudinis patefacit: vt verbi gr̄a si planeta corrupēs sit in ascēns. morbi seu egritudinē designat esse in capite si in sc̄da domo in collo: ⁊ si in tertia denotat in hūens ⁊ in brachijs: si in quarta denotat in pectore ⁊ in stomacho si in quinta domo denotat in epate vel in lumbis superiorib⁹. si in sexta erit in corde v̄l ppe cor in pelliculis vel intestinis in pte inferiori ventris: ⁊ q̄ncq̄ sunt egritudines totum corp⁹ occupātes: q̄ sexta dom⁹ est dom⁹ ppa egritudinū. si in septima erit in inguinib⁹ vbi sepe accidit bonū pueniēs ex expulsioe epatis si in octava erit infirmitas in mēbris pudēdis si in nona erit in corp⁹ si in decima domo sit planeta corrupens erit infirmitas in genib⁹ si in vndecima erit in trib⁹. si in duodecima domo erit in pedib⁹. **C** Item aliter iuestigat p̄tacula parietis vide dñm septe dom⁹ si sit ifortunatus in ariete erit infirmitas in capite: et sic cōter sicut declaratū fuit de planeta corrupente p ordinem domoꝝ. **E**t circa hoc nota si planeta corruptor vel dñs septe infortūat⁹ fuerit supra terrā erit infirmitas in dextra pte corpor⁹ si sub⁹ terrā fuerit corruptor. vel dñs septe corrupt⁹ erit infirmitas in parte sinistra corpor⁹. si in signis diurnis erit infirmitas in parte anteriori corporis si in nocturnis erit in pte posteriori corporis. vide aries est signū diurnū. taurus nocturnū. gemini diurnū cancer nocturnū: ⁊ sic de singulis.

Cūsa questionis figura ⁊ quibusdam notā pquirend⁹ est vt dicitur est dñs ascēns. qui almuten arabice dicitur quo inuētor s̄lt cōsiderato a quo ipse separaf vel qui ab eo separatur: quia fin⁹ statū erit egritudo vel sanitas illius p quo sit q̄stio. In hac igitur figura ven⁹ est almuten ascēdēns. quia iupiter principali dñio domus ponat. antamentenus ibi habz plura te

stimoniam exaltationē ⁊ triplicitatē ⁊ ipm ascēdens p̄spicit efficacē q̄ iupiter: ⁊ cum b̄ etiaz digniore locū celi occupat: q̄ igit ven⁹ vt dicitur est erit almuten ascēdēns. **R**espōsum ē personam de qua q̄stū est mulierē esse vel salteꝝ mulieb⁹ cōplexionis seu nature: et q̄ iupiter habet dñū naturale in ascēns. s̄ dñū dom⁹: ⁊ ē iupiter almuten. s̄ dom⁹ q̄ h̄z ibi exaltationē ⁊ terminū: ⁊ q̄ ibi est inuētor q̄stionis hora in. 25. gr̄a. cancri q̄ inuētor planete in loco addit fortitudinē ei⁹ sup illo loco: ⁊ q̄ dom⁹ q̄nta in ordine domoꝝ de mēbris corp⁹ hūani significat epat. videt in dispōne p̄sonē pro q̄ facta est q̄o epat esse ḡnatum ⁊ sanguinē fleumaticū: ibi abū dare fleuma rōne cancri ⁊ sanguinē rōne iouis: ⁊ p̄sonā eē egrā ppter martē corrupentē almuten. s̄ venerē dñm ascēns. q̄ dñā ascēns. separatur a Marte. **E**t q̄ mars corruptor: for⁹ ex malo loco aspicit ex domibus suis arietē q̄ scorpionē significat calozē ⁊ siccitatē esse causā egritudinis ipsi⁹ capitis. **E**t q̄ mars corruptor occupat domū quartā que h̄z p̄cor atq̄ pulmonē significat p̄sonā pati circa pulmone. **E**t q̄ mars est signū rupturas venarū ⁊ sanguinis effusione dicit patientē sp̄uere sanguinē: ⁊ si dñs ascēdēns sol⁹ incedat sine aspectu ⁊ separationē alteri⁹ planete: ipse tūc naturā morbi ostēdet cū loco ⁊ domo in quo loco inuētor fuerit q̄onīs hora vel in principio euasionis egritudinis. **E**t nota circa b̄ q̄ planete corrupentes sunt saturn⁹ ⁊ mars et dñs octauē. ⁊ maxie si dñs octauē fuerit in pedib⁹ seu infortūat⁹ ⁊ habet corrupere alios cū quib⁹ h̄nt affinitatē. s̄ p̄ separationē applicationē cōiunctionē vel aspectū. In hac figura celi venus erat in. 28. sagittarij in medio celi: s̄ corruptor mars inuētor est in. 27. geminoꝝ in q̄rta domo in mala domo ad factus egritudinis. ⁊ ven⁹ sepabat de vno gradu a Marte corruptor: e q̄ fuit fūdasitū cognitōis egritudinis. **E**t ceterū ad malū egrū inuētor ē ven⁹ almuten ascēdēns ingredi radios solis ⁊ cōhuri a sole ⁊ distare a sole p. 2. gr̄a. sagittarij ⁊ p. 8. gr̄a. capri. duo gr̄a. signū sagittarij bicor porci signū duos mēses ⁊ octo ḡ. signū mobilis capri. signū octo dies. dubitand⁹ est de more egrī ad duos mēses ⁊ octo dies a q̄one facta sicut de⁹ voluit ordinare sic p̄ctualit̄ accidit nutu dei. cur⁹ sol⁹ ē lāguozes curare mortuos suscitare ⁊ terrena corpora p̄ celestia corpora

moderare ac inferiora p media dispensare ipsi
gla amen. ¶ Nota circa dictā figurā q satur
nus inuēt^r est in .8. domo et in .15. q. scorpions
et tota illa dom⁹ d se rōe fims libret signi scōz
pionis erat ifortunata: et cū hoc rōne pntie sa
turni: et q vt dictū est fatum⁹ et mars sunt in
fortunia planetarū finis. s. libte et signuz scōz
pionis ifortunia signoz: et sp qñ veniant talia in
iudicijs infirmitatum in ascēn. vel in octaua
domo vel in sexta: vel in qtra domo celi presu
mendū ē de malo. ¶ Circa testimonia boni q
fuerūt in ista figura celi: sol in .10. domo celi. et
pars fortune in ascēdēte: ista duo testimonia
modicū poterūt iuuare ad oppositum tāto
rum testimonioz mali.

Argumentū septimi capli tertie die.

¶ Septimū capitulū de cōbinatione plane
tarū et associatiōe cū dño ascēn. seu alter⁹ do
mus celi et de accessu et recessu eozūd inter se.

¶ In omni questi

i one et figura celi sp est querendus
dñs signi ascēdētis et luna et susci
pe alterū eoz de directo magis aspicientē as
scēdēs et illū fac pncipalē si ambo aspiciāt eq
liter ascēns suscipe alterū eoz habentē plures
fortitudines in suo loco: tā rōne domoz q sol
vl⁹ sue pntis. si ambo pares in oibus: suscipe
dñm ascēn et lunā cū eo associa. In omni igif
qōne respice sp dñz ascēn si ipse aspiciat ascē
dens ipse erit significator pncipalis rei qsite
sive sit de ifirmo sive de re alia: qz fin ipm pnc
cipali⁹ est dispēsand iudiciū: et si nō aspiciat et
dñs honoris. i exaltationis aspiciat signū illd
ascēns qd est signū sui honor⁹ accipe dñm hon
nor⁹ p significatoze et relinque dñm dom⁹: qz
ipse dñs honor⁹ est significator: ppter defectum
dñi ascēn nō aspiciēt ascēns: vt exēpli grā po
sito q aries ascendit: et q mars in tali figura
nō aspiceret ascēns. s. arietē eo q eēt: vel in .2.
vel in .6.ª vel in .8.ª vel in .12. domo. et sol aspice
ret aliquo aspectu arietē ascēn. tūc recipiē
esset sol eo q sol exalta^r in arietē relicto mar
te dño ascēn. et sic de alijs: qz aspect⁹ planeta
rū et loca planetarū fornicant domos et econ
tra. ¶ Si nō aspiciat dñs honor⁹ signū ascēns
quod est sue exaltatiōis eo q non aspiciat vel
eo q illud signū nō est exaltatio alicui⁹ recipie
dñm multiplicat⁹ aut terminū post triplicitatē si
aspiciat suā dignitatē triplicitatis aut terminū

ni post triplicitatē. ipse est tūc significator qd
nis: et semp aspice illū qui fuerit dñs hore in
omibus qōmbus: qz magna fortitudo est ei
in agime si habeat dignitatē in gra. ascēn. An
de nota hoc de dño hore q fortitudo ei⁹ in oi
re est sicut fortitudo dñi ascēn. nisi ipse domi
nus hore fuerit quōlz impedit⁹. s. aut retrog
dus aut cōbustus: et sic de alijs. Nō em tū do
min⁹ ascēn illis ipeditis ipeditur de magna
parte sicut dñs hore. aut sic uestiga signifi
catoze respice planetā ples habentē dignita
tes in .5. locis qz ipse erit significator et si des
derit vim planetē supior qui supior retineat
fortitudinē. superior tūc erit significator. ¶ Res
pice lunā et locū ei⁹ a quo separa^r planeta cō
iunctōe vel aspectu qm vis magna inest ei. et
sist⁹ parre fortune: et si planeta fuerit in angu
lo ascendēt magna virt⁹ inest ei. et si fuerit in
suis dignitibus hz etiā magnā virtutē celi:
aut sic inuestiget significator si dñs rei questi
te aspiciat dñm ascēn ipse erit significator: et
cū his duob⁹ fiet iudiciū: qui si nō aspiciat vi
de si dñs exaltationis et dñs rei qsite se asp
ciat cū his fiet iudiciū. si aut nō sit aspect⁹ in
ter istos cōsidera lunā et dñm rei questite. signi
ficator aut spalter ifirmi sic fin haly aberira
gel inuestigari pōt aspice almuten sup ascēns
et sup solē et sup lunā et sup dñm partis fortu
ne ac dñm hore et ille est qui est fortior in figu
ra inter illos videlz. s. et fin illū significatoze
ifirmi poteris inuestigare hoc modo pncipal⁹
patiētē. Pro declaratiōe supradictoz: aspi
ce almuten ifirmi et vbi ille est infortunat⁹ ibi
est egritudo: et si ipse fuerit infortunat⁹ supra
terrā erit infirmitas in parte dextra et si sit in
fortunat⁹ sub terra erit in parte sinistra. et si fu
erit infortunat⁹ in signo multarū ascensionū
vt in gemis in cancro in leone et in virgine ifir
mitas occupabit totū corp⁹: et si in signo pau
carū ascensionū: vt in capricorno: aquario: pi
scibus: et sagittario tūc est diminutio mēbrū: et
si in signo equaliū ascensionum vt in arietē: li
bra: tauro: et scorpione: tūc est in corde. aliter
etiam penes partē loci infirmitatis poteris
particulam patientē inuestigare: que pars
loci infirmitatis fin eūdem haly accipitur a
gradu dñi hore in gradum solis: et pñctur ab
mito signi arietis dādo cui⁹ sig. 30. g. et vbi
nūerus finit in illo mēbro est infirmitas dādo
caput arietis. et sic d alijs. et sic inuestiget pncipalē

patiens. Respiciat quis sit dñs septe domoꝝ ⁊ videat in qua domo sit. si sit in ascēdēte erit infirmitas in capite. si sit in collo. etiā si sit in ariete est in capite infirmitas: ⁊ in tauro in collo: ⁊ sic de singulis. Juxta hoc diligēter cōsidera qd duplex est via inter ceteras p̄ qui rendi p̄culā patientē. vna qd capiat dñs septe si sit corruptor ⁊ tunc est vidend⁹ ordo signoz v̄puta si sit in ariete est egritudo i capite ⁊ sic de alijs. alter mod⁹ ⁊ exquisitior videtur qd maloz planetarū malo aspectu corripat dñm ascē. qz ille est corruptor ⁊ s̄m illum attendēdus est ordo domoz qd si sit in ascē. erit egritudo in capite si in sc̄da domo i collo erit egritudo: ⁊ sic de alijs. Nota b̄ qd corruptor dicit̄ eē planeta mal⁹ siue sit mal⁹ per naturā vt saturn⁹ mars siue sit bon⁹ planeta aliūde ipeditus: vt si esset retrograd⁹ vel cōbustus: ⁊ in p̄ice si fuerit cōiunctio vel aspect⁹ inter dñm ascēdētem aut lunā ⁊ dñm septe ⁊ diē separationis a p̄iunctioe partiū. i. radioꝝ qm̄ q̄ tum durat lumen dñi septe cū altero duoz significatoꝝ tantū morb⁹: ⁊ qm̄ fiet sep̄atio luis eoz incipiet morb⁹ separi ab infirmo. planeze associant̄ dño ascēdētis qm̄ dñs ascē. est fortis ⁊ aspiciat ascēdēs ⁊ forti⁹ qm̄ est in ascēdēte: ⁊ quāto p̄pinqoz est angulo ascēdētis. i. p̄mo gradui tāto fortior est. Et ponat̄ gra exēplū qd iupiter sit in ascē. ppe angulū fortis p̄pter aliquā dignitatē essentialē: ⁊ ven⁹ sit i medio celi fortis ⁊ luna sit in aliq̄ pte celi sibi cōueniēti respiciēs ascē. dñm celi ⁊ fortitudo assignabit̄ p̄ncipalit̄ ioui ⁊ sibi associabunt̄ in dño ven⁹ ⁊ luna ⁊ erit influētia amicable hūida tñ. ⁊ maxie si isti. 3. planete vel saltem aliqui eoz sint in signis hūmidis et b̄ pōt applicari infirmitatib⁹: qz s̄m dictam constellationē infirmitates p̄uenientes erunt multū hūmide. alio modo pōt fieri combinatio ⁊ associatio planetarū cū dño ascēdētis vt si mars esset fortis ⁊ esset in septima domo ⁊ iupiter esset in ascēdēte fortis ⁊ potēs vt dictū est. mars p̄pter aspectū oppositū illarū domoz ⁊ p̄pter fortitudines quas habēt illi duo planete associātur: ⁊ ista associatio maris cū ioue nō esset ad augmentū virtutis iouis sed potius ad nocuētū bone influētie: qz inter se inimicātur ⁊ natura et p̄prietate cui⁹ oppositū fuit de trib⁹ planetis antedictis. etiam inimicātur p̄pter oppositionem situs celi

Alio modo planete inter se associant̄ in qua cūqz domo sint celi. et hoc per aspectum quoz habēt inter se ⁊ per cōuenientiam locoz in quibus sunt ipsi planete ⁊ vn⁹ dat fortitudinem suā alteri ⁊ alter recipit et operat̄ p̄ eoz fortitudinē: ⁊ superior est receptor: dispositus: et leuior pulsatur ⁊ mittit suam dispositionē p̄derosior. Unde ois planeta superior dicit̄ esse inferiori grauior tardior ⁊ ponderosior. Et ad p̄positum tale dat̄ exemplū def qd venus sit in tertio gra. virginis ⁊ mercuri⁹ in secundo cancri vel in sc̄do gra. scorpioms aspiciēs venerē aspectu sextili mercuri⁹ cōmittit fortitudinē sue domoꝝ ⁊ sui termini ipsi veneri et venus recipit ⁊ retinet. ⁊ forti⁹ retinet venus istam fortitudinē qm̄ est in angulo q̄ in alijs locis celi: ⁊ ita ven⁹ pōt adhuc p̄sequenter cōmittere virtutē suam altiori se si ven⁹ ipsum superiorē existit in dignitatib⁹ essentialib⁹ ipsi⁹ veneris aspiciat aliquo aspectu. tūc p̄sequenter ven⁹ cōmittit dispositionē suam ipsi superiorī v̄puta ioui. si iupiter esset in tauro v̄ in libra et in terminis veneris: ⁊ q̄to inferior est debilior tanto illa receptio virtutis ipsius superioris est fortior. Et s̄m hunc modū donatio nis ⁊ cōmissionis virtutis uestigan pōt significator p̄ncipalis celi. sic posito qd aliq̄s inferior planeta sit reperitus dñs ascēdētis rōe multitudinis dignitatū essentialiū ⁊ qd ille cōmittat s̄m modū dictū virtutē suam ipsi superiorī existenti. s̄m dignitatib⁹ essentialib⁹ inferioris: ⁊ se aspiciat aliquo aspectu: tunc ille superior si aspiciat ascēdēs erit p̄ncipalis significator. Et in b̄ caplo s̄m nota de accessu seu applicatione ⁊ separatione planetarū adinuicem qd planeta dicit̄ applicari alteri seu ad eū accedere qm̄ radij sui illi alteri cōiunguntur siue hoc fiat per cōiunctionem vel per aspectum: sed separari dicitur per oppositum quādo videlicet ille planeta qui applicauerit ab illo cui applicuit recedit. et est applicatio siue accessus fortior q̄ separatio. accessus nāqz planete futura denūciat. recessus autem ipsius preterita representat. Et nota hic qd q̄nqz gra. vltimi domi⁹ duodecime p̄pinquiorēs angulo ascēdētis sapiunt naturam ascēntē: ⁊ ita generaliter de. 12. domib⁹. 5. gra. vltimi domoz sapiunt naturam domus immediate sequētis cui⁹ causa dicta est in cap. p̄cedēti: s̄ fortius. 5. g. vlti. 12. do⁹ sapiunt nām

ascendētis plus q̄. s. gra. vltimi ascendētis sapiūt naturā dom? scōe que d̄r dom? sube: et nota circa hoc ad p̄positū q̄ si malus planez t̄v̄t̄p̄ta saturnus vel mars vel planeta qui est dñs octaue dom? sit. p̄pe ascendēs in illis s. vltimis gra. dom?. 12. malū significat et p̄cipue si fuerit ad. 2. gra. p̄pe ascēdēs: vel ad vñū q̄. p̄pe ascēdēs mortē significat et habz ibi infortunare rotū ascendēs: qd̄ est dom? vite et istud trahit ad iudicia infirmitatū.

Argumentū quarte d̄rie et ei? p̄imi capi.

Quarta d̄ria de modis p̄seruādi sanitare et obuandū piculis et de ingenio expellendi morbos de corpōib? hūanis q̄m̄ erit possibile artificii seu ministro nature. et de modo medēdi et conficiēdi medicinas et cōfortandi eas per influentiā celi et p̄cipue p̄ inuocationē nois dei supra totam influentiā celi.

Primū capl̄ in qualiter quattuor virtutes corpōis humani sunt p̄fortandē et inuādēde gnāte cōsimili p̄stellatione in celo.

Boniam in

q

titulo istius capl̄i mentio fit de q̄rtuor virtutib? que p̄pe dicūt̄ ad ministrā. eo q̄ sunt qued̄ instrumenta virtutū p̄ncipalū. ideo p̄notanda est hic distinctio virtutū. virtutū igit̄ qued̄ sunt p̄ncipales qued̄ min? p̄ncipales seu ad ministrā virtutes p̄ncipales. Et sunt duplices vna que est ad cōseruationē speciei que residet in mēbris gnātuus. et regit̄ p̄ncipaliter p̄ influentiā venēris. alie sunt ad p̄seruationē indiuidui: et sunt tres. prima est vitalis et residet in corde: et regit̄ p̄ncipaliter p̄ influentiā solis. alia est naturalis et residet in epate in quo generant̄ q̄rtuor humores sanguis. colera fleuma et melācolia. et s̄m̄ diuersitatē illoz quattuor humorū regūt̄r p̄ncipaliter a q̄rtuor planetis. Jupiter em̄ sup̄ sanguies qui est calid? et humid? s̄unt. Mars supra colerā. Luna sup̄ fleuma Saturn? sup̄ melancoliā. Mercurio aut̄ non applicat̄ aliqd̄ sup̄ antedictas virtutes spāle d̄m̄m̄: eo q̄ est planeta quodāmodo neutralis influētie: eo q̄ potius virtute suā alijs planetis associat̄ q̄ s̄m̄ se influat. hoc in̄ iuxta nūc dicta p̄sidera q̄ luna iter̄ iupradictos planetas vltiorem influēdi vñū hz q̄ aliqd̄ alioz qd̄ p̄suadē p̄t̄ dupl̄i. primo p̄h̄. et astrolo

scōo medicinali. primo quidē modo q̄ luna oim̄ humiditatū tam macrocosimi. i. maioris mūdi velut supra declaratū est q̄ microcosimi. i. minor? mūdi. s. hoīs est dñā p̄pter hoc ex̄tis nobis s̄m̄ situm vicinior vt mixturā entū iferioroz que maxime fit rōne humidi cū hoc maxime miscibile sit s̄m̄ sentētia p̄boz regulat et dispōit humores n̄ri corpis supra explicatos moderet et influēt̄r regat et disponat. Secūdo et medi cinaliter p̄supponendo vt supra tactū est q̄ influentiāle virtutē hēat supra fleuma. fleuma aut̄ s̄m̄ medicōz siniam ē sanguis dimmūte coct? quare virt? ei? reciprocāt sup̄ sanguinis natura: quāqdē sanguis est oim̄ hūmoz p̄ncipalis alijs humorib? nō existē. nisi sup̄fluitantib? quibusdā ipsi? sanguinis. Colera nēpe est ipsi? sanguis spumosa sup̄fluitas. fleuma vō aq̄sa: et melācolia fetalis et terrea. Tertia virt? p̄ncipalis est aialis q̄ bipartita est in intellectuā et sensitiuā intellectuā residet in cerebro et p̄ncipaliter est quadripartita in virtutē imaginatiuā et fantastica restidēt. in p̄ra cerebri: in discretuā q̄ residet in media cellula cerebri et in memoratiuā q̄ residet in occipite. primū viget p̄ calidū et humidū. scōa p̄ frigidū et humidū. tertia p̄ calidū et siccū. et quarta p̄ frigidū et siccū. De virtutes s̄m̄ oim̄ naturā sui. s. s̄m̄ eoz essentias et p̄sertim discretuā nō sunt subiecte virtutib? in fluētialibus planetarū et ceteroz corpōz sup̄pracelestiū vt trahi p̄t̄ ex verbo p̄io cētilos qui p̄tho. super? declarato: s̄biecte artū sūt p̄siderate s̄m̄ earū esse. esse inq̄ existēte pur organo videlicet cerebro alligatē sunt. cerebri tñ cōplexio influētie lune et venēris rōne cōplexionalis sunboli dicit̄ subiacere. Et hē virtutes et p̄sertim discretuā oim̄ virtutū n̄ri corpōis sunt dñe: et regulatrices. Sensitiua bipartita ē in sensuz cōez et p̄ricularē. sensus cōis quodāmodo nature est medie iter̄ virtutē intellectuā et sensitiuā p̄ricularē. et ob hoc mediū sitū inter ipsas a p̄bis deprehēsum est eā obtinere. Sensitiua p̄ricularis diuidit̄ in. s. s̄m̄. s. sensus. s. in visuz auditū olfactū gustū et tactū. Aut? visua residet in oculo et p̄p̄te in humore cristallino. virt? auditua in aumb? et fit p̄p̄te ad mimculo aeris general? existē. post pelliculā auris: vt aut̄ p̄bi pariter et medici. virt? olfactua in naso et p̄pe in duob? forāculis qui sunt p̄tes medullares et cerebrales

affire cerebri ex opposito duarū narū: virtus gustativa in lingua et pprie in radice est: virtus aut tactiva non est spali organo deputata: sed est toti corpori in modū rebus coeppāsa vt dicit scdo de aia. Primus illoz sensuum viger frigiditate et hūiditate. Scdo frigiditate et siccitate. Tertio caliditate et siccitate. Et quater caliditate et hūiditate. Quiter vero tepene viger oim quattuor qūitatū primarū teperie aut in specialiter vt dicitur medici. volunt nāqz tam phisici qm medici q tactus est verus iudex qualitatum tangibilium. scilicet calidi frigidi humidi et siccī. si enim sola caliditate vigeret de illius qualitatibus opposito: puta frigiditate verus iudex non esset: et sic suo modo deduci potest in alijs qualitatibus: virtutes quae ministrantes sunt quattuor. scilicet attractiva digestiva: retentiva et expulsiua: attractiva viger caliditate et siccitate: caliditate tanquam qualitate actiua et principali: et siccitate velut passiva et minus principali. et air auid. fen pma primi can. doctrina sexta de virtutibus q attractio fit aut rōne calidi aut rōne vacui. exemplū primi patet de calore ignis solis vel mēbro: nō nostri corporis. exemplū scdo p3 de vērtofa. digestiua viger caliditate et hūiditate: qz illa ministrantes virtutes est principalissima: qz humido radicali et in his mēbris simillima. i calido nēpe et humido nra consistit vita viger in q caliditate velut qualitate actiua et pncipali hūmiditate velut passiva et minus pncipali. Retentiva viger frigiditate et siccitate. i frigiditate tanquam actiua et principali siccitate autē velut passiva et minus principali. frigiditas nāqz cōpūnere et siccitas pssa bñ retinere. Expulsiua aut viger frigiditate et hūiditate frigiditate velut actiua et principali hūmiditate velut passiva et minus principali. frigiditas nāqz supfluitates cōpūnit hūmiditas ipsas supfluitates pariter et inēbra ad labilitatem disponit: ideo sic causat expulsiō. Attractiua vt volūt medici viger per vilos longitudinales et retentiva p vilos latitudinales: et expulsiua p transuersales. digestiua autē que est illarū virtutū principalis vt dictum est his vilis sic pncipaliter nō eger: sed alie ipsa suis vilis submittit sufficēter. attractiua em digestiva attrahit retentiva illud qd digerit quousqz digestus sit retinet: expulsiua illud qd ex digestionē supfluum est reijcat et expellit. De virtutes ministrantes velut diligentes famule

virtutū principalū oibus mēbris nri corporis sunt iste ad vite nostre cōtinuationem: et qz quicquid in istis inferioribus est se habet passivē: et particulariter et a corporibus celestibus est et dependet actiue et influēt. Idēo considerandū est q virtus attractiua principaliter per influētiam viger solis qui est calide et sicce influētie temperate et nō maris qui corruptiue est nature. digestiua virtus viger per influētiam am iouis. retentiva per influētiam saturni. expulsiua per influētiam lune. Et predictis planetis associari possunt hi planete qui cum ipsis in altera qualitatū vel ambabus simbolizant. Pro declaratione hoc anectendū est q velut in celo duo sunt planete qui deper se ad vite productionem aut eiusdē cōtinuationē nō influunt saturnus videlicet et mars. Ita in corpore nostro sunt mēbra que ad vite cōtinuationē nō deseruiūt nisi per accēs se caliditate que est supflua et nimium caustice colere recollectorū: ne ex ipsa mēbra aut exardescant aut saltem febrili calore et siccitate nimium infestent. Et splen qui est torcular sanguinis et supflue fecis sanguinis puta melancolie recōditorium et crater. primo illoz mēbroz pceff mars et secundo saturnus. Circa predictoz de quattuor virtutibus ministrantibus declarationem Notandū est primo circa virtutē attractivam que viger vt dictū est caliditate et siccitate in corpore mixto ex elementis sic debet confortari qn viger similis virtus in celo: vt qn luna est in signo calido et sicco vt ariete et sagittario: nō aut luna exite in leone qz leo est signū fortissimū et habet influētiam in corde hominis et subsequēter in stomacho virtus eius est adeo fortis q leo nō debet eligi pro operibus medicane siue luna sit sub eo siue sit ascēdēs nec pro laxatiua nec pro sflorotomia nec pro cōfectionibus faciendis: et cōfectiones siēde p attractiua etiā debent fieri luna existēte sub ariete vel sagittario: nō autē sub leone vt dictum est: et qui est festinus ad subueniendum virtuti attractiue: et nō potest expectare lunā ad arietē vel sagittarū. eligat ad minus ascēdēs celi arietem vel sagittariū vt superior radij confortet radicem inferiorem. similiter q vult confortare virtutem retentiua eligat lunā esse in signo frigido et sicco: vt in taurus vel virgine nō autem in capricorno: quia est signum retrogradum et de cōfectionibus. similiter de

festinatione intelligendū est sicut prius suo modo est dictum de iuuamine virtutis attrahētiue. Et qui vult confortare virtutem digestiuam eligat q̄ luna sit in signo calido & humido vt in geminis et in prima medietate libere & in aquario & de confectionibus similiter: et festinatione intelligendū est suo modo sicut prius. Similiter qui vult confortare virtutes expulsiuam eligat lunam esse in signo frigido & humido vt in cancro scorpion. & piscib⁹ et similiter de cōfectionibus & festinatione sub propria cōstellatiōe iuuare. Et operandū ē per doctum medicum: & sic est finis primi capituli quarte differentie.

Argumentū sc̄di capli q̄rte dñe.

Secundū caplin quali humores supflui & dānosī corporis humani sunt purgādi p̄ aspectum ad planetas influētes sup hūores planetas debilitādo & signa fornicādo vt mars super colera: iupiter super sanguine: & sic de alijs.

Humores super

flui corporis humani sunt humores decidētes a temperamento nature & illi humores inducunt infirmitates et quādoq; mortem: ideo expedit prudētē medicō purgare excessum illozū humorū & reducere ad debitum temperamentū. Et nota q̄ dādam capitulū positū superius in quo agitur de septem planetis influēt. super varios humores & varias egritudines. Notandū igitur ad p̄positum q̄ saturn⁹ influit generalit̄ super melancoliam & mars generaliter super coleram sicut luna super fleuma. Cum igitur volueris humorem melancolicū purgare a corpore humano facias q̄ saturnus sit debilis in celo hora illa qua propinatur medicina. videlicet q̄ saturn⁹ nō sit in angulis: quia ei⁹ virtus fornicaret & retineret illum humorem in corpore & ipsum fornicaret & per p̄ns disponit ipsum vt vincat medicina sit itaq; saturnus cadens ab angulis vt eius fornicatio debilitet nec sit hora saturni: q̄ eius virt⁹ augmētaretur & quādo est debilis in celo nō habebit virtutē retinendi humorem & citius expellet. eligas ergo horam iouis aut veneri⁹ q̄ illi planetæ sunt oppositari⁹ virtutē: & q̄ iupiter vel venus sint fortes in celo: pari fornia dicendū est de marie qui influit super co-

leram cū volueris purgare coleram eligas q̄ mars sit in domo cadēti. & nō sit eius hora: s; hora alicui⁹ boni planetæ. Et circa hęc ḡialt̄ eōs dērandū q̄ in cinni euacuatione videlicet cuiuscūq; humorū semper vitanda est hora maliozū planetarū saturni videlicet & maris. & generaliter vitanda est fornicatio eoz in celo in omni opere medicinali laxatiuo & sic suo modo dicendū est in alijs planetis sup alios humores vin influēdi habentib⁹. specialius tñ cōsiderandū q̄ q̄ saturn⁹ assimilat spleni existēt. frigide & sicce cōplexionis in hora ipsius aut ipso fornicato in celo malum est purgare splenē. Jupit̄ est calide & humide cōplexionis & assimilat epati & ideo in horis ipsius & ipso fornicato malū est purgare epatē: s; bonū est purgare splenē. Mars est calide & sicce cōplexionis & ei assimilatur fel & renes & iō in horis eius & ipso fornicato in celo malū est purgare fel & renes. habet aut caliditatem et siccitatem destructiuam. Sol est calide & sicce cōplexionis tēperate: quia habet caliditatem et siccitatem cōseruatiuā et nutritiua & assimilatur ei cor: & ideo in hora eius et ipso in celo fornicato malū est purgare cor: sed alia mēbra bene possunt purgari. Et nota hic q̄ sole existente in fornicatione virtutis influente vt in ascēti. vel in angulo medi⁹ celi vel in angulo terre bonū est dare medicinā cordialē cordis cōfortatiuā nō tamen purgatiuā: & in isto correlatio aperit magna doctrina ministratio nis medicinali & rerū operabiliū p̄supposita sciētia astroz. caue etiam in opere laxatiuone leo domus solis sit ascēdēteseo q̄ moueret medicinā ad nauream & vemicā dispositionē. Venus est humide & benigne cōplexionis: & influit in testiculis: & iō in hora eius & ipso fornicato in celo malum est purgare testiculos. Luna est frigide & humide influente & influit super cerebrō: et ideo in hora eius et ipsa fornicata in celo malum est purgare cerebrō. Mercurius est frigide & cōcrutibilis nature et influit super pulmonem: ideo in hora eius et ipso fornicato in celo malum est purgare pulmonem et incipere applicationem medicinē ad mēbrum: sed licet quādoq; in horis ipsorum & ipsis fornicatis in celo parare et disponere humorem ad expulsione vel etiam parare et disponere ad medicinam nisi horis Martis vel Saturni.

Considera autē iuxta predicta q̄ quis dicitur sit q̄ maliuoloz planetarū influentia ⁊ fortitudo eoz in celo vitanda sit. artū aduertere debem⁹ sententiā sapiētijs p̄ho⁹. p̄ncipis sciētie astroz. qui fuit in astrono⁹. sicut aristote. in p̄bia. ypocras in medicina. hector in armis. salomon in moralib⁹ volē q̄ p̄siderare debem⁹ infortunā vtruz ne fuerit d̄na natiuitatis aut saltem notabile d̄niuz habuerit sup natiuitate illi⁹ qui recipere debet medicinā. Nam illi talis infortuna seu maliuol⁹ planeta p̄desse possit. vbi alijs nouementū inferret. mali em̄ iuuat suos vt supra tactū est. ait em̄ p̄ho⁹. in cetero quio v̄bo. io. sic ad litterā. vti oportet in fortunijis in electionib⁹ sicut p̄ti medici vtuntur venenos fm̄ cōpetentē quātitatē. Et vult haly in cōmento q̄ docti astrologi nō solum aspiciūt ad fortunas in electionib⁹. sed p̄mo aspiciūt ad naturā illi⁹ cui eligūt ⁊ rei p̄ qua fit electio. ⁊ si natiuitas nota fuerit sufficit illis ⁊ fortem faciūt significatozē siue fortuna fuerit siue infortuna. si vero ignota fuerit natiuitas inspiciūt ad naturā ⁊ ad mores illi⁹ p̄ quo eligūt ⁊ fortificāt illū planetā qui assumitur illi nature ⁊ moribus siue sit ifortuna siue fortuna. Et assilant p̄ho⁹. infortunas specieb⁹ acut⁹ que sunt quasi venenū cuiusmodi sunt medicine quarti gra. vtputa euforbium ⁊ sic de alijs. quib⁹ p̄udēs p̄hysic⁹ vti in quibusdā corporib⁹ in cōpetenti quātitate p̄t virutē earū penetratiuā ad membra longinqua purgāda aut alia quauis rōnabili occasione: sic p̄udēs astrolog⁹ vritur infortunis fm̄ quātitatē esse carū dando videlz eis quātitatem fortitudinis ydoneā. predictis generaliter est ānectendū q̄ planete fm̄ se cōsiderati diuersi mode influunt sup opus laxationis. Saturnus nāq̄ impedit operationē medicine. iupit̄ iducit nauisā si sit supra terrā. mars q̄ ducit v̄q̄ ad emissionē sanguinis. Sol q̄q̄ est bonus q̄q̄ malus. Ven⁹ est amicabile. Mercur⁹ est indifferēs. Multū t̄m̄ p̄dest mercur⁹ si sit sub terra trahit em̄ ⁊ inclinat hūores cor porq̄ad descēsum. habēt q̄ planete influētijs fm̄ earū naturas. p̄p̄ias sup sp̄alibus membris ⁊ humoibus.

CUnde saturn⁹ habet aurē dextrā splenē v̄ficā melācolīā cū p̄cipatōe fleumar̄ acris.

CJupiter habet tactū pulmones costas carilagines ⁊ sperma cum sanguine.

Mars habet sinistrā aurē euz ioue partīcipe colerā renūculos venas testiculos: ⁊ vt vult albumasar epar cum ioue.

Sol cerebrum medullā visum cor: neruos ⁊ in omnibus mēbus partis dextre participationem assumit.

Venus habet odoratū ⁊ sp̄mā cum ioue nuchā spinā nates lumbos pulmonē matricē vuluā cū luna epar carnē pinguedinem.

Mercuri⁹ habet locutionē deliberationē mēoriā linguā ⁊ vt vult p̄ho⁹. fel atq̄ nates.

Zuna habet gustum deglutionem stomacū ventrē mulierū pudēda. participationes in oibus mēbus sinistre partis. hoz planetarū incōmoda siue morbi in hoc ipso tractatu caplo. s. differētie. 3. recitātur.

Habēt in super planete influētiā sup speculib⁹ mēbus rōne existētie eoz in signis vt in ariete: saturn⁹ habet pectus: iupiter vētrē: mars caput: sol femora: venus pedes: mercurius crura: luna genua.

In thauo saturn⁹ habet ventrē: iupit̄ dorsum: mars collū: sol genua: venus caput: mercur⁹ pedes: luna crura.

In geminis: saturn⁹ vētrē: iupiter verenda ⁊ que succedūt: mars pectus: sol crura et caullas: ven⁹ collū: mercuri⁹ caput: luna femora.

In canero: saturnus virilia ⁊ eis succedētia: iupiter femora: mars pect⁹: sol pedes: venus brachia ⁊ humeros: mercurius oculos luna caput.

In leone: saturn⁹ verenda ⁊ eis succedētia: iupiter femora ⁊ genua: mars ventrē: sol caput: venus cor: mercurius humeros ⁊ guttur: luna collū.

In virgine: saturn⁹ pedes: iupit̄ genua et succedētia. mars ventrē ⁊ verēda: sol collū: venus stomachum ⁊ vētrē: mercurius cor: luna humeros.

In libra: saturn⁹ genua ⁊ succedētia: iupiter oculos ⁊ succedētia: mars verēda ⁊ succedētia: sol humores: venus caput: mercurius vētrē: luna cor.

In scorpione: saturn⁹ caullas ⁊ succedētia: iupit̄ pedes ⁊ caput: mars brachia ⁊ femora: sol cor: ven⁹ verēda ⁊ succedētia: mercuri⁹ dorsum: luna ventrem.

In sagitario: saturn⁹ pedes: iupit̄ crura ⁊ caput: mars pedes ⁊ man⁹: sol vētrē: ven⁹ femora ⁊ brachia: mercuri⁹ verēda ⁊ cor: luna dorsum.

CIn capricorno saturnus caput et pedes iupiter genia et oculos: mars crura et humeros sol dorsum: venus femora et cor: mercurius vereda et succedentia: luna femora et verendorum succedentia.

CIn aquario saturnus caput et collum: iupiter humeros pectus et pedes: mars caullas et cor sol vereda et succedentia: venus genia et succedentia: mercurius femora et cor: luna vereda

CIn piscibus saturnus humeros brachia et collum: iupiter cor et caput: mars caullas et ventre: sol femora et succedentia: venus dorsus et collum: mercurius crura et verenda: luna femora et eorum succedentia.

CJunta hanc materia consideratur quod potentior ceteris paribus est influentia planetarum in signis supra membris hominis quam in domibus: sed quod nunc dictum est in generali de influentijs planetarum inter se consideratorum quas habet super opere medicinali laxativo et super membris humana et sicut dictum est de virtute eorum quam habet in signo super membris humana. Nunc dicendum est de influentijs eorum in speciali quas habet super eodem opere medicinali laxativo put sibi invicem coniungunt et quas habet existentes sub diversis signis. prenotandum igitur quod non similit se habet planete per comparationem ad humores nostri corporis euacuandum sicut et signa celi. nam ut supra patuit in euacuando humore vitanda erat influentia et fortitudo planete symboli habentis vel virtute influendi super tale humore. secundum autem de signis: nam in euacuando humore aliquem eligendum est signum symboli habens cum illo humore: ita quod tale vel sit ascendens vel quod luna sit sub ipso. de preterito ut predictum est leone cui annexus capricornus. est enim ut supra tactus fuit capricornus odiosus. de preterito quoque signis ruminantibus eius in simodi sunt aries taurus et capricornus. et nec sub ipsis similit nec sub leone nec capricorno sunt luna nec etiam dominus ascendens. dempra rursum medietate vltima libere computando a 9. gradus eius que vocat via cobulsa. demptis etiam tribus primis gradibus signi scorpionis quia luna illic et maxime in tertio gradu scorpionis infortunatur quia est casus eius quod oppositum sicut exaltationis quod est 5. gradus tauri. Junta quod est notandum quod gradus qui est precursus casus alicuius planete infortunat semper gradum precedere immediate: et gradum immediate sequentem. quia illi multum sapiunt naturam illius gradus

qui est casus: hinc est quod etiam quartus gradus scorpionis vitandus est. Circa quod considerandum est quod planeta existens sub aliquo gradu. siue fortunato siue sub non fortunato sicut tactum est sapit naturam et ille quod immediate precedit et ille quod immediate sequitur. plus tamen sapit naturam illius qui immediate sequitur quia ad illum se applicat: et ab illo qui precedit recedit. modum supra patuit applicatio fortunator est quod recessus. unde consideranda quod si esset possibile oculum esse in centro terre videret per centrum corporis planete ad gradum 9. spheram quia isto modo sumunt nostre calculationes similiter et domorum celi compositiones sumunt penes nonam spheram. Nota quoque hic de gradus ascendens. in quocumque climare quod si veniat finis signi ut puta 30. gradus aquarii ponitur primus gradus piscis per initio ascendens. in faciendo figuram celi licet non debeat sic fieri quoad alios gradus celi. causa prima est duplex. prima est causa que tacta est: quod gradus ponitur in medio aliorum quorum licet sapiat tamen precedens. quod sequens. naturam magis tamen sequentis. secunda quia si caperetur vltimus gradus aquarii per initio piscium tunc illud signum aquarii patitur vigorem haberet in illa domo et tamen oporteret dominum ascendens. sumere penes aquarium: sed quando initium signi piscis ponitur per initio tunc totum illud signum est vniuersum et vniuersum dominum. et sic dominus ascendens. et cetera facilius et vniuersum finis ipsorum possunt inueniri ex his facilius per causa 2. Nota itaque consequentem pro purgatione quoad signa quod ad cito purgandum egritudines recetes triplicitas aquea est utilis et maxime luna existens in piscibus ad antiquas vero triplicitas terrea est oportuna de preterito semper capricornus. et plus in hoc valet taurus et luna sub eo: et luna sit salua ab infortunis et in aliquo angulo: ut sit fortunator et caue ab appropinquato elune cum saturno quia significat semper elongationem et rarditatem in rebus. Considerandum igitur specialiter quod in figura celi facta super hora supronis ipsius farmaci id est medicine laxatiue principaliter considerare debentur duos planetas scilicet dominum ascendens. et lunam hoc notat Ptholo. in centiloquio verbo. 21. sic inquit. Purgatorum accipe luna in scorpione vel in piscibus domino ascendens iuncto planete qui fuerit sub terra laudabili. si vero coniunctus fuerit dominus ascendens. planete existens. in medio celi patitur nauisam et vomit medicinam nec in ea morabitur. Et vult haly in comen-

ro q̄ intelligitur verbum de tota triplicitate aquea ⁊ ibi reddit causas amp̄bi: quia domus nō ascendē. cōiuncto planete qui fuerit sub terra humiditates superflue mēbrozuz obstā. fortitudini eoz trahitur ad inferiores partes corporis ⁊ oppositō modo fit si supra terrā sit. Et nota q̄ fortius est in hac re si dñs ascendē. Corporealiter fuerit sub terra pro actu laxatiuo: aut si corporealiter fuerit supra terrā pro inductiōe nausee ⁊ dispositionis vomice. Itēz in eodē centiloquio verbo. 19. sic ait Pholo. si quis purgatorū acceperit luna cū ioue existente abbreviatur opus eius ⁊ effectus ei⁹ minuetur: cuius causam reddit haly cōmentator: ibidē in cōmēto sic: quia effectus medicinē nō est naturalis corpori sed attrahit humores superando plures virtutes: cui⁹ igitur natura fortior fuerit ip̄a medicina prohibebit effectū eius: sed iup̄er confortat naturā coniunctus lune: igitur ⁊ c. Et ampliari potest sententia pholo. ad epistentiā lune cū venere: q̄z quādo luna est cū venere etiā nō est sumendū farmaciū licz fortius: sit de ioue. Et ratio vtriusq; simul potest esse hec quia ex quo luna ē humide cōplexiōis: ideo ratiōe cōiunctiōis eius cū ioue aut venere qui sunt planete humidi mēbra minū humida reddūtur ⁊ per cōsequēs medicina maxie ratiōe humiditatis veneris minū duceret. ⁊ simili ratiōe fortitudinis iouis similiter humiditatis eius. luna em̄ cōiuncta ioui adeo naturā cōfortat: vt q̄ medicina nō possit vincere naturā: cū tñ de ratiōe medicinē laxatiue sit q̄ naturā vincat. Cōsulant artamē aliqui q̄ luna existēte cū ioue nō dētur medicinē laxatiue integra dos. s̄ fortasse si necessitas esset. 10. aut. 12. pars ei⁹ ⁊ illud de facto visus est per experiētiā in quodam egro qui cepit facillē medicinaz als per eundē receptā ⁊ ductus fuit per ip̄az vsq; ad vltimū fere potēte sue nature ⁊ vsq; ad mortis periculū: ⁊ hoc est intelligenduz quicquid haly cōmētator dicit ad verbū pholo. dicitur q̄ intelligitur ⁊ effectus eius scz sanitatis minuetur: fortius: quozq; vitade essent dicte coniunctione luna existente recepta a fortuna ⁊ dominio ipsius lune respiciē. eā a tercio vel sextili: ⁊ maxie caue ne luna sit in leone in dādo famarcū ⁊ iue leo sit ascē. ⁊ itellige illud qd̄ dicitū est de cōiunctiōe corporeali aut saltē

de applicatiōe ad cōiunctiōē corporeale ip̄i lune ad ioue vel venere ⁊ nō de aspectu ip̄i lune ad illos duos planetas: imo aspectus lune ad ioue ⁊ maxie ad venere est valde bonus ad opus laxationis ⁊ bonus est in opere laxatiuo q̄ sit dñs ascendē. potēs fortunatus orientalis in angulo rectificā. his duobus significatoribus adde cuz ip̄is fortunas in signo mēbra a quo vis euacuare: ⁊ fortificetur illud signū q̄tū poterit: ⁊ si fortuna posita in illo signo respiciē. mēbrū habeat i tali signo influentiā supra illud mēbrū erit prestātius ⁊ apta dñm quare domus ⁊ pone lunā vel dñz ascendē. in signo materie euacuade semp fortificādo eos: ⁊ caue ne illi duo significatores sint in ascendē. nec in signo ruminatiuo q̄z eno meretur medicina anteq̄ operaret: ⁊ p̄ consequēs si velles facere vomere ⁊ purgare partem superiozē stomachi elige alterū significatoz dictoz in ascendē. vel in signis ruminatib⁹ vel in celi medio: ⁊ caue in q̄tū potēs ne isti significatores sint cadētes nec retrogradi nec cōbusti nec sub radijs solis vel als infortunati vt pro calida materia euacuāda pone eā in calido signo ⁊ pro humida in humido ⁊ pro melacolia euacuanda applicet luna ioui pro colera venere: pro fleumate soli: nec applicet luna vel dñs ascendē. planete retrogrado: ⁊ si medicina est potio melior est scorpio. si elctm cancer: si pillule pisces: nō sit luna vel domus ascendē. vel pars fortune in quarta domo nec in octaua: nec in cadēti aut infortunati aut in fortune nisi sicut dictū est illa infortuna sit dominus natiuitatis: nō etiā sit dñs dom⁹ mortis in aliquo anguloz ⁊ presertim in ascē. nec cōiunctiōe habeat cū aliquo significatoz nec habeat magnā potēstatē hora sumptiōis medicinē. Et q̄ dictū ē de medicinis laxatiuis videre restat de restrictiuis: pro quo notanda sunt sequentia q̄ videlicet luna sit in gradu sue exaltatiōis iuncta ioui per corpus aut applicas ei ex radijs: sit quoq; tam luna q̄ planeta cui ip̄a luna applicat de rando cursu non tamē sit retrogradus ille planeta cui luna applicat: ⁊ si isti duo sint accedentes ad septētrionē prestabilis erit: caue a venere ⁊ marte ⁊ quo ad signa bona est triplicitas terrea depro capricorno ⁊ vrilior est thaurus ⁊ cōpetēs est aquarius. Et si medicina debeat sumi pro vomitu elige signa ruminatiā ⁊ cau

erum tam ascēdētia q̄ luna existē. sub ipsis
 ⁊ q̄ dñs ascēdē. sit in celi medio: ⁊ si iret ad
 suā exaltionē esset prestabilis. apraq̄ signū
 mēbrū. unde aptare. signū est eligere q̄ illud
 veniat ad bonā domū celi: ⁊ si bonus planeta
 sit in illo signo aut domo aut saltem aspiciēs
 tanto melius ⁊ ad gargarisandū eligat ascē
 dē. aries. vel cancer vel luna sub aliquo illo
 rum. signozum sit luna salua ab infortunijs:
 sed de cristeribus considera q̄ luna sit in pu
 ma medietate libe vsq̄ ad .19. gradum vel
 in scorpiōne dēpris quattuor primis gradib⁹
 ⁊ dñs ascēdē. nō habeat aspectū ad dñm do
 minus sexte habeat aspectū ad dñm do
 minus ascēdē. ad venerē eam aspiciendo
 sextili vel trino aspectu hoc iuuabit ⁊ plus va
 let aspectus lune ad venerē q̄ ad iouem ⁊ eli
 ge si possis in his operatiōibus q̄ luna sit re
 cepta a fortuna aut saltē ab infortunijs libe
 ra: nō tainē sit cōiuncta: cozpozaliter ioui vel
 veneri quia abbreviaretur opus medicine cū
 malo effectu nimis laxando ⁊ debilitādo coz
 poz ⁊ extrahēdo eque bonos humores a coz
 pozē sicut malos: ⁊ ista eadē est causa dictozū
 de cōiunctionibus eozum supra in passu vbi
 determinabatur de medicinis laxatiuis.

Argumentū tertij cap. quarte dñe.

Tertium capitulū qualiter totum corpus
 humanū corruptibile habet aspectum ad ce
 lum ⁊ quelibet eius pars: ⁊ in curis ordina
 dis potest considerari certa ordinatio celi vt
 facilius cura acquiratur si cura per artem sit
 possibilis.

Utum corpus

humanū subijcitur celo: corpus
 humanū corruptibile ponit hic
 ad differētiā cozpozū humanoꝝ
 glorificatoꝝ q̄ nullo modo subiācent celo nec
 suis influētijs sicut sunt corpora sanctorū: sed
 ista nostra corpora que sunt inferiori subijcū
 tur celo. teste sancto Thoma de aquino in sū
 ma cōtra gēiles sic dicere. Corpus humanū
 subijcitur celo: intellectus vero noster subijci
 tur angelis: volūtas nostra nō subijcitur nisi
 soli deo: ⁊ omnia hec subijciuntur deo. Nunc igitur
 videndū est qualiter corpus nostrū ⁊ per
 quā formā subijcitur celo: ⁊ circa hoc in hālē
 danjs antiquis; speculatiui antiqui depinxe

runt hominē nudum qui super caput habet
 arietē: in collo thaurū: in brachijs duos gemi
 nos: in parte superiori pectoris cancrū: cōtra
 stomachū ⁊ cor leonē: in parte superiori ven
 tris signū virginis: in parte inferiori ventris
 descēdēdo vsq̄ ad pudēda signum libe in
 mēbris generatiuis scz in pudēd. scorpio:
 in coris sagittariū: in gemibus capricornum:
 in tibijs aquariū: in pedibus signū pisciū: et
 ratio istus est quia signū arietis influit in ca
 pite homis ⁊ oium animalū: thaurus in col
 lo: ⁊ sic de alijs descēdēdo vsq̄ ad finē signo
 rum. Unde dicit allibicius q̄ aries habz coz
 pus ⁊ faciē: thaurus collū ⁊ gutturis nodū
 gemini humeros ⁊ brachia ⁊ manus: cancer
 pectus coz stomachū costas: splenē ⁊ pulmo
 nem. leo stomachū coz latus ⁊ dorsū. virgo
 ventrē anteriora telas ⁊ intestina. libra lum
 bos: ⁊ inferiora ventris vmbilicū pectinem
 scorpio verēda testiculos veficam anū. sagit
 tarius femora. capricornus genua. aquanus
 tibias vsq̄ ad inferiora caullarum. pisces pe
 des: ⁊ idem ordo potest directe attendi in m
 firmitatibus penes domos bando caput ⁊ fa
 ciem ascēdēt ⁊ sic de singulis.

Proportionatis itaq̄ celestibus signis ad
 mēbra nostri cozpozū procedendū est ad cu
 ram ipsoꝝ ⁊ totius humani cozpozū aspice
 in omī tempore curationis ad locū morbi in
 cozpozē. q̄ si fuerit egritudo in aliquo illoꝝ
 trū mēbroꝝ: puta vel in capite gutture aut
 pectore superiori: cura eam cuz luna fuerit in
 vno illoꝝ trū signoꝝ: puta in arietē necnō
 in thaurō aut geminis que est pars superior
 ⁊ si fuerit in parte secūda cozpozū scz a spatū
 lis vsq̄ ad vmbilicū: cura similiter eam cum
 luna fuerit in cancro vel in leone vel in virgī
 ne ⁊ est hec pars media. si fuerit egritudo in
 parte inferiori cozpozū videlicz ab vmbilico
 vsq̄ ad genua tā ante q̄ retro cura eā etiā vel
 luna existēte in libra vel in scorpiōne vel in sa
 gittario. ⁊ si fuerit morbus a genu vsq̄ ad pe
 des sit similiter luna vel in capricorno vel aq̄
 rio vel in piscibus: ⁊ exquisitius esset si luna
 esset in membro respiciente distincte mem
 bꝝ curandū vel saltem sit tale signum
 ascēdē. vt si velis caput curare sit luna
 in arietē vel saltem aries ascēdat: sed sicut su
 pra dictū est nō sit luna in ascē. qm̄ ibi infortu
 natur: ⁊ scias q̄ ois egritudo ⁊ dolor existēs
 c ij

capite vsque ad pectinē bz curari luna exi-
 stēte in angulū terre ⁊ mediuz celi q̄ pars dī
 ascendēt ⁊ pars alta celi: ⁊ si fuerit a pectine
 vsqz ad inferiozē partē pedis curabis cum lu-
 na fuerit inter decimā domū ⁊ angulū terre q̄
 est pars in fenoz circuli ⁊ sic in alijs egritudi-
 nibus: ⁊ sit luna iuncta fortune aucta lumine
 ⁊ nūcro ab infortunijs salua ⁊ in angulo pre-
 terq̄ in ascēn. ⁊ sit in ascēn. fortuna ascēn. qz
 significabit curā. Et caueas in omī curatione
 ab hora martis ⁊ eius influētia ⁊ ne luna vel
 dñs ascēdē. iungat ei ⁊ presertim ne luna iun-
 gatur ei in signis terreis vel igneis: ⁊ ne lu-
 na vel dñs ascēdē. aspiciat eā malo aspectu
 marie in cremēto lune ⁊ in cura oculoꝝ ⁊ ca-
 pitis ⁊ pone iouē fortunatū i ascēdē. vel i. ii.
 io. vel. g. ⁊ si vis curare fascinatū vel malefici-
 atum vel denotiatū sit in mercuri⁹ in suo termi-
 no vel in alijs dignitatib⁹: ⁊ sic multū valet si
 esset mercuri⁹ in primis septē gradib⁹ virginis
 qz esset in sua domo ⁊ suis terminis: aliunde
 tamē nō sit impedit⁹ intelligēdū quoqz q̄ me-
 lius esset q̄ luna esset in p̄ncipio inceptois cu-
 re in signo mobili aut cōmuni q̄ fixo: quia si ē
 signū fixū protēdit cure p̄lixitate: ⁊ inter fixa
 plus vitandus est leo ⁊ acceptabilior taurus
 imo vt supra patuit in egritudinib⁹ antiquis
 ⁊ fixe radicalitatis omīno eligēdus est taur⁹.
 Inter quoqz mobilia plus vitandus est capris
 cornus: ⁊ ne mireris si plus in donatiombus
 lapatuarū medicinarū ⁊ alijs medicine ope-
 ribus attēdamus existentia lune in celo q̄ ali-
 terius planeten: ipa em̄ celoz est nūcia. hic em̄
 annectēdū est q̄ sicut supra dictū est q̄ signa
 celestia respiciunt naturali quodā respectu mē-
 bra nostri corporis: ita eadē signa ⁊ stelle eis
 insite influunt etiā supra medicinas tam sim-
 plices q̄ cōpositas illis mēbris debitas ⁊ ab
 eis dē euacuat. verbi gratia, stelle que habēt
 influentia supra caput collū ⁊ pectus homis
 sicut sūt stelle arietis ⁊ tauri ⁊ geminoꝝ instu-
 unt singulariter supra terapigrā: ideo ipa habet
 vniū singulare imperio creatoris a capite
 collo ⁊ pectore ⁊ nō ab inferioribus mēbris:
 ⁊ hoc exēplū est p̄ medicinis cōpositis. simi-
 liter pro capite ē dicēdus de illa simplici medi-
 cina puta aloē ⁊ mirabolani. ⁊ a pectore simi-
 li ratione euacuat hoc cōpositū medicamē
 pura dyasene: ⁊ istud simplex puta agaricus
 quia speciale influētia super cōpositioē ⁊ ge-

neratione eozū habuerūt stelle cancri leonis
 ⁊ virginis. pari ratione a stomacho illud euac-
 uat cōpositum medicamē pura dyasene: ⁊
 istud simplex scz casia fistular similis mirabo-
 lani scz ratione stellarū cancri leonis ⁊ virgi-
 nis. simili de causa similiqz modo euacuat ab
 epate hoc cōpositū medicamē electū de succo
 rof: ⁊ illud simplex scz fumus terre scilz ra-
 tione influētie p̄ncipaliter virginis ⁊ p̄ncipij
 libze. eodē etiā modo euacuat a splene illud
 cōpositū medicamē pullule inde v̄l etiā dyase-
 ne: ⁊ illud simplex scz sene vel etiā fumus ter-
 re scz ipē finis virginis ⁊ p̄ncipij libze. eadēqz
 ratione suo modo ip̄s renibus appropriat
 hoc cōpositū medicamē pura benedicta ⁊ il-
 lud simplex puta sapifragia ratioē iussuentie
 libze ⁊ scorpiōnis. matrici etiā simili modo ap-
 propriatur hoc cōpositū medicamē scz bene-
 dicta: ⁊ illud simplex puta colouitida scilz
 libze ⁊ scorpiōnis. iuncture autē simili ratioē
 cōuenit hoc medicamē cōpositū scz electū de
 succo rof. v̄l etiā benedicta: ⁊ hoc simplex. s.
 hermodactili vel etiā colouitida. colouiti-
 da quoqz ⁊ hermodactili p̄pter influētia stels
 laruz constitutiū signū pisciū virtutē habēt
 purgandi pedes ⁊ habet supra iuncturas ma-
 rinā influētia capricornus ⁊ post aquarius ⁊
 post pisces. Considerandū attamē circa nūc
 dicta q̄ multū conferūt dispositiones qualita-
 tū medicinaruz ad opera euacuationū. hinc ē
 q̄ ad euacuandū a iuncturis q̄ sunt loca mul-
 tum remota a stomacho ⁊ alijs p̄ncipalibus
 mēbris necessarie sunt medicine fortes vt vir-
 tus earū in via ratione caloris naturalis non
 consumat ⁊ oportet eas esse subriles ⁊ acut-
 tas vt virtus earū ad profunda corpoꝝ loca
 queant penetrare marie quia loca iucturalia
 sunt neruosa ⁊ per cōsequēs dense compagi-
 nis. Admiratōe quoqz dignū rationabilis exi-
 stit. vnde tam admirabilis vis existat tā me-
 dicinis q̄ stellis: medicinis scilz passive ⁊ stel-
 lis actiue: sed hec omī semoto hesitatōis scru-
 timo a summo oim̄ rerū conditore ac creatore
 ipsiusqz potēti ⁊ oim̄ perfectōe digno impe-
 rio p̄sunt ⁊ dependet: ⁊ nō sōiū hec vis inero
 subiecta iuri naturali: sed ⁊ oim̄ virū tam sen-
 sibilū q̄ intellectualū cunctariqz reruz totū
 nature subiecta vultui ei⁹ ineffabili bonitate
 dependet mltimode: ordine quoqz ⁊ nexu no-
 bis in cōp̄: hēnsibilis extat p̄natura ipsi sumo

bono qđ deus existit velut originē simul ⁊ fini lege immititur naturali. iuxta dictū boeticū in de philosophico consolatu libro .3. metro .3. Reperunt proprios queq; recursum redituq; suo singula gaudēt nec manet vlli traditus ordo nisi qđ fini imperit ortus stabilemque sui fecerit orbē. Et quia supra dictum est qđ corpus humanū habz ordinē ad influentiā signi rini: vt influentia arietis supra caput: ⁊ sic de singulis pretermittēdū nō est in presenti materia qđ etiā corp⁹ nostrū humanū habet aspectum ad influentias. 12. domoz vt puta caput ad ascendē. collum ad domū secundā: ⁊ sic deinceps fm ordinē domozum vt dictum est clarius superius. Ande bene aduertendum est qđ si curare velis caput siue per medicinā laxatiuā siue per alterationē aut aliud multū cōgruū erit qđ in domo respiciē. caput ponatur fortuna nō aliunde impedita: ⁊ prestabilis erit qđ aries ascenderet nisi qđ vitari deberet medicina laxatiua siue luna eēt sub eo vel siue aries ascenderet quia timor esset de vomitu: ⁊ hoc est solū ratione illius qđ aries ē signū ruminatiuū: ⁊ sic de alijs dicendū est qđ si velis curare collū sit fortuna in secūda domo: ⁊ prestabilis esset si thaurus pstitueret domū secundā. ⁊ sic videndū est cōsequēter discurredo per alias domos: lunā autē solū dīponē in suo signo velut supra tactus est. si rasiuonē signū in quo est luna constitueret domū respiciēte mēbrū cui mēbro esset medicādū tanto prestātius esset: sed tamē bene semper considera qđ nullo modo fiat inasio in mēbro luna existēte in signo hoc mēbrū respiciē. His dictis generalit̄ annectendū est qđ in omni electione cuius effectū quis desiderat ⁊ ad ppositū intelligim⁹ de medicinali electōne septem sunt consideranda. Primum est aptare seu fortificare planetā vncētē in natiuitate vel saltē nature ⁊ moribus eius cui fit electio cōueniētē. Secundū est aptare planetā qui fuit dux proxime preterite cōiunctōis vel oppositōis luminariū: qz ipse habet significatio nem super omnes qui sunt inter ipa tempora media. Tertū est aptare gradus ascendē. ⁊ eius dñm. Quartū est aptare gradū vniūsq; luminariū ⁊ dñm horē: ⁊ si hec impedita fuerint nullū erit remediū. vtestat haly. s. opoztebit electioē differre. Quintū est aptare domum ⁊ planetā significantē rem ⁊ genus ele

ctiois ac ipius planete vltimū receptorem. Sextū est aptare gradū medi celi. Septimū tandē partē fortune ⁊ domū quartā que est finis rei. Ande nota qđ aptare domū aut planetam nihil aliud est qđ eligere tēpus in quo sit it in dispositione apta ⁊ bona in ipso celo. Argumentū quarti cap. quarte dñe.

Capitulū quartū de electione influentie celi circa curam oculoz ⁊ aurū ⁊ de eius subtili ingenio.

Via in isto ca

pitulo tractandū est de influentiā celi super oculos corporis humani ⁊ super aures ⁊ de modo mēdendi ⁊ pseruādi sanitatē talū organoz. Primo videndū est qđ sit oculus. oculus est mēbrum rotūdū radiosuz lucidū septem tunicis ornātū ⁊ cōstans ex tribus humorib⁹. ⁊ est ornatū septē tunicis a proprietatib⁹ septē planetarū: ita qđ quelibz tunica ipius oculi participat cū certo planeta incipēdo a saturno: cōsequēter descēdendo vsq; ad lunā vt pōt partē discursu perspectiue theodosij. oculus ē cōstās ex tribus humorib⁹ qui sunt isti: crystallinus qui est sedes virtutis visive ⁊ participat cū natura aeris. humor citrin⁹ qui participat cū natura ignis. ⁊ humor albuginē⁹ qui participat cū natura aque. Hīsa cōsideratiōe oculi in se videndū est de influentiā celi super oculū: ⁊ de cura ei⁹ considerandū vtrū ocul⁹ patiat ratiōe humoris abūdantis in cerebro descēdētis ad oculuz: vel qđ sit tela in ipso vel aliqua macula vel vesica. si sit impedimentū ex parte humoris cerebri purgādū ē cerebrū ab illo supfluo humore p medicinā cōperētē luna existēte in piscib⁹ vel in arietē vel i thaurō: ⁊ prestātius ē ad hoc signū arietis: ita tñ qđ aries luna existente sub eo nō ascēdat: hoc est qđ nō pstituat domū primā rōne infortunij lune in ascē. ⁊ licet rōne ruminositatis arietis ascēdē. nō esset bene eligēdū tamē minus malū mlto esset qđ si luna esset sub eo. p ptea cōsidera iuxta ante habita qđ p sēntia lune in aliquo signo ad opera medicinalia multo p. valet ⁊ fortior est qđ qđ signū aliqđ nude affe dat: ⁊ sic de alijs bonis planetis dicēdum est suo modo. s. de ioue sole venere ⁊ mercurio. Purgato igit cerebrū applicet aqua vel alia materia cōueniēs ad purgādū oculū magis

extrinsece et ad confortandū ipsa eligēda est luna in arietē dū tamē materia nō sit corosua tunc em eligēdus ē thaurus. Si vero sit tela in ipso oculo vel aliqua macula vel vesica quare eēt necesse ponere ferrū vel materiā corosiuā: videndū est cū magna deliberatiōe et quādoq; p̄ mensem anteq̄ debeat cura inchoari vt pos sit haberi cōpetēs celi influētia ad talē operatiōē inchoandā. et p̄mū quidē est considerādū q̄ luna nō sit in arietē nec aries ascēdat eo q̄ tangere mēbrū ferro luna existēte in signo talis mēbrū verēdū ē. Secūdo cōsiderandus q̄ luna sit in cremēto et velox in motu. Tertio q̄ luna nullā influētia recipiat a marte per aspectum vel per coniūctiōē: q̄ magnū dānū mares influit oculis et est dānator oculorū et toni capitis marie in cremēto lune. Quarto perpēde ne cura oculorū inchoet hora martis vel saturni sed peior est influentia maris. Quinto ne mars sit ascēdēns celi vel in ascēnsu naturā egri qui sciret naturā: q̄ ascēdēns habet caput. Si possis vltra p̄dicta fac vt pars fortune non sit in q̄rta domo octaua nec sexta. et ad bene eligēdū influētia cōpetentē sit luna in cācro aspiciēs iouē vel solem vel venerem aspectu amicabile. luna in v̄gine et in p̄ma parte libe et in aquario et secūda parte pisciū vtilis ē post thaurū: nō t̄m sit in fine signorū q̄ sūt termini malorū et deterior esset luna in fine pisciū p̄pter appropinātiōē ad arietē q̄ in fine aliorū signorū dicitur. Laue etiā in omnib; medicinis tangēns oculos quacūq; via ne parētur sub influētia martis nec q̄ plus ē vasa vitrea in quib; medicine oculorū recondi debent in hora martis nō mūdēt q̄ venret fortasse in cōueniēs vel fractio aut inepta p̄seruatio medicine in eisdē: et q̄ro peior esset mars vt p̄ta retrogradus combustus tanto esset peius. Multū natura humana ad custodiā oculorū laborat: q̄ oculi sūt fenestre aie per quas fenestras videt colores et figuras. Et vt dic̄ plato oculi participāt cū cerebrō in genere luminis intellectus recipit lūmē spūale et oculus luminis corporale: et oculus ē pinguis et lachrymosus: est pinguis ratiōe participāte cū natura cerebellari et lachrymosus ratiōe participāte cum natura aque.

Ciares sunt mēbra seu organa nobilissima tortuosa cōcaua ex instrumentis aie quib; soni et voces discernūt sapiētie et sciētie sūt susce

ptibilia dicēte Aristo. i. metha^{ce}. Quia alia auditu carētia sunt indiscipinabilia. circa cuius p̄sideratiōē medicinale per influētia celi omnia que dicta sunt de adiutorio et nocumēto oculorū memorāda sūt ad sanatiōē aurium: excepta ista differētia q̄ oculi requirūt medicinas tēperate frigidās ad eorū cōseruatiōē nisi in hoc q̄ aqua ardēs prodest oculis dolore tamē inferis: s̄ alie aque medicinales ap̄ propriatē oculis tēperate debēt esse in calore et frigiditate et plus participando naturā calidam q̄ frigidā. oppositū est de aurib;: q̄ aurēs requirūt aquas seu medicinas magis tēdentes ad calorem q̄ ad frigiditātē p̄ earum cōseruatiōē. ad curā vero oculorū vel aurium istud caplin simpliciter non sufficit quo ad celi influētia sed multa sunt p̄sideranda de his q̄ superius in alijs capitulis sunt declarata. vt verbi gratia. si tu incipis aliquā curā oculorū vel aurium circa cōstitutiōē solis et lune nō nisi male accideret: et sic de alijs p̄ditōib; tactis.

Argumentū quinti cap. quarte dñe.

Quintū caplin de mmera febriū et de placentis influētibus in ipsis et de ingenio p̄cedēdi ad curā sequitur in hūc modum.

Natura febrī

um pariter et celi influentia in cura earū efficacius p̄seruatur possint p̄notanda est febris diffinitio et istarū hęc generalis diffinitio. vnde febris est calor naturalis mutatus in igneā. diffinitio quoq; generalis earū ex hac dēscriptiōe trahipōt hoc modo. Nā ex quo febris ē calor vt dicit diffinitio et ipius nois interpretatio. dicit em a seruo ferues: vel a p̄hos grece q̄ est ignis vel lux late tunc. idō s̄m triplicē calore nostri corporis triplex ē prima diuisio febris. Est em calor spiritūū calor mēbroꝝ et calor humorū. febris generata p̄ lapsum caloris spiritūū dicitur effimera ab effimero grece q̄d est nomē cuiusdā piscis solū viuētis p̄ vñū diē: quilla febris nō durat v̄ plurimū vltra spaciū vñi diē: aut durat vltra spaciū trū diē: qm̄ in putridā quertē et causat hęc spēs febris a sup̄ calefactiōe spiritūū et nimio estu aut itenou aut extenou: v̄ tenou quidem vt ex ira aut sumptiōe cibi aut potus sup̄ calefactiōis: vel ex extenou q̄dē vt ex excessiuo exercitio seu numā mora in sole et ex alijs in debitis adimulatiōib; rerum

nō naturalium supercalefacientium: et sicut hec febris ex facili plerūq; causatur curatur ita facili et subito remedio puta simpliciter in frigiditate potest curari. febris vero generata a supercalefactione febrium dicitur ethica et est illa inter omnes species febrium lentissima et longissima facta et equalis fere in gradu ipsi calorem mensurorum et per consequens lente affligit ipsa mensura et fere insensibiliter ipsa leditur: cuius causa est quia dolor est sensus rei contrarie: sensus autem non causatur nisi per actionem unius contrarie qualitates in altera. ab equalibus autem non fit actio: sed actio fit a qualitate predominantem que igitur in naturalis febris et calor ethice febris parum dominatur calorem mensurorum sequitur quod paucam actionem faciat que et. procedit tamen hec febris semper extenuando patientem ipsam et absumendo mensuram humidam sicut rore cambiale et glutinosum. et sic tres sunt species ipsius febris ethice. Prima que causatur per consumptionem humiditatis roreale quod humidum roreale dicitur refundere a mensuris aroreans ea. Secunda causatur per consumptionem humiditatis cambiale quod sic dicitur eo quod immediate aptum est ratione assimilationis mensuram quam tam acquisiunt ratione caloris mensuram aptum inquam ad hoc ut in substantiam mensuram convertatur. Tertia causatur ex consumptione humiditatis glutinosi quod est humidum actu et in substantia ipsa mensura. Ex his prima harum facillime est curare: alia duabus difficultatis tamen cognitionis et secunda difficultis est curare facillime est curatio eo quod nimium substantiam mensuram est in habituata et eadem fere equalis facta. et hec febris licet ethica a medicis vocatur febris facta ratione nunc dicta et eo quod non dependet a contrariatione delegationis causarum ipsius ab aliqua materia. febris autem causata a supercalefactione in naturalis humorum dicitur putrida eo quod refertur in capnositas. et fecidus humoribus delegatis ab aliqua materia ipsius mensura. Considerandum autem attrahere quod ex quo febris est prima passio cordis quod nulla species febris causatur nisi cor primo supercalefaciat et sic ipso supercalefacto consequenter alia membra supercalefaciat: et propter hoc febris dicitur uniuersalis. diuersificatur tamen hec febris tam quo ad materiam quam quo ad materiam. nunc in proposito dicitur sedes seu locus originalis alicuius humoris

in ore febrilis. quo ad materiam quidem diuersificatur febris secundum diuersitatem quatuor humorum. febris igitur generata ex supercalefactione sanguinis est duplex. quedam causatur solum ex nimia sanguinis multitudine et vocatur synochus: alia ex sanguinis putrefactione et vocatur synochus. Unde metrice synocha de multo sed synochus a putrefacto. et eius materia est plerumque epar. febris generata a colera dicitur generaliter tertiana eo quod affligit de tertio in tertium diem: et sic vocatur inter paulata. quandoque tamen infestat continue et sic dicitur continua: et diuersificatur eo quia quandoque fit ex pura colera et sic dicitur tertiana vera seu pura que fit in ultimo excessu caliditatis. dicitur causari a caumate quod est incendium. alio modo fit ex permixtione alterius humoris et precipue fleumatis et materia eius est castis felis vel etiam epar.

febris generata a supercalefactione fleumatis dicitur quotidiana eo quod quolibet die affligit et eius materia est stomachus eo quod stomachus ut aiunt medici est latrina fleumatis febris autem generata ex supercalefactione melancolie dicitur quartana eo quod affligit de quarto in quartum diem. et diuiditur hec species febris secundum diuersitatem melancolie. duplex enim est melancolia scilicet naturalis et immaturalis. naturalis est illa que a principis nature nostre corpori inest existens naturali residentia et sepe sanguinis. alia est immaturalis et illa generatur ab adustione uniuersumque humoris: et est materia quartane ipse splen. Et nota circa dicta quod egritudines generate a duobus calidis humoribus dicuntur acute: generate vero a frigidis humoribus et preferuntur a melancolia dicitur chronice. id est longae seu prolixae. acute reguntur motu lune in angulis celi: chronice vero reguntur motu solis in eisdem celi angulis. ut vult ptholomeus verbo. 60. centiloquij albaharum sane et certe et. in quo verbo similiter et in commento haly ostendatur causa mutationis omnium morborum curabilium tam acutorum quam chronicorum. ut exemplum gratia. ponatur quod in principio morbi acuti luna fuerit in principio arietis tunc septima dies ab ea est critica: cuius causa astronomica est: quod die luna uenit ad signum canceri luna mouet per dies duos et 6. horas. in uno signo vel circa quod est oppositum in duabus quantitatibus ipsi arietis quod aries est signum calidum et sic et cancer

Differentie quarte Capitulum V

est signū frigidū & humidū & inter arietē & cancrū est quarta pars circuli causans primā lineā quadrati celi. & si luna in loco illius quadre planetā fortunatū inueniat siue per conjunctionē siue per aspectus fortius tamen est per cōiunctionē: nā fortificabitur supra morbum & est signū boni q̄ si medicus astrolog⁹ prouideret illic illā fortunā p̄ propicias & faciles medicinas posset infirmū ad sanitatem in septima die deducere. Sed si nō ibi fiat crisis eo q̄ nō reperietur bonus planeta ille expectēda est dies. 14. a principio morbi q̄ tunc luna erit in principio libe & cōcurrūt due cause crisis: vt puta oppositio celi & signoz conuariatetas in vna qualitate. ares em̄ calidus & siccus est: libra vero signū calidū & humidū & si illic reperiat planeta fortunatus signū est salutis: si infortunat⁹ ē signus periculi: & sic si tūc nō fiat crisis expectandū est quousq̄ luna veniat ad sequēte quadrā puta ad principium capricorni & erūt. 21. dies & erit tertū latus ipsius quadrati celi q̄ si similiter nō: expectandū est quousq̄ luna retrogradietur ad locum in iij scilz ad principium arietis. & sic cōplebit totā reuolutionē suā & erūt. 28. dies & erit ibi latus quartū & erit ibi crisis si fortuna reperiat ibi: si infortuna puerit egritudo acuta in chronica. inter hos autē dies criticos sūt dies aliqui medij qui vocātur dies indicatiui a phisicis eo q̄ indicant signa salutis aut periculi v̄turi in die critico proxime subsequēti. sicut dies quarta ē indicatiua septime qui dies indicatiui sumuntur per loca circuli signoz intermedia inter duas quadras: quia illa loca semper in aliquo opponuntur ipsi quadre precedenti. nam presupponēdo exemplū positū in quarta die luna est in thaurō: modo thaur⁹ est cōtrari⁹ arietem in vna qualitate puta frigiditate: & sicut nō erit vis humoris q̄ moueret in egro sicut fuit in principio morbi: & p̄ se q̄ns natura via deoneratōis fortificat & sic naturalis operat⁹ & signū dat medico bone crisis future in sequēte quadra: & sic inuestigati sunt 8. anguli circuli signoz penes quos sumuntur iudicia critica. **Est** em̄ crisis velox & vehemens mor⁹ morbi cū infirm⁹ vel ad sanitates vel ad mortē deducit. est autē crisis cū natura a bonis diuidit nocua & vt ad expellendū faciat apparatus. verba sunt Galieni. 2. amphi. cōd⁹ quibus crisis fit rē. Et dicit crisis grece.

iudiciū latine & albaari arabice tm̄ valet q̄ tū crisis. vnde crisis est iudiciū: morb⁹ est actor: natura est reus: medic⁹ iudex: & accidētia sūt testes. Et nota q̄ cōditōes bone crisis sunt sex. cōpleta: certa: salua: manifesta: indicatiua & in die critica. Pro quo vltorius notandū q̄ dierū q̄dam dicit⁹ critica q̄da nō critica. quedam dicit⁹ indicatiua quedā nō indicatiua: & q̄dam intercadēs. vnde dies p̄ma & secunda sunt dies nō critici. tertia est intercadēs. q̄ra est indicatiua: q̄ medie p̄me septimane fin phisicū. q̄nta. pp̄ie intercadens. sexta nō est pp̄ie critica. septima pp̄ie ē critica. octaua nō est critica: q̄ principū secunde septimane fin phisicū nona dies est intercadēs. decia nō est critica. vndecima est indicatiua: q̄ est media secūde septimane fin phisicū. duodecima nullo modo est critica. deciatertia intercadēs. deciaq̄rta. p̄pe critica q̄ finis secūde septimane & principū tertie. deciaq̄nta ē intercadēs. decia sexta nullo modo ē critica. decia septia indicatiua vigesima. decia octaua nullo modo ē critica. decia nona ē intercadēs. vigesima p̄pe critica & finis tertie septimane fin māsonē phicoz. & sic vltorius vsq̄ ad 30. Redēdo ad p̄positū nota q̄ penes 8. angulos supradictos sumit⁹ fin aliq̄s aspect⁹ oculis q̄ cōprehēdit octauā partē zodiaci q̄ aspectus nō valet nisi phisic⁹. & inter hos angulos notant p̄cta media alia videlz octo. & sic habent. 16. latera ipsi⁹ circuli signoz: & penes illa p̄cta in media phici sup̄ferūt dies intercadēs. Hanc autē materiā celsū phici solū sciunt scia q̄ ē nō pp̄ qd q̄ solū sciūt lōgeua expectātia edocet: q̄ viderunt sp̄ sic & vniformit̄ in effectū p̄tingere. Sed vt crisis habeat p̄ vīā experimētū oportet scire. Primum vt sciatur principū egritudinis. s. manifesta lesio opatio nis & decubit⁹. Secundū q̄ error nō intercadat scz q̄ mgdie sit sapiēs patēs obediēs minus diligētes extrinseca ad velle infirmi. Tertū q̄ si fuerit p̄ tres dies cum illoz debet attribui. Et ad h̄ sciendū septē requirunt: videlz vt sciatur natura egritudinis: natura diei: principū circuit⁹ principū rei: p̄suptio: & t̄po duratōis. Vbi principū circuit⁹ appellat⁹ cū dolores & vigilie capiunt̄ in tedi. principū rei vocat⁹ cū materia euacuatur per sudorē vel p̄ consumilia. & consumptio appellat⁹ cū materia manifeste euacuata est. Astrologi vero & P̄tholome⁹ in verbo

allegato sciūt scia ppter quid scz per causas
Et nota: q̄ bene notato p̄ncipio egritudinis
et p̄siderato gradu sub quo tūc est luna: coin-
putādī sunt p̄ die & hora critica. q̄. ḡra. p̄cise
q̄ tunc fit crīb. & cōputandī sunt. A. ḡra. pro
die & hora iudicatiua p̄cise: & sic suo modo vi-
de de intercadētibz. ¶ Sed peteret aliquis
vtrū ne illa regula sit generalis. r̄ndē q̄ nō
impediētibz duabz de causis. p̄ma nā po-
sito q̄ in eadē hora & minuto duo incipiāt ea-
dē specie egritudinis. verbi ḡra calida & sic-
ca de natura videlz martis egrotari: & vñ il-
loz duoz sit iuuenis alter senex iuuenis mo-
n pōt & senex euadere ratione obr̄peratiōis
cōplexiōis etatiue ipsius senis p̄ naturā & cō-
plexiōē ipsius martis. Sc̄da causa nā posi-
to casu nūc recitato si mars in natiuitate vñ
illoz fuerit dñs alciū aut als magis dñs i na-
tiuitate ei? ille fortasse euadet altero moriēti.
q̄ vt supra dictum ē inali iuuāt suos: s̄ q̄ illi
duo casus raro eueniūt: ideo super? dicta sic
generaliter sunt posita pro doctrina. ¶ Sc̄ciē-
dum circa illam partē circuli que r̄git de pla-
neris influētibz sup infirmitates febrales et
sup alias quascūq̄ similitū manerēt: & q̄ b
est duplex consideratiō. p̄ma est de motu tē-
porz & de planeta celi mēsurāre breuitatē vel
pluritates infirmitatis & ē certa p̄odus natiui-
tatis: vt exēplī ḡra exemplificatiū fuit super?
in isto caplo de mensura temporz motus lune
mēsurantis tēpus infirmitatuz acutarū & so-
lis mēsurantis tēpus infirmitatuz ch̄romicā. i.
plurium sicut est quartana q̄ oēs egritudi-
nes curabiles cōter mēsurātur mēsurāz mo-
tus solis. Sc̄da p̄sideratiō est de minera & de
humore peccāte et illam minera s̄nt et humo-
rem regit aliq̄s septē planetarū vt verbi ḡra
minere q̄rtane humore peccātem regit satur-
nus effimeran regit mercuri? synechū & syno-
cham regit iupiter. s̄ febrēs aut ternas & alias
quascūq̄ rōne colere corpori inepistētes re-
git mars: et h̄icam regit sol. Illis itaq̄ plane-
tis fortificatis in celo nō debet inchoari cura
nec debet eligi tēpus dominationis ipsoz aut
tēpus inchoationis cure aut p̄pinationis me-
dicinē: & de hac materia scz de debilitatiōe pla-
netarū eligenda in curis superius est mentio
facta.

Argumentū sexti capli quarte differentie.

¶ Sextū capitulū ē de flebotomia fin cur-
sum & ordine dierū lunationis et fin aspectū
lune ad planetas & ad tēpora anni: & ad dis-
positionem aeris & personarum.

¶ A flebotomia

i
triplex radix est attendēda: scz in-
fima media & suprema. Infima ē
p̄sona flebotomāda. attēdendū est igit̄ in-
talē radicē ad p̄plexionē p̄sone etatē ei? & ha-
bitudinē ipsius: quo ad p̄mū cōplexiōi s̄as
guinee p̄p̄ssime cōuenit flebotomia: post
hec colence: post hec fleumatice: & vltimo me-
lancolicce. est em̄ flebotomia euacuatiō mas-
se sanguinarie sui quātitate aut qualitate tē-
perie nature excedēte. quo ad sc̄dm nimis iu-
uenes nec nimis antiqui nō sunt flebotomā-
di nisi in casu desperato: sicut auēzoar filium
suū duoz annoz calis de vita desperans fle-
botomauit qui vt sic euasit. Quo ad tertium
extenuati nō sunt flebotomādi. Media ra-
dix est aeris dispositio que vocari pōt media
eo q̄ in quocūq̄ ordine ē repire extrema sum-
phicia in illo ordine repietur medium cōstitu-
tum ex vtrīsq̄ extremis. p̄mo de sensu: s̄ in
ordine nature ē reperire extrema dantia t̄m
virtutē insuribile flebotomie cōuenientem
cuiusmodi sunt corpora celestia: & est reperire
recipiētia t̄m eadē cuiusmodi est corp? hu-
manū & tale medium est aer recipiens a celis
dispositiones celi flebotomales iam expr̄-
mendas dans q̄ et imp̄mēs eadē corpori
humano quare &c. ¶ Que aut̄ p̄hibent flebo-
tomā quoad illam radicē sunt v̄tus nebu-
losus obscurus meridionalis & v̄tus occidē-
talis & aer calidus & aer sic? aer pluuiosus
frigidus & humid? aer feridus aer pestilētia-
lis. Indicāna sunt v̄tus borealis: v̄tus ori-
entalis. aer tēperatus. aer aromatic? scz p̄ ar-
tem factus. ¶ Quoad radicē superiōrē cuius
modi est corpus celeste q̄ plurima sunt aiad
uertenda: quoz quedaz sola experientia a q̄-
busdā p̄hificis antiq̄s putā ex caldeis exorta
sunt p̄secuta: nō t̄m aliqua astro? rōne nobis
scita & stabilita: & sunt q̄dā dies vniuscuiusq̄
lunationis qui hic nec approbātur nec repro-
bātur: sed dūtārat recitatur. ¶ P̄ma igit̄ di-
es lunationis alciū? p̄petens ipsi flebotom-
ie sic se debet h̄re v̄puta q̄ nō sit tpe nimis
excessiue calido sicut in iulio & augustio & in

mis excessiue frigidus sicut i corde hyemis: il
la reddit psonam graue si fiat nec est. si da ni
si cu periculo. Secūda dies lunatōis alicur
reddit psonam guttosam et dolētem in iūctu
ris nec est eligēda. Terna ministrat dispōem
membroz quā cōsequitur in breui electio mala
Quarta infert mortis timores: et satis subito
fin illum planetam tūc dominātem. Quinta
annihilat sanguinē modicū reddēdo extra et
turbādo sanguinē intra. Sexta die flebotom
ia nō est fiēda et si fiat a mala electione red
dit sanguinē quasi albū. Septima reddit per
sonā debile p nimio sudore et inducet piculus
infirmittatis. Octaua debilitat psonam qua
si in oibus mēbas et mutat appetitū come
dendi. Nona imutat colorem psonē et guttas
disponit uenientē infra annū. Decima inter
cetera remouet prātem comedendi: tñ nō est
equemala sicut nona. Undecima ppetēs est
iuueni indigētū tñ mutat qñqz colorem per q̄t
tuor dies. Duodecima bona ē nisi mali aspe
ctus impediāt et meliorat appetitū comedē
di. Decimatercia ppetens est cui opus est: tñ
sine indigētia festina nō eligat. Decimaq̄rta
grauat pectoralia et facit psonā afinaticā pro
cessu teporū. Decimaq̄nta piculosa est qz idu
cit psonam ad longā infirmittatē vel ad scabi
em. Decimasexta cōpetēs est cui opus est: tñ
nō eligat nisi pstellatio bona faceret aliudē.
Decimasēptima facit sicut pcedens: et cū hoc
nisi esset necessitas. Decima octaua apra ē ma
xime antiquis indigētibz et colericiis iuueni
bus. Decimanona mala est et grauat psonaz
per. ij. dies et qñqz iducit incurabile infirmu
tem. Trigesima grauat vt in plibus p. 40. dies
et si sint mali aspectus ledit ad mortem. Trigesi
maprima bona est et auget appetitū comedē
di cū digestionē et reparat sanitatē. Trigesima
secūda melior est et p plurimū indigenti repa
rat sanitatē si psona sit capax. Trigesima t̄tia
pstat sanitatē et fortitudinem et purgat suffici
enter supfluos humores. Trigesimaq̄rta dat
leuitatē et leticiā et reddit corpus humanuz
delectabile et tēperatum. Trigesimaq̄nta bo
na est in oibus maxie si fieret vespere p sple
ne et melācolia. Trigimasexta ē bona oi ho
ra et p omm humore et liberat a febribz p lon
gum tēpus. Trigimasēptima mala est et qñ
qz infert periculum mortis et in breui videtur

effectus. Trigesima octaua licet nō multū lau
dat electio tñ p fracturū et verberū pōt fieri
operatio. Trigesima nona multipliciter aggra
uat psonā. Trigesima peior est qz ppe pūcti
onem solis retinētis fortitudinem lune: et bi
ctum de trigesima bene fundatū est in rōne.
C̄rta igitur vt supra tactū est p maiora pre
habuerunt fundamentū a caldeis sup expe
rientijs lōgo tpe a sapiētibz pbatīs. procedēs
do itaqz ad ea que se tenēt ex parte radij su
perious approbata rōne astro. videndū est
pūmo generaliter de t̄pibus anni pūmo vitā
di sunt dies caniculares et anticaniculares et
tota influenza leonis tam ex parte solis q̄ ex
parte lune: euntē incisio uenē a nonis men
sū h̄ cōputando a fine vsqz ad p̄ncipiū kalē
darū septēbris: hoc est a. 7. die iulij vsqz ad. 15
augusti incliue ppter influentiam solis leo
nis et canis valide cōcurrentū ad influētiaz
caloris excessiu: ver et amūnus bonus. Kur
sus est videndum iux̄ dictum p̄p̄o. in centis
loquio. verbo. 20. tan. zere in embz ferro luna
existe. in signo illius mēbz uerendū est: et p
pter h̄ flebotomia nō laudat luna existente
in gemis qñ sit i brachijs: sic de alijs signis
dianabz sup alijs mēbas corporū. p̄siderandū
qz luna existe in ariete flebotomia ē bona
maxime p euacuatione colere p̄siderat̄ dis
tombz generalibz sup̄ positū vtputa qz luna
nō esset in ariete cū saturno vel in arie vt ppe
pūctionē solis in ariete: quas p̄ditiones pōt
p̄uidea per se ex supradictis recoiligere: nō tñ
tangat caput ferro. scdm̄ verbū p̄p̄o. alle
gatū. pōt bñ tangi seu flebotomia uenē ca
pitis q̄ est in brachio que uocat̄ cephalica: vis
delicet luna existe in ariete: nec etiā tunc ca
piti v̄tose cū scarificatione sunt apponende
q̄bus ventos vt̄mur aliquotiens loco flebo
tizomie. Est etiā v̄tosa vicari flebotomie vt
ait arnaldus de villanova in suis simplicibz: lu
na existe in tauro et geminis ppter brachia
in leone et in scōa pre libe et in scorpionē ma
la est flebotomia. nō tñ tantum est nocua in
scorpionē q̄ in tauro vel leone: qz scōpi ē
domus manū. sūl mala est flebotomia luna exi
stere in capz. et peior tñ est in piscibz: cōpes
tens aut̄ est in cancro in yrgme in prima pre
libe in sagittario et in aq̄rio: p̄ter ista dicta cō
siderandi sunt planete q̄ habēt influētiam sup

quatuor hūores corpori humani: vt verbi grā saturn⁹ habet influentiā sup humore melāco licū iupiter sol ⁊ ven⁹ sup sanguinē: mars sup colerā: luna sup fleuma. vnde hi planete sūt debilitādi tpe fleborthomie: ⁊ ne fiat fleborthomia in hōis eorūde. vt exēpli grā si velis elis gere tps fleborthomie ad purgandū coleram nō sit hora marti: qz mars auget fortitudinem colere in hora sua nec sit mars foris in celo vt in ascēte vel in alijs āgulis: s; in domib⁹ cardētib⁹ vel ad min⁹ succedētib⁹ vt debilitet eius influentiā ⁊ ne retineat sup suam virtutē hūores purgādi in corpore humano: ⁊ sicut dicitur de colera fin influentiā marti: ita dicēdū ē de alijs suo modo respectu alioꝝ humoꝝ ad suas planetas. opposituz autē dē de signis: vt verbi grā si velis euacuare melancoliaz pone lunā in virgine in signo terreo: ⁊ si colerā pone lunā in arietē vel in sagitario: vel si velis euacuare sanguinē pone lunā in p̄ma medietate libze vel in aqno. attē p̄ma ps libze aptiōz est q̄ aquari⁹: qz aquari⁹ est signū fixum: et sint hęc signa in succedētib⁹ qd dicit p̄p̄ lunam que nō est bona ad fleborthomandū in ascēdēte nec in q̄ta domo. Respicēde sunt etiā quadre lunationis p̄petuiores vt scda ⁊ tertia q̄dre sunt p̄peties vitando vnū diez ante oppositionē et vnuz post. Et nota hic qd scda quadra lunatōis vtilior est p̄ iuuenibus ⁊ tertia pro seniorib⁹: qz in scda q̄dra sanguis est in augmēto et habet cōsimilitudinē cū iuuenib⁹. tertia cū antiquis nō tñ nūmū anti quis. Ad idēdū est nūc de aspectib⁹: luna vacua cursu nō est bona: aspect⁹ quart⁹ lune ad solē est malus. ois aspectus lune ad saturnū est malus ⁊ silt ad martem p̄ter q̄ trin⁹: duo dies añ p̄iunctionē lune cum sole ⁊ duo post sunt mali. oppositō lune cum sole est mala: sed peior est cōiunctio lune cum sole. s. durante cōbustione lune: luna existēte in via cōbusta que est a. 19. gra. libze: ad. 3. scorpion. ē pessimū. bon⁹ autē aspect⁹ omnis: ⁊ etiā cōiunctio iouis ⁊ lune. silt valet aspectus lune ad venerē qz venus est planeta fortunat⁹ et silt aspectus sextilis lune ⁊ aspectus trin⁹s lune ad solem sunt valde boni. p̄ter predicta in dicantia bonitatem fleborthomie sit luna et dñs ascendētis in signo arietis ambo fortunati in suis luminib⁹ nec dñs. s. misceat cum

luna aut cum dño ascendētis nec ipse sit in angulis. fortuna sit in medio celi aspiciēs lunam vel dñm ascēti. Nunq̄ sit luna in ascēti mūdi. vnde ascēti mūdi est signū exstēs in cōtactu orizontis mūdi omni hora qd dē ascēti mūdi ad dñam ascēti natiuitatē hois vel alis cuius figure celi spālis. Et sūt quedā indifferēter indicantia fleborthomiaz cuiusmodi sūt aspectus sextilis ⁊ trin⁹ ipsius lune ad mercuriū: sed q̄tr⁹ ⁊ opposit⁹ sunt mali. siltiter indifferēs est cōiunctio lune cum capite diacomonis: sed p̄iunctio ip̄sue cū cauda est mala: si cū ventosa operandū sit q̄ ē vicari⁹ fleborthomie vt supradictū est sit luna post oppositōis nē in vltima medietate mensis sui aspiciens ad fortunas: cauendū est a cancro leone ⁊ capricorno: ⁊ maxime a via cōbusta: signa bicorpoꝝ nō timētur cū fuerit fortuna in eis ⁊ sit luna in p̄ma medietate libze vel in scorpion. p̄ter tres primos grad⁹: et nō sit luna iuncta corporaliter mercurio. dñs medi⁹ celi sit fortunat⁹ sit luna in signis aereis. Et qz de mulieribus curandis nihil tactū est supra p̄siderand⁹ qd sit luna aucta lumine ⁊ nūero fortunata a ioue vel a venere ⁊ nō sit in aliq̄ aspectu martis sitqz luna in signo fixo ⁊ potissime in tauro et p̄nter in aquario: caue ne luna v̄l dñs ascēdēs aspiciāt mēbra vulnerandū. s. per qd essent in signo respiciente membrum vulnerandū nec sit luna in finibus signozum qz sunt termini malozum: nec sint illi duo significatores cadentes sed sit dominus ascendētis in celi medio: ⁊ hoc etiam valet in medicaminibus oculoꝝ dū tamen sit bonus planeta: aptaqz planetam membrū pariter et signum membrū ⁊ p̄ficiet patienti. Et p̄ balneo sit luna in signis aqueis sine aspectu infortunato malozum: ⁊ si luna habet bonum aspectuz ad martem prodest: aut sit in domo iouis: non sit autem in domo mercurij: et qui cito voluerit exire ponat lunam in signo mobili: nec intret quis balneum luna existente in signo calido et sicco nisi pro sanando humiditates superfluas vt de spasmo: de repletionē aut paralisi: ⁊ tunc sit in domibus martis: et omni bus signis plus valet aries: leo autem semper eutetur: et tunc expedit: vt sit luna applicans soli aut marti de trinoyel sextili aspectu. Et hęc de hoc capitulo.

Differētie quarte

Argumentū septimi capli q̄rte d̄rie.

C Septimū capitulū de horis cōuenientib⁹ ad sumendū medicinas p̄fortatiuas ⁊ cordiales: ⁊ ad cōseruandū humidū radicale: ⁊ de arte ⁊ doctrina conficiendi ad hoc electuaria vina aquas ⁊ quedā alia requisita.

De conuenien

H res medicinis cordialib⁹ ⁊ p̄fortatiuis sūt hore vel mēsurā t̄pis i q̄ boni planete habēt influentiā ⁊ d̄niūm. Tñ q̄nq̄ sūt boni planete: iupiter sol: ven⁹. mercuri⁹ ⁊ luna q̄ boni dicūt: q̄ influētia eoz cōit bona est. si igitur velis sumere vel alicui muni strare medicinā p̄fortatiuā sit hoc in hora aliz quoz illoz. s̄. dictoz. Et vt clarius pateat dā exemplū de ioue: eligatur hora iouis qui iupiter omni die naturaliter ad m̄iū⁹ habet influentiā hore ⁊ in die iouis quā hoc est p̄ ordinē iupiter habet influentiā hore p̄p̄e quā influentiā: p̄ tunc nō h̄z saturn⁹ nec aliquis aliozū planetarū: ⁊ cū hora iouis eligat q̄ iupiter sit in bono situ celi: ⁊ cū his aduertende sūt alie bone cōditiones figure celi superi⁹ enarrate: ⁊ sub tali influētia ministret medicina cordialis vt vir⁹ celi iuret virtutē inferoz rem ⁊ p̄pende q̄ si medicina esset de auro: vt puta p̄tabili vel folijs auri vel folijs arboris lauri: vt puta si fieret aqua p̄ distillationez de illis folijs teneris lauri: q̄ sol sup̄ illa arboze h̄z influentiā sub p̄p̄ia p̄stellarōe facta vt puta luna exiēt. in ariete vel leone ⁊ nō ē p̄dictio superioz de leone: q̄ leo est domus solis: ⁊ h̄z influentiā sup̄ illa arboze. ⁊ isto mō de floribus rosmarinū: ⁊ est bonū facere. similiter seu quolibet cōponere medicinas p̄fortatiuas sub influētijs bonoz planetarū: ⁊ melius qui dē est q̄ ap̄retur influētia s̄m exigentiam i p̄suis effect⁹ medicine p̄fortatiue. verbi gr̄a si p̄fortare velis caput: apta arietē sit q̄ luna ibi dē iuncta fortune si sit possibile: ⁊ sit luna ab i fortunijs libera: ⁊ si velis cōfortare cor apta solē pariter ⁊ leonē: ⁊ sic de alijs suo modove huc nūc explicatū est de capite: ⁊ caue ne plana neta que recipis p̄ effectū p̄fortationis sit retrogradus aut aliter impedit⁹: ⁊ est ordo iter ipsos in valore iupiter venus sol mediū: mercurius ⁊ luna tenēt extrema: nisi in hoc q̄ cōfortatio cor p̄ncipali⁹ debem⁹ atēdere solē. Et scias q̄ oēs arbozes odorifere sūt ⁊ herbe

Capitulū VII

odorifere sūt ab influētia aliq̄z istoꝝ. s̄. plāetarū ⁊ potissime iouis solis vel veneri. Notāde sūt in p̄senti caplō aliq̄ medicine cordiales tam simplices q̄ cōposite. vnde simplices calide sūt h̄e. ambra acetosa acetositas citri agrimoniam ambo been ⁊ sunt velocis iuuamēti basilicō betonia croc⁹ cyminuz cortex citri cy namomū cubebe calamētum cardamomuz carpobalsamū calam⁹ aromaticus boronici roman emula cāpana: et est mirabilis: foliuz indū solta citri gariofili et sunt mirabiles galanga melissa musc⁹ macis nux muscata ozi^m gariofilatum rosmarinus saufuc⁹. i. maiorana spica nardi seta p̄p̄e. i. sericūm crudūm sauregia salua: semē acetose semē mellisse semen citri mirabolā emblici pilaloos crudū sedoarium. **C** Et simplices frigide sūt h̄e a lauda scz caput ⁊ caro ei⁹ acetum optimi vini blacta bizancia corall⁹ cacabre camphora coriandrū siccū ⁊ humidū lutū sigillarū maris garita lactuca nenufar os de corde cerui posina acetosa marina rosa spodiū sandali viola. **C** Medicine vero cordiales temperate vel que p̄p̄ime sūt equalitati simplices sūt aurum topasius sinaragd⁹ sappirus iacin⁹ rosbinus argentum purum buglossa borago. p̄dicte medicine simplices faciūt cor gaudere repellētq̄ melancoliā totum corpus serenāt quocūq̄ modo appropinquēt sive per odorē sive per p̄fectionem sive per potū sive per epithimata aut alio mō ex cogitabili: q̄ aromatische fere oēs sūt. ⁊ nō potest aliq̄s meli⁹ eligere in egritudinib⁹ q̄ cor confortare ⁊ ei cur istis medicamib⁹ succurrere: maxie melancolicis pestilētū aut venenatū seu cardiact⁹ his q̄ fastidiosi sūt. cor em̄ est corpus p̄ncipuz ⁊ aie sedes omnū archa virtutum ⁊ spirituz generator. **L** confortāt generaliter totū corpus medicine que bonū sanguinē generant ⁊ que ipsum asuppluuntib⁹ mūdant ⁊ eum clarificanc ⁊ que adiuuāt spūs ⁊ mēbra. **M**edicis ne igit que p̄fortant alleuiādo ⁊ sanguinē ab humouib⁹ mundando sūt iste. sene casia fistula cuscuta solium sticados bruscus pencedanū ansium oēs mirabolam. ⁊ sunt mirabiles in isto casu buglossa borago aurum seruz capmū sūm⁹ terre apū mastix ⁊ vinū aromaticū: omnia hęc mundificant sanguinē ⁊ clarificant eum actotum corpus p̄fortant. cum istis medicis cordialib⁹ nunq̄ desinat medic⁹

operari. virtus em̄ vitalis gaudet cordialib⁹
virtus aialis gaudet delectationib⁹. f. sensibi
libus ⁊ odoriferis bonis pulchris coloubus
delectantib⁹ sonis armonijs amenis ⁊ sapor
bus delectabilibus. virtus v̄o naturalis gau
det calidis ⁊ hūidis: s̄ medicine cōposite cor
diales sunt electuaria aliq̄: vina q̄d: ⁊ filiter
quedā aque. vñ electuaria calida sunt cordi
alia dyacameron dyambra leticia galiemi diā
thos et dyamargariton. frigida sunt dyaboiz
ginatū dyabuglossatū dyanemiferatū zucē ro
fata zucē violacea ⁊ masandeli: ⁊ ē quoddā
electuariū vite ab amaldo de villanoua in li
bello suo de retardanda senectute descriptū
ex q̄ngs gñib⁹ mirabolonoꝝ in via cōseruatio
me: fantatis ⁊ plongationis vite cōpositū et
est res p̄fecta ⁊ pbata: q̄ nō solū cōfortat: s̄
⁊ supfluitares ex nutr̄ imēto p̄terito reāntes
purgat. ⁊ vsus eius caniciē retardat ⁊ ad de
crepitū puenire facit: stomachū corroboret et
vsus ei⁹ reddit colozē bonū toti corpon ⁊ ē de
scriptio eius hec. R̄. yuarū passularū mūda
tarū ab arri⁹ lib. 2. liquoricie mūdate ac cōru
se. 3. i. ponātur ista in duab⁹ lib et s̄. aque clas
re recentis ⁊ bene coquātur ⁊ colent ⁊ expri
mātur: ⁊ icolatura ponātur mirabolonoꝝ ex
ossib⁹ nucleatoꝝ: ⁊ i mortario ex assos lrebu
loꝝ citriuoꝝ ⁊ indoz añ. 3. 2. emblicozū ⁊ bel
lenicoꝝ añ. 3. 2. coquātur ⁊ exprimātur ⁊ colē
tur. Et post addat zuccare albe. lib. i. Et cuz
illa decoquātur vsq̄ ad sp̄situdinez syrūpi.
Et in fine addat cynamomi electi. 3. s̄. garoꝝ
galange añ. 3. 2. nucis muscate gross. 2. m̄ ara
ri amil. añ. 3. vnaz fiat electuariū: ⁊ ponatur
in pipide ligni cōperentis cōplexioni volētis
vri eo vt pro splene in pipide ligni tamarisci:
vel fragmi aut iunipi pro fleumatibus: ⁊ sic de
singulis. In ipso electuario sunt principalū
membroz medicine. f. cordis: capitis: stomas
chi: epatis: splenis ⁊ generatiuoꝝ. Et est pri
mo calidū: postea humidū: post frigidū: ⁊ vlti
mo siccū. Est etiam cōfecno quedā eiusdē do
ctozus. In eod libello memoria corroboreans:
cuius descriptio est. R̄. pipens longi cummi
añ. pres. 2. gozioc̄ p̄tem. i. zucari ad quantita
tē omnū. L̄. osequeter itaq̄ dicēdū ē de vinis
eiusdē amaldi de villanoua de quodā suo tra
ctatu i titulato de vinis art. cialib⁹ extractis.
Inter que vina vnū est cōtra humozes adu
stos pro colerici ⁊ macis adducens leticias

Et descriptio ei⁹ ē. R̄. Radicis buglosse mū
date. lib. i. rosariū violariū floꝝ boraginis: ⁊ bu
glosse. añ. lib. s̄. been. albi ⁊ rubei. añ. 3. i. cōcas
sent ⁊ ponātur in sacco: qui saccul⁹ ponat
in vase mundo continente tres sarcinatas
boni vini nouiter expressi albiors ⁊ purioris
q̄d inueniri possit: et q̄ medietas cum dictis
specieb⁹ bulliat. Et sic alia medietas per se ⁊
bene dispumet: ⁊ tunc excolef ⁊ ponat in va
se ⁊ de alio impleat donec recesserit seruo: et
bene clarificatū fuerit: ⁊ post assiduef. Aliud
vinū eiusdē amaldi in eod. In multo nouo po
nātur floꝝes boraginis vsq̄ ad p̄fectā depura
tōne vel aliter q̄ in bono vino d̄ dyabozagine
sue de cōsua eius dissoluat ⁊ vsu referuet.
Aliud eiusdē in eodem q̄d est ad p̄seruandū
cōplexionē ⁊ iuuentutem. R̄. cubebe garick
nucis muscate. passule. añ. 3. tres positi in sac
culo bulliat i boni vini. lib. 3. vsq̄ dū redeat ad
lib. 2. addat zucari q̄d sufficit: ⁊ sumat sero et
mane. 3. i. vel plus aut minus sicut oportet.

Iste etiam potus valde p̄fortat: ⁊ p̄ferum cō
ualescentes ab egritudinib⁹ frigidis: ⁊ multū
consumit humiditates fleumaticas supfluas
in oculis p̄tib⁹ corpis latētes. Est quoq̄ plus
quidā descriptus ab eod amaldo in eodē. cō
seruans oīa mēbra principalia: cui⁹ aggregas
tio hec est. R̄. zinziberi albi mūdi. 3. s̄. cardas
moni dronici. añ. 3. 2. cinamomi electi. 3. i. croci
3. s̄. corandi p̄parati. 3. 10. zucari ad velle s̄
at puluis. Comestio in sup passularū emulea
tarū. 3. 2. in ieiunio p̄oficit. ad viam iuuenescē
tie eo q̄ digestionē efficiant melioꝝ et minoꝝ
raf ex eis fleuma. Confortat epat: ⁊ ipinguat
ipsū qm̄ amici sunt stomachi et epatis ⁊ ge
nerat sanguinē copiosoz: ⁊ sp̄sioꝝ: ⁊ cū su
mūtur post abū. habitant ⁊ humectant vē
trem. Sequūtur alia vina amaldi in predicto
suo tractatu descripta. vinū buglossatū valca
melacolicis sic sit. R̄. Radices buglosse mū
date vt decet sine lorione: ponantur in vino
electo quousq̄ saporē eius sumat ⁊ assiduef
Aliud vinū distillet zinziberi ⁊ cinamomū cō
tra palisim: ⁊ cōtra omnē frigidā cōplexionē:
vel passionē. Aliud est vinū auri. Et ingatur
lamia auri. 50. vicib⁹ in vino electissimo clas
ro ⁊ post dimittat clarescere ⁊ diligēt colef
et seruet. Et q̄s vina panter ⁊ medicine ex ar
naldo sumptē posite sunt hic ad aliquā m̄
troductionē medicinarū cordialū ipsū pos

Differētie quarte

eius insequēdo eo q̄ ipse cūctis phisicis sui
 t̄p̄is cū sc̄pta cōiter habem⁹. fuerat vñ magi
 illuminat⁹ ⁊ elegantior ingenij. volēs igit̄
 plures ⁊ cordiales ⁊ notabiles medicinas sci
 re ad tractatus p̄ ipsum cōpositos recurrat.
 Circa doctrinā, cōficiendi aquas solēnes: ad
 quas recurrēdum est qñ eger a phisicis dere
 lictus medicinis cōibus sanitati nequit resti
 tui cuius finodi sunt iste. Aqua celidome ⁊ aq̄
 sanguinis humani: que describūtur in tracta
 tu qñte essentie frat̄i Jobis de rupecissa ml̄
 tum elegāter licet nō cōmode ad vsu pau
 perū. ideo ad moderandū expensas pariter ⁊
 tēporis p̄licitatem. practicus est alter. mo
 dus de facto satis familiaris faciendi aquam
 celidome: ⁊ est iste. colligat̄ tēpore sereno et
 pp̄rie circa finē mēsis maij herba celidome to
 ta cum radice que herba multū similis est cō
 p̄lexioni humane. Emitit em̄ de radicib⁹ hu
 miditatē sanguinis silem: ⁊ de herba humidi
 tatem silem lacti ob hoc pōt dici celidoma q̄
 si celi donū. Est em̄ isti herbe celi virt⁹ mirabi
 lis donata ad humane cōplexionis p̄seruatio
 nē et incōmodoz humane nature euitationē
 pariter: ⁊ etiā ad egritudinuz hūano cor̄pori
 accidentū curam. Flores etiā habet aurei
 coloris: que herba tota sine lotionē mūdet.
 videlicet radēdo solū. sup̄ficiem ipsi⁹. radices
 vt a sup̄fluitatib⁹ terreis emūdet. folia ēt si q̄
 corrupta sint penitus refecentur. Et sit herbe
 quāntas ad placitū. fin tamen capacitatē va
 forum factiom ipsi⁹ aque subseruentū: que
 quāntitas ponderet̄: quo pōdere habito capia
 tur. 60°. ps salis cōis p̄parati ad hoīm medi
 cinas: que p̄paratio sic fit. R̄. Salis cōis quā
 titatē placitā ⁊ pone in vase terreo: ⁊ sup̄asp
 ge aliquantulū aque: vt aliq̄liter inadesiat: ⁊
 pone in loco frigidō ⁊ humido: ⁊ tūc dissolua
 tur in aquā. Postea distilla p̄ filtrū in scisuz in
 vna pte. Ita vt sint. 3. aut 4^{or}. pres acute p̄
 cedētes a parte nō in scisa filtri: aliquantulum
 magis ampla quā sit ps in scisa. Et vocant̄ lun
 gue apud medicos: cui⁹ ps in scisa pēdeat ex
 vas illud in quo est sal dissolutū: ⁊ ps nō scisa
 sit in ipso dissolutō: ⁊ inclinet̄ aliquantū vas.
 Et sic eleuabit pur⁹ liquor ⁊ colabit̄ p̄ filtruz
 Colligat̄ igit̄ ille humor distillans: q̄ postea i
 vase terreo ponat̄ sup̄ fontē ignē quousq̄ hu
 miditatib⁹ consūptis albefcat ⁊ appareat ma
 teria cōgelata alba. hoc sale enas potētes vñ

Capitulū vii

debēt in suis ferculis: ⁊ est multo fort⁹ puri⁹
 q̄ ⁊ sani⁹. Sal tñ burgōdie satis vicinat⁹ i pu
 ritate sal p̄parato ad medicinas hoīm: sed
 nō est adeo forte sicut marinū. Et hec ps. 60
 salis p̄parati p̄terat̄ cū sup̄radicta herba mū
 data in mortario mūdo. et cōterantur he due
 materie tam diu sil quousq̄ sint quasi ad ma
 teriā aqueaz redactē. Que materia ponat̄ in
 phiala vitrea satis fori ipletat⁹ ad collum
 clauso ouificio cū luto sapientie. ponat̄ in furnū
 equinū calidū sepeliēdo eā penit⁹. Ita q̄ ex
 omni parte circūcirca vas tam sub⁹ q̄ supra
 q̄ etiam ad latera fumus ille calidus circū
 det vas ad spissitudinē vndiq̄ duoz pedū: ⁊
 amoueat̄ lapides ⁊ baculi ne vas destruat̄
 et imutet̄ fumus ad q̄tuoz aut tres dies. tēte
 tur att̄n̄ phia: a cū manu si frigida sit aut mltū
 tepidū. Et itaq̄ i illo fumo calido spacio. 60
 dicrū: q̄ in tanto tpe putrefactio exquisitē cō
 p̄lect̄. Et tūc celidoma quodāmodo ē ad ma
 teriā primā redacta. Postea hec materia pu
 trefacta existens aliquantulū redolēs facta
 celidoma prius ex̄ite. aliquantulū odoris in
 vase eneo. de firmitiori materia factō ad modū
 magni alēbic: ⁊ sup̄ illud vas ponat̄ cappa
 vitrea bene luto sapientie vasi eam conne
 ctenda. Et supponat̄ audacter ignis flāme
 rōne fortitudinis vasis: ⁊ fortasse post. 10. aut
 12. horas: ex̄ibit aqua clara. q̄ est elementū aq̄
 celidome: q̄ pauce est efficacie in corpe hūan⁹
 no nisi q̄ bona est valde ipsis oculis. ⁊ dum
 videt̄ color distillans liquoris immutari. i co
 lorē videlicet olei oliue magis tñ radiosū. Qui
 liquor est elementū aeris celidome: tūc rece
 ptorū p̄fectū imutet̄. ignis q̄ fortificet̄ quō
 q̄ appareat color distillans liquoris rubeus
 qui est elementū ignis celidome. Et tūc iterū
 imutet̄ receptorū igne quoq̄ fortificato con
 tinuet̄ distillatio. iterū q̄ aliqui d illi⁹ humo
 ris possit distillari. Et dū nullus liquor ampli
 us ex̄erit remanet elemētū terre in fundova
 sis. Elementū aeris ⁊ ignis celidome mirfici
 sunt inuicem i corpe hūano. Multo tñ p̄e
 cellēt⁹ est elementū ignis: cōiuncta att̄n̄ fuisse
 de facto a nobis pp̄t paucitatē elemētū ignis
 Et fuit illud cōmixtū tante v̄ritis: vt q̄ datū
 de facto trib⁹ p̄sonis. oīno a phisicis derelict⁹
 in hora cōpeteti astrologice ad quātitates so
 lus coclearis argētī: cū valde pauco aq̄ ardē
 tis fortasse vna gutta ad acuendū: ⁊ ad vi uas

ciora illa elemēta reddendū. ille p̄sone in val
de breui tpe fortasse infra diē naturalē. virib⁹
nature resūptis reuiuiscerēt. **Q** si hec elemē
ta velis āpli⁹ purificari ⁊ virtuosa cōplecti
q̄ hūane filioza ac magi p̄picia multo redde
re. hoc scias archanū qd̄ est vni⁹ de hīs q̄ ve
teres socis nolebāt p̄dere cans. qd̄ amplius
nolo eē archanū: sicut nec extractionē elemē
toꝝ a celidonia: ⁊ alijs ista ponēdis: iō b̄ po
nūtur ista. nam ministerio eoz̄ corpi hūano tā
in conseruanda sanitate q̄ in morbis ab ipso
fugādis. multiformia accrescūt cōmoda. **R**.
itaq; elemētū terre celidome ⁊ pone in pot
to terreo de trā alba quauitūtur aunsabū: ⁊ sit
clausus firmissime cū luto sapiētie. qd̄ etiā cir
cundet totū potū ad spissitudinē vni⁹ digiti:
⁊ pone in furno reuerberatōis ad fortissimuz
ignē. quousq; icinerescat ⁊ albescat. **E**t b̄ for
tasse sit in spacio triū dieꝝ. In furno autē vi
trarioꝝ fieret in spacio vni⁹ diei. Postea de b̄
cinere p̄n⁹ puluerizato pone in alēbico vitreo
grosso: ⁊ iponat materia ad alitudinē duoz̄
aut forte triū digitoꝝ: ⁊ sup̄funde elementuz
ignis aut aeris aut ābo sil⁹ p̄mixta. ⁊ sit semp
t̄ra p̄s alēbici sup̄ vacua ⁊ in oi distillatiōe
et pone alēbicū in vase terreo pleno cinerib⁹
cribratis ⁊ distilla: ⁊ habebis ipsa multo vir
tuosiora ⁊ nobilitiora fortasse in duplo aut pl⁹.
Et quāto pluries distillauer̄ ea sup̄ eadē ter
ra: tāto virtuosiora ip̄a reddes. **E**t in illa distil
latōe rectificat q̄cquid ipunitatis ⁊ cū ē per
distillatōem p̄mā: p̄pter naturā eris q̄ mltū
sulphuri p̄cipi par. hocq; p̄mit ⁊ oino p̄sumi
tur. **Q** si adhuc āplioꝝ p̄fectione illū nobilē
liquorē velis p̄ficere: pone ip̄m in vase circla
tionis in furnū equinū spacio dieꝝ. 60. ita q̄
tota p̄s q̄ est vacua sit in aere eꝝ fumū. **E**t ai ad
uerte q̄ cineres elemētū terre sup̄ q̄s est facta
distillatio elemētōꝝ aeris aut ignis aut āboꝝ
siml⁹ est mire v̄tutis in egritudinib⁹ frigidis ⁊
humidis. **E**t sufficit q̄ sola. 3. vna misceat vni
lb. medicinarū valentiū egritudinib⁹ frigidis
⁊ hūidis **L**uu sine di sūt ydropis: palib⁹ ⁊ sic
de alijs. **S**il mō extrahūtur q̄truoꝝ elemēta a
sanguie hūano. s̄ sit sanguis ille hoim bone
cōplectonis reiectis sup̄stuitari b⁹. s. fleuatica
colenica melācolica: si dēte puro q̄s s̄anguie p̄
na solē aliq̄lū desiccato. **D**e folijs q̄s lauri etiā
elemēta extrahant: s̄ capiātur folia noua euis
dē anni tenera collecta in mayo vel in iunio
tpe sereno. **S**cito tñ q̄ elemēta sanguis hūa

ni longe p̄stantiora sunt: q̄ elemēta celido
me ar folioꝝ lauri. **A**q̄ ē floꝝ rosmarini mire
est virtū. nā vt ait arnald⁹ de villanoua i de
retardāda senectute flores rosmarini inouāt
vitā in modū a quile. **J**uxta tertū sacre scri
pture renouabit v̄t aq̄lle inuēt tua. **E**t sic fir
colligāt flores rosmarini in fine maij tpe: ses
reno: ⁊ bene mūdēt ⁊ ponātur in āphoza vi
trea siue p̄hiala vitrea. **E**t ponat sup̄ illos flo
res aq̄ ardēs. p̄dat q̄ illa āphoza ad solē p̄ri
nuādo t̄pib⁹ clari. **E**t sic aq̄ ardēs extrahet
totā virtutē illoꝝ floꝝ: ⁊ est aq̄ illa coloris citri
ni. **Q** si velis eā dealbare distilla ip̄am p̄ alē
bicū vitreū et erit vtilioꝝ plusq̄ ante.

De autē predictē medicine cordiales posite
sunt in hoc tractatu v̄t illis v̄tēdo in debitis
p̄stellationib⁹ in cōmoda plūna nature hūa
ne possint euitari. **N**on aut quis opinet q̄ p̄
v̄sum illarū cordialū medicinaruz: q̄s valeat
p̄petuari. posuit eim⁹ deus ministerio corporū
celestū terminos qui p̄teriri nō poterūt: licet
p̄ter celoz̄ influētā p̄ dei iūritā potētā abbre
uiari possint ⁊ plongiari. v̄sū ē eim⁹ de fetō q̄
elemēta aer⁹ ⁊ ignis celidonie p̄mixta efficiā
curatōis nō hūēt i q̄tra p̄sona cui offerebāt
nā mors erat natural⁹ illi p̄sone. p̄uenēs cir
su nature fin motū celi vt videbat. nā illa per
sona capiebat oīno repētine a morbo et oēs
virtutes corpoz̄ subito fuerūt defecte. **U**nde
nota q̄ virtutib⁹ vltimate defectis ille cordis
ales medicinē nō haberēt operatōis efficiā
Et itaq; natura medicinarū ⁊ celoz̄ corpoz̄
virtus p̄ infinitā ⁊ sup̄naturalē dei potētiam
ad egrī sanitatē recuperandā dirigat ⁊ inuēt
nomen ei⁹ deuote inuocet hoc modo hūilē
aliquantulū anteq̄ medicina p̄pinet corpori
humano. **D**ñe exaudi orōem ⁊c. **D**rem⁹.

Domine iesu x̄pe qui es vera salus omnū
dñe tu es ille qui in bonitate ⁊ sapientia tua
creasti bona valde: vnde dñe tui ḡra scio si
ne te nihil boni esse in seculo. **Q**uare dñe ies
su x̄pe maiestatē tuā suppliciter adoro: quia
scio ⁊ firmiter credo nihil boni eē neq; bonū
absq; tua bonitate: nec magnū absq; tua ma
gnitudine: nec durās absq; tua duracione et
nitatis: nec potens absq; tua potētia: nec sa
piens absq; tua immēsa sapientia: nec diligēs
sine tuo amore: nec virtuosum sine tua virtute:
nec verū sine tua veritate: nec glorioꝝ si
ne tua gloria: nec iustū sine tua iusticia. **S**cio
etiā dñe q̄ tu mirabil⁹ hoiez̄ creasti sanū ⁊ iō

lumem: sed sua malitia seipm dānavit. ad in
firmitates quoq; & inferias seipsum pcliues
effecit. Et mirabilius ipsum hoīem reforma
sti redimēdo eum sanguine pprio. Tu dñe q̄
tanta bona nobis fecisti: & dedisti medicinā
ad recuperandū sanitatem humanoz corpo
rū da benedictionē tuam isti medicine. vt oēs
virtutes quas in principio creationis rerum
posuisti in ea ad finē optatū perducatur: & in
corpore in quod introit pñs medicina sapi
tatem mētis & corporis cōsequi mereatur: et
ad vitam pficiat sempiternam. Per te dñe ie
su xpe fili dei qui cū patre & spiritu sancto vi
uis & regnas deus p oia scla scloz Amen.

Componatur igitur & ministrētur medici
ne cordiales in debitis ostellatiombus supi
us in hoc eodē capitulo explicatis vt virtus
ipsarū cordialū medicinarū per influētiā ce
li ppitūe augmētetur. Talis em̄ est ordo ife
riorū rerū ad superiora: vt per superiora cuius
modi sunt celi generētur & regulētur. generē
tur quidē dicēte Aristo. 2°. phisico. Homo ge
nerat hoīem & sol. regulentur. hō dicēte eodē
primo metha. Necessē est hunc mūdum esse
ptiguū lationib⁹ superioribus vt tota virtus
eius inde gubernet. de quoz corpoz motu &
eoz influētia est ipa astronomia exis vna de
septē artibus liberalib⁹ stabilita p rōnes sū
me naturales partim positas a ptho^o. in q̄dā
perito: & alijs voluminib⁹ eiusdē que rōnes
experientijs plerūq; eiusdē ptho^o. & alioz sa
pientū in sciētia astro. & quotidianis merito
approbantur. **Q**uis em̄ a deo demēs essē q̄
celum creatū a deo bñdicto diceret exps vir
tutis insupabilis & sic mortuū esse: multū hic
ipsi deo sūme pfecto effectum valde iperfes
ctum attribueret. Quotidiane enim expe
riēte hoc oīno ptranaret qua videtur ad ocu
lum mare fm influētiam lune crescere & de
crescere. nō etiā astrologi ille dūtaxat cōtradi
ceret: sed & pbis vt supra tacrum est. pariter
& medicis cōsiderantibus penes motū lune
solis & aliarū stellarū dies creticos. dicit nā
q; ypocras medicoz suum⁹ primo pronostic
coz. est etiā quoddā celeste qd nō oportz me
dicum ignoriare. & parte scōa ampho. sub ca
ne & ante canē moleste sunt farmāne. Igno
rāntiam quoq; suam cūctis sapiētib⁹ q̄ ope
ram huic sciētie dederunt is supferret. Ex q̄
bus colligitur hāc sciētiā veram esse & nō

supstiosā: imo in ipsa & per ipsam artes sup
stiosē cuiusmodi sunt pyromātia geomātia
ydromātia & aremātia. sicut & sphere picta
goze penitus repobātur: videlz in q̄dā pto
ptho^o. & si que illarū aliquid veritatis aliq;
tēs pticipent. Hoc ab hāc sciētia puta astro
sibi accommodat & vsurpant. vnde habet ipsā
astronomiā deturpare etiam vt ait dñs Johā
nes ypalen⁹ eps patre hyspanie in plogo al
bumasaris. Lum dicim⁹ planetā aliquē ma
lum futurū presignare nū aliud sentim⁹: nisi
q; sui creatori mādato vt creature inseruicn
tes eius presciam unitando hoīem ipsuz ma
lum nobis ostēdunt. **Q**uare nullaten⁹ dicē
dum est planetas homi vt malus sit vni ifer
re quē admodū nec dei presciam. culpādo em̄
planetarū significata. etiā p certo diuinā sta
tum culpabit puidētiā. nihil em̄ aliud pla
nere q̄ qd deus prezident aut predestinaues
nt significat. & hui⁹ elegantis sciētie in p̄senti
tractatu posite sunt doctrine p̄cipaliter cor
poris humani dispositiones cōcernētes. h ita
q; in hoc tractatu qui dici pōt directoriū astro
logie phisicate dictatoz in cōuentu fratruz
mmo⁹ viennē. cūuitans: per me fratrem Jo
hānem ganiueti fratrem cōuentus predicti:
ad requestam atq; instātiā magistri Ibenci
amici in artib⁹ & medicina magistrū de buxel
la in b: abātia oriūdi ob amozes cognominis
cuius p̄senti tractatum vol ui titulare am
cum medicoz huius presentis tractat⁹ origi
nale scribens: & ad dictandū eūdem iuuantis
atq; completis. Anno fluē. dñi. 1431. mēse se
prebris. 28. die. 2. hora veneri in loco vt supra.
Hec inq; tam astronomice q̄ medicinali sci
ētie dicta sine preiudicio efficacior & melio
rū sūt. dicta hui⁹ tractat⁹ siq; corrigenda sunt
corrigatū q̄q; recollectōe diligētī dictoz ip
soz famozoz docto⁹ vtriusq; scie b: uenloq; sē
iducta ad copoz hūanā p̄uationē pariter &
mo: boz ei⁹ curā vt sic fragilis de se exis hūa
na naturalis cōditio p artificialia adiutoria i
cūctiporētis dei ois scie rerūq; oim p̄ditous
laude ac in eiusdē beneficijs ei⁹ sūma boni
tate eidē cōditioni hūane collatā re gratiatōne
aliq̄ diu valeat p̄seruari cui in trinitate exis sē
ti. p̄fecta p̄ris & filij & spūs sancti: sit bñdictio
laus & glia ac grāz actio p̄ finit a scloz scla a.
Tractatus magistrū Johānis ganiueti or
dinis fratru mmo⁹ q̄ titulat⁹ amic⁹ medicoz.

Eli enarrant

gloriā dei. Tripliciter et modo mirabili. celi enarrat gloriam dei. Primo ex eorum creatione ab immensa potentia.

Secundo ex eorum cōseruatione et manutentione ab eade infinita sapientia. Tertio ex eorum multiplici operatione virtuali eis collata a summa et independenti clemētia. Circa primū celorum creatio pandit et enarrat gloriam dei: quia tanta et talis operatio q̄ est de nihilo ad esse, p̄ductio: nō potuit fieri ab aliqua intelligentia cū ad hoc requiratur potētia infinita q̄ potētia repugnat intelligentie et angelo: ideo suo modo celi p̄dūtur et enarrat gloriam dei ex parte eorum creatōis. Circa secūdū celorum manutentionem et eorum cōseruatio q̄ imediate a deo pendet etiā enarrat declarat et manifestat gloriam dei: quia ois creatura tam spūalis q̄ corporalis q̄ritum est de se tendit ad nōesse: et q̄ritio p̄fectior tanto maiori indiget manutētiōe dei: sicut equus in minori indiget manutētiōe. q̄ angelus q̄ angelus plures p̄fectōnes habet equo: et oīse esse p̄ter primū esse q̄ritum est de se tendit ad nōesse ideo celi i manutētiōe. talitā mirabili enarrat gloriam dei. Circa tertū celi enarrat gloriam dei ex eorum operatione virtuali. unde tot variatōes et tēporū mutatiōes: frigora: calores: pluuies: sterilitates: guerrarū abūdātia et pauca pax: iusticia et inter hoīes quādoq̄ infirmitates et pestes. et inter aīalia terre et volucres acris et viuētia in aquis: talia de cōi cursu pueniūt ex influētia celi qui enarrat gloriam dei. et licet de aliter posset facere et faciat quādoq̄ tamen teste beato Augustino in libro de ciuitate dei. Sic de condidit res vt suis morib' sinat eas pagere: agūt cause secūde i virtute prime cause et operatiōes earū quādo placent suspēdit p̄ia causa cōcurrens imediata ad effectū cuiuslibz cause secūde q̄ causa vniuersalis secūda, et de isto cōcursu causarū secundarū aliqd̄ scribitur de opandiōib' celi seq̄ndo scripta p̄ tholo alimantous et alioz sapientū p̄ tumou regimie hoīm. Circa qd̄ est notandū q̄ influētia celorum nō operat necessano in hoīmib' sed contingēt. iuxta dictū P̄tho' in cōtloquio. In dicitia q̄ tibi irado sunt ut necessariū et possibile. Celi habēt p̄ncipiū creatōis vt tacitū ē et p̄ncipiū alicui' terminū significatur per istud

p̄ncipiū in celis in p̄ncipio signi arietis in q̄ signo sol exaltat et saturni dep̄mit: sol significat claritatē saturni tenebrositatē. nem in cancro iupiter exaltat mars dep̄mit. iupit̄ significat iusticiā mars fraudulentiā. ven' significat cantū et leticiā. mercuri' p̄biam et oēs artem et scientiā: et sic planete habēt suas generales operatiōes cū signis et stellis cū quibus habēt conuenientiā per coniunctiōem vel per aspectū seu per separationem.

De naturatib' primū capitulū.

Fortune large

sunt et fideles. infortune sunt saturnus et mars: aspect' planetarum boni sūt trinus et sextilis: mali quarr' et opposit' nō p̄dest aspect' trin' et sextilis infortunarū sicut nō obest quarr' et opposit' fortunarū. Et multis vite significatiōib' in hyleg signat longa vita et purus intellect' maxim' quoq̄ vigor. Lum fuerit mercurius in radice natiuitatis in domo martis erit male suspitōnis et festinus in suis negocijs. Lum fuerit mercuri' in radice natiuitatis alicui' in domo saturni erit nat' magni intellect' longeq̄ cogitari omis sapiēs et p̄b. Nunq̄ erit paup' cui' natiuitas dñs fuerit iupiter. Quādoq̄ i ascēsi fuerint infortune in natiuitate alicuius turpē notā in facie patet. Non poterunt oculi eius dere ab impedimēto graui in cui' natiuitate fuerint luminaria impedita. Nō amittet senesum in cui' natiuitate luna iert ad mercuriū. Lum fortune p̄fuerint natiuitati erit natus largus et diligēdus si p̄fuerint infortune erit abhorred'. Et si fuerit saturni erit sordidus: si mars erit ferudus. In cuiuscūq̄ natiuitate fuerint infortune in octaua domo celi mala morte mouet: si aut̄ ibi fuerint fortune in suo lecto mouet. Nō p̄gregabit pecuniā nec thesaurizabit nisi ille cui' dñs ascēsi. et dñs q̄rite dom' fuerit idē planeta: sicut nō lucrabit pecuniā magnā nec viuet splendide cui' plane ta ecōuerio se habebit. Non poterit esse inter duos dilectio nisi fuerint in radice natiuitatis luminaria cōmutata: ita vt sit vniū loco alteri' in natiuitate sui socij. Venus illi' signi in natiuitatib' in quo ipa fuerit nato attribuet natiuitatē: vt cum fuerit in leone dabit ei amorē: in thauo cantus in scorpione coitus. Lum gnū impedimētū est rerū q̄ fat in p̄tate signi

in quo fuerit planeta cadens vel retrogradus a malo esse solis. Signa significant corpora planete vero significant ea que mouet corpora: loca planetarū in circulo eorūq; substātiās et loca eorū a sole significant opus et destructio nem. **Lū** fuerit mercurius in .10. domo nō impedius natus erit magnus sapiēs magnusq; pbs. **Lū** in radice natiuitatis ipedit luna cecideritq; oēs dñi triplicitatis cū ileg mariebo pñ dñs triplicitatis ascē. fueritq; in aliquo angulo rō fixorū infortuna iudicabit nato vite paucitātē **Lū** ceciderint oēs dñi triplicitatis fueritq; in aliquo angulo yna stellarū fixarū exaltationis pñe vel secūde que sit ex natura dñorū triplicitatis perficietur nutritio et transibit eam. **Lū** dñs ascē. et luna fuerint in ascē. et due fortune similis aspererint se adinuicē erit natus multū fortis et potēs nullusq; pñerbit ei mandatū. **A** gradu ascē. sumūtur accidētia corporū: a gradu vero patris fortune esse sube a gradu quoq; lune esse corporis et aie depre hendunt a gradu solis ualitudines eius a regibus. a gradu autē medij celi magisteria et eorū opa agnoscunt vnicuiq; gradui dādo āmū. **F**ortunabit eritq; boni esse et potēs ille cuius annus reuolutōis similis fuerit radici natiuitatis si radix fuerit cōpetēs et cuius circulus celi in eadē similitudine fuerit in q̄erat in ipso anno radicis. **I**mpedimētū mercurij a saturno debz impedire linguā quādo ē aspectus: de terius autē quādo corporalis coniungitur. **Lū** fuerit vnūquodq; luminariū in corde gradus sue exaltationis et in suo dñio liberū ab infortuna erit natus rex potēs et magni nois et semē ipius hereditabit terram obtinebitq; eā multo tpe. **Lū** puenerit infortune ad locū puenerem nō nocēbūt si nō fuerit eis significatio in radice natiuitatis et similis fortune nō pderunt cū uero fuerit eis in radice significatio poterit esse. **M**ains infortunū saturni ē cū fuerit in signis femininis: martiebo cū fuerit in signis masculinis. **P**rius quoz negocia ita fuerit q̄ cito se vindicāt et p̄ficiūt oē qd̄ desiderāt s̄ quoz ascē. in principio regni vel natiuitatis fuerit igneus et similis mediū celi vel alterū fuerit igneus et alterū aereū. **C**ausa fortunij ac p̄sp̄eritatis est ut sint dñs domus solis et dñs domus lune dñsq; ascē. orietales et in angulis et aspiciant sese ex bonis locis. i. ex trino vel sextili aspectu. **M**ultū potēs erit ille in cuius natus

tate sol fuerit in medio celi et in signo igneo et luna in trino ei aspectu in sinistro ei. **I**n cuius iuscūq; natiuitate fuerit iupiter receptor: fortitudinis oīs planetarū et ipse cōmēdauerit eas et suā saturno fueritq; receptor ab eo et vterq; orietalis in angulo erit natus magni nois et potēs et boni esse figer omne nomē suū in orbe **Lū** fuerint anguli ascē. signa mobilia in natiuitate alicuius due infortune in angulis misera erit oīs vita ei. **I**n natiuitate et āstio nibus qm̄ idē planeta est dñs ascē. et dñs rei quēlite effectū absq; dubio fortis vt si aries vel libra ascēdat: natus erit causa sue mortis nisi iupiter sit in .8. et si fuerit hgo vel pisces ascēdens occupabit natus in regijs honorb et vi ut absq; grandi labore. **Lū** si fuerit ascē. cas p̄cor. erit natus causa cōseruatōis pecuniarum suarū: q̄ idē est dñs ascē. et domus secundē que ē domus substātie: et per hanc formā cōsidera in omib; alijs cōsideraq; naturā signi in quo erit mars vel saturnus si sint dñi octauē domus si sint impediti vel directi et fin hoc iudica de morte nati vel de eius openibus.

De bellis capitulum secundum.

Vendo ad bellū

Esan vadit et reuertit si sol iupitera put diaconis vel venus fortunata sint in ascē. aliter nō. si autē saturnus ibidē fuerit timet nimis et reperit causam reuertendi et nō pcutit. **M** si ibi fuerit mars vel mortis vel vulnerabit ad mortē si in ascē. fuerint mars et saturnus nō reuertet: et si mars ē ibi et dñs signi est in casu suo nō reuertet: et si nullus est in ascē. respice. **8.** domū celi seu. **10.** si mali in .8. mortis. si in .10. capite. **I**n q̄stionibus de bellis si dñs ascē. est in orietē vel boni planete q̄rens obtinebit. si mali in ascē. vel dñs ascē. in casu suo q̄rens perdet. ascē. et .10. domus. **11.** **12.** et .3. domus celi et planete ibidē reperi assignant agrediēti. **7.** domus assignat p̄cipalitē defendēti. **8.** **9.** **6.** **5.** et .4. et planete ibidē reperi. **M**alus in medio celi significat malū p̄querē in angulo terre p̄ defendēte si diu debeat stare bellū: si ascē. stabile sit diu stabit: si mobile parum stabit: si cōe medioerit. **S**i dñs ascē. et .7. questionis hora fuerit in .4. aspectu vel in opposito nō veniēt ad pacē si in sextili vel trino aspectu possibilibus ē tractatū pacis et facilis

et poterit tractari pax per homines qui sunt de conditione illius planete qui tunc habet dominium celi questionis hora. Si inter dominum ascende. et .7. non sit aspectus non erit bellum inter partes: et si sit aspectus bonorum planetarum venient ad pacem libere de consensu utriusque partis et firmabitur pax diu duratura. Si defeceris habebit victualia vel thesaurum. vide. 8. dominum celi que est 2^a a 7^a et est dominus substantie ipsorum defecerit illa domus. 8. et planete que in ea sunt et dominus erit tibi ostendet egestatem vel abundantiam eorum. si sunt ibi saturnus mars vel cauda egrediuntur iupiter venus caput vel pars fortune abundantant. et si plures sunt ibidem fortune erit. et ita considera de aggrediens in questionibus de secundada domo que est domus substantie aggrediens. Si dominus ascende. non impeditur est in quarta domo vel habet bonum aspectum cum domino que redit que reus in fine finali victoria obtinebit vel satis de honore et utilitate. Si dominus. 7. est in quarta domo vel dominus. 4. est in .7. bonum est per defendere hoc est unum testimonium satis forte in bellis et que reus et utiliter per defendente ut sit dominus. 7. in .4. non impeditur et hoc quo ad suum negocium. Non est bonum volenti bellare que faciat iter domino ascende. in .8. dato que dominus ascende. esset in exaltatione sua Non est sol bonum in ascende. hora belli nec etiam cum domino ascende. aries vel leo et in ea parte in qua sol et luna fortis abunt erit victoria interrogantis Nihil prodest planti cum fuerit dominus ascende. infortunata et retrogradus vel sub radijs solis: que si ita fuerit de domino. 7. defendens vincetur et obtinebit in bello qui prius pugnare cepit. Caue ne rex exeat ad preliandum domino ascende. eunte ad dominum. 7. Nullus debet expugnare civitatem cuius dominus civitatis fuerit dominus ascende. anni mundi cum due infortune coniungentur et luna coniungentur saturno in latitudine eadem mutabunt reges et erit in multa sanguinis effusio et prelia in loco qui significat ab ipso signo.

De aggressu viarum capitulum tertium.

Si accesserit

ad reges vel ad principem et luna sit in aquario: nec recipietur nec aliquo modo curabit de eo rex: si accesserit ad eum et ipsa in piscibus auertet faciem suam ab eo. Si quis postulauerit aliquid

ab aliquo quod videatur sciendum rationabiliter capi. existente in medio celi cum ioue et luna eunte ad eum vel si separata ab eo ierit ad dominum ascende. vel si dominus ascende ierit ad eum non preteribit quin breuiter adipiscatur que situs vel parte que sit. Venus significat in adfectiones et pluias sicut mercurius significat itinera parua et mutationes. Venus cum fuerit in primo gradu cancri in coniunctionibus luminarium vel in alijs magnas facit pluias. Luna volens alicui eligere et non poterit differre si luna sit impedita ad opus equequendum apta dominum ascende. et dominum rei que sit. Non nocet mars in peregrinationibus terrarum. In itineribus signa fixa vituperantur: mobilia vero commendantur excepta sine libere Luna concordat soli cum fuerit aucta lumine et numero omnisque stella luminosa ei concordat. Luna recipit in fortuna fortuna non impedit eam imagine autem cum non aspexit eam ex quarto vel opposito aspectu nec fuerit in eodem signo. Martium est impedimentum planetarum cum fuerint in locis peregrinis in quibus non habent dignitatem. Lanci significatio est super aquas multum mobiles: scorpis vero super aquas currentes. ruorum significatio est piscium. Omnis res que festinanter fit et festinanter destruitur et que reuertitur est in significatione martis. Omne quod festinanter fit et subito destruitur permanetque diu destructum est ex natura saturni et martis. In itinere terreo non sit mars in .9. quia significat latrones et peior est in secunda et quando volueris intrare patriam seu villam fac ut dominus secunde domus sit in loco fortunato et non sit in quarta domo nec in ascendente. Et caue quando exibis de loco tuo ne sit malus in .7. quia hoc significat malum futurum tibi in patria ad quam vadis. Si fuerit in domo sui honoris aut in bono aspectu domini ascendente modicum impedit si dominus non fuerit in ascendente faciet iter cum honore et utilitate. et si dominus ascendente dederit vinum domo non faciet iter ad utilitatem bonam. et hoc de itineribus longinquis.

Aspice dominum tertie in itineribus propinquis quia ipse est significator viarum paruarum: et aspice lunam quando virtus magna inest ei et fortis est in itineribus.

Et nota q̄ in om̄i re fortitudo dñi hore est sic
 cur fortitudo dñi ascēdētis nisi sit impeditus
 ipse dñs hore. Significator nūciōz et legatorū
 est dñs q̄ntē sicut significator viarū magnarū
 est dñs none. Hore martis et saturni male sūt
 in ingressu ville. et hore bone ad B. s̄ lumiarū
 et alioz planetarū. Cave in via ab impedimē-
 tis saturni q̄ sunt multa et in cetera ne sit sa-
 turnus ascēn in p̄ma medietate pisciū q̄ si-
 gnat nauē submergi. Et cave in via aq̄ ascēn.
 celi ignē q̄. 2. que est dom? mortis ē signum
 aqueū et ne sit planeta malus in tertia domo
 Si sit iter ad regē vel ad p̄ncipē pone solē in
 loco fortunato et fac vt ascendat aries vel leo
 aut scorpioria aut signa nō sunt adeo bona
 et scorioz ē a latere bon? denotās regnū: et ca-
 ue ne sit dñs ascēdēt. cōbustus nec aliter im-
 pedit? nec soli opposit? nec in q̄rto aspectu. et
 ne luna sit ascēn. Et si fuerit sol in die in do-
 mo sui honoris et similis luna in nocte: tūc ē
 meli? et vnus illoz sit dñs hore. et si sol et luna
 aspiciant domū. 10. tanto meli?: et si dederit sol
 vel lunam dño ascēn. bonū est. Si volueris
 alicui eligere horā et partē mūdi que est ei vti-
 lior scita natiuitate vel questione vide si fortu-
 ne sunt ab ascēn. ad mediū celi cōiuncte cum
 dño ascēn. pars orientis est ei vtilior: et tanto
 melius si hora q̄stionis sit a p̄ncipio diei vsq̄
 ad meridiē. si supradicte fortune sunt a septi-
 ma domo vsq̄ ad quartā pars occidentalis est
 ei vtilior. et si questio fuerit facta a p̄ncipio no-
 ctis vsq̄ ad mediā noctē: tanto forti?. si predi-
 cte fortune fuerint a quarta domo vsq̄ ad p̄n-
 cipium orientis septētrionalis erit ei vtilior: et
 forti? si questio fuerit facta ab hora medie no-
 ctis vsq̄ ad ortū solis: et meli? si planeta hore
 illius fuerit fortuna et dñs ascēn. fuerit fortu-
 ne cōiunctus. Si questio fuerit de homie an-
 cito reueri debeat respice si fuerit dñs ascēn.
 in. 10. aut in ascēn. vel luna: aut dñs ascēdēt. sit
 retrogradus in aliquo istoꝝ anguloꝝ citi? ve-
 niat: et si in signo mobili prope est vt veniat et
 post cito in signo cōi: et si fuerit dñs ascēn. di-
 rectus ostēdit tarditatē: et similē si dederit vtz
 planete existēn. in nona domo vlt̄ tertia et si do-
 min? ascēn. fuerit in septima dñs hore habet
 magnū posse quādo nō est impedit? quoniam
 si fuerit in domo decia in signo mobili veniet
 cito et non moreretur dieb? sed horis. et postq̄
 vidētis q̄ veniet inspicite quot sūt gradus int̄

illum planetā qui significat reditū et gradum
 ascēdēt. et da culibz gradum diem vel horaz
 septimanā vel mensem fin q̄ videbit. et luna
 habet magnū vigorē in tota questione tamē
 si fuerit in domo secūda sexta octaua vel duo
 decima non cures de ea si ascēn. fuerit leo vel
 sagittar? aut aquarius parū dubites lunā: et
 non est similē de alijs signis et est ratio ppter
 proportionē sue domus ad domos noiatas.
 Ite per aliā viā da dñm quite domus nuncio
 et legato. querenti vero dictū dñs ascēdēt. et
 vide qualē applicatiōē habet dñs quite cū
 dño ascēdēt. et fin hoc iudica. Si aliqua que-
 stio inseratur cuz questione reuerfionis vt de
 pecunijs reportādis vel de honore vide qualē
 applicatiōē habet dñs nūcij scilz dñs nūcij
 quite dño substātie vel ad dñm honoris q̄ est
 dñs. 10. et fin hoc iudica: et si sit separatio dñi
 nūcij ab alio dño est factū bene vel male si sit
 applicatio in toto vel in parte fin fortitudine
 significatoꝝ. Et nota ipedimēta vlt̄ adiutoria
 significatoꝝ. alio modo de reuerfione vide si
 questio sit hora lune et ipsa sit fortis in figura
 celi ipa erit significatiue reuerfionis vie si ha-
 beat aspectū ad dñs quite quādo perueniet
 ad radios dñi quite vel ad locū in quo erit do-
 minus q̄ntē questionis hora. vel si ipsa luna
 aspiciat ascēn. quādo perueniet ad locū ascē-
 dēt. vel significatoꝝ p̄ncipalis celi habent
 potestātē super facto vie iudica reuerfionē si
 figura ostēdat reuerfionē breuem.

De his que dirigunt astrologum capitū-
 lum quartum.

Vantus erit er

q̄ ror astrologi si septima dom? ces-
 li quavis hora: et eius dñs fuerint
 impediti q̄ ascēdēt. et eius dñs sunt signifi-
 catoꝝ interrogātis. 7. et eius dñs sunt signi-
 ficatoꝝ rei que site: cū igitur infortunati fue-
 rint significāt maliciā et erroꝝ que cōsequē-
 astrologus in re illa pro qua interrogat et ei?
 intellectus ex influētia celi obnubilatur: sup
 quo consueui ego videndo impediuntur in
 septima domo recurrere specialit̄ ad sequētē
 orationē.

Deus deus om̄ps de p̄cor te p̄ tuū nomē ma-
 gnū et admirabile q̄tin? mibi seruuulo tuo dis-
 gnens pcedere timorē nois tui atq̄ amorem
 cū hūilitate nō ficta q̄ studia et p̄silia labores

et opera somnia et desideria superborum in propria virtute confidentium et non in te infatuas adhibe las mutilas et eclipsas reprobas et castigas derides et mortificas humilias et pœnas reser cas et parulficas: me paruulū nō despicias et paruificatū nutrias et intellectū meū ab errore custodias cū illuminādo. voluntatem tuo amore inflāmando. stabiēdo memoriā ad tuū in semp̄ beneficiū memorandū amen.

CDatur documentū astrologo q̄ nūq̄ eligat libere et frequēter q̄ in suscipiētib⁹ celi influētia nō operat̄ equalit̄. vt verbigr̄a. aliq̄ transfretant mare subvno et eodē momēto t̄pis. alii qui moxunt in via. aliq̄ depauperant. alii ex illis reuertunt̄ ad domos pp̄rias cū lucro et sanitate. et causa istoz est: q̄ ad bene iudicā dum astrologus deberet scire horā et figurāz natiuitat̄: q̄ aliquādo natiuitas pp̄ria alicui⁹ vel reuolutio sue natiuitat̄ p̄milit sibi aliq̄d horrendū venturū q̄d euenit et ita fuisset i domo vel in patria. si nō transfretasset mare q̄re electōes astrologoz nō debent esse nisi p̄ magis homib⁹ quoz natiuitates et reuolutōes vel cōplexiones ex influētia planetarū sciuntur. astrologus bonū multū malū phibere poterit q̄d p̄ stellas vēturū est cū ei⁹ naturā et influentiā p̄scauerit: sic em̄ pueniet cui maluz futurū est. vt possit illud leuius pati. vt cui malū venturū est per martem per bonū temperamentū aliquoz impediētium influentiā mart̄ reducet ad tēperamentū: vel si incōueniens sit vēturū ex influētia saturni frigiditate t̄pis vel indispositōis p̄sone p̄ domū calidam et ignē tpe h̄yemali et cibaria cōperentia impediēt i toto vel in p̄te. Noli festinare i iudicādo cū planete cōiungent̄ adinuicē nisi p̄us p̄sideres naturā signi in quo iungūtur vtrū sit ex eoz similitudine vel nō. si em̄ fuerit ex eoz similitudine cōfortabit̄ ipoz significatiōnē cū influētia celi aliq̄d tibi ostēderit q̄d vēturū ē a secūdis stellarū influētijs testimoniu⁹ secūdarū stellarū effect⁹ sunt q̄s sūt in aere vt sūt circuli circa corp⁹ solis et lune et alioz planetarū et stellarū vt sūt comete et radij pl̄ solito ante stellas color: etq̄z apparetēs in aere correspondētes corporib⁹ celestib⁹. Et de hoc est quedam alia ars securio: in iudicādo arte p̄ma: et circa hoc si iudiciū capitis anni ostendat infirmitates hūidas iuxta sententiā astrōlogi. vnde iuxta sententiā medicoz si h̄yems p̄

terita fuerit pluuiosa erit adiutoriu⁹ testimonij ad iudicādu infirmitates hūidas et frigiditas. figura circuli in q̄stionib⁹ magne sollicitudinis ē ad similitudinē aie ipi⁹ querētis cū ipō celo. vniuersalis q̄stio natiuitati assimilāf̄ reuolue igit̄ ānos eius et sup̄ eos iudica. oportet in om̄i inceptiōe aptare circulū celi ad naturā ei⁹ q̄d quis inceptur⁹ est. nō cōmēdatur vtrifal lune ad martē et domib⁹ venens nec ad iouē et domib⁹ mercunij neq̄z ad solē et domib⁹ saturni. Angulus orientalis significat pueros et iuuenes cuiuscūq̄ p̄ncipi⁹: mediuz vō celi reges et p̄ncipes legistas et oēs dños et iudices et phoz rectores. 7. q̄ senes atq̄ defunctos mulieres et inimicos et om̄e vetustuz angulus aut̄ terre patres et terras locuz etiā in quo nat⁹ est infās horā quoq̄z et sepulchra demōstrat. Planete q̄ grandes dant diuitias sunt tres. iupit̄: sol et mercuri⁹: accipies significationē sectarū et regnoz ex iunctiōe iouis et saturni ex mutatiōne eoz a triplicitate in triplicitatē et cōsidera horā eoz locū martis cū duob⁹ sup̄iorib⁹ ex signis fixis mobilib⁹ atq̄z cōiunib⁹ et mitte et in horā destructōnis rerū et cū fuerit mali vel alter eoz in signo ad magis h̄ois et iunctus fuerit ei alter malus ex cōiunctiōe aut ex quarto aspectu vel ex oppositiōne erūt in h̄oib⁹ pestilētie. et si alter mal⁹ vel ambo fuerint retrogradi erit calidi⁹ atq̄z veloci⁹. et si iunctiō vel aspect⁹ sit ex aliquo āguloz erit fortis: et si fuerit fortior: inars erit hoc malum ex bello vel ex infirmitate calida. **E**t si saturn⁹ fuerit fortior erit mors vel malū ex similitudine saturni. **S**ignificatio planetarum sup̄ colores. saturnus significat migredum et obscuritatē. iupiter viriditatē. inars rubedinē et quandoq̄z citrinitatem. sol et venus albedinē. mercuri⁹ multos colores habz i sua significatiōne. luna subalbescentē.

De edificijs inchoādis caplin q̄ntum.

Invelis edifica

In re ciuitatē vel edificiu duraturuz considera in fundatōe ciuitatum stellas fixas p̄mario et conferas eis planetas beniuolos. in fundatōe domoz considera p̄mo planetas et cōferas eis naturas signoz et stellarum de natura stabilitatis. dum luna fuerit meridionalis descendens in scorpiōne vel in pisicibus: non incipias edificare quia ci

to ruet edificium. in omni inceptioe fundatiōis melius est dum luna est in aquario vel sit luna in loco fortunato respiciēs aquariū ascē. ⁊ fortune aspiciat gradū ascē. Bona sunt signa firma vt leo ⁊ thaurus luna existere i eis vel q̄ ista signa ascēdāt ⁊ q̄ dñi ascē. nō sunt cōbusti nec retrogradū nec in casu suo nec in malo aspectu: ⁊ si possit fieri vt luminaria aspiciant dñm ascē. vel ascē. bonū erit. ⁊ si potens in fundatiōe ciuitatū vel domoz pone saturnū in. 12. cadētis ⁊ martē in. 8. mars in. 3. vel. 9. nō est bon⁹. Saturn⁹ in. 11. bon⁹ est de die ⁊ in nocte in. 5. mars est econtra. Laue ne ponas signū mūdi. 1. signū fundatiōis qm hoc ē signū inimicōz suorū: ⁊ pone dñm ascē. in loco sue augis qz si descendat ab auge vel sit in opposito augis malus ē quia tūc planeta est retrograd⁹. Si fuerit malus in domo. 10 ⁊ nō in sua dignitate ruet edificū ⁊ peior est mars in hoc saturno. Ciuitas fundata hora q̄ mars ē in medio celi maxie si sit infortunat⁹ male erit illi ciuitati ex bagis ⁊ multi p̄ncipes eius morient gladio. Laue in fundatiōe domoz ne sit luna cū saturno p̄iuncta vel cauda aut sit saturn⁹ in ascē. vel in q̄tra domo in fortunat⁹ quia hoc significat tarditatē ⁊ duriciam in ope ⁊ q̄ nō eriget vel q̄ si erectū fuerit ⁊ habitatū nō cessabūt habitatores ei⁹ pati timores ⁊ illusiones ⁊ infirmitates ac lachrymas ⁊ tribulatiōes ⁊ fundēt edificū ⁊ forsitā cadet. Et si aspexerit mars ex malo aspectu ⁊ fuerit in circulo augis sup domū tūcbitur cōbustio: ⁊ si fuerit in aliq̄ domo aliq̄ infestatio fantastica ⁊ volens remouere eam aliquo ingenio caue ne sit luna i ascē. in aliquo hoz signoz. s. cancro leone scorpiōne vel aq̄rio: sed in ceteris extra hoc separata a malis ⁊ iuncta fortunjs ⁊ caue ne p̄dicta quattuor signa ascendant.

De medicinis caplin sextum.

Efectus medi

cus erit cui mars ⁊ ven⁹ fuerint i radice natiuitatis fortunati in sexta domo. Nō est bona sanguinis mutatio dñi luna fuerit in geminis sicut nec ē puemēs vti venos dñi luna fuerit in thauo. Meliora signa in accipiendo purgatoria sunt aquatica ⁊ eoz meli⁹ est scorpio vitimū cancer. Nō est bona cōuersio luna existere i scorpiōne sicut nō est bonus vomitus cū ipa fuerit in leone. Saturnus cū fuerit in signis fixis facit mortalis

tatē: hoc aut sapiētes longo tpe experiri sunt. Cū fuerit mars cū sole in signis septentrionalibus erit calor maxim⁹. similis cū sol ient i signis meridionalib⁹ erit frigus maxim⁹. Saturnus occētalis mars occidentalis egros minus impediūt. iupiter in septētrioe. venus in meridie bonū augēt cū ipsi fuerit dñi ascē. infirmi q̄stionis hora. Detestabilis in significatione egros est vt sit significatoz interrogatiōis ingrediēs radicos vel pars fortune in fortunata. Tunc magnus est sup infirmo cū interrogatiōis hora ambo luminaria fuerint sub terra. Quādo luna vel planeta qui ē dñs rei quesite recedit ab infortunio ⁊ vadit ad aliud infortunū per malū aspectū vel p̄ applicatiōe corporale significat malū effectū siendum maxie i infirmitatibus est signū mortis. Quādo malus ē dñs octauē ⁊ ei⁹ hora sit q̄stio ⁊ bonus planeta separat a b eo q̄ est dñs infirmitatē ⁊ reperit i ascē. maxie i prima medietate questiois hora signū est mortis quia trāsserit naturā dñi mortis ad domū vite ⁊ fortius ē quādo dñs. 8. est retrogradus vel alit̄ impedit⁹: ⁊ tūc infirm⁹ nocet sibi ipsi ⁊ ē mali regum⁹ ⁊ detent⁹ est quādo dñs. 6. est malus in ascē. Si frater german⁹ querat q̄s prius moriet vel ipse vel frater suus considerat dñm tertie dom⁹ qui est significatoz querētis q̄ si mars saturnus vel cauda sint i ascē. vel dñi ascē. vt dñs ascē. ifortunat⁹ sit i. 8. vel i. 4. ipse querēs vel p̄ quo ē q̄stio pus moriet. si dom⁹ in. 7. terrie mal⁹ sit rept⁹ i domo. 8. nō querēs s̄ frat̄ ille cit⁹ moriet. ⁊ in hoc pōt p̄siderari de morte violēta vel naturali vt i natiuitatib⁹. Et nota circa b q̄ si dñs ascē. sit bene i ascē. nō infortunat⁹ bñ habebit querēs.

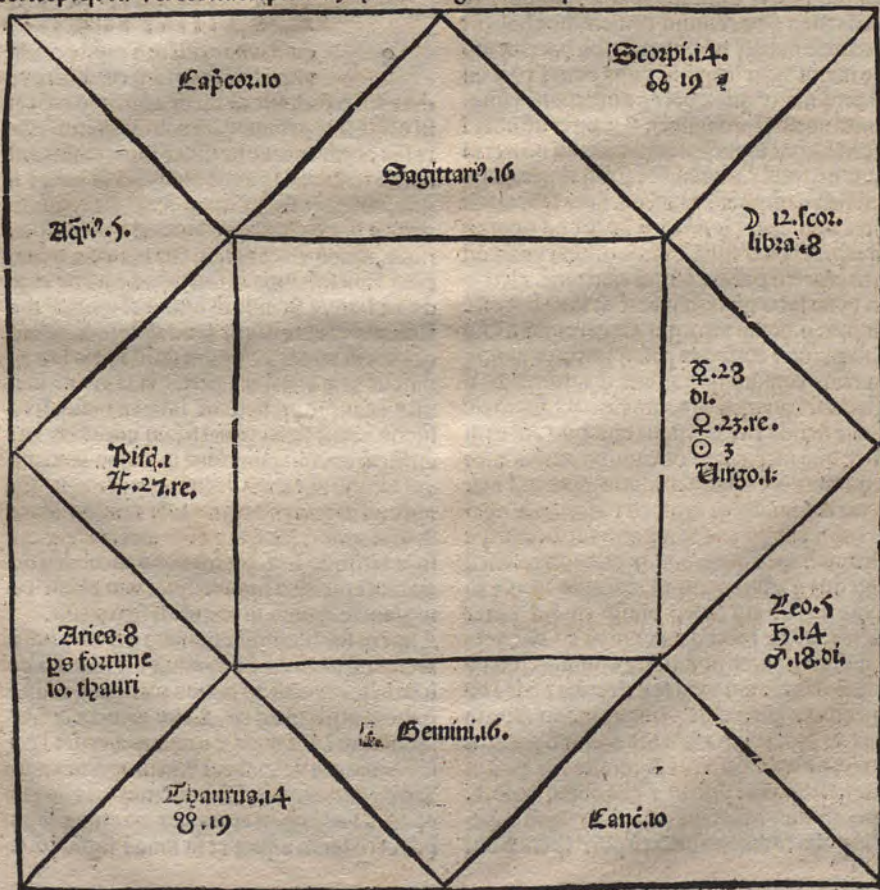
De electionibus caplin septimū.

In electionibus

i regū ⁊ p̄ncipū cōmēdāt signa planetarū altiorū sicut i electōib⁹ cōib⁹ ⁊ inferiorib⁹ cōmēdāt signa planetarū inferiorū. Illa q̄ fortunū alicui⁹ indicāt sūt iupiter pars fortune ⁊ pars dñatiōis dom⁹ q̄. 2. ⁊ q̄ in ea sūt eiusq̄ dñs ⁊ dñi triplicatū lunians cui⁹ fuerit auctoritatē ⁊ dñs. 10. ⁊ q̄ in ea fuerit. Cū significatio fuerit in ascē. ⁊ domū. 10. erit dies ⁊ hore. Cū vō fuerit in. 9. domū ⁊. 7. erit mēses ⁊ septimane in. 7. domū ⁊. 4. cū fuerit significatio erit anni. Cū p̄iungeēt due fortune p̄iugeritq̄ luna ioui i latitudine erit iusticia ⁊ quies ⁊ terra dungeēt: si aut veneri p̄iuge

cur luna erit alacritas et gaudiū in hoies sa-
 lusq; corporis atq; prosperitas. in magnis et exal-
 tatis rerū diuinijs laudat vt sint luminaria i ter-
 minis fortunarū sese aspiciē. et vt dñi termi-
 norū sint i natura rei icipiēde res circuli q̄ ex-
 plectunt. Cū diuersificat duo climata diuersi-
 ficant eorū ascēiones et planetarū aspectus et
 eorū radij. cū vō diuersificat due latitudines di-
 uersificat circuli ei⁹ et circuli mot⁹. Cū fuerit
 iupit i ariete direct⁹ absq; malo aspectu i for-
 tunarū dabit fortitudinē et bonū regnē in q̄
 nulla fiet iniusticia. Si q̄nt vñū i petrare po-
 terit bñficiū ecclasticū qd̄ intrēdit si psequat
 causā vel nō vide p̄nā domū p q̄rēte. 9. p ec-
 clesia. 2. et. n. p fortuna rei desiderate. 10. p ho-
 more. 4. p fine tot⁹. Si vis scire q̄tis erit finis
 rei icepte bon⁹ vel ecōtra respice dñz. 4. si fue-

rit i signis recti denotat finē bonū et si i obliq̄
 ecōtra. et si fuerit fortuna i. 4. vñ aspiciat. 4. a
 spectu amicitie et marie si fuerit ei aliq̄ digitas
 bonū signū ē et ecōtra si ibi fuerit mal⁹ et maxi-
 me mars et respice lunā et dñz ei⁹ si fuerit dire-
 ctus aut sub sole. Et si q̄stio fuerit p terra sa-
 tur⁹ aut sub sole: et si qd̄ fuerit p terra satur-
 nus nō male stat in. 4. nisi aliūde eēt i pedir⁹
 qm̄ saturn⁹ significat terras. Et vt clar⁹ pateat
 dabo tibi tale exēplū practicātū de electiōib⁹
 Anno fluēte dñi. 1471. et die. 17. augusti cōplex
 6. horj. post meridiē cū. 6. gra. celi. ingt Job.
 symōis ingt i artib⁹ et licēti. i medicina pposuit
 qd̄nē talē si i breui aut āte natiuitate dñi fiet
 electio pape et si sit infra q̄tū tps hēbit electio
 pape i talio gñali p̄stāte: cui⁹ incidit talis fi-
 gura celi super viennē.

Aspecti in hac questione ad dñm ascendeñ. et ad lunā et ad dñm none: et dedi dñm ascēde. et lunā electozib⁹ dñm none electioni dñm. 7. rectorib⁹ et pcuratorib⁹ electionis et impedito ribus et pñsiderau iouē dñm ascēde. retrogradum si esset directus et veloz dicere electionē fiendā. 17. die a qñstione facta qz est in ascēde. et per tot gradus distat ab ascēde. sed qz retro gradus dico qz nō fiet electio donec dirigatur nec diriget ante duos mēses cū dimidio. considerau insup qz inter lunā et iouē nō est aspectus nec int dñm none et dñz ascēde. quare vi debetur multis tpe intermedio existētib⁹ in pñsilio qz electio papalis ibidē nō fiet nec seq̄t ex isto cōsilio. p̄terea pñsiderau dñm. 7. mercuriū separatu ex opposito a dño ascēde. per hoc mihi videt iudiciādū qz iam p̄clusum ē qz cardinales q̄ de cōmuni cōsuetudine habent electionē papalē nō habebūt. soli h̄ac vice imo magn⁹ muer⁹ eligētū papā ponet i p̄clau cū cardinalib⁹ quoz voces nūerabunt equa. lenter vocib⁹ cardinaliū. et si iupiter nō esset i ascēde. qui ē significator cardinaliū nō irretā bene negociū cardinaliū. et si soli eligāt qd̄ potest fieri qz iupiter ē in ascē. satis laborabūt tamē poti⁹ spero qz nō q̄ sic. h̄ic ad p̄positū est aspect⁹ inter lunā et dñm. 9. luna vadit ad q̄rtū aspectū p̄cedet iurgū electionē. electio dei dono satis bñ terminabit qz luna hoc ostēdit p̄p̄e. 9. domū ad. 2. gra. Et qz recipit a dño 9. impator et custodes cōsiliū p̄ncipes magis fauebūt consiliarijs nationū q̄ cardinalib⁹ b̄ ostēdat sol in virgīe in domo clericoz. spero electionē fiendā circa. 10. nouēbris hui⁹ am qz iupiter dñs ascē. erit in p̄ncipio directiōis et fortitudinis vel dispositionē satis p̄p̄inquā et eligetur cardinalis qz iupit est i ascē. hora questionis et erit hō audax rube⁹ in facie circūspectus ad b̄ facit mars dñs. 9. ostendit colericū eligēduz et adiuuat caput draconis in. 9. et in domo martis erit diues plusq̄ credat p̄pter partē fortune i domo. 2. dominiū ei⁹ erit nobilitate q̄rtū qz daret p̄p̄ ascē. et domū. 10. sub domino iouis: et erit luna tpe electiōis fiēde i domo diurna iouis videlz i sagittario: qz qñstio facta ē de die i domo iouis dñm ascē. et si tūc nō fiat electio luna existēte i sagittario fiet post infra. 7. dies luna i piscib⁹ i alia domo iouis. 2. luna eūte ad p̄iūctionē corporalē iouis et melius p̄ electo iudicio meo. tñ poti⁹ spero electi

onem fiendā circa. 10. nouēbris q̄ circa. 17. qz qñstio fuit facta de die qz int lunā et iouē non ē aspect⁹. nec int dñm. 9. et dñz ascē. eliget ex abrupto et subito qdā cardinalis de quo non sperabat in p̄ncipio electiōis nec ip̄emet sperabat electionē terminādā supra se et cōuenient oēs electozes vniformit̄ in eū p̄ueniētib⁹ illis de q̄b⁹ sperabat et cū gaudio recipietur ei⁹ electio ab oib⁹ ibidē i p̄silio existētib⁹. Et ita factū est tpe assignato die. 11. decēbris i die sc̄ti martini eiusdē anni elect⁹ fuit dñs cardinalis de colonna romanus in sumū p̄tificē electione cardinaliū et electozib⁹ nationū conueniētib⁹ vniformit̄ in eū: et noi⁹ fuit martinus q̄nt⁹ qz in die sc̄ti martini fuit electus. De incantāijs et subtilitatib⁹ inchoādis ca. 8.

Si emerit ali

quid luna existēte a capite cancri vsqz i finē sagittarij emet care vē detvilit. ecōtra aut cū fuerit a p̄ncipio capcor ni vsqz i finē geminoz. cū volueris seruū emere seu p̄cedere caue ne iūgat luna malis aut sit sub terra mal⁹ habēs dñuz vel sit luna i signo mobili qz significat qz seru⁹ ille erit infidelis et fugitu⁹ p̄ncipiū libze ad b̄ valet. r̄haurus et agrus valet vt seru⁹ sit patiens et honorans dñm suū. luna in scorpiōne et leone cupidus et latro: et sit luna in signis cōmuni⁹ maxime in p̄māptre qz erit laudabile p̄tē pisces qz luna in piscib⁹ cogitabit seru⁹ in aio suo p̄ditionē p̄tra dñz suū et detrahet ei vbi nō fuerit. Et caueas p̄iūctionē lune cū malis si volueris libzuz scribere vel sciam addiscere aut artificiū operari pone lunā in domo mercurij aut saturni aut iouis vtilitate: qz ille dom⁹ sūt apte ad ingenia et doctrinas: et caue ne mars sit in angulo et fac semp dñm ascē. velocē cur su et latitudo ei⁹ septentrionalis ascendēs ad augem epicycli et luna recipiat vim alicui⁹ boni planete existē. in angulo si fieri possit. Elige in subtilitatib⁹ operādis et inchoādis mercuriū in ascē. nō impeditū vel i medio celi habētē aspectū ad bonos planetas et luna habeat aspectū ad eū. Laue in inchoatōib⁹ subtilitatu hora marti et ne mars ascēdat i p̄ima domo celi vel habeat vim in opatōe eadē p̄p̄ede naturā rei i subtilitatib⁹ ad quā vis opari. si velis opari opa q̄ sūt ad ignē et sepe habēt reiterari aspice vt sit luna i signo cōi et

melius est signum sagittarij in hoc 7 sit salus ab infortunijs 7 similiter dñs ascen. Si velis operari in auro apud solē qm poteris i argēto apta lunā 7 partē fortune 7 dñm dom⁹. 10. maxie ad habedū magisterū de lucro 7 diuitijs per viā questonis si dñs 2° sit in 2ª domo aut i ascē. vel i suis dignitatib⁹ maxie si fuerit iupiter aut mercur⁹ dñs 2° in domo 7 i signo quemēti ad hoc iudica fm eū 7 fm partē fortune 7 fm dñz partis fortune 7 fm aspect⁹ q sunt int eos 7 q aspiciūt dñm domus secūde.

De thesauris absconditis caplin nouū.

Consideratio de

thesauris abscondit⁹ p̄inet ad q̄rtā domū celi 7 ad dñz ei⁹ vna cū dño ascē. 7 si in mariuitate alicui fuerit dñi istaruz domoz fortunati 7 sol 7 luna aspiciāt ascē. talis erit habilis ad cito reperiēdū thesaurū absconditū in q̄stione si dñs. 4. dom⁹ fortunat⁹ fuerit in ascē. vel ecōtra dñs ascē. fortunat⁹ in. 4. domo significat rem absconditā posse reperiri vel in angulis celi idē. Si in q̄stione veniat saturn⁹ in ascē. vel mars vel cauda significat laborē querēti vānū 7 illusionē i facto si boni planeteveniāt i angulis significat possibilitatē inuētiōis si sit ibi. Ad sciēdū si sit ibi thesaurus vel res abscondita valoz cōsidera āgulos celi p̄cipue angulū ascē. post 4° dom⁹. tertio āgulū. 10. de. 7. modicū cures si infra hos p̄mos gradus sit bon⁹ planeta argumētū ē q̄ ē ibi aliq̄ res abscondita. Signū. 4. domus cōsidera p̄siderata domo in q̄ fertur esse thesaur⁹ fm q̄rtuoz p̄tes celi: 7 si fuerit signū 4° dom⁹ terreū mb⁹ partib⁹ abiectis teneas occidētē: si aquaticū septētrionē: si igneū meridiē: si aereū orientē iterū parere donec inueniat. Signa firma significāt sub terra ec̄: mobilia in tectis: cōia signāt i pariete ec̄ rem absconditā. Significatio planetaruz in loc⁹. sol significat i loco patēt. luna p̄peianuā. saturn⁹ nus i loco fetido 7 humido: iupiter in loco dñij obsequij mars in lare ignis. ven⁹ in loco thesauri mercuri⁹ in telitidine: 7 cōsidera vbi sē alia testimonia 7. cui⁹ nature sig an orientalia vel occidentalia meridionalia vel septētrionalia 7 in q̄ pre dextra vel sinistra. 7 si dñs ascē. est in suo honore erit carū: si in suo casa vile. si dñs ascē. est orientalis solū erit nouū. si occidentalis erit res antiq̄: si ē fortunat⁹ erit itegri

si infortunat⁹ diminutū vel imūdū. Signa aerea 7 ignea significāt res magni valozis signa terrea 7 aquatica res modica valozis.

De matrimonijs caplin decimū.

Considera ascē

deñ. p viro 7. 7. p muliere 7 in q̄ pre fuerit boni planetere erit melius p illo 7 caue finē libze 7 p̄ncipiū scoꝝpi. p vtroz. Laue in despōsate ne luna sit p̄pe iunctiōne solis qz hoc significat mortē 7 ne sit in via combusta libze qz significat finē malū. Malū ē in matrimonijs q̄ luna iungatur saturno vel in mari qz nō erit pax inter eos nec amor. Si vis eligere vt sit abū dantia pueroꝝ int eos elige q̄ luna nō impedita sit i cācro scoꝝpiōe vel p̄sū 7 vigēt cū fuerint in occidētē. 7 elige i oib⁹ matrimonijs q̄ luna sit crescēs lunie 7 nūero si possit fieri 7 q̄ n̄ sit. mal⁹ aspect⁹ ad solē nec ad duos malos

De p̄noscatione cogitationū 7 alioꝝ secretozum caplin vndecimū.

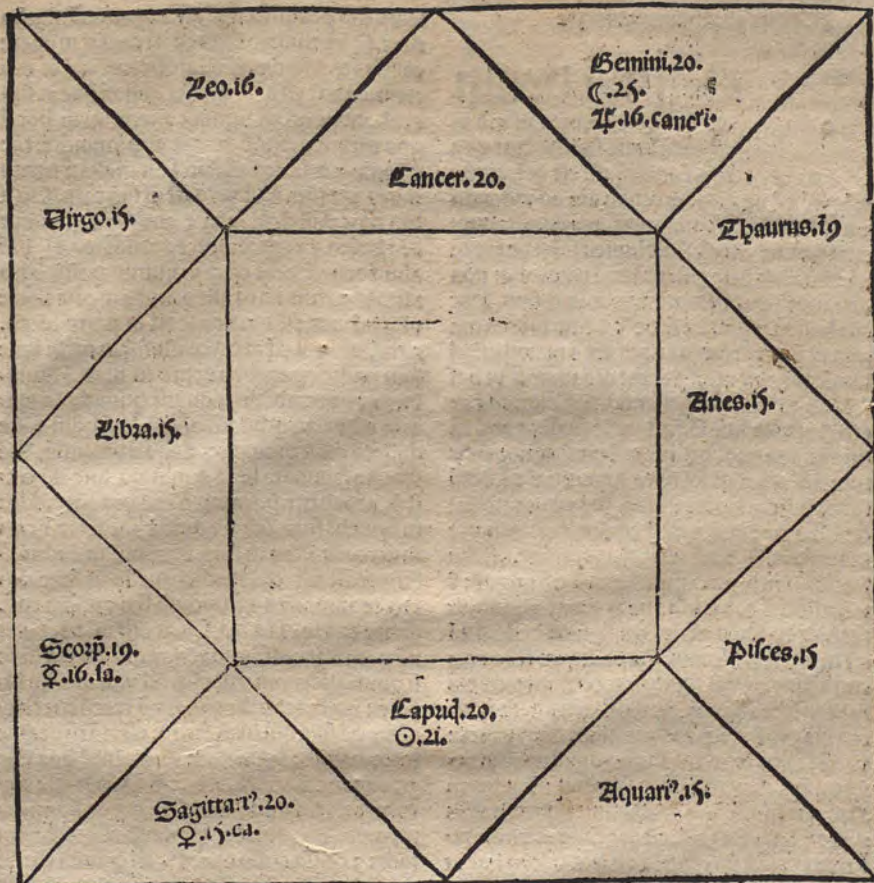
Im audieris

noua vel de eis erit q̄stio p̄sidera ascē. 7 dñz ei⁹ 7 hora. 7 si i ascē. fuerit cauda saturni vel mars erit fals⁹. si i ascē deñ. fuerit iupiter vel sol ē verū. 7 si null⁹ fuerit in ascē. vide. 5. domū. 7 si aliq̄s de veris in. 5. sit verū ē. 7 si null⁹ in ascē. vel in. 5. vel. u. fuerit iudica fm dñz hore 7 p̄sidera vtrū sit directus vel retrograd⁹ 7 cū q̄b⁹ habz aspectū 7 i q̄ demo ē hora q̄stionis vel verboꝝ. Pars rumoroz accipit i die 7 nocte a mercurio i lunā 7 p̄ncip⁹ ab ascē. 7 h̄ ps silis ē p̄ti fuoz. q̄ si fuerit hec ps i angulo vel i signo fixo vel signo di recte ascētionis erit veri rumoroz: 7 si fuerit alit erit falsi. si dñs. 3. dom⁹ fuerit i iunctiōne bonoz boni erūt rumoroz: si mal⁹ mali. 7 iudicabis p̄mario p dñz. 3° cū circūstātijs ei⁹: dein de p dñz 5° si fuerit ascē. signū fixū veri erit rumoroz de cōi cursu. Et si fuerit ascē. signū mobile 7 maxie artes totū ē falsū: si cōe parti erit verū 7 parti erit falsus. 7 respice locū lūe 7 accipe testimonia ab ea fm q̄ fuerit i signo fixo mobili vel cōi: 7 fortune significāt verū si fuerit in āgulis: 7 mali falsū nisi fuerit rumoroz de bellis aut literatūe mars si fuerit i vno āguloꝝ veri erit rumoroz: 7 si iupiter ibi fuerit non p̄fides qm hoc ē sue nature p̄tantiū. similē si

faturnus fuerit in vno angulorū & sit q̄stio de
 morte captiuitate vel morbo erūt veri rumo-
 res hoc em̄ ē de ei⁹ natura. Si q̄stio fuerit de
 nūcio bonū vel malū nūciante cū lra aspice il-
 lum q̄ mittit lra a planeta a q̄ separaf luna
 p̄iunctōe vel aspectu & a dño ascē. & inspice il-
 lum p̄t quē scripta ē lra ad quē mittit nūci⁹
 a dño. 7. & a planeta cui vim dederit seu cui
 applicat & inspice locū lune & aspectū plane-
 tarū ad eā si sint fortune aut mali & locū mer-
 curij quāvis ei⁹ est magna i scribēdis lris & tali
 modo de lra seu epla iudicabis. Volēs occul-
 tū aliq̄ inq̄rere pone dñs ascē. in loco in q̄ det
 vim planetē q̄ est in. 10. vel. 11. & vt lra det vim
 planetē q̄ sit supra terras & dñs hore sit imp̄
 nō retrograd⁹ nec infortunat⁹ aut cōbustus:
 caue ne sit faturu⁹ in quouis angulo nec dñs
 hore: ad idē de marre. Volēs scire tps euadē
 de carcere vel captiuitate ex questione aspice
 ascē. & dñm eius & si inueni dñm ascē. in
 in quois angulo & per⁹ in 4. tardabit ei⁹ libe-
 ratio. & sit luna i quouis āgulo & per⁹ si dñs. 12.
 est ei⁹ p̄iunctus vel aspiciat eā. & si dñs. 12. dom⁹
 cū dño ascē. est p̄iunct⁹ & ē in fortuna. s. satur-
 nus vel mars deficiet i carcere. si videris i an-
 gulis dñs āguloz nō erit de carcere. vel si
 dñs ascē. fuerit cōbust⁹ & fuerit recept⁹ a sole
 nō moriet illic. Si vis scire volūtate illius q̄
 in carcerauit eū aspice. 7. domū & dñs ei⁹ aut
 dñm honoris si nō aspexerit dñs dom⁹ & aspe-
 xerit dñs honoris & scias q̄les sūt ipi ad lunā
 & fm hoc iudica. Signa mobilia significant
 egressus sūt dñs terre si sit in bono loco & ha-
 beat aspectū ad ascē. De cogitatōib⁹ hoim
 revelādis q̄ pueniūt ab influentia celi nō de
 his q̄ subiacēt mētib⁹ viroz perfectoz aspice
 dñm ascē. vbi sit & q̄ non sit retrograd⁹ nec
 cōbustus vel i casu suo: q̄ tūc fm lunā vel do-
 minū hore esset r̄ndendū: si dñs ascē. fuerit
 in ascē. de p̄sona sua cogitat si in 2. domo fue-
 rit cogitat de reb⁹ suis aut de acq̄sitōe rerum
 tēporalū. si i p̄ia pte tertie dom⁹ fuerit cogi-
 tat de via: si i secūda pte de fratrib⁹ vel ppim⁹
 quis: si in p̄ia pte q̄rte domus fuerit cogitat
 de patre aut de matre vel parētib⁹ antiq̄s: si i
 secūda parte cogitat de villa vel domo vel na-
 ue vel arte. si in tertia parte cogitat de suo re-
 gimine vel suoz amicoz antiquoz. si in p̄ia
 parte q̄rte dom⁹ fuerit cogitat de filijs vel ne-
 potib⁹ vel de suis discipulis. si in secūda par-

te de gaudio vel ludo. si in tertia parte de in-
 dumentis & ornamentis. si in q̄rta de ruinorū
 bus vel de libris vel de nūcijs. si in p̄ia par-
 te terre dom⁹ fuerit cogitat de infirmitate. si i
 secūda de seruis vel bestijs. si i p̄ia parte ses-
 ptime fuerit cogitat de vxore vel amafia. si in
 secūda de societate. si in tertia de fure vel ab-
 igente. si in prima parte octaue fuerit cogitat
 de morte vel timore. si in secūda de diuisione
 possessionū. si in tertia de debū. si in p̄ia par-
 te none fuerit cogitat de fide vel legib⁹. si i se-
 cūda de itinere. si in tertia de honore. si in q̄r-
 ta de somnijs. si in prima parte decime dom⁹
 fuerit cogitat de p̄ncipe vel potente. si in p̄ia
 parte vndecime domus fuerit cogitat de
 mercantijs & mercatoribus. si in secūda de di-
 uitijs vel diuite. si in tertia de amico vel ami-
 ca. si in p̄ia parte duodecime dom⁹ fuerit cogi-
 tat de inimico. si in secūda de captōe vel mi-
 seria. si i tertia de bestijs: q̄d si dñs signi ascē.
 fuerit cōbustus vel in casu suo seu in signo fe-
 minino: & tpe planeta fuerit mascul⁹ tunc fm
 lunā est r̄ndendū nisi fuerit cōbusta vel in cas-
 su suo vel in signo masculinovel aliter notabi-
 liter impedita tūc fm dñm hore est respondē-
 dus. Et nota q̄ fm dñs hore sepe danf respō-
 sa veridica p̄mittēdo duo que sunt p̄ia in
 hac materia videlz dñs ascē. & lunā. exempli
 grā. si aliq̄ ad te veniat portando in sinu ab-
 scone hora saturni tu p̄noticabis rem illam
 abscofam esse terrā vel lapidē vel os vel rem
 feridā vel aliquā rem in qua influit saturnus.
 si hora iouis dices illaz rem esse de natura io-
 nis puta stannū vel herbā virentē vel odorū
 ferā: si hora martis dices ferrū vel rem coctā
 si hora solis aurū vel lapidē preciosū: & sic de
 alijs horis alioz planetarū. Et scias q̄ i hac
 materia req̄nt significatoz cogitatōis specias
 lis & ḡnalis & marie specialis: & duo sūt signi-
 ficatores speciales cogitatōis videlz planeta
 atquo separaf dñs ascē. & iste ē p̄m⁹ & plane-
 ta a quo separaf luna. Generalis aut signifi-
 catoz cogitatōis ē p̄ta q̄ fornoz fuerit i ascē. i
 p̄iunctōe lunariū q̄ immediate p̄cessit q̄nē vel i
 oppositōe: alter significatoz ḡnalis ē p̄ta q̄ for-
 noz existit i p̄iunctōe p̄ia alioz p̄tarū videlz
 saturni & iouis. Et replū tale ē. q̄dā se p̄sentat
 ut p̄ q̄nē tacitura nō p̄ferē do v̄bū i p̄culari
 sue q̄onis s̄ ḡnalitē q̄d q̄ro. dixit astrologo eū⁹
 figura celi hora p̄sentatōis talis fuit.

Primo consideravi dñm ascē. & ab eo icepi. & aspicio a q̄ separaf. separaf aut̄ a sole q̄ ē dñs ii. & in. A. domo. scio q̄ per b̄ q̄ cogitat de. ali q̄ re amata: q̄ p. 4. signatur vt de p̄re vel de matre: s̄ qz lūa sepata est a dño. 7. q̄ est dom⁹ mulierū. scio q̄ de matre cogitat: qz vō est in domo vie ipsa luna q̄ de via m̄ris et qz est iuncta mercurio dño vie in aliq̄ domoz: viariū & qz ve nus iuncta ē ioui q̄ iupit̄ est i domo regia: dico q̄ ad regē tendit mulier: cū ipse etiaz iupit̄ sit in sua exaltatiōe: s̄ qz est retrograd⁹ & in oppositiōe veneris & ven⁹ in casu iouis rex prima fronte nō bene eā recipiet: s̄ tñ qz iupiter ē fortuna & in exaltatione sua & in angulo celi lib

a malis rex postea exaudiet mulierē: s̄ qz luna est recepta a mercurio idē significat: qz ē dñs 12. & est de inimicis eo qz dñs. 12. est ipse mercuri. & ostendit q̄ prima fronte male recipiet mulier a rege: sed qz virgo est signum humanū quod est dom⁹. 12. et dñs. 12. scz mercuri⁹ est in signo humano. rex postea mulierē exaudiet. Ista collectio aliquarū celonū astro. nō est ordinata ad modū quo cōsueverunt astrologi per ordinem. 12. domozum: s̄ per matenas & conclusiones breues que possunt vocari apho^m. astrologoz vel a principio sue de nominationis potest vocari Celi enarrat gloriā dei. Et sic est finis. laus deo.

Liber abraham auemereze
de creatas diebus.

Omniū deum

oro q̄dū est aīa mea in me in
cor: meū lumē suū imitat et ve
ritatē. multū em̄ est delectabi
le lumē ei⁹ ac bonū in oculis aīe ad videndū
et nos sicut dies illuminabit nec occultabunt
ei nubes. nō em̄ est sicut lumen solis de die qz
nō obūbrabit neqz sicut luna p noctē: qz non
diminuit sicut fit diminutio luis ip̄ suis. Hoc
aut̄ lumen sepauit a se de⁹ et dedit lūaria ma
gna vt p̄sent diei ac nocti. Et a maior̄ lūarij
lumie sepauit mir⁹ et dedit ip̄s maior̄ vt p̄s
set diei et minor̄ vt p̄sset nocti. Celoz etiā ex
ercit⁹ et stelle lūiose. s. planete p̄sent vna cū
lūie minor̄ duozūqz lūariū vtr⁹ maior̄ ē vir
tute stellarū: et qz sol terre p̄pinq̄oz est. ē em̄
sol in sphaera s̄m̄iā virtut. Itē est magn⁹ val
de et lūa p̄pinq̄oz est: s. ei⁹ lumē est ip̄met
lumē solis. **Q**uā aut̄ celoz exercit⁹. i. stelle
fixe sunt in sup̄mo q̄dū. ad arco nō mutat⁹: s.
diferentiat⁹ eoz cursus neqz sepat⁹ vna ab al
tera. latitudines em̄ ipsarū sp̄ sunt eedē: s. nō
est ita in stellis lūminoz. i. planetis. Nā eoz
cursus variat⁹ s̄m̄ signoz cingulū. interdū em̄
sunt in linea signoz interdū extra et q̄nqz al
teri elōgan⁹ q̄nqz approp̄nant q̄nqz directe
vadūt q̄nqz retrograde q̄nqz sinistre q̄nqz de
xtre q̄nqz cōiunctū q̄nqz sepatū admūicem
Hec aut̄ rō est: qz in gradu sunt inferiori vel su
periori. luna sola p se est in gradu inferiori res
pectu medij sui centri et ob hoc mltos habet
mor⁹. mutat em̄ et variat in longitudine et la
titudine: et isap accidit ei accides qd nō alijs
planetis p̄guit: qd est qz lumen ei⁹ crescit et de
crescit et q̄nqz deficit. Itēz eclipsat in vmbra
terre nō tū eodē modo quo fit eclips⁹ solis. nā
ipse sol in senūqz eclipsat⁹: s. ab oculis intuen
tū occultat⁹ siue suū lumen verat. Ac vō sub
luna qd cūqz existens siue plante siue hoīes
siue pl̄r quecūqz aialia mutātur multipliciter
siue variāt⁹ et nūq̄ in eodē statu p̄manēt in
seip̄s neqz in cogitātib⁹ eoz nec operib⁹ aut
eoz manerib⁹ p̄pter mutationes motū ip̄
soz planetarū: et hoc qdē sunt in gradu ifimo
quo nō est alē inferior: qm̄ luna in lūie suo cor
pori assimilaf cui⁹ p̄mo vtr⁹ crescit postea di
minuit⁹: nō significat sup̄ra oēm rein generabi

lent⁹ sup̄ p̄ncipiū cogitū et opationū natia
tū. **C**irrus vō solis est qz causat in opere
caliditate frigiditate estate hyemē diē et nos
ctem. cū aut̄ est in domo sui honorij siue in sua
exaltatione qd est signum anetis qz in hoc si
gno nris regionib⁹ incipit approp̄inq̄re: tūc
germinat arbores et hīlārescūt aialia et egritu
dines creatur. **Q**uā vero est in suo casu. i. in li
bra tunc pallefcūt folia et arefcūt et grauātur
oēs hoīes et augmētatur egritudines. **I**te
aliud experimētū est qz in plumb⁹ hoīb⁹ egro
tantib⁹ egritudines alleuāt⁹ a media nocte
vsqz ad meridiē eo qz tunc est in parte ascen
circuli tū p̄rū est in descensu. s̄m̄ in cursu lune
sunt multe opationes egypte in mari et flumis
bus ac vegetabilib⁹ et quozū humiditas ma
gna est: vt cucurbitarū aialū conchiliū et me
dullarū ossū humanoz et alioz viuentū. Itē
femina seminata luna diminuta lūie nō cres
cūt vt debent. piscatores etiā his cōcordant
in operib⁹ suis. **A**ltroz quidā sapiētēs exp̄i
sunt res multas in suis virtutib⁹ quēadmodū
scripserūt. s̄m̄ etiā medici quesierūt scire cau
sas terminatōis egritudinū seu causam crisi.
quare etiā in. 1. 14. 20. seu. 21. aut in. 27. 29. et
nō potuerūt causam inuenire nisi s̄m̄ viā lune
si quidē p̄seuerauerūt vsqz ad vniū mēsem lu
narē et postea recedit que si nō recesserit respi
ciunt ad solē qui luna sup̄ior est: nō tū acq̄ie
scat cor: tū in sapientum sermomb⁹ hoc esse
p̄pter parē numerū. dies em̄. 14. pōt esse crisi
vera: et etiā. 20. que sunt dies pares siue nūes
n̄ pares. **I**tem in die. 7. potest esse crisi vera
radij et causa crisis diei. 7. est qz luna tūc est
in aspectu. 4. ad locū p̄ncipij egritudinis et
in. 14. die est in aspectu opposito: et in. 20. et
21. est in aspectu. 4. sedō sed in. 27. aut. 28. re
uertitur luna ad locū in quo fuit in p̄ncipio
egritudis. est aut̄ dies. 4. s̄m̄itudo ad diē creti
cas eo qz medietatē q̄rti aspect⁹ h̄z s̄m̄. viā cla
uū lune. s̄m̄. 17. 24. et scato qz mor⁹ lūe diuer
sificaf p̄p̄ distantā cētū circuli ei⁹ a cētō t̄re
adhuc et p̄ motū epicicli. i. p̄i circuli et hunc
est qz aliq̄ die mouet luna. 15. gra. in alio autē
min⁹. 12. **C**ū igit̄ luna fuerit veloz cursu p̄
uēiet ad. 4. aspectū p̄. 6. dies a p̄ncipio egrit
udis cū hor̄ pauq̄ v̄itas qdē e p̄putare ab
hora decubit⁹ eg sup̄ lectū suū vsqz ad s̄l̄ez ho
rā sequē diei i crassio. v̄ā siue p̄nā diē a ma
ne diei vsqz ad mane diei dicte siue dominice

Sunt septē dies pfecti et si luna fuerit tarda non uenit ad quartū aspectū in .7. die. Adhuc secundum computationē hominū quā die puerit luna ad quartū eius aspectū propter quod dixerunt multi quod .9. dies eēt cretica. si autē luna fuerit cursu mediocri tūc puerit ad quartū aspectū añ. .7. dies pfectos fere per quatuor horas. in die tñ. .7. cōueniēs autē est oppositū aspectū esse in die .14. si tñ luna fuerit uelox cursu ptingit crisi esse. .13. die sed hoc raro accidit. sicut propter morā mediocri ptingit crisi eē. .20. aut. .21. et filis rō est de die. .27. et. .28. luna nāq; circuli signoz pfacit. .27. diebus et. .8. horz secundum eius motū mediū. dies autē. .5. iterdū est dies crisi cū in aspectu septimi luna sit per respectū ad locū pumū: quo luna fuit in principio egritudinis. .3. et. .12. dies et. .11. quā luna erit in aspectu primo si fuerit tarda cursu sicut in die. .9. si fuerit uelox cursu. et ego ostēdo tibi uia per quā aduerrere poteris si crisi erit in diebus noians aut nō: si quis querat. Nūquid febricitās nullam erisum hēat in tema aut q̄rema. Nō expōdeo quod luna nō tollit naturā exeri sed auget uel imminuit secundum fortitudinē illius. Et si quāt adhuc cū crisi depēdeat a motu lune et aspectib; planetarū et stellarū fixarū. .8. sphaere: quē est quod si duo hoies eadē hora egrotare incipiūt: tñ crisi unū nō erit sicut alteri. dicendū ē quod hoc est quod uirū operatīs diuersificat propter diuersitatē uirtutū recipientiū. sol em̄ telā lineā dealbat et faciē deābulantis demigrat. vñ si alter egrotantium sit puer cui natura sit calida et humida. alter uero iuuens uel senex nō diuersificabit crisi. ad hoc etiā opant tpa anni et dies nā si in tpe ueris hoc fuerit pl; nocet puero quod sem. Adhuc si in principio egritudinis luna fuerit cum marte cui natura ē calida et sicca secundum receptiōnē sue uirtutū fueritque egritudo unū ex caliditate tūc aggrauat uel fortificat egritudo illi: et si est ex frigiditate nō tñ nocēbit. Si autē iterū dicat ponam quod etas aut p̄s anni uirtusque egroz sint calide et sicut egritudo uirtusque ex caliditate: tñ nō erit crisi eoz filis. Nō hōio hoc pōt esse quod diuersa ē natura et p̄plexio eoz unū aut erit calid; et alē frigid;: et si dicat ponat p̄plexio filis. Nō est impossibile quin p̄plexio unū aliquatē diuersificet a p̄plexione alteri. nā quāsi p̄plexiones aliquoz sint eedē i vli tñ particulariter impossibile est duos hoies reperiri tales in p̄plexione comestionib; et opa

tionib; ceterisq; eoz negociatōib;. Amplius si pcedam posse dici p̄plexiones eoz esse tales in casu egritudinis nō tñ possunt eē tales i utroque penit. supueniūt em̄ res varie unū que nō alteri de die in die. Insuper notū est quod in scia astrolo. ois egritudo adueniēs hōi luna exiteñ. in loco saturni uel maris cōmixta mal' planetarū in natiuitate egrū grauis erit et piculosa quē admodū iudiciū locoꝝ sic et iudiciū aspectuū aut p̄ncipij. Ecōuerso si in loco iouis aut ueneris sit luna ac uero possibile est quod in p̄ter noceat aut uen' si sit in domib; maloz dñs natiuitatū. sicut in cur' natiuitate est in 6ª domo aut. .8. uel. .12. et possibile ē lunā hēre dñm in natiuitate unū et nō alteri et quod erat sub radijs solis aut signū ascend. in natiuitate erat leo uel sagittari' aut aqr' aut. luna erat cū saturno: ip̄o exiteñ duce uel p̄side siue alinitē sup natiuitate alteri egroz: et nō nocēbit unū sicut alteri: et hi quidē finones mēsurā nō habent. Nō rursus possibile est lunā eē in malo aspectu cū saturno in natiuitate unū et nō alteri et sic fatis nocēbit unū et nō alteri: si forte querēs dicat si uer' est fimo tu': sicut crisi cū certitudine nūq; scies. Nō ideo iudicia astrologoz sūt fin duos modos unū est fin uia cōitatis et vltitatis fin quod dicunt quod uen' significat sup mulieres et mercuri' supra sapiētes. Scds ē fin uia particulariū: ut cū dicunt. .7. domus sicut supra mlires et. .9. supra sapiētes. p̄tclare at nō deltruit vlc. Itā si uenerē inuenē in loco malo et dñm. .7. dom' in loco bono ueniet nocumentū ex p̄te mulierū quous p aliquō mediū ueniat bonū p mulieres: et in electionib; eodē modo p uia vltitatis luna est p̄potens super p̄ncipiū ois egritudinis. attñ uerū est si natiuitatē egrū scuerin' ad sciend' p̄tclaria egrū fin uia vltitatis cōueniēs em̄ esset fin uentatē quod medicus sciret cursum egrū quous erat cū sanus eēt et uinā ei' sicut et modos ei' plures. Si fuerit luna sup quartū aspectū a loco ei' in quō fuit in principio egritudinis aut in ei' op̄posito in domo quē sua aut exaltatōe habuerit dñm signū est bonū. et si nulle stelle p̄tingatur seu planete: nec aspiciat aliquē. et sicut est de sol' manere si plōgat egritudo. ecōuerso autē est si ipse fuerit in casu suo aut in opposito dom' sue et p̄sile ē de luna si fuerit in principio egritudinis absq; aspectu plāere ut i die crisi. sicut neq; bonū est signū neq; malū: s de

Celi enarrant Capitulum VIII

beni inq̄rere ad sciendū dispōnē egri a signo ascend. in hora p̄ncipij egritudinis: ut si fuerit in p̄ncipio in aliq̄ aspectu alicui⁹ planete: in die v̄o crisis aspiciat stellā bonā vel malā res nouabile sup̄ egros: res bona vel mala fm̄ naturā stelle q̄ ignorabatur. si aut̄ fuerit bona: v̄l mala luna in p̄ncipio egritudinis cū aspectu planete aut in iunctōe cū illo: in die v̄o crisis ita nō fuerit. Accidit q̄ accēs tale q̄ erit crisi die certo siue noto. r̄ si in ei⁹ p̄ncipio q̄n̄ ipsa fuerit in aspectu hui⁹ planete: tūc iudicabis iudiciū vltimatū bonū vel malū fm̄ q̄ alius aspect⁹ fuerit put̄ explanabim⁹ in sequētib⁹. Et si fuerit luna in aliq̄ angulo signi ascē. in p̄ncipio egritudinis siḡt̄ sup̄ certitudinem de bono vel de malo: r̄ si in succedē. nō colligat ascē. p̄t̄ esse malū r̄ si in alijs est signus bonū. si quidē in cadētib⁹ testimoniū habuerit h̄r̄ p̄ se nō est stabile nisi cū dño ascē.

C Si eclipsata fuerit luna in ymbra terre cū est in q̄ro loco aut in p̄ncipio egritudinis aut in opposito est signū malū s̄z ee seu p̄ditōez eclipsi. s̄l̄t̄ q̄ est de manere solis q̄n̄ eclipsat: q̄z fm̄ eclipsis ei⁹ plōgat̄ infirmitas dic̄ p̄tho⁹ aspect⁹ q̄rtus si fuerit in signis breuib⁹ quādo ascēdūt in loco cui⁹ latitudo ē magna erit aspect⁹ sextilis. et verū dicit. si vero fuerit in signis longis erit sicut q̄rtus r̄ quart⁹ sicut tertius: si fuerit luna in p̄ncipio egritudinis in signo mobili significat velocitatē in reb⁹ egri in bono vel malo. in fixis plōgat̄ egritudinē s̄z i b̄z corporeis de egritudine in egritudinē trā s̄ibit.

C Si causa quidē egritudinis fuerit ex abundantia aut repletōe in corpe r̄ lunē lune sit i augmento hoc est graue. si v̄o luna fuerit in diminutōe h̄ est valde bonū. si v̄o cā egritudinis sit ex inanitōe r̄ luna sit lunē diminuta est ḡue si aucta bonum. **C** Si luna fuerit in p̄ncipio egritudinis in signo q̄litar̄ in materie peccār: q̄ causat egritudinē malū ē: p̄nū v̄o bonū. totū vero q̄d sup̄ memorat̄ verū ē si nō sint aspect⁹ in ipsis em̄ p̄sistit radij iudiciorū sed iunctōes in crisis sunt fortiores. **C** In iunctōe em̄ si neq̄ lune neq̄ stelle enā cui⁹ iungit̄ fuerit latitudo: erit tūc lune testimoniū firmū de crisi et si eoz latitudo p̄ua fuerit deficiat aliq̄d de fortitudine iudicij r̄ sic in differētijs latitudinū suo modo. **C** Coniunctio lune cū sole ē malū valde: s̄ est per̄ si iter solē r̄ lunā sit minus sex gra. et luna mundū solē attigent. si aut̄ fu

erit inter eos arc⁹ oppositionis neq̄ bonū neq̄ malū. **C** Coniunctio lune cū saturno maluz significat r̄ longā egritudinē q̄ si saturn⁹ tardus fuerit motu augmētat malū. si v̄o veloc⁹ diminit de malo: si retrogrād⁹ r̄ añ solis oppositū postq̄ curat⁹ fuerit recidiū patiet̄. si v̄o retrogrād⁹ fuerit post solis oppositionē minuetur de malo. q̄ si luna veloc⁹ motu fuerit significat malū r̄ plixitatē r̄ malū finē. si v̄o tarda cursu fuerit diminet de malo: si aut̄ fuerit luna cū saturno aucta lunē modicū nocebit saturnus. r̄ si diminuta malū sup̄ malū. si saturnus quidez fuerit orientalis a sole r̄ egritudo fuerit ex frigiditate minuet de malo sup̄ q̄d si significat: r̄ si egritudo fuerit ex caliditate auget malū supra malū p̄ximū. si fuerit saturnus in lōgitudine lōgiori aut p̄pe a duab⁹ p̄rtibus r̄ egritudo fuerit a retrōe seu restrictōe auget malū supra malū. si v̄o in lōgitudine inferiō seu opposito magis p̄pe a duab⁹ p̄rtibus minuet de malo ei⁹. **C** Dixerūt plures q̄ coniunctio lune cū planeta retrogrādo sup̄ v̄o mitū significat r̄ si luna fuerit in vna domoz saturni minuet de malo: nisi fuerit egritudo de iustis. **C** In sup̄ multi dixerūt q̄ saturn⁹ semib⁹ nocet r̄ fm̄ meā opinionē est ecōuerso. si luna fuerit cū ioue ē bonū r̄ ad huc meli⁹ si nō sint male dom⁹ respectu signi ascē. in p̄ncipio egritudinis. **C** Si luna fuerit cū mare malū r̄ si lunē diminuta fuerit minuet de malo r̄ ecōuerso: r̄ cū venere est sicut d̄ ioue: r̄ si eger iuuenis fuerit aut mulier meli⁹ ē q̄ si esset senex. si aut̄ egritudo fuerit calida erit meli⁹ v̄o senex q̄ iupit̄ r̄ ecōtra de frigiditate. r̄ si egritudo est p̄ amorē magis valebit ei iupiter: r̄ si egritudo sit p̄pter dei seruitiū r̄ seculi cogitationes magis valebit ven⁹ ioue. **C** Si aut̄ luna fuerit in mercurio nō exstē. sub radijs solis aut inter illos ābos siue pl⁹. 12. gra. r̄ ipse sit occidentalis r̄ sit in domo bone stelle seu planete bonū significat r̄ ecōtra. **C** Si aut̄ fuerit luna in oppōne saturni r̄ iouis valebit q̄dē: s̄ nō euadet nisi saturn⁹ retrogrād⁹ r̄ iupit̄ direct⁹ sit. si aut̄ iupit̄ sit in aspectu q̄ro debet iudicare fm̄ fortitudinē eoz: r̄ si in trino eger euadet. si luna fuerit cū marte magis valebit aspect⁹ vener⁹ q̄ iouis r̄ sicū saturno ecōuerso Ampl⁹ si in p̄ncipio egritudinis luna fuerit in iunctōe stellarū fixarū magnarū quidē ordis p̄m̄ aut sedi q̄ latitudis modicū h̄nt iudic

Celi enarrant finis.

ca sup bonū aut malū fm p̄ponem stelle: vt stella que dicit allan seu alancas bonū significat eo q̄ p̄tate stelle est de venere ⁊ mercurio ⁊ ego tibi dabo viā generalē. ¶ Si vō lūa in principio egritudinis fuerit cū aspectu alii cur? planete aut cōiuncta cū ipso q̄n pueniet ad locū sui aspect? q̄ri aut opposit. si idē planeta aut stella aspiciat aut iungat cū ipsa sic in principio q̄n erat sup aspectū erit via crisi certa ⁊ firma in bono vel malo vel natura illi? stelle ⁊ nō inuouabit sup egrū res que dñ faciāt ei aut male fm vnaz viam. si vō est ita q̄ illi stelle nō iungat lūa p̄ aspectū i die crisi: s̄ aspiciat aliā stellā siquidē iungat lūa cū illa tūc inouabit res d̄ bono aut malo q̄ i cor egri aut medici nō ascēdebat. si aut fuerit aspect? aut p̄iunctio cū aliqua de stellis sup̄nis nō inuouabit res vltra illud qd̄ vniuersaliter est qz nō mutat mor? stelle fixe in. c. ānis nisi in vno minuto: quā p̄p̄t multo min? in p̄mis diebus ⁊ paucis ⁊ si p̄manet egritudo donec sol reuertat ad locū suū neq; h̄z crisi in ad bonū seu in malū p̄fectum. considera ad locū in p̄ncipio egritudinis et p̄sidera oēs aspiciētes et de planetis ⁊ de superiorib?. i. fixis: sicut q̄ in aspectib? quartis ⁊ q̄n veniet ad grad? p̄por tōnales in circulis. i. ad illos qui distāt a linea equalitatis aut a terminis septētrionis ⁊ meridiei in tali p̄porzione q̄ equalēs sint partes horarū diurnarū vni? cū partib? horarū alterius nocturnarū fm q̄ explanatū est in principio libri iunctij sapiētiē: illi nāq; fortitudinē habent magnā. ¶ Postrema autē regula est q̄ oīa capitula que rememorati sumus pro luna illa eadē sunt p̄ sole: ⁊ si eclips̄ est: ⁊ si sciuerij gradus ascēsi. in p̄ncipio egritudinis scito reuolutionē anni secūdi siue sequētis. addēdo octo gradus. ⁊ p̄sidera qualiter aspiciat stelle signū p̄mū ⁊ secūm ⁊ quid sit in hoc radij solis nihilomin? hec duo addūt aliquid aut inuūit: sic ergo facere debes de āno in annum.

¶ Explicit abbreviatio quedā libri ab: ahe aueneze de luminariibus et diebus ceticis.

Predictorū epilog?.

Directorū de figura celi in amicu medicorum per modum epilogi.

Ro figure celi

declaratiōe ⁊ p̄nificatiōe vera habēda de eadē: q̄ sequuntur: marie sūt p̄siderāda. P̄mo q̄ planete situētur in domib? fm q̄ inueniuntur in celo: ⁊ b̄ magis exq̄site q̄ sit possibile in ḡdibus ⁊ minutis. Secūdo p̄siderāde sunt dignitates planetarū. s. essentialēs ⁊ accidentales. essentialēs vt sint in domo: ⁊ habent tūc nouē fortitudines. In exaltatiōe: ⁊ sic habēt quatuor. In triplicitate: ⁊ sic habēt tres. In terminis: ⁊ sic habēt duas. In facie: ⁊ sic h̄nt fortitudinē vnam. Sed de accidentālib? p̄sidera si sit dñs hore ⁊ sic h̄z fortitudinē vnā. vel dñs nouēne et sic habet aliā. Alias dignitates accidentales vide in amico medicorū dñs. scda ca. 6. et etiā dñs. 3. ca. 6. ¶ P̄sidera etiā si plāete dñi fuerāt in domo p̄p̄ia fuerint in domo diurna vel nocturna applicādo hore questōis: vel si sint in domo amici. Item cōsidera infortunāta planetarū: que vide dñe secūde ca. 7. Notandū ibidē q̄ finis libe ⁊ signū scorpiōis sunt de infortunātibus signorū ⁊ domorū: vt dicit ca. 6. dñe tercie. Item p̄sidera si planete sint in gradibus lucidis: tenebros: vacuis: azemena: p̄tealib? vel fortunā augmētantib?: ⁊ si sint in gradib? masculinis vel feminis. Et si sint in gra. terminorū nouenarū: facierū: ⁊ reliquarū dignitatū ⁊ infortunarū: que oīa vide in tabul? ad hoc factis: quarū declaratiōe inuenies in amico medicorū ca. 3. dñe. 2°. ¶ P̄sidera etiam aspect? domorū. Nam ascendēs ⁊ 10°. se aspiciūt quarto aspectu: ⁊ sic de alijs. Ascendēs ⁊ 7. aspectu opposito: ⁊ sic de alijs. Ascendēs et. 11. aspectu sextil: ⁊ sic de alijs. Ascendēs ⁊ noua aspectu trino: ⁊ sic de alijs. Declaratio ex reip̄o patefiet. Et sup hoc p̄sidera aspect? planetarū quos poteris habere p̄ predictos. Item p̄sidera q̄ ex domib? domus ascendētis est sup oēs alias domos itam in fortunatiōe q̄ in bonitate p̄uilegiata. Unde sol mercurius ⁊ iupiter in ascendēte fortificant. lūa mars et h̄ in ascendēte infortunāt: ⁊ infortunāt ascendēs. ven? vero mediocriter se habz. que vide ca. 6. dñe. 3°. Item p̄sidera si planeta sit retrograd? vel direct?: p̄ cur? declaratiōe recurre ad ca. 6. dñe tercie. Item planete masculi

Finis huius

77. 616

Predictorū

lini gaudēt in domib⁹ masculinis: ⁊ debilitātur in feminis. Planete femini gaudēt in feminis ⁊ debilitātur in masculinis. Item diurni gaudent quādo sunt oriētales a sole ⁊ nocturni quādo sūt occidētales. Item diurni masculini gaudēt in parte celi masculina: femini in femina: ⁊ nō ecōuerso. Item considera almutanch ascēdētis: ⁊ per cōsequēs totius figure. Pro cui⁹ declaratione cōsidera sextum ⁊ septimū caplin terrie dñie. Item considera bene pro veritate questiōis habēda ⁊ pro honore astrologi sferuando tertiu⁹ ⁊ quartū ca⁹ dñie terrie. Item notandū q̄ mercuri⁹ gaudet in ascendēte. Luna in tertia. Mars in sexta. Sol i. 6. Jupiter in. ii. Saturni⁹ in duodecīa. Item mercuri⁹ gaudet cum fuerit oriētalis in gemini. ⁊ cum fuerit occidētalis in virgie. et cū fuerit sub radijs solis nō tamē cōbustus que cōbustio vocat̄ per septū gradum añ. ⁊ p̄ sextum retro. Item nota q̄ aspectus durant q̄rum durāt orbes lunis. Unde orbis sol⁹ in .ii. gra. ante: ⁊ in .ii. retro. Orbis lune. 12. añ: et. 12. retro. Orbis saturni. 9. ante: ⁊ 9. retro. Orbis iouis. 9. ante ⁊ 9. retro. Orbis martis 8. ante: ⁊ 8. retro. Orbis veneris. 6. ante: ⁊ 6. retro. Orbis mercurij. 5. ante: ⁊ 5. retro. Item fortitudo planetarū hēt q̄rttuor: modis p̄cipalibus. s. iunctōne: separatiōne: aspectu: et accessiōne: quoz̄ declarationē vide ca. 6. dñie secūde. Item boni planete infortunātur p̄ cōiunctiōnem vel oppositiōnem malozum: ⁊ in quarto aspectu: ⁊ in terminis malozum. similiter in eozū dignitatibus. Item infortunātur boni inter duos malos: ⁊ dicūt̄ obsessi. Item in combustionē solia. Item quādo cōiunguntur planete retrogrado vel combusto. vel qñ est in casu suo ⁊ in cadēti ab angulo. Item vt sint tres superiores occidētales a sole: ⁊ tres inferiores oriētales: vide ca. 7. differentie secūde. Item nota q̄ de figura celi domus p̄ma et eius dñs assignat̄ eḡ. sc̄da medico. sexta in firmitati. quarta medicis et apothecarijs. Et si ascēdēs habuit bonos planetas sub se erit eger boni regimīs. si ecōuerso cōtrariū eueniet. si in decima sit malus vel infortunatus medicus nō proficiet. Et si sexta sit de signo terreo mo: bus est de melācolia: ⁊ sic de singul̄. Et si signū domus. sexte sit retrogradus v̄l cōbustus vel in domo martis cōiunctus marti vel saturno ⁊ sine reptione. s. a dño domus

Epilogus:

mortis signū mali est. Item partes medicis necessarie sunt que sequūt̄. s. pars vite. pars mortis: pars fortune: pars planete interficiētis. ⁊ pars infirmitatis. Pars vite accipit̄ in die a ioue in saturnū: ⁊ in nocte econuerso. et p̄icitur ab ascēdēte. Pars mortis accipitur in die ac nocte a luna in gra. ⁊ minutū dom⁹ octauē: ⁊ addit̄ desuper quos ambulauerūt saturnus de signo in quo est: ⁊ p̄icitur ab initio signi saturni. Pars fortune accipit̄ de die a sole in lunam ⁊ de nocte ecōuerso: ⁊ p̄icitur ab ascēdēte. Pars planete interficiētis accipit̄ in die a gra. ascendētis in gra. lune: ⁊ in nocte ecōuerso: ⁊ p̄icit̄ ab ascēdēte. Practica aut̄ istarū partū repies in amico medic. differentia: t̄tia ca. 5. Pars aut̄ infirmitatis fin hermetē accipit̄ in die a saturno in martem: ⁊ in nocte ecōuerso: ⁊ p̄icitur ab ascēdēte. Et fin quosdā antiquos accipit̄ in die ac nocte a mercurio in martem ⁊ p̄icitur ab ascēdēte. In amico medicoz̄ dñia tertia ca. 2. Auctoritate hali accipit̄ a gra. dñij hore in gra. dñij solis: ⁊ p̄icitur ab initio signi anetis dādo cūlibet signo. 30. gradus.

¶ Explicit.

Libri amicus

I medicorum superscriptus distinetur
est in quatuor partes scilicet quod in
eo proceditur per quatuor differ-

rentias: et quelibet dicitur subdividitur in septem
capitula per ut inferius videbitur.

Prima differētia est de numero celestium orbium
et de motoribus eorum scilicet doctrina philosophorum antiquorum
et scilicet veritatem theologorum opinionones
frivolas philosophorum corrigentium. et continet septem
capitula.

Capitulum primum prime dicitur de numero et ordi-
ne celorum in generali ad quem nuncium perve-
nerunt philosophi et ultra et supra theologorum revelati-
one divina et doctrina dei.

Capitulum secundum de numero et ordine orbium par-
ticularium planetarum et epiciclorum et circumferentiarum
celorum nobis influentium scilicet doctrina astro-
logorum.

Capitulum tertium de numero intelligentiarum
orbis celestes regentium et moventium scilicet dicitur
et scripta et opinionones philosophorum antiquorum.

Capitulum quartum de numero et ordine harum
intelligentiarum et modo movendi celos impe-
rio dei benedicti et quid debet censerit vel in-
probari in hac materia generaliter et cum in
more scribendo scilicet veritate et doctrina theo-
logorum.

Capitulum quintum de ornatu mirabili celi stella-
ri et hoc in generali.

Capitulum sextum de nona sphaera seu primo
mobili et de eius virtute mirabili sibi collata
a potentia infinita dei quod circumferentia est creatrix.

Capitulum septimum de situ et ordine septem pla-
netarum et de quibusdam eorum proprietatibus
et influentijs in generali.

Secunda differētia

I tia est de distinctioe zodiaci celi stel-
lari et suarum partium et de eius cor-
respondentia ad zodiacum nonne sphaere que
primum mobile dicitur que continet similiter ses-
septem capitula.

Primum capitulum secundum differētia est de distin-
ctione 12 partium zodiaci celi stellati quod duos
decim signa dicitur et de eorum influentijs et pro-
prietatibus in speciali.

Secundum capitulum de numero et ordine stel-
larum et ymaginum visibilium stellari celi tam in

parte septentrionali quam meridionali iuxta dicitur
sicut sapientia primo octavo almagesti et illu-
stris alphonso regis castelle.

Tertium capitulum de gradibus lucidis et tenebro-
sis et de alijs conditionibus graduum zodiaci
per modum tabule ordinatis ut clarius intel-
ligantur.

Quartum capitulum de duplici motu celi stellarum
et de quadruplici motu septem planetarum.

Quintum capitulum de proprietatibus essentialibus
septem planetarum et de eorum virtutibus
et fortitudinibus.

Sextum capitulum de quibusdam virtutibus acci-
dentalibus septem planetarum per quas influ-
entie eorum significatur.

Septimum capitulum de detrimento influentiarum
et planetarum in generali et de luna in specia-
li latius quam ad utramque influentiam et circa hec
ponuntur tabule ad propositum facientes.

Tertia differētia

I tia est de inquisitione a qua radice
puemat epidemia et mors in ho-
minibus et plus vno tempore quam alio: et de modis co-
gnoscendi et pronosticandi cursu nature et influ-
entie celi mortem vel vitam egro.

Primum capitulum istius differētia est de cog-
nitione et distinctione radicis epidemialium et
radix quo ad propositum potest assignari quadri-
plex duplex superior et duplex inferior. Pri-
ma est voluntas divina iuste puniens homines
Secunda radix superior est corpus celeste influ-
ens letaliter. Tertia radix est inferior et fe-
tor inficiens organum per aerem corruptum
circumdando nos localiter. Quarta radix est in-
ferior est indebitus modus vivendi per ex-
cessum cibi et potus et altarium superfluarum oc-
cupationum carnalium: et nimie tristitie et solli-
tudinis. Et de istis quatuor radicibus scri-
ptum est ad propositum ibidem.

Secundum capitulum ostendit quomodo reuolutio
natiuitatis si constaret penito astrologo potest
multa mala impedire nato que sunt possibili-
a ei euenire vel de facto euenire: que mala
non sunt necessaria sed contingētia cursu na-
ture.

Tertium capitulum quod reuolutio natiuitatis et ho-
ra natiuitatis cōterignorat ideo qualiter per-
nosticatur super cura infirmorum per questionem
aut per aggressum infirmitatis considerando

Tabula

et inquiredo tunc influentiam celi.
 Quartū capitulū est de declaratione domoꝝ
 celi que ostēdunt influētiā sup egroꝝ: et me
 dico et medicinis ac natura infirmitatis.
 Quintū capitulū de declaratione planetarū
 influētium et graduū celi panter cōuenien
 tiū super varios morbos: et de cognitiōe an
 morbi sint curabiles an non.
 Sextū capitulū de inuētiōe alimuten ascen
 den. qui dñs ascēdentiū dicit p̄ncipalis et
 aliarū domoꝝ celi et toti? celi et de statu pla
 nere corūpentis vitam infirmi.
 Septimū capitulū de cōbinatione planeta
 rū et associatiōe cum dño ascen. seu alteri?
 domus celi et de accessu et recessu eorūdem
 planetarū inter se.

Bartha differen

q̄tia est de modis p̄seruādi sanitatē
 et obuiandi periculis: et de igenio
 expellēdi morbos de corporibus hūanis q̄
 tum erit possibile artifice seu ministro natu
 re: et de modis medendi et cōficiēdi mede
 cinas et fortificandi eas p̄ influētiā celi et
 precipue p̄ inuocatiōne nois dei supra totā
 influētiā celi.
 Primū capitulū quō quattuor vtutes corpo
 ris humani sunt p̄fortande et iuuāde regnā
 te cōsimili cōstellatiōe in celo.
 Secūdu capitulū quomodo humores super
 flui et dānosi corporis humani sunt purgan
 di per aspectū ad planetas influētes super
 humores planetas debilitando et signa for
 tificando: vt mars sup colera: iupiter super
 sanguine et sic de alijs.
 Tertū capitulū quō totum corpus humanū
 corruptile habet aspectū ad celū et quelibet
 eius ps: et in curis ordinandis pōt cōsides
 rari certa ordinatio celi vt facilius cura, acq̄
 ratur si cura per artem sit possibilis.
 Quartū capitulū est de electione influētie ce
 li circa curas oculoꝝ et aurū et de eius subri
 li ingenio.
 Quintū capitulum de minera febzium: et de
 planetis influētibus in ipsis et ingenio proce
 dendi ad curam.
 Sextum capitulū est de febotomia fin cur
 sum et ordine dierū lunationis et fin aspectū
 lune ad planetas et ad tpa anni et fin dispo
 sitione aeris et personarū: etatis et regionū,

Sup celi enarrant.

Septimū capitulū de hois cōuenientib? ad
 fumen dū medicinas p̄fortatiuas cordiales
 et purgatiuas: et ad p̄seruandū humidū ras
 dicale: et de arte et doctrina p̄ficiēdi ad hoc
 electu. vna aquas p̄ciosas olias: et quedā
 alia requisita que eliciūtur ex istis ab haben
 tibus bonum ingenium.

Alteri? opis tabula.

Liber qui dicit

celi enarrant gloriā dei. in se cō
 tinet vndecam capitula.
 Primū caplin de natiuitatib?
 Scdm capitulum de bellis.
 Tertium caplin de aggressu viarum.
 Quartū capitulū de his q̄ dirigūt astrologū
 Quintū capitulū de edificijs inchoandis.
 Sextum caplin de medicinis.
 Septimū capitulū de electionibus.
 Octauū capitulū de mercantijs et subtilitatib?
 bus inchoandis.
 Nonū capitulū de thesauris absconditis.
 Decimū capitulū de matrimonijs.
 Undecimū capitulū de pronosticatione cogi
 tationū et aliorum secretorum.
 Itē liber abrahaz aueneezre de crendi dieb?.

Et sic est finis hoꝝ opusculoꝝ accurate et dili
 genter impressoꝝ: arte et industria Magistri
 Johānis trechsel alemān: i ciuitate Zugdu
 nen. Anno salutis nostre. 1496. die vero. 14.
 octobris.

Inc
 242

